

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ

ΩΣ ΔΙΔΑΣΚΕΤΑΙ ΕΝ ΤΗ ΑΣΟΨΕΙ.

ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ Ν. ΣΠΟΥΡΓΙΤΗΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ

ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

73871

COMP.

ΤΑΞΙΝ.

ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗ

00173871

ΑΘΗΝΑΙ
1935

ΛΙΘΟΓΡΑΦΕΙΟΝ Β. Α. ΠΕΤΡΗ

Ὁδὸς Χαρ. Τρικοβλή, 76

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

ΠΕΡΙ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Ὅπως ἔχει ἔμπικλαι διαρρυθμισθῆ τὸ οἰκονομικὸν οἰμοδόμημα διὰ τῆς ἀναγνώρισεως τῆς ἰδιουκτησίας καὶ κατὰ συνέπειαν τοῦ χωρισμοῦ τῆς συνολικῆς οἰκονομίας εἰς πολυπληθεῖς ἰδιωτικὰς οἰκονομίας, ἐπιδικασούσης ἐμάσσης τούτων ἰδίους σμοποῦς καὶ διαθεζούσης ὠρισμένην ποσότητα οἰκονομικῶν ἀγαθῶν πρὸς ἐμπλήρωσιν τῶν ἀναγκῶν αὐτῆς, πρόκεινται προσκόμματα, προερχόμενα ἐξ αὐτοῦ τούτου τοῦ συστήματος τοῦ χωρισμοῦ, ἐξ αὐτῆς τῆς ὑπάρξεως τῆς ἰδιουκτησίας, ἅτινα εἶναι ἀνάγκη νὰ τεθεῶσιν ἐν ποδῶν, ἵνα μεταστῆ δυνατὴ ἡ συνεργασία τῶν καθ' ἑμάστον ἰδιωτικῶν τούτων οἰκονομικῶν, καθ' ὅσον μόνον διὰ τῆς συνεργατικῆς ἐνώσεως ὅλων τούτων εἶναι δυνατὴ ἡ ἀπρόσκοπος κίνησις τῆς οἰκονομικῆς μηχανῆς.

Αἱ ἰδιωτικαὶ αὗται οἰκονομίαι δὲν πρέπει νὰ ἐμπικλῶσιν ὡς ἐύρισκόμεναι οἰκονομικῶς ἐν ἀντιθέσει πρὸς τὰ πρόσωπα τοῦ δημοσίου δικαίου, τὸ Κράτος, τὰς Κοινότητας κ.λ.π. Καὶ τὰ πρόσωπα ταῦτα τοῦ δημοσίου δικαίου εὕρισκονται εἰς συναλλαγὰς οὐ μόνον μεταξύ των, ἀλλὰ καὶ μετὰ τῶν ἰδιωτικῶν οἰκονομικῶν, αἵτινες παρουσιάζονται εἴτε ὡς ἀτομικαί, εἴτε ὡς συνενώσεις πολλῶν προσώπων (ἐταιρεῖαι, συνεταιρισμοί). Ἄπασαι αὗται αἱ μεχωρισμέναι οἰκονομίαι, τὸ Κράτος, αἱ Κοινότητες, τὰ ἄτομα, αἱ ἐταιρεῖαι, συναλλάσσονται μεταξύ των, διαθέζουσι οἰκονομικὰ μέσα καὶ ἐπιδικαίουσι μεχωρισμένους σμοποῦς.

Ὁ θεσμός τῆς ἰδιοκτησίας διαιρεῖ τοὺς ἀνθρώπους ἐν ταῖς οἰκονομικαῖς αὐτῶν προσπαθείαις καὶ θέτει εἰς τὴν διάθεσιν ἐκάστης ἰδιατεράς οἰκονομίας χρησίμους δυνάμεις, διῶν αὕτη ἐπιχειρεῖ νὰ πραγματοποιήσῃ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς. Ἐμείστη ἰδιατερά οἰκονομία ἔχουσα εἰς τὴν διάθεσιν τῆς διαζῆς ἰδιοκτησίας ὠρισμένα μέσα, στερεῖται αὐθυπαρξίας, μὴ δυναμένη νὰ ἐμπληρώσῃ τοὺς σκοποὺς αὐτῆς διὰ τῶν εἰς αὐτὴν ἀνημόντων ἀντικειμένων, καὶ ἔχει ἀνάγκην προσφυγῆς εἰς ἕτερας οἰκονομίας, καθ' ὅσον, ὅπως ἐμπληρωθῶσιν οἱ ἴδιοι αὐτῆς προσωπικοὶ σκοποί, δὲν ἀρμεῖ ἢ χρησιμοποίησις μόνον τῶν εἰς τὴν κατοχὴν τῆς εὐρισσομένων ἀντικειμένων, ἀλλ' εἶναι ἀνάγκη νὰ χρησιμοποιήσῃ καὶ ἀντικείμενα ἀνημοντα εἰς ἕτερας ἰδιοκτησιαῖς οἰκονομίας.

Ἐπάρκει ἀνάγκη πρὸς δημιουργίαν τῶν προϊόντων καὶ ἐξαμολούθησιν τῆς διαδικασίας τῆς ἀνανεώσεως τῆς παραγωγῆς, ἥτοι πρὸς ἐπιτυχίαν τοῦ τελικοῦ σκοποῦ τῆς ἱκανοποίησεως τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, τῆς συνεργασίας ἀπασῶν τῶν διαθεσίμων καὶ δυναμένων νὰ χρησιμοποιηθῶσιν δυνάμεων. Τὸν σκοπὸν τοῦτον ἐμπληροῦσιν αἱ μετὰ τῶν μεχωρισμένων οἰκονομιῶν γινόμεναι συναλλαγαί.

Ἡ ἀνταλλαγὴ καὶ ἡ πίστις εἰσὶν αἱ δύο διάφοροι μορφαὶ τῆς συναλλαγῆς, αἷτινες ἐπιφέρουσι τὴν διόρθωσιν, θέσθεσαι ἐμ ποδῶν τὰ ἐμ τοῦ χωρισμοῦ τῆς διανομῆς τῶν ἀγαθῶν δημιουργούμενα προσιόμματα καὶ συνδιάζουσαι τὰς μεχωρισμένας οἰκονομίας εἰς κοινὴν συνεργασιμὴν δρασίαν.

Διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς ἐπέρχεται μεταβολὴ εἰς τὰ εἶδη τῆς κατοχῆς ἐκάστης οἰκονομίας. Ἡ μία οἰκονομία δίδει εἰς τὴν ἕτεραν ἀντικείμενα, ὧν δὲν ἔχει ἀνάγκην, καὶ ἀντὶ τούτων λαμβάνει εἰς ἀντάλλαγμα ἕτερα, ἅτινα εἰσὶν χρήσιμα αὐτῇ.

Ἡ τοιαύτη προσενομένη μεταβολή διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς εἰς τὰς δύο οἰκονομίας δὲν σημαίνει ὅτι τὸ μέγεθος τῆς περιουσίας ἐκάστης τούτων παραμένει ἀριβῶς ἀμετάβλητον. Φυσικὸν μάλιστα εἶναι, ὅτι εἰς ἕνα-στον τῶν ἀνταλλασσόντων διὰ τῆς ἐπερχομένης βελτιώσεως τῆς διανομῆς καὶ ἀποουτήσεως παρ' αὐτοῦ τῶν χρησιμωτέρων δι' αὐτὸν ἀντιειμμένων, ἔμπηράζει κέρδος καὶ συνεπῶς μεταβάλλεται κατ' ἀξίαν ἢ εἰς ἕναστον ἀνήμουσα περιουσία.

Ἡ ἀνταλλαγή, βεβαίως, ἥς λέξεως ποιούμεθα χρῆσιν ἐν ταῦθα, δὲν ὀφείλει νὰ ἐμληφθῆ ὡς περιορισμένη εἰς τὴν φυσικὴν ἀνταλλαγὴν, ἀνταλλαγή πρᾶγματος πρὸς πρᾶγμα, ἥτις σχεδὸν οὐδέποτε λαμβάνει χώραν ἐν ταῖς σημεριναῖς κοινωνίαις, ἀλλὰ κυρίως διὰ ταύτης ἐννοεῖται ἢ ρενικῶς σήμερον κρατούσα διὰ τῆς μεσολαβήσεως τοῦ χρήματος, πραγματοποιουμένη συναλλαγή ὡς ἀγορά καὶ πώλησις, ὡς σύμβασις ἐργασίας, ὡς μίσθωσις.

Ἄλλ' ἢ ἀνταλλαγή δὲν ἐπαρκεῖ ὅπως ἄρῃ πάντα τὰ ἐμπόδια, ὅπως πραγματοποιήσῃ πλήρως τὴν συνεργατικὴν ὄρασιν καὶ φέρῃ ὡς ἀποτέλεσμα, ἵνα ἅπασαι αἰδιωτικαὶ οἰκονομίαι καὶ οὐκί μόνον τινὲς ἐξ αὐτῶν πληρώσωσι τὰς ἀνάγκας αὐτῶν.

Ἴνα διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς μία οἰκονομία ἀποουτήσῃ ἐν εἶδος, ὀφείλει νὰ δώσῃ εἰς ἀντάλλαγμα ἕτερον εἶδος. Πολλαῖς ὁμως παρουσιάζεται ἀνάγκη ὅπως μεταβληθῆ καὶ αὐτὸ τὸ μέγεθος τῶν εἰς ἕκαστην ἰδιωτικὴν οἰκονομίαν ἐῤῥισμομένων διαθεσίμων μέσων. Ἡ παραγωγὴ σὲν ἀπαιτεῖ μόνον τὴν συνένωσιν ὠρισμένων παραγωγικῶν δυνάμεων, ἀλλ' ἀπαιτεῖ καὶ ἀνάλογον μέγεθος αὐτῶν. Δύναται, ὥστε, νὰ συμβῆ ὁ ἔχων ἀνάγκην προμηθειᾶς παραγωγικῶν μέσων

ἀνημιόντων εἰς ξένας οἰκονομίας, ὅπως ἀπομυθῆται τὰ διὰ τὴν ἐξαμολούθησιν τῆς παραγωγῆς τοῦ μερέθου, νὰ μὴ ἔχη εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνάλογου ἀντιμυθῆματα, ὅπως μεταβάλλῃ τὴν ἀνταλλαγματὴν ἀξίαν τῶν ἀντιμυθῆμένων, ὧν ἔχει ἀνάμνην.

Ἄλλ' ἡ τοιαύτη θεραπεία εἶναι ἀναρμαία καὶ διὰ τὰς οἰκονομίας εὐείνας, αἵτινες ἔχουσι ποσότητα μέσων πλεονάζοντων διὰ τὰς ἀνάμνημας αὐτῶν, καὶ αἵτινες θελοῦσιν ἀμεταβιβάσασιν αὐτὰ εἰς ἑτέρας, αἵτινες δύνανται νὰ τὰ χρησιμοποιοῦσιν ἐπιωφελεῶς.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας τὴν θεραπείαν προσομιθῆσαι ἢ πιστεῖν, οἱ ἧς εἰσερχονται εἰς μίαν οἰκονομίαν, χωρὶς ἐμὲ ταύτης, τῆς λαμβανούσης ταῦτα, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς, νὰ ἐξερχονται συγχρόνως ἕτερα, ἐνῶ ἂν τῆς ἑτέρας οἰκονομίας, τῆς διδούσης, ἐξερχονται ἀντιμυθῆματα, χωρὶς συγχρόνως, ὡς ἐπὶ τῆς ἀνταλλαγῆς, νὰ εἰσερχονται ἕτερα πρὸς ἀντιμυθῆσασιν. Οὕτω διὰ τῆς πίστεως μεταβάλλεται τὸ μέγεθος τῶν παρ' εὐείνῃ οἰκονομίᾳ εὐρισκομένων ἀντιμυθῆμένων.

Διὰ τοῦ δανείου, ὅπερ ἀποτελεῖ τὸ κατ' ἐξοκὴν μέσον τῆς πραγματοποιήσεως τῆς πίστεως, προσομιθῆσαι εἰς τὸν δανειζόμενον χρήμα, δι' οὗ οὕτως ἀπομυθῆται τὰ ἀντιμυθῆματα, ὧν ἔχει ἀνάμνην, καὶ συνεκῶς αὐξάνει τὸ μέγεθος τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ εὐρισκομένων μέσων. Τοῦ δανείου ὁ παρέχων τὸ δάνειον στερεῖται μέρος τῶν διαθέσιμων αὐτοῦ, ἐμυσίως πράττων τούτο, διότι πλεονάζουσι παρ' αὐτοῦ τὰ διαθέσιμα μέσα καὶ δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιήσῃ αὐτὰ ἐπιωφελεῶς.

Ἐν ᾧ ὅμως διὰ τῆς πίστεως ἐπέρχεται αὐξήσις τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῆς μιᾶς οἰκονομίας εὐρισκομένων μέσων

καὶ ἐλάττωσις ἐμείνων τῆς ἑτέρας, ἢ τοιαύτη αὐξήσις ἢ ἐλάττωσις δὲν ἐπιφέρει μεταβολὴν καταστάσεως ὡς πρὸς τὴν περιουσίαν ἀμφοτέρων.

Καὶ μετὰ τὴν ἐπιτέλειαν τῆς πιστωτικῆς πράξεως, διατηρεῖται ἀναλλοίωτος κατὰ τὸ μέγεθος ἡ ἰδιουκτησία ἀμφοτέρων τῶν συναλλακτικῶν οἰκονομιῶν ὡς ἦτο πρότερον, μεταβαλλομένη μόνον ὡς πρὸς τὸν νομιμὸν τύπον, καθ' ὅσον ὁ πιστοδότης ἀντὶ τῶν ἀντιμειμένων, ὅπερ ἐξεκώρησεν, ἀντὶ τοῦ κρήματος, ὅπερ ἐδάνεισεν, ἀπουζᾶ ἀπαιτήσιν κατὰ τοῦ πιστολήπτου, δι' ἧς μετὰ χρονικὸν διάστημα, θέλει ἐπανέλθει πάλιν εἰς αὐτὸν ὁρισμένη ποσότης ἀντιματαστατῶν πραγμάτων, κατὰ μανόνα κρήματος, καὶ οὕτω δὲν ὑφίσταται οὐδεμίαν μεταβολὴν περιουσιακῆς καταστάσεως, ἐν ᾧ ὅσον ἀφορᾷ τὸν πιστολήπτην, τίθενται μὲν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ διατῆς πιστωτικῆς πράξεως, κατὰ τὸν χρόνον τῆς διάρκειας τῆς πιστώσεως, ἀντιμειμένα, ὅτινα δύναται νὰ χρησιμοποιήσῃ ὡς βούλεται, ἀλλὰ δὲν ἐπέρχεται οὐδεμία αὐξήσις τῆς περιουσίας αὐτοῦ, διότι ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποδόσεως.

Ἄλλὰ καὶ κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πιστωτικῆς πράξεως δὲν μένουσιν ἀχρησιμοποίητα τὰ παρακωρηθέντα στοιχεία περιουσίας διὰ τὸν πιστοδότην, διότι ὡς εἶναι τὸ συνήθες, ἐκτός ἐὰν προῦκειται περὶ χαριστικῆς πράξεως, οὕτως λαμβάνει ἀντάλλαγμα (τόμον) διὰ τὴν παρακώρησιν τῶν ἀντιμειμένων τούτων εἰς τὸν ἕτερον πρὸς κῆσιν.

Ἄλλὰ καὶ ὁ πιστολήπτης, ἐὰν ἡ πίστωσις ἐμπληρώσῃ τὸν οἰκονομικὸν αὐτοῦ προσρισμὸν, ἀπομοιρᾷ κέρδος, ὅτι διὰ τῆς αὐξήσεως τῶν εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ καθ' ἑαυτὸν μέτων, ἐπέρχεται αὐξήσις τοῦ εἰσοδήματός του, ἢ τις αὐξήσις ὑπερβάλλει τὸ παρεχόμενον διὰ τὴν κῆσιν τῶν ξένων ἀντιμειμένων ἀντάλλαγμα.

Συνελόντι, ἐν ᾧ ἡ ἀνταλλαγή ἐπιφέρει θεραπείαν εἰς τὴν κατ' εἶδος διανομὴν τῶν οἰκονομιῶν μέσων, διὰ τοῦ μηχανισμοῦ, ὅτι εὐάσθη οἰκονομία ἀπουξᾷ ἐξ ἐτέρων εὐεῖνα τὰ ἀντικείμενα, ὧν ἔχει ἀνάγκην πρὸς ἐτιδίωξιν τῶν οἰκονομιῶν αὐτῆς συμπαῶν, καὶ ἀπαλλάσσεται εὐεῖνων, ἅτινα πλεονάζουσιν, ἢ πίστις ἐπιφέρει θεραπείαν ἐν σχέσει πρὸς τὸ μέγεθος τῶν οἰκονομιῶν μέσων, θέζουσα εἰς τὴν διάθεσιν μιᾶς οἰκονομίας τὰ μέσα, ὧν ἔχει ἀνάγκην, χωρὶς αὕτη νὰ εἶναι ὑποχρεωμένη νὰ δώσῃ συγχρόνως ἕτερα, παρὰ μόνον ἀριθμὸν μικρῶν ἀντάλλαγμα διὰ τὴν προερχομένην ἐπί τινα χρόνον χρήσιν.

Ἀμφότεραι ἢ τε πίστεως καὶ ἡ ἀνταλλαγή δεῖν ἐπιφέρουσι μεταβολὴν εἰς τὴν κατάστασιν τῆς ἰδιουκτησίας, ἀλλὰ συντελοῦσι μόνον πρὸς διόρθωσιν τῶν ἐμ ταύτης παραβαλλομένων ἐμποδίων εἰς τὴν διαδικασίαν τῆς παραγωγῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙ.

ΟΡΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΝΝΟΙΑ

Μεγάλως διαφέρουσιν οί συγγραφείς, όσον αφορά τήν διατύπωσιν τού όρισμού τής πίσσεως.

Τόμος όλούληρος θα ήδύνατο νά πληρωθῆ, εάν έπιχειρή τις νά μαζαγραφήσιν άπαντας τούς μέχρι σήμερα διατυπωθέντας

Αί διαφοραί αύται δέν έρμεινζαι εις τήν άπλώς τυπιικήν διατύπωσιν, άλλ' έχουσι βαθυτεράν έννοιαν, άναφερόμεναι εις τήν ούσίαν, όιότι μεγάλως άμφισβητείται καί αύτή ή έννοια τής πίσσεως, ήτοι ποίαι οίμονομικαί σχέσεις ύπάρζονζαι εις αύτήν.

(Πληθόν όρισμών παραθάσει ό Κοποτςκνςκν, Die Nation ökonomische vom Credit 3 Auff 1909 σελ. 11. B. Wagneres Credit und Bankwesen in Schonbez g's Handbuch d. r. Oek. 1892, σελ. 344).

Η λέξις πίσας ένμοινη έυδοχή όηλοσί τήν ύπαρξιν παρ' ένί προσώπω ιδιοτήτων τινών, ώς ένταμόζητας, άμριβείας εις τας συναλλαγάς του, τηρήσεως τού λόγου του, φερεγγύητος κ.λ.π., αίτινες άπασαι συνενούμεναι, έμπνέουσιν έμπιστοσύνην καί έφ' όσον έπιμαρατεί ή γνώμη αύτη παρ' τού μοινώ, τό πρόσωπον τούτο δύναται εύμόλως νά έπιτύχη πιστώσεις.

Συνήθως περί τούούτων προσώπων λέγεται ότι άπο

λαμβάνουσι πίστεως, ὅτι ἔχουσι πίστιν.

Τὸ περιεργὸν εἶναι, ὅτι πολλοὶ συγγραφεῖς, ἰδίως ἀρχαιότεροι, ἀλλὰ καὶ ἐν τῶν νεωτέρων, παρεπλανήθησαν ἐπὶ τῆς κοινῆς ταύτης σημασίας τῆς λέξεως καὶ ἐξωμείωσαν τὴν πίστιν πρὸς τὸ στοιχεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης, πρὸς τὰς τὴν ἐμπιστοσύνην δημιουργοῦσας προσωπικὰς ιδιότητες τοῦ πιστολήπτου καὶ μάλιστα ἢ πιστὸς πολλὰς ἀρίστη ὡς αὕτη αὕτη ἢ ἐμπιστοσύνη, ἀνεξαρτήτως τῆς πραγματοποιήσεως οἰκονομικῆς πράξεως.

Ὁ Σκοττ (Cours d'Économie politique, 1815 III Π σελὶς 145) ὀρίζει τὴν πίστιν ὡς τὴν ἐμπιστοσύνην (confidence) διὰ τὴν ἐμπλήρωσιν ἀντιληπτῶν ὑποχρεώσεων ἢ ὡς τὴν γνώμην (opinion), ἣν τρέφει τις περὶ ἐνὸς προσώπου, ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν καὶ τὴν θέλησιν νὰ ἐμπληρώσῃ τὰς ὑποχρεώσεις του.

Ὁ Σισμὸνδὶ (Nouveaux Principes d'Économie Politique, 1818) ὀρίζει τὴν πίστιν ὡς τὴν ἰκανότητα τοῦ δανεισθεῖσαι (faculté d'emprunte). Καὶ ὁ Σαγ (Cours Compl. d'Éc. Pol.) ὁμιλεῖ περὶ τῆς πίστεως ὡς possibilité de prêter et d'emprunter.

Ἄλλὰ καὶ ὁ Λέξις (Handl. W.B. Staats Wissenschaft, σελ. 873) ὀρίζει τὴν πίστιν ὡς τὴν ἐμπιστοσύνην, ἣν παρέχει ὁ πιστοδότης καὶ ἧς ἀπολαμβάνει ὁ πιστολήπτης.

Ὁ Κνίς (Der Credit I. σελ. 25) ἀντιπροῦει τὴν σύγκρισιν ταύτην, λέγων ὅτι διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν δὲν δύναται νὰ λαμβάνωνται ἐπ' ὄψιν διαθέσεις καὶ γνώμαι, ἀλλ' οἰκονομικὰ γεγονότα.

Ἡ ἐννοία τῆς ἐμπιστοσύνης εἶναι τόσον ἀόριστος καὶ τόσον εὐρεία, ὥστε μαθίσταται ἀκρίτως διὰ τὴν δι-
ατόπισιν οἰκονομικῶν ἐνοιῶν.

Τὸ δυνατόν τοῦ δανείζεσθαι, la faculté d'emprunter, δὲν ἀποτελεῖ ἐπιστημονικῶς χρήσιμον ἔννοιαν.

Ἄλλ' ἡ ἀμφισβήτησις μαθίσταται σοβαρωτέρα ἀπὸ ἀπόψεως ἐν σχέσει πρὸς τὸ στοιχεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης.

Οἱ Schäffle (Gesellschaft System der menschlichen Wirtschaft 2 αηft, 1867, σελ. 112) καὶ Wagner (εἰς τὸ Handb. der Pol. Oek.), ἐν ᾧ ἀποφεύρουσι τὴν ἀφομοίωσιν τῆς πίστεως μετὰ τοῦ στοιχείου τῆς ἐμπιστοσύνης, δέχονται ἐν τούτοις, ὅτι ὑπαρχουσῶν τῶν ἄλλων προϋποθέσεων, ἡ ἐμπιστοσύνη εἶναι ἀναρμαῖον προαπαιτούμενον τῆς πίστεως καὶ ὀφείλει νὰ συμπεριλαμβάνηται εἰς τὸν ὄρισμόν αὐτῆς.

Ὁ Wagner ὀρίζει τὴν πίστιν ὡς ἐμυσίαν δόσιν καὶ λήψιν παροχῶν, ἐν τῇ ἐμπιστοσύνῃ εἰς τὴν δοθεῖσαν διαβεβαίωσιν μελλούσης ἀντιπαροχῆς.

Ὁ Knies (σελ. 25) ἀπομυροῦει οἰανδήποτε ἀνάμιξιν τῆς ἐμπιστοσύνης μετὰ τῆς πίστεως, διότι ἡ ἐμπιστοσύνη δὲν εἶναι τι ἰδιόαιον τῆς πίστεως, ἀλλὰ παρουσιάζεται εἰς οἰασδήποτε οἰμονομικαῖς συναλλαγὰς καὶ αὐταῖς ταῖς ἀνταλλαγματικαῖς.

Ἡ φύλαξις πολυτίμων, ἡ ἀφῆσις εἰς χεῖρας τῶν ὑπερθετῶν τῶν τοῦ οἴμου πραγμάτων προϋποθέτουν ἐμπιστοσύνην, ἐνᾧ δὲν εἶναι πράξεις πιστωτικαί.

Αὕτη ἡ ἀγοραπωλησία τοῖς μετρητοῖς προϋποθέτει ἐμπιστοσύνην ἐμ μέρους τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὸ παραδοτέον πρᾶγμα.

Ἐεὶ δὲ ὑπάρχουσι πιστωτικαὶ πράξεις, ἐν αἷς δὲν εἰσχωρεῖ ποσῶς ἡ ἐμπιστοσύνη, ὡς ἐπὶ τοῦ δανείου ἐπὶ ἐνσωληρωπὴ πλήρως κεκαλυμμένου, βεβαίως ὁ δανειστής δὲν βραδύεται ἐπὶ τῆς πρὸς τὸν ὀφειλέτην ἐμπιστοσύνης.

Ὁ Wagner δὲν ἀρνεῖται, ὅτι ἐπὶ πάσις συναλλαγῆς

μαί ἐπ' αὐτῆς τῆς διὰ μετρητῶν γενομένης, ὀφείλει ναὶ ὑπάρχει ἡ ἐμπιστοσύνη, ἀλλ' ὑποστηρίζει ὅτι ἐπὶ τῆς πίστεως πρόκειται ἰδιαίτερον εἶδος τῆς ἐμπιστοσύνης, ἥτοι περὶ τοῦ ὅτι, εἰάν ἡ ἀνειπαροκὴ θὰ λάβῃ χώραν καὶ οὐκ ὡς ἐπὶ τῶν πράξεων τοῖς μετρητοῖς, ματὰ ποῖον τρόπον θὰ λάβῃ χώραν.

Ὁ Κοποτγνσκιγ (σελ. 3455) ἀντιμερῶς τοῦ Schaffle, Κορη καὶ Wagner, λέγων οὖν, δὲν δύναται ναὶ ὑποστηρικθῆ, ὅτι προειμένου περὶ τῆς πίστεως, δημιουργεῖται ἰδιαίτερος τύπος ἐμπιστοσύνης.

Δὲν ὑπάρχει οὐσιώδης διαφορὰ μετὰ τοῦ εἶναι καὶ τοῦ πῶς, ἀλλῶς τε δὲ τὸ πῶς ἐπὶ πράξεως τοῖς μετρητοῖς, μαθ' ἣν ὁ ἀγοραστής δὲν ἐπιθεωρήσῃ τὸ ἀντιμεινόμενον, ἔκων ἐμπιστοσύνην εἰς τὸν πωλητὴν του, δύναται ναὶ μεταλήξῃ εἰς παραδόσιν ὅπως ἀχρήστου ἀντιμεινόμενου

Παρ' ὅλας τὰς ἀντιρρήσεις ταύτας τασκόμεθα μετὰ τὴν γνώμην τοῦ Wagner.

Εἶναι ἀληθές, ὅτι εἰς πᾶσαν συναλλαγὴν δύναται ναὶ παρεμβάλληται τὸ στοιχεῖον τῆς ἐμπιστοσύνης, ἀλλ' εἶναι ἐπίσης ἀληθές, ὅτι ἐπὶ τῶν ἀνταλλακτικῶν συναλλαγῶν τὸ στοιχεῖον τοῦτο δὲν ἀποτελεῖ τὸ σῆμα ἡμετέρας τῆς ἐπιτελέσεως τῆς πράξεως, διότι ὁ ἀγοραστής δύναται ναὶ λάβῃ πᾶν μέρος τῆς ἐξασφαλίσεως, ὅπως πραγματοποιηθῆ ἡ παραδόσις καλοῦ πραγματος.

Ἐάν δὲ ὁ πωλητὴς ἀπατήσῃ τὸν ἀγοραστήν καὶ παραδώσῃ πρᾶγμα ὅπως ματεστραμμένον, πρόκειται περὶ ἐγκλήματος καὶ συνεπῶς περὶ θέματος ἐξερχομένου τῆς οἰκονομικῆς ἐρεῦνης.

Καί, ὡς λέγει ὁ Wagner, ἐπὶ τῶν ἀνταλλακτικῶν

συναλλαγῶν, ἡ ἐμπιστοσύνη ἀναφέρεται εἰς τὸν τρόπον τῆς ἐυτελέσεως, ἐν ᾧ ἐπὶ τῶν πιστωσιμῶν εἰς τὴν πεποιθησὶν ὅτι ἡ συμφωνία θὰ ἐυτελεσθῇ, ὅτι ὁ δανειζόμενος θ' ἀποδώσῃ ἐν δέοντι τὸ ληφθέν δάνειον, ὅτι ὁ δανειζόμενος δανεῖσκει ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι ἔχει τὴν δύναμιν καὶ θὰ ἔχη τὴν θέλησιν νὰ ἀποδώσῃ.

Τῆς πιστωσιμῆς πράξεως θὰ προηγηθῇ πάντοτε ἔρευνα τῶν ἰδιοσητῶν ὑλισμῶν καὶ ἠθικῶν τοῦ πιστολήπτου.

Δὲν δόναται δὲ νὰ ἀνατρέψῃ τὸν κανόνα, ὅτι ἐπὶ τῶν ἐμπραγματέως ἐξισφαλισμένων πιστώσεων δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη τῆς ἐμπιστοσύνης.

Καὶ ἐπ' αὐτῶν ὁ πιστοδότης, οἷανδήποτε πραγματικὴν ἀσφάλειαν καὶ ἂν λαμβάνῃ, ἀποβλέπει εἰς τὸ πρόσωπον τοῦ πιστολήπτου.

Παρέχων τὴν πιστωσιν, προϋποθέτει ὅτι θὰ πληρωθῇ παρὰ τοῦ πιστολήπτου καὶ οὐχὶ αὐτοῦ πράγματος.

Ἐὰν ἐνόμιζεν, ὅτι συνηλλάσσετο, ὅτι θὰ ἠναγκάζετο νὰ προβῇ εἰς ἀναγκαστικὴν ἐπιταίησιν τοῦ πράγματος, ὁὐκ ἔνθα προέβαινεν εἰς τὴν ἐπιχείρησιν τῆς πράξεως.

Ἐτέρᾳ ἀμφισβήτησις περιστρέφεται περὶ τὴν χρονικὴν διαφορὰν μετὰ παροχῆς καὶ ἀντιπαροχῆς.

Ἡ παραζούσα δόξα, γενικευθεῖσα διὰ τῶν Keynes καὶ Wagner, κατακυριεύει ὅτι τὸ εἶναι τῆς πίστεως ἔργου εἰς τὴν χρονικὴν διαφορὰν μετὰ παροχῆς καὶ ἀντιπαροχῆς.

Καὶ αὐτός ὁ Böhm Bawerk εἰς τὸ περιώνυμον ἔργον τοῦ Kapital and Kapitalguthens κατακυριεύει τὴν πίστιν ὡς γνησίαν ἀναλλαγὴν μετὰ παρόντων ἕναντι

μελλόντων αντίκειμένων

Ἐναντίον τῆς θεωρίας ταύτης ἀνταπεξήλθεν ὁ Κοποζητςky (σελ. 668) μετὰ δυνάμειος καὶ πολλῶν ἐπιχειρημάτων. Ἡ πίστις ἔρμείζει εἰς τὴν μεταβίβασις περιουσίας εἰς ξένην διαχείρισιν καὶ χρῆσιν, ὅπως οὕτω ἀφεθῆ ἡ χρῆσις εἰς τὸν πιστολήπτην περιουσίας ἀνημούσης εἰς τὸν πιστολήπτην. Βεβαίως ἐφόσον γίνεσθαι ἡ μεταφορὰ στοιχείων τῆς περιουσίας ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ἕτερον καὶ ἡ ἐπιστροφή λαμβάνει χώραν μετὰ παρέλευσιν χρονικοῦ διαστήματος, ἐξάγεται ὅτι ἑμείνος, ὅστις λαμβάνει τὴν περιουσίαν, ὅπως τὴν ἀποδῶσθ μετὰ γένεσθέρως, χρησιμοποιοεὶ αὐτὴν ἐν τῷ μεταξῷ.

Ἄλλὰ θέτοντες τὸ εἶναι τῆς πίστεως εἰς τὴν χρονικὴν διαφορὰν, προσδίδομεν βαρύτητα εἰς τὸ ἐξωτερικῶς μεσολαβοῦν γεγονὸς καὶ παραλείπομεν τὸ οὐσιῶδες οἰκονομικὸν γεγονὸς παρὰ τῆ πιστωτικῆς πράξεως.

Ὁ δίδων ἐν δάνειον δὲν δίδει τοῦτο, ὅπως λάβῃ αὐτὸ ἀποδιδόμενον βραδύτερον, ἀλλὰ παρέχει αὐτὸ χάριν τῆς οἰκονομικῆς ἀφελείας, ἣν ἀπομαρτίζει, τοῦ τόμου.

Ἐξ ἑτέρου, ὁ λαμβάνων τὸ δάνειον, δὲν λαμβάνει τὸ δάνειον, ἵνα τὸ ἀποδῶσθ βραδύτερον, ἀλλ' ἵνα αὐξήσθαι εἰς τὴν διάθεσιν τῆς ἰδίας αὐτοῦ οἰκονομίας ὑπάρχοντα οἰκονομικὰ μέσα καὶ οὕτω ἀπομαρτίζει εἰσόδημα μετὸν τοῦ καταβαλλομένου τόμου.

Ὁ χρονικὸς χωρισμὸς ἐπισημαίνει ἐν τοῦ οἰκονομικοῦ προορισμοῦ τῆς πίστεως, εἶναι τὸ μέσον δι' οὗ ὁ οἰκονομικὸς οὗτος προορισμὸς πραγματοποιεῖται.

Ἄλλως τε δὲ ἡ μετὰ χρονικὸν διάστημα ἀπόδοσις δὲν εἶναι ἐν τῶν οὐμ ἀνευ προϋποθέσεων τῆς πι-

πιστωτικῆς πράξεως

Υπάρχουσι τὰ διαρρηθῆ ἰδίως ἔθνια δάνεια (Rentes) ἅτινα οὐδέποτε ἀποδίδονται.

Ἐνταῦθα ἡ παροχή, ἣν ὁ πιστολήπτης ἐπιτελεῖ, δὲν ἔρμυται εἰς τὴν ἀπόδοσιν, ἀλλ' εἰς τὴν μεταβολὴν τοῦμου, οἱ ἀποσημῖωσιν τῆς παραχωρουμένης εἰς αὐτὸν χρήσεως περιουσίας.

Ἐξ ἑτέρου καὶ ἡ παραχώρησις δανείου ἀτόμου ἀποτελεῖ ἀναμφισβητήτως πιστωτικὴν πράξιν, ἐν ᾗ κατὰ τὴν θεωρίαν τῆς ἀνταλλαγῆς δὲν δύναται νὰ εἶναι πιστωτικὴ πράξις.

Ὁ Κνίης, ἵνα σώσῃ τὴν θεωρίαν τοῦ λέγει, ὅτι ἐπὶ τοῦ ἀτόμου δανείου πρόκειται πάντοτε πράξις πιστωτικὴ συνδεδεμένη μετὰ δωρεάς, ἀλλὰ ἐφ' ὅσον ἡ πιστωτικὴ πράξις χαρακτηρίζεται ὡς ἀμφοτεροβαρῆς συναλλαγῆς, δὲν δύναται νὰ παρουσιάσῃται ὡς δωρεά.

Ἐτέρω ἀμφισβητήσεις περιστρέφεται, εἰάν ἡ παροχὴ συρμευριμένων ἀντιμειμένων εἰς ἕτερον πρὸς χρήσιν, συνομολογουμένης τῆς ἀποδόσεως μετὰ τινα χρόν, καὶ τοιαῦται συναλλαγῆς εἰσὶν ἢ μίσθωσις, τὸ χρησιδάνειον, ἀποτελεῖ πράξιν πιστωτικὴν.

Ἀλλ' ἐνῶ ὡς πρὸς τοῦτο αἱ γνώμαι διίστανται, ὑπάρχει τὸ ἄνυαντιον ὁμοφωνία, ὅτι ἡ δόσις ἀντιμειμένου πρὸς φύλαξιν χωρὶς τοῦ δικαιώματος τῆς χρήσεως, ὡς π.χ. παραματαθῆναι χρεωγράφων εἰς τραπεζάς, ἢ παροχὴ ἐργασιῶν καὶ ὑλικῶν ὑπὸ τοῦ ἐργοδότου εἰς τοὺς ἐργάτας πρὸς ἐπιτελεσθῆναι ἔργασίας, τέλος ἢ ἀφεσις εἰς χεῖρας τῶν ὑπηρετῶν ἀντιμειμένων οἰκιακῆς χρήσεως ἔστω καὶ τιμαλφῶν, δὲν ἀποτελοῦσι πιστωτικὰς

πράξεις.

Ὁ Knies (Credit I. 1876, σελ. 29, 21, 27), ὁ Wagner καὶ ὁ Böhm Bawerk (cap. and Kapitalzings I alt) ἵνα ἀναφέρωμεν μόνον τοὺς σπουδαιοτέρους, ἀναχωροῦντες ἐκ τῆς ἀρχῆς, ὅτι ἡ πίστις ἔγμειται εἰς παρούσαν παροχήν, ἀντὶ μελλούσης ἀντιπαροχῆς, χαρακτηρίζουσι τὴν ἀφῆσιν τῆς χρήσεως ἀντιειμένων, ἀποδοτέων αὐτοουσίας, ὡς πράξιν πιστωτικὴν.

Τούναντιον ἕτεροι δὲν θεωροῦσι τὰς συναλλαγὰς ταύτας ὡς πράξεις πιστωτικὰς.

Ὅσα ὁ Lexis (Grundzüge der Volkswirtschaftslehre, 1885 σελ. 212), Black (Les progrès de la science économique, 1890 p. 388), Walras (Etudes d'économie politique appliquée, 1898 p. 370) διδάσκουσιν, ὅτι πιστωτικὴ πρᾶξις πρόκειται μόνον, ἐὰν τὸ διδόμενον ἀντιειμὲνον μεταβιβάζεται εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ λήπτου καὶ συμφωνῆται ἢ ἀπόδοσις εἰς ἀντιματαστατὰ πράγματα.

Εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην γνώμην ὀρθῶς συντάσσεται ὁ Κοποτσενσκι (σελ. 88), διότι, ὡς λέγει, ἡ τοιαύτη ἐμδοχὴ ἐμπηράζει ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς πίστεως, καθ' ἣν δὲν λαμβάνονται ὑπ' ὄφιν συρμειμμένα ἀντιειμὲνα, ἀλλ' ἡ παραχώρησις εἰς τὸν πιστολήπτην ὠρισμένου μεγέθους περιουσίας, δὲ οὐ ἡ περιουσία αὐτοῦ ὑφίσταται αὐξήσει καὶ ὅπερ μέγεθος ἀφείλει ν' ἀποδώσῃ καὶ οὐκ ἀντιειμὲνα ἀντιειμὲνα.

Εἰς τὰς συναλλαγὰς ταύτας πρόκειται ἀνταλλαγή, ἥς ἡ ἰδιορρυθμία συνίσταται ὅτι ὁ ἰδιουχῆς ἐμπιστεύεται εἰς τὸ μισθωτὴν τὸ ἀντιειμὲνον τῆς μισθώσεως, ἀλλὰ καὶ ὁ κύριος τὰ ἐνδύματά του καὶ πολλάκις καὶ

ἕτερα τιμαλφῆ εἰς τὸν ὑπερέστην τῶν.

Τὸ ἀνταλλαγματικὸν συναλλάγμα παρὰ τῆ μισθώσει, τῷ χρησιδανείῳ, συνίσταται εἰς τὸ ὅτι ὁ λαμβάνων πρὸς χρήσιν εἶναι ἀφοραστῆς τῆς διὰ τὸ καθωρισμένον χρονικὸν διάστημα χρησιμοποίησεως τοῦ πράγματος, τῶν ὠφελημάτων, ἅπερ παρέχει τὸ πρᾶγμα ματὰ τὸ διάστημα καὶ ἅπερ μόνον δύναται νὰ διαθέσῃ καὶ οὐκ αὐτὸ τὸ ἀντιμειμενον, ἐνῶ ὁ ἰδιουζήτης τοῦ παρεχομένου πρὸς χρήσιν ἀντιμειμένου εἶναι πωλητῆς τῶν ὠφελημάτων τούτων, ἅπερ δὲν δύναται νὰ διαθέσῃ δι' ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα, ἐν' ᾧ δύναται νὰ διαθέσῃ ἐλευθέρως αὐτὸ τὸ ἀντιμειμενον, οὗτινος παρεχώρησε τὴν χρήσιν καὶ ἐμποίησεν αὐτό.

Ἐν τῶν ἀνω ἐπιτεθέντων ὁδηρούμενοι θυνάμεθα νὰ ὀρίσωμεν τὴν πίστιν, ὡς τὴν ἀνταλλαγματικὴν εὐεινήν μορφήν, καθ' ἣν γίνεται μεταβίβασις ἀπὸ τῆς μιᾶς οἰκονομίας εἰς τὴν ἕτεραν στοιχείων περιουσίας, ἀπουρυσκαλλομένων εἰς ὀφειλήν ἀντατασζατῶν πραγμάτων, ἐν τῇ ἐμπιστοσύνῃ τῆς ἀποδόσεως αὐτῶν ματὰ τοὺς συμπεφωνημένους ὅρους.

Ἄρα, ἵνα ὑπάρξῃ πιστωτικὴ πράξις, ἀπαιτοῦνται:

1^{ον}) Μεταβίβασις στοιχείων περιουσίας πρὸς χρήσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς οἰκονομίας εἰς τὴν ἕτεραν καὶ ἄτινα ματὰ κανόνα ὀφείλουσι νὰ ἀποδοθῶσι ματὰ χρονικὸν διάστημα.

2^{ον}) Ἡ μεταβίβασις γίνεται ὑπὸ τὴν ἐπιφύλαξιν τοῦ πιστοδότου τῆς ἐπαναφοράς τῶν περιουσιακῶν τούτων στοιχείων εἰς αὐτόν.

3^{ον}) Ἡ μεταβίβασις αὕτη γίνεται ὑπὸ τοῦ πιστοδότου

ἐν τῇ κειροθήσει, ὅτι ἐνυπαίρχουσι παρὰ τῶ πιστολήπτη αἱ ἰδιότητες ἐμείναι, αἷτινες παρέχουσι τὸ ἐνδόσιμον ὅτι οὗτος θέλει ἐμπληρώσῃ τὴν ἀναληφθεῖσαν ὑποχρέωσιν τῆς ἀποδόσεως ἐν καιρῶ τῶν ληφθέντων στοιχείων περιουσίας.

4^{ον}) Ὁ πιστοδότης στερεῖται ματὰ τὴν διάρκειαν τῆς πιστωτικῆς πράξεως ὠρισμένων στοιχείων περιουσίας, ἅπανα ἀνήμουςιν αὐτῶ.

Παρατεῖται ματὰ τὴν διάρκειαν τῆς πιστωτικῆς πράξεως τῆς ἐμμεταλλεύσεως τῶν στοιχείων τούτων, παρέχων αὐτὰ εἰς ἕτερον.

Διὰ τὴν καροκὴν τούτων συνομολογεῖται ἀνταλλαγ-
μα(τόμος).

Εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ πιστολήπτου τούναντιον δημιουργεῖται αὐξήσις καὶ εἰς αὐτὸν ἀνήμει τὸ εἰσόδημα τῶν μεταβιβάσθέντων στοιχείων περιουσίας, ἐπιτυγχάνομεν διὰ τῆς ἐμμεταλλεύσεως αὐτῶν καὶ ἐξ οὗ παρέχει μέρος καὶ εἰς τὴν πιστοδοσίαν.

5^{ον}) Ἡ μεταβίβασις αὕτη δὲν ἐπιφέρει μεταβολὴν εἰς τὴν περιουσιακὴν κατάστασιν οὔτε τοῦ ἐνός, οὔτε τοῦ ἑτέρου.

Οὔτε ὁ πιστωτής γίνεταί πενέστερος, οὔτε ὁ ὀφειλῆτης πλουσιώτερος.

Ἄλλως μόνον ἡ περιουσιακὴ κατάσταση μεταβάλλει ὄψιν.

Ὁ πιστοδότης ἀντισυμμεριμμένου ἀντιμειμένου, ὅπερ εἶχεν εἰς τὴν διάθεσίν του ὁποιατῶ ἐνοχικὴν αἰκαίτη-
εἰν ματὰ τοῦ πιστολήπτου.

Ὁ πιστολήπτης λαμβάνει εἰς τὴν ματοκὴν του συμμε-
υριμμένα ἀντιμειμένα; ὅπερ δὲν εἶχεν πρότερον καὶ

αίτινα δύναται νά χρησιμοποιήσῃ ὡς βούλεται, μετανα-
λώσει, ἐμποίησῃ ἢ καί μεταφέρῃ εἰς τρίτον καί γινηϊαύ-
τος πιστοδότης, ἐν' ᾧ ἐξ ἑτέρου βαρύνεται διά τῆς ὑ-
ποχρεώσεως τῆς ἀποδόσεως κατὰ τὴν λήξιν, ὑ-
ποχρεούμενος ν' ἀφαιρήσῃ ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ
ὅστι προσετέθη εἰς αὐτήν διά τῆς πιστωτικῆς πρά-
ξεως.

62) Ὁ πιστολήπτης γίνεταί ἰδιουχότητος τῶν μεταβι-
βαζομένων στοιχείων περιουσίας καί ἀπουτᾶ ἅπαντα
τὰ δικαιώματα τοῦ κυρίου τῆς ἐλευθέρας διαθέσεως τοῦ
πράγματος.

Δέν ἀποτελοῦσι πιστωτικὰς πράξεις αἱ μεταβι-
βάσεις, καθ' ἃς παρά μένει τὸ μεταβιβαζόμενον
ἀντιμεινόμενον εἰς τὴν ἰδιουχτησίαν τοῦ πιστοδό-
του, ὡς ἡ κατάθεσις ἐμπορευμάτων εἰς γενικὰς
ἀποθήκας, χρεωγράφων καί ἑτέρων πολυτίμων
ἀντιμεινόμενων εἰς τὰς Τραπεζάς, ἀλλὰ καί αὕτη ἡ μι-
σθωσις καί τὸ χρησιδάνειον.

70) Ἡ μεταβίβασις γίνεταί ἐπὶ τῷ σμοτῷ, ὅπως
ὁ πιστολήπτης ἔχει τὴν ἀπόλυτον χρῆσιν τῶν μετα-
βιβαθέντων στοιχείων περιουσίας, ὅπως δυνήθῃ
νά ἀποκομίσῃ εἰσόδημα μείζον κατὰ ποσότητα
τῆς ἀντιπαροχῆς (τόμου), ἣν καταβάλλει εἰς τὸν πι-
στοδότην.

82) Ἡ ἀπαιτήσις τοῦ πιστοδότου δέν συνίσταται
εἰς ἀπαιτήσιν ἀποδόσεως συμμετριμμένων ἀντι-
μεινόμενων, ὡς ἐπὶ μισθώσεως, ἀλλ' εἰς ἀπαιτήσιν
ἀντιματαστατῶν κατ' εἶδος μόνον καθορισμένων
πραγμάτων.

Μόνον τὸ μέγεθος εἶναι καθορισμένον.

Καί ἐπειδή γὼν τό χρήμα εἶναι τό κοινόν μέτρον ἀξίας, γενικῶς τό μέγεθος τῆς πιστωθείσης περιουσίας δηλοῦσαι εἰς χρήμα.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς.

Δέν ἀποτελοῦν πιστωτικῆς ἀπαίτησις ἀκριβῶς ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἰς τό μέγεθος τῆς πιστωθείσης περιουσίας δηλοῦσαι εἰς χρήμα. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς.

Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς. Ἡ ἀπαίτησις τοῦ πιστοδότου εἶναι μασά γενικῶν σχεδόν κανόνα χρηματικῆς.

X ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΙΙ

ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΙΣΤΩΤΙΚΑΙ

Υ Τὰς πιστωτικὰς πράξεις δυνάμεθα νὰ διαιρέσωμεν εἰς ἀμιγῆς τοιαύτας καὶ τοιαύτας, αἵτινες συνδέονται μετ' ἀνταλλακτικῶν πράξεων.

I. Ἀμιγῆς πιστωτικαὶ πράξεις εἰσίν:

1^α) Τὸ χρηματικὸν δάνειον κατ' ἔξοχὴν, καθ' ὃ ἡ πιστουμένη περιουσία ὀρίζεται εἰς ὠρισμένην χρηματικὴν ποσότητα.

Ἄλλ' ἐπίσης καὶ τὸ φυσικὸν δάνειον, ὅπερ σήμερον λίαν σπανίως ἀπαντᾶται καὶ ὅπερ παρουσιάζεται μόνον ὑπὸ τὴν μορφήν, καθ' ἣν μία οἰογένεια λαμβάνει παρ' ἑτέρας προχείρως καταναλώσιμα πράγματα, ὅπως ἀποδόση ἴσης ποσότητος ἀντιμεινόμενα.

Τὸ δάνειον ἐνταῦθα δὲν λαμβάνεται εἰς τὴν νομιμὴν αὐτοῦ σημασίαν, εἰς τὴν μεταβολὴν καὶ ἀπόδοσιν χρημάτων, ἀλλὰ εὐρύτερον.

Δάνειον ἀποτελοῦσιν ἡ παράτασις προθεσμίας, ἡ προεξόφλησις ἡ ἀγορὰ συναλλαγματικῶν, ὁμολογιῶν, ἡ ἀποδοχὴ πιστωτικῶν μέσων ἀντὶ πληρωμῆς, ἡ λήψις ἐξαρμυρωσίμων τραπεζογραμματίων.

Ἡ λήψις γραμματίων ἀναρμυραστικῆς κυκλοφορίας δὲν ἀποτελεῖ πιστωτικὴν πράξιν, διότι ὁ ὠμιστής δὲν ἔχει οὐδὲν δικαίωμα ἀπαιτήσεως κατὰ τοῦ ἐμδότη.

2^α) Ἡ εἰς χρήμα μεταβαλλομένη συμμετοχὴ τοῦ ἐξέ-

ρου ἐπὶ τῷ συνοπῷ ἐταιριῦθι ἐπιχειρήσεως, διότι καὶ ἐν ταῦθα πρόκειται μεταφορὰ περιουσίας εἰς ξένην οἰονομίαν.

II.- Πιστωτικαὶ πράξεις συνδεδεμέναι μετ' ἀνταλλακτικῶν πράξεων, εἰσίν:

I.- Ἀγορὰ ἐπὶ πιστώσει:

Ὁ ἀγοραστής προσθέτει εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ἀντιειμένον, ὅπερ ἠγόρασεν, ἐν ᾧ ὁ πωλητής ἀντιμαθιστῶ τὸ πωληθέν δι' ἀπαιτήσεως, ἣν ἀπουγᾶ ματὰ τοῦ ἀγοραστοῦ διὰ τὴν ματαβολὴν τοῦ τιμήματος καὶ συνεπῶς εἶναι ὁ πιστοδόξης

II.- Ἀγορὰ, καθ' ἣν τὸ τιμημα προυαταβαλλεται εἰς τὴν πωλητὴν πρό τῆς παραδόσεως τοῦ πράγματος.

Ἐνταῦθα πρόκειται ἡ αὐτῆς ἄνω σχέσις ματ' ἀντίστροφον λόγον.

Ἐνταῦθα ὁ ἀγοραστής εἶναι ὁ πιστοδόξης.

Ἄλλα πιστωτικὴ πράξις ὑπάρχει μόνον ἐάν τὸ ἀγορασθέν καὶ προπληρωθέν ἀντιειμένον συνίσταται εἰς ἀντιματαστατὰ πράγματα, καθε, ὄρυσαν κ.λ.π., τὰ ὅποια ὀφείλει νὰ παραδώσῃ ὁ ἀγοραστής βραδύτερον καὶ τῶν ὁποίων τὸ τιμημα ἐμετρηθῆ εἰς αὐτόν ἐμ τῶν προτέρων.

Ἐφ' ὅσον ὁμως πρόκειται περὶ πωλήσεως συγκεκριμένου πράγματος, ὅπερ ὁ πωλητής ὀφείλει νὰ παραδώσῃ αὐτούσιον, δὲν πρόκειται πράξις πιστωτικὴ ματὰ τὰ ἐν τῷ II κεφαλαίῳ εὔτεθέντα.

III.- Ἐπὶ τῆς μισθώσεως, τοῦ χρησιδανείου καὶ τῆς μισθώσεως ὑπηρεσίας, τὸ ζήτημα, ἐάν παρεμβάλληται πιστωτικὴ πράξις, ἐξαρτᾶται ἐάν τὸ ἀντισίμωμα (ἐνοίμιον, μισθός) διδόμενον ἐφ' ἅπαξ ἢ ματὰ δόσεις, λαμβάνει

χώραν ἐν τῶν προτέρων ἢ ἐν τῶν ὑστέρων.

Ἐφ' ὅσον τὸ ἀντάλλαγμα τῆς παίραχωρήσεως τοῦ πράγματος εἰς μισθωσιν ἢ εἰς χρησιδάνειον δίδεται ἐν τῶν ὑστέρων ὁ παρέχων τὸ ἀντιμισθίμενον ἢ τὰς ὑπηρεσίας του, παρέχει πιστωσιν εἰς τὸν λαμβάνοντα.

Ἐὰν ὁμῶς τὸ ἐνοίμιον ἢ ὁ μισθὸς ματαβάλληται προματαβολικῶς, δὲν πρόκειται πρᾶξις πιστωτικῆ ματὰ τὴν ἐν τῷ μεφ. II ἐυθεθεῖσαν ἐμδοχὴν, καθ' ὅσον ἐν τῇ περιπτῶσει ταύτῃ, ἡ χρῆσις τοῦ μισθίου, αἱ ὑπηρεσίαι παρέχονται ματόπιν καὶ πρόκειται περὶ ὄρισμένου ἀντιμισθίου καὶ οὐκί στοιχείων περιουσίας ἀντιμισθιαστικῶν, μαθοριζομένων ματὰ μέρεθος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ IV

ΠΛΕΟΝΕΚΤΗΜΑΤΑ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

✱ Οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες ματενόησαν τὴν δύναμιν τῆς πίστεως. Τὴν πίστην χαρακτηρίζουσι ὡς τὴν υἱοειδή ἀφορμὴν, δι' ἧς δημιουργοῦνται περιουσίαι.

Ὁ Δημοσθένης ὑπὲρ Φορμίωνος δ λέγει:

« Πίστις ἀφορμὴ πασῶν ἐστὶ μερίστη πρὸς χρηματισμὸν ».

Ὁ μέγας Τραπεζίτης Πασιῶν, ὃν ματαγγελλεῖ ὁ υἱὸς τοῦ Σωπαίου ὡς ἀρνούμενον τὴν ἀπόδοσιν παραματαθήτης, δι' ἐν καὶ μόνον φροντίζει « συρμαλύφας τὴν συμφορὰν, ἵνα μὴ παραματαθήτης δεχόμενος φανερώς γίνηται τοιαῦτα ἐσημαρτιωῶς » (Ἰσομράτους, Τραπεζ., 18).

Ἡ πίστις ἐξυπηρετεῖ τὸ μὲν ἀμέσως τοὺς σκοποὺς τῆς παραγωγῆς καὶ τῆς ματαναλώσεως, ἧτις ματανάλωσις ἐννοεῖται ἐνταῦθα ἐν τῇ στενῇ σημασίᾳ, ὡς χρησιμοποίησις τῶν ἀγαθῶν δι' ἄμεσον ματανάλωσιν πρὸς ἱκανοποίησιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, τὸ δὲ ἐμμέσως διὰ τῆς ἐπεμβάσεως αὐτῆς εἰς τὴν ἀντιματάσασιν τοῦ κρημάτος ἐν τῇ υἱοειδίᾳ τῶν ἀγαθῶν ὑπὸ τὴν μορφήν τῶν λεγομένων πιστωτικῶν μέσων.

Ὡς ἐξεθέσαμεν ἐν κεφ. I ἡ συνεργασία τῶν διαφόρων ἰδιωτικῶν οἰκονομικῶν δὲν δύναται νὰ πραγματοποιηθῇ μόνον διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς.

Ἄρως προσέρχεται ἡ πίστις, ἣτις συνδέει στενω-
τέρον τὰ συμφέροντα τῶν διαφόρων οἰκονομιῶν μετα-
ξύ των, ὅπως αὐταὶ ἐργασθῶσιν ἀποτελεσματικώτερον
πρὸς ἐπιτυχίαν τῶν οἰκονομιῶν σοποῶν.

Μία οἰκονομία δὲν δύναται νὰ ἔχη εἰς τὴν διαθέσειν
τῆς ἅπαντα τὰ παραγωγικά μέσα, ὧν εἶναι ἀναρμιαί-
α ἢ σύμπραξις διὰ τοὺς παραγωγικοὺς σοπούς, οὓς
ἐπιδιώκει, ἀλλ' οὔτε καὶ ἅπαντα τὰ εἶδη, ὧν ἔχει ἀνά-
γκην πρὸς ματανάλωσιν καὶ ἄτινα ἢ ἴδια δὲν παράγει.

Ταῦτα ἀπουτᾷ διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς, διὰ τῆς προμη-
θείας ἐξ ἑτέρας οἰκονομιῶν, ἐν ᾧ δίδει εἰς αὐτὰς τὰ ἴδι-
κά της ἀγαθὰ, ὧν ἀφθονεῖ, ἢ ὡς ρίσκεται πάντοτε σήμε-
ρον ἐμποιοῦσα ἐμποιοῦσα εὐεῖνα, ὧν δὲν ἔχει ἀνάγκην
καὶ διὰ τοῦ εἰσπραττομένου χρήματος προμηθευομένη
εὐεῖνα, ὧν ἔχει ἀνάγκην.

Ἄλλα πολλάκις τὰ διαθέσιμα μέσα μιᾶς οἰκονο-
μίας δὲν ἐπαρμιοῦσιν, ὅπως δῶσιν ἀμέσως τὴν ἀντάλ-
λαγμὰ πρὸς ἀπόκτησιν τῶν ἀναρμιαίων παραγωγι-
κῶν δυνάμεων ἐν τῇ ἀναρμιαίᾳ ποσότητι διὰ τοὺς πα-
ραγωγικοὺς σοπούς, οὓς αὐτὴ ἐπιδιώκει.

Ἐνταῦθα παρεμβάλλεται ἡ πίστις, δι' ἧς τίθενται
εἰς τὴν διαθέσειν αὐτῆς τὰ ἀναρμιαῖα ἀγαθὰ, δι' ἧς μετα-
βιβάζονται ταῦτα εἰς αὐτὴν κατὰ κοριότητα μετὰ
πλήρους δικαιώματος διαθέσεως καὶ χρησιμοπο-
ίσεως παρ' ἑτέρας οἰκονομίας, ἣτις κατὰ τὸ διάστη-
μα, καθ' ὃ παρακωρεῖ ταῦτα, δὲν ἔχει ἀνάγκην αὐτῶν.

Ἡ κατοχὴ τῆς πιστολήπτου οἰκονομίας εἰς ἀγα-
θὰ αὐξάνει πραγματικῶς καὶ οὕτω ἐπιτυγχάνεται ἡ
συνένωσις τῶν παραγωγικῶν μέσων εἰς τὰς χεῖρας ἐ-
μείνων, οἷζινες δύνανται λυσιτελέστερον νὰ χρησιμο-

ποιήσωσιν αὐτά δια' τὴν παραγωγὴν.

Ἐν ταῖς μεχωρισμέναις οἰκονομίαις, ὡς γενικῶς σημερον κρατεῖ, οἱ μαίτοχοι μέσων παραγωγῆς πολλὰς δὲν δύνανται ἢ δὲν θέλουσι νὰ χρησιμοποιήσωσιν αὐτά εἰς σκοποὺς παραγωγικούς, ἐνῶ ὑπάρχουσιν ἄτεροι, οἵτινες, ἂν καὶ ἔχωσι τὴν ἱκανότητα καὶ τὴν θέλησιν, δὲν ἔχουσι τοιαῦτα εἰς τὴν διάθεσιν των ἢ δὲν ἔχουσιν ἐπαρμηὴ πρὸς ἀποτελεσματικὴν ἐμμετάλλευσιν τῆς ἐπιχειρήσεώς των.

Οἱ πρῶτοι ματὰ συνέπειαν ἐπιποιούσι τὰ εἰς τὴν διάθεσιν των πλεονάζοντα μέσα καὶ θέτουσι τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν εἰς τὴν διάθεσιν τῶν δευτέρων.

Διὰ τῆς πίστεως ὅθεν πραγματοποιεῖται, ἵνα τὰ παραγωγικά μέσα, ἅτινα ἄνευ ταύτης θὰ παρέμεινον ἄργα, τεθεωρῶσιν εἰς τὴν διάθεσιν ἐμείνων, οἵτινες δύνανται νὰ τὰ χρησιμοποιήσωσιν ἐν βένει ἢ ἀποτελεσματικώτερον τῶν πρώτων ματόχων.

Ὅττω διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῆς πίστεως ματορθοῦται:

I.- Ἡ διὰ τῆς ἰδρύσεως ἀνωνύμων ἐταιρειῶν καὶ τῆς ἐμδόσεως ὁμολογιῶν συρμέντρως ποσῶν παμμερίστων διὰ τὴν διενέργειαν παμμερίστων ἐπιχειρήσεων καὶ μεγάλης ἐντάσεως, ὡς σιδηροδρόμων κ.λ.π., οἷ ἄς εἶναι ἀδύνατον νὰ ἐπαρμῆσωσι μεμονωμένα ἀτομικαί (ἐπιχειρήσεις) περιουσίαι.

II.- Ἡ περισυλλογὴ καὶ συρμέντρως ὄλων τῶν ποσοτήτων ἐμείνων, αἵτινες εὗρισμονται διεσπορισμένοι εἰς μικρότατα μεγέθη παρὰ διαφόρους καὶ ἅτινα ἔνεμα τῆς σφιμρόσητος αὐτῶν δὲν δύνανται νὰ χρησιμοποιηθῶσι παραγωγικῶς.

Διὰ τῶν διαφόρων μέσων, ἅπερ παρέχει ἡ πίστις διὰ

τῆς τοποθετήσεως αὐτῶν εἰς μετοχὰς ἢ ὁμολογίας, εἰς ματάθεσιν παρὰ Τραπεζαῖς ἢ Ταμιευτήρια ματορθοῦται ἢ συρμέντρως ὅλων τούτων μαί οὕτω ἢ χρησιμοποίησης αὐτῶν.

III.- Ἡ ματά χρόνον διαρρύθμισις τῶν παραγωγικῶν μέσων.

Αἱ διάφοροι οἰκονομίαι δὲν ἔχουν ἀνάγκην μαθ' ὅλας τὰς ἐποχὰς τοῦ αὐτοῦ κεφαλαίου· ματά τινες χρονιμας περιόδους δὲν ἔχουσι τοσῶς ἀνάγκην τούτου, πολλάκις ἔχουν μαί περίσσειαν τοιούτου.

Διὰ τῆς πίστεως τῇ μεσολαβήσει τῶν Τραπεζῶν, ματορθοῦται ὅπως συλλέγηται ἐμειθεν ἔνθα πλεονάζει μαί φέρεται ἐμει ἔνθα δύναται ναί χρησιμοποιηθῆ.

IV.- Ἡ ὑποστήριξις τῆς κερδοσομίας.

Ἡ τοιαύτη ἀρωγὴ εἰς τὴν κερδοσομίαν ἀποβαίνει κρήσιμος εἰς τὴν παραγωγὴν, ἐφ' ὅσον αὕτη βασίζεται ἐπὶ ὀρθῶν προῦτοθέσεων.

Διὰ τῆς μαλῶς ἐννοουμένης κερδοσομίας ἀποφεύγονται αἱ σφοδραὶ διακυμάνσεις τῶν τιμῶν μαί ἐπιτυγχάνεται ἡ σχετικὴ ἐξίσωσις αὐτῶν τοπιμας μαί χρονιμας.

V.- Ἡ παροκὴ τῆς ἀεούσης ἀρωγῆς εἰς τὰς τάξεις ἐμείνας, αἵτινες κρησιμεῖουσιν ὡς μεσάζουσαι μεζαξὺ τῶν παραγωγῶν μαί τῶν ματαναλωτῶν, πρό παντός εἰς τὴν ἐμπορικὴν τάξιν, ἥτις διευκολύνει τὴν διάθεσιν τῶν προϊόντων μαί τῆς ὁποίας ἢ ἐργασία ἐπιφέρει τὴν ἀρσιν τῶν τοπιμῶν μαί χρονικῶν ἐμποδιων.

VI.- Ἡ ματανάλωσις ἐξυπηρετεῖται διὰ τῆς πίστεως μαθ' ὅσον προσέρχεται κεφάλαιον εἰς τὴν παραγωγὴν,

ήεις οὕτω δημιουργεῖ νέα ἀγαθά καὶ αὐξάνεται τὸ ὑ-
πάρχον εἰς τοιαῦτα ἀπόθεμα, ἐναρ' συγχρόνως αὐξά-
νεται καὶ τὸ εἰσόδημα τῶν διαφόρων οἰκονομιῶν, αἰ-
τινες οὕτω τίθενται εἰς θέσιν, ὅπως ἀνζηλώσιν ἐν τοῦ
ἀποθέματος τούτου, τοῦ σιμοποῦ παύσης παραγωγῆς
ὄντος, ὅπως ἱκανοποιῶνται αἱ προσωπιμαὶ ἀνάμειαι
τῆς καταναλώσεως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ V

ΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΤΗΣ ΠΙΣΤΕΩΣ.

Τὰ μεγάλα ὠφελήματα, ἅτινα δημιουργοῦνται διὰ τῆς πίστεως διὰ τὴν οἰκονομικὴν ζωὴν, δὲν ἐμποδίζουσιν ὅπως ἡ πίστις παρουσιάσῃ καὶ πολλά σμοζεῖν αἰ σημεῖα.

Ἀντιστρατεύεται εἰς τὸν οἰκονομικὸν προορισμὸν τῆς πίστεως καὶ προσκομίζει μᾶλλον βλάβην ἢ ὠφέλειαν, ἐὰν ὁ πιστολήπτης σπαταλήσῃ τὸ πρὸς παραγωγὴν ληφθέν ποσὸν ἢ χρησιμοποίησιν πρὸς ἱκανοποιήσιν προσωπικῶν ἀναγκῶν, ἀσκινας δὲν δύναται νὰ μαλύψῃ διὰ τοῦ ἰδίου εἰσοδήματος παρόντος ἢ μέλλοντος.

Ἡ πίστις ἐν τοιαύτῃ περιπτώσει, λαμβανομένη καὶ προορισμένη ὡς παραγωγικὴ, μεταβαλλεῖ χαρακτῆρα καὶ καθίσταται ἀναλωτικὴ.

Ἄλλα καὶ αὕτη ἡ παραγωγικὴ πίστις δύναται νὰ ριπῇ ἀφορμὴ καμῆς χρησιμοποίησεως ἀπὸ ἄλλων ἀτόμων

Ὅ ἔχων εὐμολίας πιστώσεων δύναται νὰ παραμελήσῃ τὸ ἴδιον ἔργον, ἐμπληρῶν ἀκόπως διὰ τῶν πιστώσεων τὰς ἀνάγκας αὐτοῦ καὶ αὐξάνων τὰς προσωπικὰς αὐτοῦ δαπάνας καὶ, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει πλήρη συνείδησιν τῶν εὐθυνῶν, ὅτι διαχειρίζεται ξένον χρήμα, δύναται νὰ εὐτεσθῇ εἰς παρακειμινδυνευόμενας κερδοσκοπιὰς ἐπιχειρήσεις ἢ νὰ ἐπευξείνῃ περισσότερο τὸ δέοντος τὴν ἐργασίαν αὐτοῦ διὰ νέων δαπανηρῶν ἐργαταστάσεων, ἀγορᾶς πολλῶν ἐμπορευμάτων κ.λ.κ.

Εὐνόως παρεχόμεναι πιστώσεις δύνανται νά δημιουργήσωσιν επιμεινδύνους κρίσεις δι' ὑπερπαραγωγῆς.

Τοιαῦται πιστώσεις δημιουργοῦσι ψευδεῖς ἀντιλήψεις περί τῶν ἀναγκῶν τῆς μαζαναλώσεως καί παρά τοῖς πλέον συντηρητικοῖς καί γίνονται ἀφορμή, ὅπως ὁ εἰς μαζαίων ἄλλον μεγενθύνῃ τὴν ἔργασίαν του καί ἐξωθῇ εἰς παραγωγὴν. Ὅεῖς υἱάδος συμπαρασύρεται ὑπὸ τοῦ ἐξέρου.

Ἰδίως δὲ κατὰ τὰς περιόδους ταύτας δημιουργεῖται πληθὺς ἀνωμόμων ἐταιρειῶν θεμελιουμένων ἐπὶ μὴ ὑγιῶν βάσεων, αἵτινες μαζορθοῦσιν εὐχερῶς νά τοποθετήσωσι τὰς μετοχὰς των, ἅς πάντες ἀγοράζουσιν, ἐλαυνόμενοι ὑπὸ τῆς ἐλπίδος τῆς εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ἐπερχομένης ὑψώσεως τῶν τιμῶν.

Ὅφειλει ἐπίσης νά τονισθῇ ὅτι διὰ τῆς πίστεως ἐπέρχεται στενὸς σύνδεσμος μεταξύ τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ἡ ἐξασθένησις ἐνὸς υἱάδου ἐπιχειρήσεων, αἵτινες παρέχουν πιστώσεις εἰς ἕτερας, ἅς ὑποχρεοῦται ὁ υἱάδος εὐεῖνος ν' ἀποσύρῃ, ἐπιφέρει ἐξασθένησιν καί τῶν ἐπιχειρήσεων εὐεῖνων, αἵτινες λαμβάνουν τὰς πιστώσεις.

Ἄλλ' ἐντὸς τούτου ὁ κίνδυνος εἶναι ἔξι μεγαλύτερος, ἐφ' ὅσον αἱ διάφοροι ἐπιχειρήσεις λαμβάνουσαι πιστώσεις, παρέχουσιν ἐπίσης τοιαύτας.

Ἡ ἀναστροφὴ πληρωμῶν μιᾶς τούτων δύναται νά φέρῃ κλονισμόν εἰς πολλὰς ἕτερας, ὥστε νά δημιουργηθῇ κρίσις.

Ὅτε ὅμως πρόκεινται τοιοῦτοι κίνδυνοι, δὲν σημαίνει ὅτι ὀφείλομεν νά στερηθῶμεν τῶν ἀνυπολογιστικῶν πλεονεκτημάτων, ἅπερ ἡ πίστις προσομιζει εἰς τὴν παραγωγὴν καί νά ζητηθῇ διὰ τῆς νομοθετικῆς ὁδοῦ ὁ προσορισμὸς αὐτῆς εἰς πράγματι συνέβη.

Πολλὰ μὲν ἐρέοντο προτάσεις, ὅπως τεθῶσιν ἀπαγο-

ρεύσεις ή όρια εις τας έν τῷ μιμεμπορίῳ παρεχομένας πιστώσεις, εις τούς καταναλωτάς καί τούς έκαγγελματίας υπό τῶν μεγαλεμπόρων, εις τας άγροτικάς πιστώσεις καί αύτάς τας καταθέσεις τῶν Τραπεδῶν.

Τά τοιαῦτα μέσα έπιφέρουσι μάλλον διαταράξεις ή ώφελείας καί δεινύουσι παραγνώρισιν τῆς οίμονομιτικῆς σημασίας, ήν έχει ή έλευθερά κίνησις έν ταις συναλλαγαίς.

Άλλοῦ όφείλουσι νά ζητηθῶσι τά μέσα τῆς θεραπείας. Όφείλει νά διαπαιδαγωγηθῆ τό κοινόν οίμονομικῶς, ὥστε νά έμαθῆ εις τί συνίσταται μία καλή οίμονομικῆ διαχείρισις, ν' άντιληφθῆ τήν χρησιμότητα τῆς αποταμιεύσεως καί ν' άποκτήσῃ συνείδησιν τῶν εϋθυνῶν, ὡς έχει, ὡς αἰετ' αναλαμβάνει ὑποχρεώσεις, ὡς δέν έμπληροί.

Εις τούς πιστοδότας επίσης επιβαλλονται πολλά μαθημονα αναπομινόμενα εις τό ίδιον αὐτῶν συμφέρον.

Όφείλει νά καταβάλληται ή μεγαλύτερα προσοχή εις τήν έξακρίβωσιν τῶν ήθικῶν ιδιοτήτων καί τῶν οίμονομικῶν μέσων τῶν πιστοληπτῶν, οὕτως ὥστε νά πιστοποιηται ὅτι ὅσων δάνειον, είναι ἄξιος πιστώσεως καί μέχριοῦ ποσοῦ.

Άλλ' εὔτος τούτου όφείλει νά διερευνάται καί ή άξία τῆς επικειρήσεως, εις ήν παρέχεται ή πίστωσις, τό μέλλον καί ή έυτασις αὐτῆς, ὥστε νά ὑπάρκη ή πιθανότης τῆς οίμονομικῆς αὐτῆς εϋδοιμικήσεως.

Καί προσέτι όφείλει νά έξεταζηται ή γενικῆ κατάστασις τῆς αγοράς - τάσις πρὸς κερδοσοπίαν, έπείτασις τῶν μέσων κυκλοφορίας, ὑψώσεις ή έπιπτώσεις τῆς τιμῆς τῶν έμπορευμάτων, ὑψωμένα έπιτόκια κ.τ.λ. - ὥστε νά επευξίνωνται ή περιστέλλωνται αναλόγως αἱ πιστώσεις.

Πρὸς τούτο συμβάλλουσι πολύ τά πιστωτικά ιδρύματα.

τα, ἅτινα χρησιμεύουσιν ὡς μεσάζοντα μεταξύ πιστοδοτῶν
καὶ πιστοληπτῶν καὶ ἅτινα φροντίζουσι νὰ ᾤσιν ἐνήμερα
τῆς καταστάσεως.

Ἡ πολιτεία ἔχει ἐπίσης καθήκον διὰ καταλλήλων δι-
αρρυθμίσεων, τηρήσεως στατιστικῶν, ἔργαταστάσεως
γραφείων πληροφοριῶν εἰς ὄλους τοὺς κλάδους, καταλλή-
λου προσαρμογῆς τῶν προξενείων καὶ ἐπιμελητηρίων πρὸς
ἐπίτευξιν οἰκονομικῶν σκοπῶν, νὰ συμβάλλῃ εἰς θεραπει-
αν τῶν ἀναγκῶν τούτων.

Οἱ κἀλοὶ ἔμποριοὶ οἷμαι πληροφοριῶν παρέχου-
σιν ἐπίσης οὐκί μικρὰν συμβολήν.

Πρὸ παντός δὲ ταχεῖα διαδικασία καὶ αὐστηρὰ δι-
καισύνη καθιστᾷσι προσεγγιστοὺς τοὺς πιστοληπτάς, δη-
μιουργοῦσαι τὴν πεποίθησιν, ὅτι δὲν δύναται τις νὰ ἀπο-
φεύγῃ τὴν ἐμπλήρωσιν τῶν ὑποχρεώσεών του.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VI

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΕΑΝ Η ΠΙΣΤΙΣ ΔΗΜΙΟΥΡΓΕΙ ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ.

Ἡ ἀντίληψις ὅτι αἱ ἐπιμερεῖς πιστωτικαὶ ἀπαιτήσεις ἀποτελοῦσιν αὐτὰ ἀραθὰ ἐδημιούργησε τὴν πολὺ, ἰδίως κατὰ τὰς ἀρχαιοτέρας ἐποχάς, ἐπιμυρασθήσασαν πλάνην ὅτι ἡ πίστις κέμπεται τὴν θαυματουργὴν δυνάμιν νὰ δημιουργῇ κεφάλαιον ἐκ τοῦ μηδενός, ἥτοι ἐν ἑλλοίς λέξεσιν ν' ἀυξάνῃ τὸν ὑπάρχοντα πλούτον καὶ τὰ ὑπάρχοντα ἀραθὰ τῆς φυσικῆς οἰκονομίας.

Ἡ θεωρία τῆς δημιουργικῆς ταύτης δυνάμεως τῆς πίστεως χρονολογεῖται πολὺ παλαιότερον (ἴδε Pinto, ὅσας ἔγραψε *Traité de la circulation et du Credit*, Amsterdam 1771).

Ὁ περικόνυμος Law ἐδίδασκεν ὅτι διὰ τῆς ἐυδόσεως γραμματῶν αἱ ἀκίνητοι κτήσεις χρησιμοποιοῦμεναι ὡς ὑποθήκαι αὐτῶν, ἀποικτῶσιν ἀξίαν πρόσθετον (*une valeur additionnelle*).

Ἐπὶ τῶν αὐτῶν βάσεων βασιζέται καὶ τὸ σχέδιον τοῦ Cибзkowski's « *Du Credit et de la Circulation* », 1^η ἐυδοσις Παρισίων 1839, 2^η 1847.

Τὸ ὑπόθετον ὀφείλει νὰ υφαινεθῆσιν τὴν πίστιν.

Νὰ ἐυδοσῆ γραμματῶν ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀκινήτων εἰς αὐτῶν χρημάτων καὶ τῶν ἀρροτιμῶν φόρων, μετασχηματιζομένων, καὶ οὕτω διπλασιάζεται τὸ ὑπάρχον κεφάλαιον

και ὡς λέγει και ὁ ἴδιος « Ces capitaux circulants sont des vrais capitaux et non des fictions, des signes ou des valeurs purement nominales. »

Ἄλλ' ἡμεῖνος, ὅστις ἐν τῇ νεωτέρᾳ σχετικῶς ἐποχῇ ἔδωκεν ὅσα καὶ σάρμα εἰς τὴν πεπλανημένην καὶ παλαιάν ταύτην θεωρίαν, ματαβαλὼν πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἐπιστημονικῶς σκηρίξη αὐτήν, εἶναι ὁ Macleod, ὁστις εἰς τὰς ὑποσχέσεις πληρωμῆς εἰς τὰ χρέη (promise to pay débit) διαβλέπει αὔξῃσιν τῆς ἔθνικῆς περιουσίας.

Διὰ τῶν πιστωτικῶν πράξεων ὡς λέγει δὲν μεταβιβάζονται ἀπλῶς ἀξίαι ὑπάρχουσαι, ἀλλ' ἡ πιστωτικὴ ἀπαίτησις δημιουργεῖ ὅλας νέαν ἀξίαν, αὐξάνει πραγματικῶς τὸ ὑπάρχον κεφάλαιον.

Τὸ τοιοῦτον σκηρίζει ἐπὶ τοῦ ὅτι αἱ πιστωτικαὶ πράξεις ἢ ἀπαίτησεις ἔχουσιν ἀνταλλαγματικὴν δύναμιν, ἧς μεταβιβάζει ἀγαθὰ (purchasing power, power which transfers commodities), ἧτοι ὅτι αἱ ἀπαίτησεις ἀποτελοῦσιν ἀξίας ἀνταλλαγματίας, ἀξίας δυναμένας ν' ἀνταλαχθῶσι δι' ἕτερον ἀγαθῶν.

Ἡ τοιαύτη ἐπιχειρηματολογία βασίζεται ἐπὶ τῆς θεωρίας τοῦ Macleod, καθ' ἣν οἰκονομικὸν στοιχεῖον ἢ ἀντικειμενικὸν πλοῦτος εἶναι πᾶν οὗτως ἢ ἀξία δύνασαι νὰ μετρηθῇ ἢ ὅπερ ἔχει τὴν δύναμιν τοῦ ἀγοράσθαι, ἧτοι ἐν ἄλλαις λέξεσι διαβλέπει τὸν πλοῦτον εἰς τὰ ἀνταλλάξιμα περιουσιακά στοιχεία, εἰς τὴν κεντικὴν δύναμιν τοῦ πράγματος.

Συνεπῶς μία ἀπαίτησις δυναμένη ν' ἀνταλαχθῇ, κεντημένην ἀξίαν ἀνταλλαγματικὴν, ἀποτελεῖ ἄϋλον ἀγαθόν καὶ συνεπῶς, ὡς τὰ ἄλλα ἀντικειμενικά, μέρος τῆς ἔθνικῆς περιουσίας.

Πρόκειται δηλ. πεπλανημένη έξομοίωσις τῆς (περιου-
σίας) ἀξίας μετὰ τῆς ἀνταλλακτικῆς ἀξίας.

Ὁ Σμιθ ἐπίσης, ὡς καὶ πολλοὶ τῶν μεταγενεστέρων,
δέν δέχεται αὐξήσιν πλούτου, ἐφ' ὅσον δέν δημιουργοῦν-
ται ἀνταλλακτικαὶ ἀξίαι, ὅσον καὶ ἂν δημιουργοῦνται
δυνάμεις πρὸς ἐμπλήρωσιν τῶν ἀνθρωπίνων ἀναγκῶν, ἀλ-
λά δέχεται ἐν τούτοις ὅτι τότε μόνον ὑπάρχει αὐξήσις
πλούτου, ἐάν αἱ δημιουργούμεναι ἀνταλλακτικαὶ αὐταὶ
ἀξίαι παρέχῃσι μέσα διὰ τὰς ἀνθρωπίνους ἀνάγκας, ἐ-
νῶν τουναντίον ὁ Macleod οὐδεμίαν σχέσιν διακρίνει μετὰ
εὐ ἀξίας καὶ χρησιμότητος.

Ἡ νεωτέρα ἐπιστήμη ἔδειξεν ὅτι ἡ ἀξία εἶναι τι διαφό-
ρον τῆς κεραιτικῆς δυνάμεως ἐνός ἀντικειμένου, τῆς ἰδιότη-
τος τούτέστιν αὐτοῦ νὰ ἀνταλλάσσεται πρὸς ἀγαθὰ θε-
ραπεύοντα τὰς ἀνθρωπίνους ἀνάγκας.

Ἡ πιστωτικὴ ἀπαιτήσις δέν ἀντιπροσωπεύει ἀντικει-
μενον ἔχει ἰδίαν ἀξίαν.

Διὰ τῆς δημιουργίας μιᾶς ἀπαιτήσεως ἡ ὑποάρχου-
σα πάραπαρασθητικὴ εἰς ἀγαθὰ ἀπὸ τοῦ ἐνός εἰς τὸν ἕτε-
ρον καὶ δημιουργεῖται μόνον μεταβολὴ εἰς τὴν νομιστὴν ὑ-
πόστασιν τῶν περιουσιῶν.

Ὁ πιστολήπτης λαμβάνει περιουσίαν ἣν δύνανται
ματ' ἀρῆσειαν νὰ διαθέσῃ.

Ὁ πιστοδότης ἀποτιμᾷ ἀπαιτήσιν ὅπως ζητήσῃ τὴν
ἐπιστροφὴν τῆς περιουσίας ἐν ὀνόματι χρόνου.

Δημιουργεῖται διὰ τῆς πίστεως μιᾶ ἀπαιτήσις, ἐν
νέον πράγματι δημιούργημα, ὅπερ δύνανται νὰ ἀνταλλα-
κῆ καὶ συνεπῶς τὰ ἀνταλλακτικὰ ἀντικείμενα πύξησαν
πράγματι, ἀλλ' οὐδεμίαν πραγματικὴν αὐξήσιν ἐρένετο εἰς
τὰς χρησιμοποιοούμενας δυνάμεις διὰ τοὺς ἀνθρωπι-

νοὺς εὐνοποῦς

Ἡ ἀπαιτήσεις εἶναι ἓν ματασιμεύασμα δεινῶν, ὅτι εἰς τὸν πιστοδότην ἀνήκει μία περιουσία, ἣτις ἐπί τοῦ παρόντος εἶναι ἀναμεμιγμένη μετὰ τῆς περιουσίας τοῦ πιστολήπτου.

Οὐδεμία νέα ἀξία προσετέθη εἰς τὰς ὑπαρχούσας. Δὲν εἶναι ἄδικοπον νὰ διασαφίσωμεν τὸ πρᾶγμα διὰ παραδείγματος.

Ἐάν τις δανείσῃ Δρχ. 10.000 καὶ λάβῃ συν/μὴν, ὁ πιστολήπτης μὲ τὰς δραχμαὶς ταύτας δύναται ν' ἀγοράσῃ οἰοσδήποτε ἀντιμειμενα θέλει, καὶ τῆς ἐργασίας του.

Ἐάν νῦν ὁ πιστωτής δώσῃ εἰς προεξόφλησιν τὴν συναλλαγματικὴν καὶ λάβῃ εἰς μετρητὰ τὸ ἀντιμειμενον αὐτῆς, δύναται ἐπίσης διὰ τῶν χρημάτων τούτων ν' ἀγοράσῃ οἰοσδήποτε ἀντιμειμενα θέλει.

Τὸ τοιοῦτον ὅμως δὲν σημαίνει ὅτι ἐδιπλασιάσθη τὸ ὑπάρχον κεφάλαιον.

Εἰς τὸν δόσαντα εἰς προεξόφλησιν τὴν συν/μὴν ἐδόθη τὸ κεφάλαιον παρὰ τρίτου κινός, ἄρα ἀφηρέθη ἐκ τῆς περιουσίας τοῦ τρίτου.

Ἡ πίστις δύναται βεβαίως νὰ χρησιμεύσῃ ὡς αἰτία δημιουργίας κεφαλαίου διὰ τῆς παραγωγικωτέρας χρησιμοποίησεως τῆς μεταβιβαδομένης περιουσίας παρὰ τοῦ πιστολήπτου, ἀλλὰ τούτο δὲν σημαίνει ὅτι δημιουργεῖ αὐτὴ καθ' ἑαυτὴν, ἅμα τῇ γενέσει μιᾶς ἀπαιτήσεως πλούτου.

Ὡς ἡ διαίρεσις τῆς ἐργασίας γίνεται ἀφορμὴ αὐξήσεως τῆς παραγωγῆς, οὕτω καὶ ἡ πίστις μεταφέρουσα τὸ κεφάλαιον ἐκείθεν, ἐνθα δὲν δύναται νὰ χρησιμοποιηθῇ ἐπιφελῶς, εἰς τὰς χεῖρας ἐκείνων, οἵτινες δύνανται

νά τό χρησιμοποιήσῃσι πρὸς αὐξήσιν τῆς παραγωγῆς,
ρίνεσαι ἀφορμή αὐξήσεως αὐτῆς.

Ἄλλ' ἤδη καὶ ἐμῶν παλαιοτέρων συγγραφέων
πολλοὶ δὲν ὑπέπεσαν εἰς τὴν πλάνην ταύτην, σήμερον
δὲ ρενιῶς ἐματὲλεῖφθη.

Εἰς τὸν Κομποτzycky παρατίθενται ἀποσπάσματα
ἐμῶν συγγραφέων παλαιῶν καὶ νεωτέρων, ἐν τοῦτοις
τὸ ζήτημα τίθεται καὶ ἀπὸ ἄλλης ἀπόψεως.

Ὡς ἀποδεικνύει ὁ Macleod τὰ πρὸς ἀντιματάστα-
σιν τοῦ νομίσματος χρησιμοποιούμενα πιστωτικά ἔγγρα-
φα, ὡς καὶ τὰ πέραν τοῦ μεταλλικοῦ ἀποταμιεύματος
ἐυδιδόμενα γραμμάτια, δημιουργοῦσι κεφάλαιον, διότι
ἐξοικονομεῖται διὰ τὴν χώραν νόμισμα, διὰ τὴν προμή-
θειαν τοῦ ὁποῖου, ὡς λέγει ὁ Smith, θα ἀπαιτεῖται ματα-
νάλωσις ἀγαθῶν.

Ἡ τῆς αὐτῆς ἐξοικονόμησις ἐπιφέρει αὐξήσιν τοῦ πλού-
του τῆς χώρας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας δημιουργεῖται κεφάλαιον
καὶ δὲν ρίνεσαι μόνον μεταφορὰ αὐτοῦ.

Ἐν τοῦτοις ὀφείλει νὰ παρατηρηθῇ, ὅτι οὐκ ἦ ὕπαρ-
ξις ἀπαιτήσεων τούτων ὡς μέσον κυκλοφορίας.

Καὶ ὀφείλει ἐπίσης νὰ προστεθῇ, ὅτι οὐκ ἔστι μόνον ἀ-
παιτήσεις ἐμῶν πιστωτικῶν συναλλαγῶν ἔχουσι τὸ ἀποτέ-
λεσμα τοῦτο, ἀλλὰ πᾶν εὐθυνόν ματασιεὺσμα χρησι-
μοποιούμενον ὡς μέσον πληρωμῆς πρὸς ἀντιματάστα-
σιν τοῦ χρήματος ἐνεργεῖ κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ὡς π.χ.
τὸ χαρτονόμισμα.

Ὁ Lampertico (ἀναφερόμενος παρὰ τῷ Paul Le-
toy Baulieu « Traité de Roi 1914 III 3421) ἰσχυρίζεται,
ὅτι τὸ ζήτημα τίθεται καὶ ἄναπτύσσει ὅλως ἐμ-

ξεζητημένην θεωρίαν.

Ὁ ἄνθρωπος οὐδὲν παράγει, ἀλλὰ συνδιδάσκει ἀπλῶς
καὶ τροποποιεῖ. Τὰς τοιαύτας μεταβολὰς τῆς ὕλης ἐπι-
τυγχάνει διὰ τῆς παραγωγῆς, πίστεως κ.λ.π.

Καὶ ἐνεαυθα ὀφείλει νὰ ἀντιπαρατηρηθῇ, ὅτι αἰτρο-
ποποιήσεις αὗται καὶ μεταβολαὶ ἐπέρχονται διὰ τῆς
παραγωγῆς, ἐνῶ διὰ τῆς πίστεως οὐδὲν τοιοῦτον γίνε-
ται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VII

ΠΑΡΑΓΩΓΙΚΗ ΚΑΙ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ.

Τὴν πίστιν συνήθως διακρίνουσιν εἰς παραγωγικὴν καὶ καταναλωτικὴν.

Ὡς παραγωγικὴ χαρακτηρίζεται ἐμείνη, ἣτις χρησιμοποιοῦται ὑπὸ τοῦ πιστολήπτου εἰς εὐποτοὺς παραγωγικοὺς, καταναλωτικὴ ἐμείνη, ἣτις ἀναλίσκεται διὰ τὰς προσωπικὰς ἀνάγκας τοῦ λαμβάνοντος.

Αἱ προσωπικαὶ ἀνάγκαι ἐμείνης οἰκονομίας ὀφείλουσι νὰ μὴ ὑπερβαίνωσι τὴν εἰς ταύτην ἐνυπάρχουσαν οἰκονομικὴν δύναμιν, ὀφείλουσι νὰ καλύπτονται διὰ τοῦ εἰσοδήματος αὐτῆς.

Ἐφόσον ὅθεν προσωπικαὶ ἀνάγκαι καλύπτονται διὰ τῆς χρησιμοποίησεως τῆς πίστεως, αὕτη χαρακτηρίζεται ὡς γεγονός στεροῦμενον οἰκονομικῆς δικαιολογίας.

Ἡ τοιαύτη γνώμη πηραίνει πολὺ μακρὰν.

Δὲν δυνάμεθα νὰ ἀρνηθῶμεν οἰκονομικὸν χαρακτῆρα εἰς πᾶσαν διὰ τῆς πίστεως μεταβίβασιν περιουσίας χρησιμοποιοῦμένης δι' ἄμεσον κατανάλωσιν.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις στοιχεῖα περιουσίας μεταβιβασόμενα διὰ τῆς πίστεως, εἰ καὶ χρησιμοποιοῦνται δι' ἀνάγκας προσωπικῆς, συνεισφέρουσι ἐν τοῦτοις εἰς τὴν παραγωγὴν καὶ ἡ πιστωτικὴ πράξις δύναται νὰ χαρακτηρισθῇ ὡς παραγωγικὴ.

Ὁ δανειζόμενος ὅπως συντηρηθῆ μέχρι πέρας τῶν σπουδῶν του, ἢ ἐκμάθεισιν τέχνης, λαμβάνει πίστωσιν, ἧς ὁ τελειὸς σκοπὸς εἶναι ἢ πρόβηταις ἱκανότητος εἰς παραγωγὴν.

Ἐπίσης αἱ ἀμόλυντοι περιπτώσεις ἀποτελοῦσι κατηγορίας, πληρέστερα δικαιολογούσας τὸν οἰκονομικὸν χαρακτήρα καὶ τὴν χρησιμότητα τῆς πίστωσης.

Μία οἰκονομία δανεῖζεται προσημαίως διὰ τὰς προσωπευαῖς αὐτῆς ἀνάγκας, ἐπειδὴ δὲν ἔχει ἐπὶ τοῦ παρόντος πρόχειρα τὰ ἀνταλλακτικὰ μέσα, μέλλουσα νὰ καλύψῃ τὸ δάνειον βραδύτερον ἐκ τοῦ καθαρῶ ἐτησίου εἰσοδήματος αὐτῆς.

Εἰς πολλὰς περιπτώσεις παρουσιάζεται ἡ ἀνάγκη ἐκτάκτων δαπανῶν ἕνεκα διαφόρων ἀπροόπτων, ἀσθενείας, καταστροφῆς ἐκ καλαῆς κ.λ.π., ὅτε μία οἰκονομία ἀδυνατεῖ νὰ καλύψῃ ταύτας ἐκ τῆς ταυτιμῆς ἐτησίως προσόδου καὶ ἀναρμιάζεται νὰ προσφύγῃ εἰς δάνεια, ἐπιφυλασσομένη νὰ ἐπαναφερῇ τὸ ἰσοδύριον ἐκ μελλόντων εἰσοδημάτων.

Εἰς ἀμφοτέρας ταύτας τὰς περιπτώσεις αἱ πίστώσεις εἰσὶν παραγωγικαί, εἰ καὶ χρησιμοποιοῦμεναι δι' ἄμεσον καταναλῶσιν ἐπειδὴ ἀνταποκρίνονται εἰς τὴν οἰκονομικὴν δύναμιν τοῦ πιστολήπτη.

Εἰς τὴναὐτὴν κατηγορίαν ἀνήκει καὶ αἱ χρησιμοποιοῦμεναι πιστώσεις πρὸς ἀγορὰν οἰκίας διὰ κατοικίαν, πρὸς προμήθειαν ἐπιπέλων, μὲ τὸν σκοπὸν τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν ἐκ τῶν μελλόντων εἰσοδημάτων.

Εἰς πᾶσαν ὅμως περιστασιν, καθ' ἣν ὁ πιστολήπτης χρησιμοποιεῖ εἰς πίστωσιν διὰ σκοποῦς καταναλωτικῆς, χωρὶς τῆς προβλεπομένης προσπαθείας τῆς καλύψεως

αὐτῆς διὰ μέλλοντος εἰσοδήματος, αὕτη στερεῖται οἰο-
νόμιμου καραυτήρος.-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ VIII

ΒΡΑΧΕΙΑΙ ΚΑΙ ΜΑΚΡΑΙ ΠΙΣΤΟΣΕΙΣ

Εἰ καὶ δὲν δύναται νὰ τεθῆ ὠρισμένον ὄριον μεταξύ
βραχυπροθέσμων καὶ μακροχρονίων πιστώσεων, τούτῃστιν
ποιᾶς χρονικῆς διαρκειᾶς πιστώσεις δύνανται νὰ καραυτη-
ρισθῶσιν ὡς βραχεῖαι καὶ ποιᾶς ὡς μακρᾶι, ἢ διαίρησις ἐν
τούτοις ἐπιβάλλεται, καθόσον ἐνέχει μεγίστην σημασίαν
καὶ διὰ τὸν πιστοδότην καὶ διὰ τὸν πιστολήπτην ἐπὶ πόσον
χρόνον μέλλει νὰ διαρμύσῃ ὁ πιστωτικὸς σύνδεσμος.

Δύναται νὰ ὀρισθῆ ὠρισμένον χρονικὸν ὄριον μακρὸν
ἢ βραχύ, κατὰ τὴν λήξιν τοῦ ὁποίου ὁ ὀφειλέτης ὀφείλει
ν' ἀποδώσῃ τὸληφθέν (πίστις ὠρισμένης λήξεως).

Ἄλλὰ δύναται ἐπίσης νὰ συνομολογηθῆ, ὅτι ἡ ἀπόδο-
σις θέλει γίνῃ τμηματικῶς, εὐάστου τμήματος καταβαλ-
ομένου καθ' ὠρισμένας προθεσμίας.

Εἰς ἀμφοτέρας τὰς περιπτώσεις, οὔτε ὁ πιστοδότης δύ-
ναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν πρό τῆς προθεσμίας, οὔτε
ὁ πιστολήπτης νὰ ἐπιβάλλῃ αὐτήν.

Πολλάκις ὁμως τίθεται ἡ προθεσμία ὑπὲρ τοῦ ὀφειλε-
του, εἰς ὃν δίδεται τὸ δικαίωμα νὰ καταβάλῃ πρό τῆς λή-
ξεως.

Ἄλλ' οὐδὲ ὅλως ἀπομεινῆσαι ὅπως ἐπὶ τῶν τοιούτων πι-
στώσεων ἢ συνομολόγησις τῆς προθεσμίας τεθῆ καὶ ὑπὲρ

τοῦ πιστωτοῦ, ἕνεκα αὐτοῦ οὗτος δύναται νὰ ζητήσῃ τὴν ἀπόδοσιν πρὸ τῆς προθεσμίας, ἥτις τίθεται μόνον ὡς τὸ μακρότερον ὄριον τῆς παροχῆς τῆς πιστώσεως.

Συνήθως ἐπίσης συμφωνεῖται ὅτι ὁ ὀφειλέτης ἀπολύσει τὸ δικαίωμα τῆς προθεσμίας, ἥτοι τὸ χρέος γίνεται ἀπαιτητὸν, ἐν περιπτώσει μαθυστερήσεως τοῦ τόμου ἢ δόσεως.

Δύναται ὅμως νὰ μὴ ταχθῇ προθεσμία ἀποδόσεως, ὅτε παραχωρεῖται δικαίωμα ὀκλήσεως εἰς τὸ ἐν ἢ τὸ ἔξερρον μέρος ἢ εἰς ἀμφοτέρους.

Ἡ ὀκλήσις δύναται νὰ λάβῃ χώραν κατὰ τὴν συμφωνίαν, εἴτε ἀμέσως, εἴτε μεθ' ὀρισμένον χρονιὸν διάστημα, εἴτε καθ' ὀρισμένα χρονικά διαστήματα καὶ δύναται νὰ δημιουργήσῃ τὴν ὑποχρέωσιν τοῦ ὀφειλέτου πρὸς ἀπόδοσιν κατόπιν βραχυτέρου ἢ μακροτέρου διαστήματος, μετὰ εἰδοποιήσιν.

Ἐν πάσι τούτοις ἰσχύουσιν αἱ συμφωνίαι. Ὁ νόμος ἐπεμβαίνει μόνον ἐὰν δὲν ἔχῃ ὀρισθῇ ἡ διάρκεια.

Τὸ Ρωμαῖον Δίκαιον ὀρίζει ἐπὶ δανείου, ὅτι ὁ δανειστής δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὴν ἀπόδοσιν πρὶν ἢ παρέλθῃ ἡ προθεσμία, ἐπιτός ἐὰν αὕτη ἐτέθῃ ὑπὲρ τοῦ ὀφειλέτου, ὅπερ ὑποτίθεται ἐν ἀμφιβολία.

Τὸ τοιοῦτον ἰσχύει ἐπὶ ἀτόμων δανείων, ἐπὶ ἐγκόμιων ὁ δανειστής δὲν ὑποχρεοῦται νὰ δεχθῇ τὴν πληρωμὴν.

Ἐν περιπτώσει μὴ συνομολογήσεως προθεσμίας ὁ δανειστής δικαιούται ν' ἀπαιτῇ τὴν ἀπόδοσιν, ἀλλ' ὁ δικαστής παραχωρεῖ εἰς τὸν ὀφειλέτην ἀνάλογον προθεσμίαν, ἵνα τεθῇ εἰς θέσιν νὰ αποδώσῃ (Παραρρηγόπουλος Ἐνοχ. Δίκαιον, ἔκδοσις III 1890 τ. 2 σελ 163)

Εἰς ἐμάσῃν εἰδικὴν περίπτωσιν τὸ οἰονομιμὸν συμφέ-

ρον είναι έμεινο, όπερ ύπαγορεύει, εάν πρέπει να χρησιμο-
ποιηθῆ ἡ μαυροχρόνιος ἢ βραχυπροθέσμος πίστωση καί υπό
ποίους όρους.

Από τῆς απόψεως ταύτης, ἵνα πραγματοποιηθῆ ἡ πιστω-
τικῆ πράξις, όφείλει να συνδιασθῆ τό συμφέρον τοῦ πιστο-
δότου καί τοῦ πιστολήπτου.

Ο πιστοδότης δύναται να παραχωρήσῃ μαυροχρόνιον
πίστωσιν, εάν προβλέπῃ ἐπί μαυρότερον διάστημα ὅτι δέν
θέλει δυνηθῆ να χρησιμοποιήσῃ ὁ ίδιος τό δανειζόμενον πο-
σόν ἢ δέν θά πόδυνατο να χρησιμοποιήσῃ αὐτό τόσον ἐπωφελώς.

Ο πιστολήπτης όφείλει να ζητήσῃ μαυράν ἢ βραχείαν
πίστωσιν ἀναλόγως τῆς διάρκειας, καθ' ἣν προβλέπει ὅτι θέ-
λει δυνηθῆ να χρησιμοποιήσῃ τό διά τῆς πιστώσεως εἰς τήν
ίδίαν αὐτοῦ οἰκονομίαν, εἰσερχόμενον ποσόν, ὡς καί ἐπίσης
ἐν σχέσει πρὸς τήν ὅλην αὐτοῦ οἰκονομικὴν θέσιν, διότι ὁ-
φείλει να προσυπολογισθῆ ὁ χρόνος, καθ' ὃν θέλουσιν ἀπο-
υτηθῆ παρ' αὐτοῦ τὰ μέσα, ὅπως δυνηθῆ ἡ ἀποδότης ἐν
καιρῷ.

Τό ζήτημα συνολογήσεως μαυροπροθέσμων ἢ
βραχυπροθέσμων πιστώσεων ὅσον ἀφορᾷ τόν πιστολή-
πτην συνέχεσται μετὰ τῆς διάρικσεως τοῦ κεφαλαίου εἰς
παρίον καί κυκλοφοροῦν, εἰς κεφάλαιον ἐγματοστασίσεως
καί κεφάλαιον μιντήσεως.

Ἡ χρησιμοποιουμένη πίστωση διαί τήν ἀπόυτησιν
κεφαλαίου παρίου, εἴτε ὡς ματαναλωτικῆ πρὸς πορι-
σμόν διάρικων ἀγαθῶν διαί χρῆσιν τῆς ἰδίας οἰκονομίας,
ὡς οἰκίας πρὸς ματοικίαν, εἴτε ὡς παραγωγικῆ πρὸς πο-
ρισμόν ἐν μέρους τοῦ βιομηχανίου ἐργοστασίου καί ἐγ-
ματοστασίσεων, ἐν μέρους πεωργοῦ γεμαχίου γῆς, ἐν
μέρους σιδηροδρομικῶν ἐταιρειῶν ὑλικῶν πρὸς ματασκευ

ἢν γραμμῶν κ.τ.λ., ὀφείλει νὰ εἶναι διαρυσίας μαυράς.

Εἰς τὰς καταναλωτικὰς ὡς ἄνω πιστώσεις ὀφείλει νὰ προϋπολογισθῇ ἡ χρονικὴ διάρκειά, καθ' ἣν ἡ ἀπόδοσις τοῦ τιμήματος θὰ εἶναι δυνατὴ ἐν τῷ συνήθους εἰσοδήματος τῆς λαμβανούσης οἰκονομίας.

Εἰς τὰς παραγωγικὰς πιστώσεις, δὶ ὧν ἀπουτῶνται ἀντιειμένα διαρυσία ἢ μικρὰς διάρυσίας βαθμηδὸν ἀναλώσιμα διὰ μαυράς κρήσεως, ἡ ἀξία τῆς ἀπουτησεως αὐτῶν ἀποδίδεται εἰς μαυρὰν σειρὰν ἐξῶν, λανθάνουσα ἐν τῇ τιμῇ τοῦ προϊόντος.

Ἐν τῇ τιμῇ τοῦ προϊόντος παρέχεται μέρος τῆς ἀξίας τῶν παραγωγικῶν μέσων κατὰ τὸ μέτρον, καθ' ὃ διὰ τῆς κρησιμοποίησεως ἐν τῇ παραγωγῇ φθείρονται, ἢ ἀνάλογον ἀντάλλαγμα διὰ τὴν κρήσιν καὶ αὐτῶν τῶν μὴ φθειρομένων ἀντιειμένων, ὡς τῆς γῆς, διὰ τὸν λόγον ὅτι καὶ ταῦτα κρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν παραγωγὴν.

Ὁ πιστολήπτης ὅθεν, ἵνα δυνηθῇ νὰ ἀποδώσῃ, ὀφείλει νὰ ἔχη ἐνώπιόν του σειρὰν τόσον ἐξῶν, ὅσα ἤθελον ἐπαρυσῆ, ὅπως ἐν τῆς τιμῆς τοῦ προϊόντος καλυφθῇ τὸ δαπανεῖσθαι διὰ τὴν ἀπούτησιν τῶν διαρυσικῶν τῶν ἀντιειμένων ποσόν.

Ἀποδοχὴ βραχείας πιστώσεως διὰ τοιαύτας τοποθετήσεις ἐμθετεῖ εἰς μινδύνους τὸν πιστολήπτην, εἰς τὴν ἀνάρυσιν τῶν διαρυσικῶν ἀνανεώσεως, ἄς εἰάν δὲν ἤθελον ἐπιτύχη, ἀπειλεῖται οὐ μόνον ὑπὸ τῆς ἀνάρυσιν νὰ διαμύσῃ τὴν ἐργασίαν καθόλου ἢ ἐν μέρει ἀλλὰ καὶ ὑπὸ ἀναστολῆς πληρωμῶν.

Ἡ κρησιμοποίησις πιστώσεως διὰ τὴν ἀπούτησιν κεφαλαίου κυκλοφοροῦντος ὀφείλει νὰ εἶναι βραχεία καὶ χάριν αὐτοῦ τοῦ συμφέροντος τοῦ πιστολήπτου.

Ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ταχείας υυλοφορίας τοῦ κεφαλαίου τούτου, ὅπερ εἶναι προωρισμένον νά τοποθετηθῆ εἰς ἀντικειμένα, ἅτινα πρόκειται συντόμως πάλιν νά ἐπιποιηθῶσι, συνάγεται ὅτι αἱ χρησιμοποιούμεναι πιστώσεις δέν εἶναι ἀνάγκη νά εἶναι διαρμείας μαυροῦς.

Ἡ πιστῶσις ὀφείλει νά προσαρμοσθῆται πρὸς τόν χρόνον, μεθ' ὃν τὸ ἰσότιμον αὐτῆς θά ἐπανέλθῃ πάλιν εἰς τὴν κατοχὴν τοῦ πιστολήπτου, ὅστις μετὰ παρέλευσιν τοῦ διαστήματος τούτου δύναται νά μὴ ἔχη ἐκ νέου ἀνάγκη τῆς πιστώσεως καὶ δέν πρέπει νά εἶναι δεσμευμένος.

Ἐάν δέ λαβῆ ἀνάγκη καὶ πάλιν τοιαύτης πιστώσεως, διότι ὁ οἰκονομικός σκοπὸς τῆς ἐπιχειρήσεως ἐξαμάλουθῆ, θελεῖ προσφύρει πάλιν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν νέας οἰδῶν εἰς προεξόφλησιν συναλλαγματιμαῖς.

Τὰς μαυροχρονίους πιστώσεις ἐξυπηρετοῦσιν κατ' ἐξοχὴν τὰ ἐνυπόθημα δάνεια, καὶ ὅτ' ὑπὸ τόν τύπον τῆς κρεωλυσίας, ἢ ἐμδοσις ὁμολογιῶν καὶ μετοχῶν.

Τὰς βραχυπροθέτους κυρίως αἱ προεξοφλήσεις καὶ τὰ δάνεια ἐπὶ ἐναχύρω.

Ἐπιτρέπεται περὶ τῶν πιστωτικῆς πράξεως πρὸ τῆς ὑπὸ τῶν συμβαλλομένων μερῶν τεταγμένης προθεσμίας, δυνάμει νομιμῆς διατάξεως· οὕτως ἡ πτώχευσις τοῦ ὀφειλέτου καθιστᾷ ἀπαιτητὰ τὰ μὴ ληξιπρόθεσμα χρεῖα τοῦ πτωχεύσαντος (Ἐμπ. Νόμος ἀρθρ. 535).

Ἐπὶ πλειστηριασμοῦ αἰνιήτου ἢ καταμύρωσις εἰς τόν πλειοδοτήσαντα ἐπιφέρει τὴν ἀθάρασιν αὐτοῦ ἀπὸ πᾶσῶν τῶν βαρυνουσῶν ὑποχρεώσεων, ἀδιαφόρως ἐάν ᾖσιν ληγμένοι ἢ οὐ, γενομένης τῆς ἐξοφλήσεως αὐτῶν

δια τῷ ἐμπλειστηρίῳ.

Ὅπως ἄλλην ἀρχὴν δέχεται ἡ γερμανικὴ νομοθεσία (ἄρθρ. 44, 49, 52, 53, 91, 111 τοῦ νόμου περὶ ἀναγκαστικῆς ἐμπορίας ἀπὸ 2015 (1891)), καθ' ἣν αἱ προηγούμεναι ἀπαιτήσεις τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ ἐπιδιώκοντος δανειστοῦ ἔξαμολουθοῦσιν ὑφιστάμεναι ἐνῶ αἱ ἐπόμεναι ἱκανοποιούνται ἐφόσον ἐπαρκεῖ τὸ ἐμπλειστηρίῳ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΧ'

ΠΡΟΣΩΠΙΚΗ ΚΑΙ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ

Ἡ ἀφελιμότης τῆς πίστεως δημιουργεῖ τὴν ἀνάγκην ὅπως χρησιμοποιηθῶσιν ἅπαντα τὰ μέσα, ἅτινα μαθιστῶσιν αὐτὴν ἀσφαλεστέραν, ἔξασθενούντα τοὺς κινδύνους καὶ συνεπῶς εὐθυνοτέραν, καὶ ἅτινα διευκολύνουσι τὴν σύστασιν τῶν πιστωτικῶν συναλλαγῶν καὶ ἔξασφαλίζουσι τὴν ἐυτέλειαν ἐν περιπτώσει δυστροπίας τοῦ ὀφειλέτου.

Ἡ πίστις διακρίνεται εἰς:

1) Προσωπικὴ: Ἐπὶ ταύτης ἡ ἱκανοποίησις τοῦ δανειστοῦ ἔξαρτάται ἐκ τῶν προσωπικῶν περιστάσεων τοῦ πιστωλήτου.

Ἡ παρακώρησις τῆς πιστώσεως βασίζεται ἐπὶ τῆς κεποιθήσεως, ἣν ἔχει ὁ δανειστής εἰς τὴν φερεγγυότητα τοῦ ὀφειλέτου καὶ εἰς τὴν μακρὴν αὐτοῦ θέλησιν νὰ φανῆ συνεπῆς εἰς τὰς ὑποχρεώσεις του.

Καὶ ναὶ μὲν ἡ εἰσπραξις τῆς ἀπαιτήσεως δύναται νὰ ἐμβιασθῇ διὰ τῶν νομίμων μέσων καὶ ἀπὸ τῆς ἀπόψεως ταύτης δύναται τις εἰπεῖν, ὅτι ἡ προσωπικὴ πίστις εἰς τὴν ἐπίσης βραδύτητα πρᾶγματικῆν, διότι ὁ δανειστής δύναται νὰ ζητήσῃ νὰ ἱκανοποιηθῇ ἐκ τῶν στοιχείων περιουσίας τοῦ ὀφειλέτου, ἀλλὰ πάντοτε ὁ μακρὴς πίστεως ὀφειλέτης, ὁ μὲν ἔχων τὴν θέλησιν νὰ πληρώσῃ, δύναται νὰ παραίσκη πολλὰ πράγματα εἰς τὸν δανειστήν διὰ παντός εἶδους σφεραδικῶν.

Ἡ παρακώρησις πιστώσεων ματ' ἀμολογηθῆσαν τῶν ἀνω προϋποθέτει τὴν ἔρευναν οὐ μόνον τοῦ μεγέθους καὶ

των στοιχείων περιουσίας του πιστολήπτου, αλλά και ποιών των ιδιοτήτων έμειναν, καραιτηής, έντιμότητος, αμριβείας έν ταις συναλλαγαίς, έργασιμότητος, αίτινες ένυπάρχουσιν είς έν πρόσωπον μαθιστώσιν αυτό άξιόπιστον.

Η προσωπιική πίστωση δύναται να ένδυναμωθῆ προστιθεμένης τῆς εύθύνης διά τήν πληρωμήν και έξέρου προσώπου. Ένταύθα δημιουργείται συνυποχρέωσις του όφειλέτου και του συνυπευθύνου.

Ο έγγυητής είναι υπόχρεως να πληρώσῃ, εάν δέν πληρώσῃ ο όφειλέτης.

Η υποχρέωσις του έγγυητου δύναται να είναι απόλυτος, ίσοδύναμος προς τήν του όφειλέτου, ύπάρχουσα ανεξαρτήτως εάν δύναται να έπιτευχθῆ ἡ πληρωμή παρά του υυρίως υποχρέου, και τοιαύτη είναι ἡ εριτεργύησις έν τῷ Έμπορικῷ Δικαίῳ (άρθρ. 140, 141), ἡ έπιβοθητική τότε μόνον κωρούσα, εάν ο δανειστής δέν δύναται να ίμανοποιηθῆ έν τῆς περιουσίας του όφειλέτου και ο δανειστής δικαιούται να στραφῆ ματά του έγγυητου, λύεται διαφόρως υπό διαφόρων νομοθεσιῶν διατάξεων, αναλόγως του είδου τῆς απαιτήσεως, ὥστε οτε μέν άρμει άπλή έξώδιμος πρόσυλησις προς τόν πρωτοφειλέτην, οτε ο απαιτείται ἡ έμπλήρωσις διατυπώσεών τινων, ὡς ἡ διαμαρτύρησις τῆς συν/μῆς και έπιταγῆς, ίνα ο νομιστής στραφῆ ματά των όπισθογράφων, ἡ και ἡ έγερσις άγωγῆς, ἡ άποτυχία έυτελέσεως, ἡ άναστολή πληρωμῶν.

Όλως έπιβοθητική είναι ἡ έγγύησις ματά τό άσειμόν δίμαιον.

Ο έγγυητής έναίρεται μόνον, εάν και μαθόσον ο δανειστής δέν δυνηθῆ να πληρωθῆ παρά του πρωτοτύπου όφειλέτου (Παπαρ. Ένοχ. Δίμαιον, έμδ. 92 τόμ 2 σελ. 434).

Ὅλως ἐπιβοηθητικὴ εἶναι ἡ εὐθὺνὴ τῶν ὀπισθογράφων ἐνός ἐνεχυρογράφου, εὐείνων δηλ. οἷσινες ἔθεσαν τὴν ὑπογραφήν των κατῶθεν τοῦ ἀρχικοῦ ὀφειλέτου, καθ' ὅσον ὁμομισετῆς δὲν δύναται νὰ στραφῆ κατ' αὐτῶν πρὸ τῆς πωλήσεως τοῦ ἐναποθητευμένου πράγματος (ἄρθ. 22 τοῦ Νόμου τοῦ 1898 περὶ Γενικῶν Ἀποθηκῶν).

Ἡ εὐθὺνὴ διὰ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς δεχομένης τὴν πιστιν οἰκονομίας δύναται νὰ ἐυπηγάξη καὶ ἐξ αὐτῆς τῆς φύσεως τῆς ὑποχρεώσεως, ὡς συμβαίνει ἐπὶ τῶν ὑποχρεώσεων τῶν συνεταίρων διὰ τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐταιρείας.

Ἡ εὐθὺνὴ αὕτη τῶν συνεταίρων δύναται νὰ εἶναι ἀπεριόριστος ἢ περιορισμένη, εὐθεία ἢ ἔμμεσος.

Εὐθεία εἶναι ἡ ὑποχρέωσις τῶν ὁμορρυθμῶν ἐταίρων, διότι ὁ δανειστῆς δύναται νὰ στραφῆ κατ' αὐτῶν, ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἔμμεσου εὐθὺνης οἱ συνεταῖροι ἔχουν ἀπλῶς ὑποχρέωσιν ἔναντι τῆς ἐταιρείας νὰ καταβάλλουν τὸ καθυστερούμενον μέρος τῆς εἰσφορᾶς των.

290) Ἡ πιστωτικὴ ἀπαιτήσις καθίσταται βεβαιωτέρα ἐὰν τεθῆ πρὸς ἐξασφάλισιν αὐτῆς ὑπέγγυον ὄρισμένον περιουσιακὸν ἀντιμειμενον, ἐξ οὗ ὁ δανειστῆς δύναται νὰ ἰκανοποιηθῆ διὰ τὴν ἀπαιτήσιν αὐτοῦ, ἀπουλειομένου παντὸς ἑτέρου δανειστοῦ.

Διὰ τῆς πραγματικῆς πιστώσεως ἀποφεύγονται οἱ μίνδουνοι διὰ τὸν δανειστὴν τῆς μεταβολῆς, ἧς δύναται νὰ ἐπι συμβῆ εἰς τὴν περιουσίαν τοῦ ὀφειλέτου μέχρι τῆς λήξεως.

Ὅσήμερον ὂν φερέγγυος δύναται νὰ καταστή ἀφερέγγυος. Καὶ ἐπὶ τῶν πραγματικῶν πιστώσεων δὲν ἀπουλείονται αἱ προσωπικαὶ προϋποθέσεις, καθ' ὅσον καὶ ἐνταῦθα ὁ δανειστῆς ἀποβλέπει εἰς τὰς προσωπικὰς ιδιότητας, γενικῆς φερεγγυότητος καὶ μαλῆς θελήσεως τοῦ ὀφειλέτου διὰ τὴν

ἔρμαιρον πληρωμὴν, ἵνα μὴ ἐξαναγκασθῆ καὶ προβῆ εἰς ἐπιτέλειαν δημιουργοῦσαν πάντοτε ἐνοκλήσεις καὶ βραδύτητας.

Ὡς βάσις πραγματικῆ δύναται νὰ χρησιμεύσῃ κινήσων ἢ ἀκίνητων.

Εἰς τὴν πρώτην περίπτωσιν προέβηται ἐνέχυρον, εἰς τὴν δευτέραν ὑπόθημη.

Περὶ ἀμφοτέρων θελομένω πραγμασευθῆ εἰς τὸ βιβλίον περὶ Τραπεζῶν, ἵνα μὴ ἀναγκασθῶμεν νὰ διαιρέσωμεν τὴν περί αὐτῶν μελέτην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ X ΕΤΑΙΡΙΚΗ ΠΙΣΤΙΣ.

Ἡ ἐπαδιώξις οἰκονομιῶν σιστῶν γίνεται οὐ μόνον μεμονωμένως παρ' ἐκείνης οἰκονομίας, ἀλλ' ἐπιστῆς διαζῆς συνενώσεως τῶν εἰς δύο ἢ πλείονας αὐτῶν ἀνημιόντων μέσων πρὸς εὐχερῆστεραν εὐδομίησιν.

Πλείονες ἰδιωτικαὶ οἰκονομίαι συνανοῦσι τοῖς οἰκονομίας αὐτῶν δυνάμεις, καταθέτουσιν ἀπὸ κοινῆς στοιχεῖα περιουσίας, ὅπως ἐνδυναμώσωσι τὴν παραγωγικὴν ἀπόδοσιν διὰ κοινῆς ἐργασίας.

Αἱ συνεισφοραὶ τῶν συνεταίρων, ὅστινες εἶναι οἱ πιστοδοταί, ἀποτελοῦσι τὰς ἐταιρικὰς πιστώσεις.

Οἱ συνεταῖροι παρεχοῦσι πίστῶσιν εἰς τὴν ἐταιρείαν.

Τοιαύτας ἐταιρικὰς πιστώσεις ἀποτελοῦσιν καὶ αἱ ἀναδοχαὶ παρὰ νέων συνεταίρων, ὑπαρχουσῶν ἤδη ἐταιρικῶν καταβολῶν, ὡς καὶ τῆ ἀγορᾶ μεσοκῶν.

Ὡς εἶδομεν, τὸ εἶναι τῆς πιστωτικῆς πράξεως συνίσταται εἰς τὴν μεταβίβασιν περιουσίας πρὸς κρήσιν ἀπὸ τῆς μιᾶς οἰκονομίας εἰς τὴν ἐξέραν, ἐνῶ ἡ δίδουσα οἰκονομία λαμβάνει ἀντάλλαγμα (τόμον) διὰ τὴν παρεχομένην κρήσιν,

ἐν τοῦ κέρδους τῆς οἰκονομίας ἐμείνης, ἥτις λαμβάνει, προσε-
χομένου ἐν τῆς ἐμμεταλλεύσεως τῶν εἰς τὴν διάθεσιν αὐτῆς
τεθέντων μέσων καὶ συνάμα διατηρεῖ τὸ δικαίωμα κα-
τὰ τὴν λήξιν νὰ ἐπαναζητήσῃ τὸ ἀντίτιμον τῶν δοθέντων.

Ἐφ' ὅσον ὅθεν προέβηται περὶ δανείου ἢ συναφῶν πρά-
ξεων, ἀναγωγέως, πιστώσεως, ἀγορᾶς ὀμολογιῶν κ.τ.λ.,
ὁ πιστοδότης λαμβάνει ὡς ἀντάλλαγμα μαθωρισμένον
ἐν τῶν προτέρων ποσὸν (τόμον), ἀνεξαρτήτως τῆς εὐδομι-
μῆσεως ἢ μὴ τῆς ἐπιχειρήσεως, δι' ἣν ἡ πίστωσις ἐλήφθη,
ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἐταιρείας, ὁ συνεταιρὸς (πιστοδότης) συμμετέχει
εἰς τὴν μακρὴν ἢ κατὴν ἔμβασιν τῆς ἐπιχειρήσεως, οὕτως ὥ-
στε τὸ ἀντάλλαγμα, ὅπερ λαμβάνει, εἶναι μεταβλητόν, ἀνά-
μενον νὰ καταλήξῃ εἰς μηδὲν ἢ καὶ νὰ μετατραπῇ εἰς ση-
μίαν, ἐφ' ὅσον δὲν συμφωνηθῇ, εἰάν κατὰ τὸ εἶδος τῆς ἐται-
ρίας ἐπιτρέπεται τοῦτο, ὅτι ὁ συνεισφέρων ὄν ἐθύνεται
διὰ τὰς ζημίας.

Ἐτέρᾳ διαφορᾷ ὑπάρχει ὅτι, ἐνῶ ἐπὶ τῶν συνήθων πι-
στωτικῶν πράξεων τὸ ἐπανερχόμενον ποσὸν εἰς τὴν περιου-
σίαν τοῦ πιστοδότου παραμένει ἀμετάβλητον, ἐπὶ τῆς ἐται-
ριτικῆς πιστώσεως συνίσταται εἰς ἀνολογιμὸν ποσοστὸν τῆς
κατὰ τὴν διάλυσιν τῆς ἐταιρείας ὑπαρχούσης περιουσίας.

Ἄλλ' ἐπιτὸς τούτων, ἐπὶ τῆς πιστωτικῆς πράξεως, ἡ λαμ-
βάνουσα τὴν πίστωσιν ξένη οἰκονομία, προϋπάρχει πρὸ τῆς
πιστώσεως καὶ ἡ πίστωσις οἰδεύει εἰς ὑπάρχοντα ἤδη ὀρ-
γανισμόν, ἐνῶ ἐπὶ τῆς ἐταιριτικῆς πιστώσεως, δημιουργεῖται
νέος οἰκονομικὸς ὀργανισμὸς, ἡ ἐταιρεία, διὰ τῆς μεσολαβή-
σεως τῆς πιστεως.

Ὁ χαρακτηρισμὸς τῶν ἐταιριτικῶν εἰσφορῶν ὡς πρὸ τῆς
πιστωτικῶν ὅτι εἶναι γινώμη κοινῆ.

Ὁ Κομποζήνσκι, σελ. 404, 441 ἐπι. διὰ μακρῶν ἀναπα-

σει τὸ δῆγμα καὶ τὸ ἀποδεικνύει.

Ὡς καὶ ἐπὶ τοῦ ἕτερου τύπου τῶν πιστωτικῶν πράξεων (δάνειον), οὕτω καὶ ἐνταῦθα αἱ ἐταιρικαὶ εἰσφοραὶ εἰσι στοιχεῖα περιουσίας, εἰς ἃ ὁμοῦς δίδεται ἰδιαίτερος οἰκονομικός προορισμός καὶ ἄξινα ἀποτελοῦσι ἀνεξάρτητον οἰκονομικὸν ὄργανισμόν, εἰς ὃν κατατίθενται αἱ διάφοροι συνεισφοραὶ πρὸς χρήσιν, καὶ ὅστις ἐργάζεται δι' ἑαυτὸν, διαυρινόμενος ἀπὸ τῶν καθ' ἑαυτὸν οἰκονομιῶν, τῶν καθ' ἑαυτὸν συνεταίρων, συνεπῶς ὑπάρχουσι τὰ προαπαιτούμενα τῆς πίστεως, ἢ μεταβίβασις περιουσίας πρὸς χρήσιν εἰς ἕτερον ὄργανισμόν, κατ' ἀσολουθίαν ὑπαρχούσης ἐμπιστοσύνης.

Ἄλλ' ἐμτὸς τούτου, τὸ εἰσόδημα, ὅπερ περιέρχεται εἰς ἑαυτὸν τῶν συνεταίρων δύναμι τῆς συνεισφορᾶς του, δὲν εἶναι ἐμείνο, ὅπερ ἀποδίδουσι τὰ ὠρισμένα εἶδη, ἄπερ τυχόν συνεισεφέρον, ἀλλ' ἑαυτὸς συνεταῖρος συμμετέχει κατ' ἀνάλογον ποσοστὸν εἰς τὸ εἰσόδημα τῆς ὅλης ἐπιχειρήσεως.

Ἀναλόγως τῆς διαφόρου ἰδιοσυμμετοχῆς τῶν πιστοδοτῶν, οἱ μὲν περιορίζονται εἰς πιστώσεις δανειστικαῖς, ἐμτοιμίζουσι τὸ μεφάλαιόν των, ἀπολαμβάνοντες ἐξ αὐτοῦ ὠρισμένον ἐμ τῶν προτέρων εἰσόδημα, τὸν τόμον, καὶ οὕτω διατηροῦν ἀμετάβλητον τὸ ποσὸν τῆς διατεθειτῆς πιστώσεως, ἐπανερχόμενον εἰς αὐτοὺς κατὰ τὴν λήξιν, οἱ δὲ ἐπιχειρηματικώτεροι, ἐννοοῦσι νὰ ἐργασθῶσι τὸ μεφάλαιον αὐτῶν, ὅπως τοῦτο ἀποδώσῃ πλέον τοῦ συνήθους τόμου, διακινδυνεύοντες τὸ καμὸν ἢ καλὸν ἀποτέλεσμα τῆς ἐπιχειρήσεως, εἰς τὴν μετέχουσι, καὶ πάλιν ἐμ τῶν τελευταίων, οἱ μὲν ἐπιδίδονται εἰς ὅλως ἀτομικὴν ἐπιχείρησιν, οἱ δὲ διὰ τὸν ἕνα ἢ τὸν ἄλλον λόγον προτιμῶσι νὰ συμμετέξωσιν εἰς ἐπιχείρησιν ἐταιρικὴν καὶ ἀναλόγως τῶν μινούντων

αιτίων ἐυλέγουσι τὸ εἶδος τῆς ἐταιριμῆς ἐπιχειρήσεως.

Περὶ τῶν διαφόρων εἰδῶν τῶν ἐμπορικῶν ἐταιρι-
ῶν καὶ τῆς οἰκονομικῆς σημασίας ἐμᾶς του εἶδους αὐ-
τῶν, ὡς καὶ τῆς προσαρμογῆς ἐπὶ ἐμᾶς του παραγωγι-
μοῦ κλάδου, πραγματεύομαι εἰς τὸ ἔργον μου « Γενικὴ
Ἰδωτικὴ Οἰκονομικὴ » εἰς σελ. 283-352, εἰς ὃ παραπέμ-
πω. Εἰς τὸ αὐτὸ ἔργον πραγματεύομαι ἐπίσης περὶ τῶν
Συνεταιρισμῶν, σελ. 353-381.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΧΙ.

Ο ΚΙΝΔΥΝΟΣ ΤΗΣ ΤΟΚΟΓΛΥΦΙΚΗΣ ΕΚΜΕΤΑΛΛΕΥ- ΣΕΩΣ ΤΟΥ ΠΙΣΤΟΛΗΠΤΟΥ.

Ὁ σιωπὸς τῆς πίστεως εἶναι ὅπως ματαστῆ αὕτη τη-
ρῆ εἰσοδήματος δι' ἀμφότερα τὰ συμβαλλόμενα μέρη, τὰς
δανείζοντας καὶ τοὺς δανειζομένους.

Εἰς τοὺς πρώτους διὰ τῆς παροχῆς τοῦ διδομένου εἰς
αὐτοὺς ἀνταλλάγματος διὰ τὴν παραχώρησιν τῆς πιστώ-
σεως, εἰς τοὺς δευτέρους διὰ τοῦ ἐν τῆς χρησιμοποίησε-
ως τῆς πιστωθείσης περιουσίας κτωμένου κέρδους.

Ἐν πάσει περιπτώσει ἡ πίστις δὲν ἔχει σιωπὸν νὰ
μεταβάλλῃ τὴν περιουσιακὴν ματαστάσιν οὔτε τῶ ἐνός,
οὔτε τοῦ ἑτέρου, διὰ τῆς ἀπεμπολήσεως στοιχείων περιουσίας.

Ἐφ' ὅσον ὁμοῦ συμβαίνει τὸ ταιούτον διὰ παροχῆς
ἀνταλλάγματος εἰς τὸν πιστοδότην μείζονος τοῦ ἀνταπο-
κρινομένου εἰς τὴν ὠφελειαν, ἣν δύναται νὰ ἔχη ὁ πιστολήτης
ἐν τῆς παραχωρηθείσης εἰς αὐτὸν περιουσίας, πρόκειται περὶ
ἐμμεταλλεύσεως τοῦ τελευταίου, περὶ παροχῆς πιστώσεως
στερουμένης οἰκονομικοῦ χαρακτῆρος καὶ ἐπιληψίμου.

Ἡ ἔννοια τῆς τοκογλυφίας δὲν ἦτο πάντοτε ἡ αὕτη. ὅτε

μὲν ἐχαυαυτηρίζετο ὡς τουοργλυφία αὐτῆ ἡλήφισ τόμου, ὅτε δ' ἡ ὑπερβασίς ἄρισμένου ὀρίου τόμου.

Ἐν τοῖς νεωτέροις χρόνοις αἱ νομοθεσίαι, ἀφ' οὗ ἀνεγνώρισαν τὴν ἐλευθερίαν τόμου ἔδωμαν ἕτερον χαυαυτηρισμὸν εἰς τὴν τουοργλυφίαν, προσεργίζοντα εἰς τὴν οἰονομικὴν αὐτῆς ἔννοιαν.

Ὁ Ἄριστοτέλης ἤδη ἐχαυαυτήρισε τὸν τόμον ὡς παρὰ φύσιν, διότι τὸ νόμισμα εἶναι στεῖρον.

Τὸ Ἐμιλησιαστικὸν δίμαιον ἔχον ὡς στήριγμα τὸν Ἄριστοτέλην, ἀλλὰ καὶ παρερμηνευθέντα χωρία τοῦ ἀποστόλου Λουκᾶ (εὐαγγελ. VI 30-36) ἤδη ἀπὸ τῆς συνόδου τῆς Νικαίας 325 μ.Χ. ἀπηγόρευσεν εἰς τοὺς κληρικοὺς νὰ σονομολογῶσι τόμον.

Βραδύτερον κατὰ τὴν 12-13ην ἑυαυτονταετηρίδα αἱ διάφοροι σύνοδοι ἀπηγόρευσαν τὸν τόμον οὐ μόνον εἰς τοὺς κληρικοὺς, ἀλλὰ καὶ εἰς τοὺς λαϊκοὺς, καὶ αἱ κριστικαὶ ἐξουσίαι ἠναυμασθησαν ὑπὸ τὴν πίεσιν τῆς ἐξουσίας νὰ ἀμολουθήσωσι τὴν αὐτὴν ὁδὸν.

Οἱ λόγοι τῶν τοιοῦτων ἀπαγορευσῶν εἶχον ὁμως καὶ ἕτεραν οὐσιαστικωτέραν μορφήν.

Ἐβασίζοντο ἐπὶ τῆς συτήθους ἰδιότητος τῶν παραχωρουμένων δανείων

Τὰ δάνεια ταῦτα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον δὲν ἐκρησιμοποιούντο δι' οἰονομικοὺς σκοποὺς, ἀλλὰ παρηκοντο διὰ προσωπικῆς ἀνάγκης τοῦ λήπτου, εἴτε κατὰ χάριν λόγῳ συρρνείας ἢ φιλίας, εἴτε πρὸς ἑμμετάλλευσιν ἀνθρώπων εὐρισμομένων εἰς ἀνάγκης καὶ δὲν ἠδύναντο νὰ ποδοθῶσιν εἰμὴ ἐξ αὐτῆς τῆς περιουσίας τοῦ λήπτου καὶ οὐχι ἐμ τοῦ εἰσοδήματος αὐτοῦ.

Ἡ παραχώρησις τοιοῦτων δανείων περιείχεν ἐν ἑαυ-

τῆ συνήθως τόν σμοπὸν τῆς ἐμεταλλεύσεως. Τὸν τοιο-
φυμιὸν χαρακτῆρα καὶ τούτου ἔνευεν πολλάκις ἡσύ-
σθησαν διαμαρτυρίαι καὶ ἐγένοντο ἐπαναστάσεις καὶ
ἀφέσεις κρεῶν (συσάχθεια) τῆ ἐπεμβάσει τῆς Πολιτείας.

Ἐν Ρώμῃ, ἐνῶ ἡ νομοθεσία τῶν 12 πινάκων ἐπέτρε-
πε τὸν τόμον, ὀρίσασα μόνον ἀνώτατον ὄριον αὐτοῦ, βρα-
δύτερον διὰ διαφόρων νόμων Lex Genucia 522 π.Χ., lex
Sempronia 192 π.Χ., lex Sabina, εἰσήχθησαν ἀπαγο-
ρεύσεις, αἵτινες ὅμως ἐν τῇ πρακτικῇ δὲν ἐξηροῦντο, ὡ-
στε ἡ νομοθεσία ἠναγκάσθη νὰ ὑποχωρῇ.

Ἡ βαθμηδὸν ἐπερχομένη ἀνάπτυξις τῶν συναλλα-
γῶν, ἡ ὅλοσιν δημιουργουμένη ἀνάγκη δανείων διὰ σμοποῦς
παραγωγικαὶ αἱ νεώτεροι ἀντιλήψεις τῆς ἀνταρνευομένης ἐπιστή-
μης, ἰδίως ἀπὸ τῆς 16^{ης} ἐματονταετηρίδος, ὑποδεικνυο-
μένου, ὅτι τὸ δάνειον περιέχει ἐν αὐτῷ τὴν δύναμιν τῆς
τῆς ἀνταμοιβῆς, ἐφόσον ὁ λαμβάνων δι' αὐτοῦ ἐπιτυγχά-
νει εἰσόδημα, ἢ ἀναγκώρισις ὅτι ἡ παρούσα χρῆσις ἐνός
κεφαλαίου ἔχει ἀξίαν πλείονα ἐν συγκρίσει πρὸς τὴν μέ-
λουσαν ἀξίαν αὐτοῦ καὶ ὅτι τὰ εὐαγγελικά χωρία πα-
ρρημινεύθησαν, συνετέλεσαν ὅπως εἰς ἅπαντα τὰ ἔθνη
ματαρρηθῶσιν αἱ ἀπαγορεύσεις τοῦ τόμου καὶ ἤδη τὸ
πρῶτον τὸ 1545 ἐν Ἀγγλίᾳ ἐπὶ Εἰρμίου VIII, τὸ 1654 ἐν Γερ-
μανίᾳ καὶ τὸ 1789 ἐν Γαλλίᾳ.

Ἄλλὰ καὶ ἐν τῷ μεταξὺ αἱ ἀνάγκαι τῶν συναλλα-
γῶν ἐξῆναρμαζόν εἰς διαφόρους παραχωρήσεις καὶ
ἐξαιρέσεις.

Δὲν ὑπέμειντο εἰς τὰς ἀπαγορεύσεις τὰ Ταμιευτή-
ρια (Montes pietatis), οἱ κολυβισταί, οἱ τροπαίτιται καὶ
οἱ ἔβραιοι. Ἄλλως τε δὲ ἡ πρακτικὴ ἐγκώριε τὴν ποφεύ-
ρη τὰς ἀπαγορεύσεις ταύτας διὰ διαφόρων ματαρρηθη-

ρήσεων δημιουργούσα νέους τύπους συναλλαγῶν, διὰ τῆς χρήσεως τῶν συναλλαγῶν, ὁ τόμος ἀπεμείκτετο, περιβαλλόμενος τὸ ἔνδυμα τῆς προμηθείας.-

Τὰ δάνεια παρεχωροῦντο διὰ βραχύτατα χρονικὰ διαστήματα, ὥστε νὰ μὴ εἶναι δυνατὴ ἢ ἐντὸς τῆς προθεσμίας ἀπόδοσις καὶ νὰ ἐπέρχονται οὕτω αἱ ποιναὶ τῆς ὑπερημερίας.-

Τὸ δάνειον παρεχωρεῖτο ὑπὸ τὸν τύπον ἑταιριῆς καταβολῆς, καθ' ἣν συνωμολογεῖτο ἢ ἀπαιτητὴ ταύτης ἀπὸ πώσης ζημίας.-

Ἐφ' ὅσον ἄμφω αἱ διάφοροι νομοθεσίαι ἐπέιθοντο περὶ τοῦ ἀδικαιολογητοῦ τῶν τοιούτων ἀπαγορεύσεων, παραμυλουσῶν τὰς συναλλαγὰς καὶ ματῆρουν αὐτάς, ἐτρέποντο ἐτέραν ὁδόν, καθορίζουσαι ἀνώτατον ὄριον ἐπιτρεπόμενου τόμου, διαρρυθμιζομένου ἀναλόγως τοῦ εἴδους τῆς πιστωτικῆς πράξεως καὶ ἐπιβάλλουσαι καὶ ἑτέρους περιορισμούς εἰς τὴν ἀπαγόρευσιν τῆς εἰσπράξεως προματαβολικῶς τοῦ τόμου, τοῦ ἀνατομισμοῦ τῆς πώσεως τοῦ τόμου ἅμα ὑπερβῆ τὸ κεφάλαιον, τῆς συνωμολογήσεως προμηθείας κ.τ.λ.-

Ὡς τοιοσφιλία δὲν ἐννοεῖται πλέον ὁ ἐκμισμὸς τοῦ κεφαλαίου, ἀλλ' ἡ παρακώρησις τοῦ κεφαλαίου ἐπὶ τόκῳ ἀνωτέρῳ τοῦ ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένου, προποτιθεμένου ὅτι πλέον τούτου γίνεσθαι ἐκμετάλλεσις τοῦ δανειζομένου.-

Ἡ ἐπιβλήμη καὶ ἐν τούτῳ δὲν παρέμεινεν ἀδρανής.

Ἄπεδειξεν, ὅτι οἰουδὴποτε ὄριον δὲν δύναται νὰ ἀνταποκριθῆ εἰς τὰς μεταβαλλομένας διαρκῶς περιστάσεις, ὅτι ἡ ποικιλία τῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων εἶνε τοιαύτη, ὥστε δι' ἐκάστην θὰ ὤφειλε νὰ καταστρωθῆ ἰδιαι-

τερον είδος διαμαντισμοῦ, ἀνάλογον τῶν μερῶν αὐτῆς ὅτι δέν εἶναι δυνατόν νά μαθιερωθῇ παῖον ἐπιτόμιον ἀπὸ τελεί ἐμμετάλλευσιν ἐν ἐμάσῃ είδιμῇ περιπτώσει, ὅτι ἐν τῷ τούτῳ περιέχεται καί ποσοστόν διαί τόν μίνδονον τῆς ἀπωλείας τῆς πιστώσεως, διάφορον ἐν ἐμάσῃ ἐπίσης περιπτώσει, τέλος εἶναι ἄδιον ἐνῶ εἰς τὰ μερῶν τῆς ἐπιχειρήσεως δέν τίθεται ὄριον, νά περιορίζηται τὸ κέρδος τοῦ κεφαλαίου, δι' οὗ δημιουργεῖται τὸ κέρδος ἐμείνο.

Αἱ πλείσται νομοθεσίαι ἐπίσθησαν εἰς τὰς ὑποδείξεις ταύτας, αἰτίνας ἀνταπουρίνονται εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν συναλλαγῶν, καί περὶ τὰ μέσα τῆς παρελθούσης ἐματονταετηρίδος προέβησαν ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην εἰς τὴν ματάρρησιν τῶν διαφόρων τούτων περιορισμῶν.

Ὡς ἐν Γερμανίᾳ ἐπέηθεν ἡ ματάρρησις ἀπὸ τοῦ ἔτους 1867, εἰς τὴν Αὐστρίαν διὰ διατάγματος τὸ 1866 καί νόμου 1838, εἰς τὴν Ἀγγλίαν τὸ ἔτος 1834, ἐν ᾧ διετηρήθησαν περιορισμοὶ διὰ τοὺς ἐπαγγελματικῶς δανείζοντας ἐπὶ ἐνεκῶν, ἐν Γαλλίᾳ διὰ νόμου τὸ 1886 μαθιερῶθη πλήρης ἐλευθερία τόμου ἀλλὰ μόνον διὰ τὰς ἐμπορικὰς συναλλαγὰς.

Παρ' ὅλα ταῦτα εἰς τινὰ ἔθνη διετηρήθησαν ἀνώτατα ὄρια ἢ ματάρρηθέντα εἰσῆχθησαν ἐνέου.

Εἰς τὴν Οὐγγαρίαν νόμος τὸ 1877 ὥρισεν ἀνώτατον ὄριον 8% δι' ὑποθημικὰς ἀπαιτήσεις καί τινας ἐξέρας.

Ἐπιτόμιον πέραστοῦ 8% δέν εἶναι ἀγκῶριμον.

Εἰς τὸ Βέλγιον τὸ 1867 καί εἰς τὴν Πρωσσίαν τὸ 1881 ὥρισθη ἀνώτατον ὄριον τόμου διὰ τὰ δάνεια ἐπὶ ἐνεκῶν.

Τὸ Ἰουστινιάνειον Δίκαιον εἶχεν ἐπίσης μαθιερῶσαι ἀνώτατα ὄρια διαφερόντα ματὰ τὰς ιδιότητας τῶν συμβαλλομένων καί τὸ είδος τῶν πράξεων (Παπαρηγοπούλου Ἐγκυκλιόν δίκαιον τ. Α' σελ 898).

Ὁ Αὐτοκράτωρ Βασίλειος ἀπηγόρευσε συνομολόγησιν καὶ καταβολὴν τόμου « μηδενὶ μηδαμῶς ἐξεῖναι ἐν μηδεμίᾳ ὑποθέσει τόμον εἰληφέναι».

Ἀλλ' ὁ υἱὸς του Λέων ἐπέτρεπεν ἐυνέου τὸν τόμον μέχρι 4%, ἀλλὰ ἡ διάταξις αὕτη δὲν περιελήφθη εἰς τὴν ἐξαβιβλον τοῦ Ἀρμενοπούλου.

Ὁ τόμος ἄρα ἰσχύει παρ' ἡμῖν δι' ἐθίμου (περὶ τοῦ Βυζαντινοῦ δικαίου ἴδε Παπαρ. Ἔνοχ. σελ. 590 ἐπ.).

Ἐν τούτοις καὶ ἐν σχέσει πρὸς τὴν τοιαύτην διαρρυθμισιν, ἐνδιασμοὶ δὲν ἀπουλεῖονται.

Ἐρωτᾶται, εἰ τὸν τοιαύταις διατάξεσι δὲν δημιουργοῦσι τὸν κίνδυνον, ἵνα οἱ ἔχοντες ἀνάγκην τοιούτων δανείων, ἀναγκαιῶν εἰς πολλάς περιστάσεις ὅπως σωθῶσιν ἐκ στερησεως καὶ ἴσως ἐκ πείνης, εὐρεθῶσι στερούμενοι τοιαύτης ἀρωγῆς, καὶ ἐπίσης τὸν ἐξέθρον κίνδυνον μήπως οἱ τοιοῦτοι περιπέσωσιν εἰς χεῖρας τῶν χειροτέρων τομορλήφων, οὓς ὁ νόμος δὲν προεῖ καὶ οἵτινες θὰ ζητήσωσι νὰ ἀποζημιωθῶσι διὰ τὸν κίνδυνον ποινικῆς καταδιώξεως, ὃν διατρέχουσιν.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1866 ἐψηφίσθησαν ἐν τούτοις διάφοροι τοιοῦτοι νόμοι εἰς τὰ διάφορα κράτη, Ἀυστρίαν, Γερμανίαν, Οὐγγαρίαν, Βέλγιον κ.τ.λ.

Ἡ Ἑλληνικὴ νομοθεσία ἔχει ὡς ἀμοχούτως: "Ἡδη τὰ ἄρθρα 434, 435 τοῦ Ποινικοῦ Νόμου, χωρὶς νὰ καθορίζωσιν ἀνώτατον ὄριον, ὀρίζουσιν λίαν ἀτελῶς τὴν τομορλήφιν, « ὁ καταπλεονεμτῶν ἄλλου τινός εἰς πιστωτικὰς ὑποθέσεις διὰ τινος συμφωνίας, θεωρουμένης ἀπὸ τοῦς πολιτικοῦς νόμους ὡς αἰσχρομερδούς» κ.τ.λ.

Κατόπιν ἐψηφίσθη ὁ νόμος Γ. Φ. Π. Δ. (1910), ὃς οἱ ὀρίζει εἰς 12% τὸν συμβατικὸν τόμον καὶ ἐξαιρεῖ τὸν ναυτοδο-

νεια καὶ τελευταῖον ὄνομος Γ.Θ.Λ.Ζ. (1914) (ὄφιαζόπιν νόμοι 171 καὶ 416 (1914) φέρουσιν ἐλαφραῖς τροποποιήσεις), ὅστις θέτει ἐνά-
τατον ὄριον τόμου, ἀλλὰ συνάμα ὀρίζει τί εἶναι τοιογλυφία,
τῆς ὁποίας ὁ διαμασῆς ἔχει εἰς ἐμάσσην εἰδιυῆν περιπτω-
σιν νά ἐξέσση τὰ πρᾶγματιὰ γεγονότα

Ὁ συμβατιὸς τόμος ὀρίζεται εἰς 9% καὶ 12% διὰ δάνει-
α ἐλάσσηνα τῶν ὀρχ. 200, ἀποδιδόμενα εἰς προθεσμίαν μι-
μροτερᾶν τῶν ἕξ μηνῶν.

Ἐν ἄρθρῳ 2 ὁ νόμος θεσπίζει: «ὅσας ἐν διαμασπραξίᾳ πε-
ρι παροχῆς πιστώσσης οἰασδήποτε, ἀνανεώσσης αὐτῆς ἢ
παρατάσσης τῆς προθεσμίας (ἄρα ὁ νόμος διαλαμβάνει
πάσαν πιστωτικὴν πρᾶξιν οἰασδήποτε μορφῆς καὶ οὐκί
μόνον δάνεια) ἐμμεταλλεύεται τὴν ἐπιτολαιότητα ἢ ἀπρηνω-
σῆν εἰς αὐτὸν ἀνάμην, τὴν πνευματικὴν ἀδυναμίαν, ἀπει-
ρίαν ἢ φυκιτὴν ἐξᾶφιν τοῦ λαμβάνοντος τὴν πίστωσιν συ-
νομολογῶν ἢ λαμβάνων ὑπὲρ αὐτοῦ ἢ τρίτου ὠφελήματα,
τὰ ὁποία ἀναλόγως τῶν εἰδιυῶν περιστάσσης εἶναι ἐν
δυσαναλογία πρὸς τὴν ρινομένην παροχὴν τιμωρεῖται
κ.τ.λ. - Εἰς τὴν αὐτὴν ποινὴν ὑποβάλλεται ἀνεξαρτήτως
τῶν ἀνωτέρω ὀρων, ὅστις συνομολορεῖται ὠφελήματα ὑ-
περβαίνοντα τὸ ἀνώτατον ὄριον».

Ἄρα τιμωρεῖται ὡς τοιογλυφία πᾶσα ὑπέρβασις τοῦ
ὑπὸ τοῦ νόμου παραδεδεργμένου ἀνωτάτου ὀρίου 9 καὶ 12,
ὡς καὶ πᾶσα πιστωτικὴ πρᾶξις ἐνεμεν εἰδιυῶν λόγων
κρινομένη ὡς ἐμμεγαλλευσις.

Εἰς τὰς ἀνω διατάξσεις δὲν ὑπέμεινται ρί ἐμπορικαὶ
διαμασπραξίαι, ἐν οἷς ἀμφοτέρω οἱ συμβαλλόμενοι εἶναι
ἐμποροί, ὡς καὶ ἐπὶ ναυτοδανείων ἢ ἐπὶ ναυτικῆ ὑποθη-
κῆ δανείων.

Κατὰ Ν.Δ. 4-9-25 τὸ ἀνώτατον ὄριον τόμου ἔργινε 10%

κατά Ν.Δ. 20-4-26 ἔγινεν 12% καὶ τελευταίως διατάξαι Ν. Δ. 11-8-26 ἔγινε 15% διὰ πᾶν εἶδος συμβατικῆς καὶ ὑπερημερίας.

Δὲν ἐξαιροῦσι δὲ πλέον τὰ νεώτερα ταῦτα Διατάγματα τοὺς ἐμπόρους.

Τοῦ ἀνωτάτου ὁρίου τοῦ τόμου ἐγένετο καταστρατηγῆσαι διὰ τῆς προσθήκης προμηθείας Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν ὑπερβασιῶν τοῦτων τὸ Ν.Δ. τῆς 11/8/1926 ὁρίζει ἐν ἀρθρῷ 7 ὅτι διὰ τῆς Τραπεζῆς τὸ σύνολον τοῦ τόμου, προμηθείας καὶ ἄλλων ἀνταλλαγμάτων δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τὸ 15%.

Ὁ νόμος 3849 τῆς 4/6/2/1929, ὅστις κυρώνει τὰ ἀμέσως ἀνωτέρω ἀναφερόμενα τρία Ν.Δ., δίδει ἄλλην μαζεῦθυσιν εἰς τὸ ὅριον τοῦ τόμου. Θέτει ὡς βᾶσιν τὸ προεξοφλητικὸν ἐπιτόμιον τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ ὁρίζει ὅτι ἐπιτρεπόμενον ἀνώτερον ὅριον συμβατικῆς τόμου εἶναι 4% ἀνω τοῦ προεξοφλητικῆς τόμου τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καὶ 3% τοῦ νομίμου καὶ τόμου ὑπερημερίας. Εἶναι ἄπορον διατιθῆσαι ἐλαφρότερον ἐπιτόμιον διὰ τόμον ὑπερημερίας. Διὰ τοῦ νόμου 5108/1931 ἐμειώθη τὸ 4% εἰς 3% καὶ τὸ 3% εἰς 2%. Ἐν πάσει περιπτώσει, πᾶς νῦν μέλων νὰ παραισχη πιστώσιν εἶναι ὑποχρεωμένους νὰ εἶναι ἐνημέρους τοῦ προεξοφλητικῆς τόμου τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ XII ΠΙΣΤΩΤΙΚΑ ΜΕΣΑ.

Ἡ Hildebrand διαμερίζει τρεῖς φάσεις, δὲ ἂν διήλθεν ἡ οἰκονομικὴ ζωὴ τῶν λαῶν.

Αὗται εἰσὶν: Ἡ φυσικὴ οἰκονομία, καθ' ἣν αἱ συναλλαγαὶ γίνονται διὰ τῆς ἀνταλλαγῆς. Ταῦ ἀντιμειμμένα δίδονται καὶ ἀντ' αὐτῶν λαμβάνονται ἕτερα ἀντιμειμμένα.

Πρὸς ἀποφυγὴν τῶν δυσχερειῶν, ὡς δημιουργεῖ ἡ φυσικὴ

αὕτη ἀνταλλαγή, ἡ ἀνθρωπότης προσέφυγεν εἰς μοινόν ἀνταλ-
λαυσιμόν μέσον, τὸ χρήμα, καὶ οὕτω παρουσιάσεται ἡ δευτέ-
ρα φάσις, ἡ λεγομένη χρηματικὴ, καθ' ἣν ἀντὶ τοῦ παρεχομέ-
νου ἀντιμισθίου δὲν δίδεται ἕτερον ἀντιμισθίον, ἀλλὰ νό-
μισμα, εἰ οὐδ' ὁ λαμβάνων αὐτό δύναται νὰ προμηθευθῇ τὸ
ἀντιμισθίον, οὗ ἔχει ἀνάγκη.

Ἡ τρίτη φάσις εἶναι ἡ λεγομένη Πιστωτικὴ Οἰκονομία, καθ'
ἣν περιορίζεται ἡ κρήσις τοῦ χρήματος, ἀντιμαθισταμένου
διὰ τῶν πιστωτικῶν μέσων, εἰ ἐνοχικῶν ἀπαιτήσεων.

Μία ἀπαιτήσις ἐνσωματοῦται εἰς ἓν ἔγγραφο, ὅπερ μα-
θίσσεται ὁ φορέας αὐτῆς καὶ δίδεται ἀντὶ χρήματος.

Αἱ πληρωμαὶ λαμβάνουν κῆραν οὐχὶ διὰ τῆς δόσεως
πραγματιοῦ νομίσματος, ἀλλὰ διὰ τῆς ἐμχωρήσεως μι-
αῖς ἀπαιτήσεως.

Αἰεταὶ αὗται οἰκονομικαὶ φάσεις δὲν ἔλαβον κῆραν
ἢ μία μετὰ τὴν ἄλλην, ὥστε εἰς ὠρισμένας χρονικὰς περιό-
δους ν' ἀντιστοιχῇ καὶ μία τῶν φάσεων τούτων καὶ ἐφόσον
ὁ πολιτισμὸς προοδεύει καὶ ἐπιμερατεῖ τὸ τελειότερον σῶ-
στημα, ἀλλ' ἀλληλοσυνδέονται, ὑπεισερχόμεναι ἢ μία εἰς
τὴν ἕτεραν, ὑφιστάμεναι ἐν παραλλήλῳ, μέχρι οὗ ἡ τελειω-
τέρα λαβῇ τὴν ὑπεροχὴν, χωρὶς ν' ἀπολείσῃ ἐξ ὁλοκλήρου τὴν
ἕτεραν καὶ τὰ ἴχνη τῆς μεταβολῆς δὲν εἶναι δυνατόν νὰ εὗρε-
θῶσιν εἰς τὴν σειράν τῶν διαρρυσάντων αἰώνων.

Νῶν δὲ συνυπάρχουσιν αἱ δύο φάσεις, ἡ χρηματικὴ καὶ
ἡ πιστωτικὴ, καὶ ἀναλόγως τῆς Τραπεζικῆς ἀναπτύξεως
καὶ τῶν διὰ τῶν αἰώνων κτηθιστῶν συνθηκῶν, λαμβάνει
ἕκαστη ἀξιοσημείωτον ἢ τελευταίαν, ὡς παρατηρεῖται πα-
ρὰ ταῖς Ἀγγλοσαξωνικαῖς φυλαῖς, ἐνθα δύναται τις εἰπεῖν
ὅτι τὰ πιστωτικὰ μέσα ἔξεβαλον ματὰ τὸ μέριστον μέρος
ἐκ τῆς κυκλοφορίας τοῦ νομίσματος.

Αἱ καταθέσεις, ὡς θὰ ἴδωμεν ἐν τῷ περί τούτων κεφαλαίῳ, ἀπετέλεσαν τὴν βάσιν, ἐφ' ἧς ἐστηρίχθη τὸ σιμοδόμημα τῶν πιστωτικῶν μέσων, ἅτινα ἀντιμαθιστῶσι τὸ μεταλλικὸν νόμισμα καὶ αὐτὸ τὸ τραπεζογραμματίον, ὡς ὄργανα κυκλοφορίας.

Αἱ καταθέσεις διαμορφούμεναι εἰς τρεχουμένους ἰσμούς, παρέχουσιν ἀφορμὴν εἰς τὴν χρησιμοποίησιν τῆς ἐπιταγῆς καὶ διὰ τῆς χρησιμοποίησεως ταύτης εἰς τὰς πράξεις μεταφοράς ἀπὸ ἰσμοῦ εἰς ἰσμὸν παρὰ Τραπεζαῖς κατὰ τὸν τελικὸν συμψηφισμὸν διὰ τῶν Τραπεζῶν μετὰ ξύτων (clearing h.).

Αἱ ὠφέλειαί ἐν τῆς ἐπιμερατῆσεως τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας εἰσὶ μεγίστης σιμονομικῆς σημασίας.

Τοῦ χρήματος ἡ χρησιμοποίησις ὡς ὄργανο κυκλοφορίας μειοῦται καὶ οὕτω τὰ πολύτιμα μέταλλα, ἐξῶν γίνονται, παραμένουσιν ἀναλλοίωτα.

Ἐξοιμονομεῖται ἡ διὰ τῆς χρήσεως εἰς αὐτὸ προσγενομένη φθορά καὶ συνεπῶς παραμένει περισσότερον κεφάλαιον διὰ τὴν ἐν γένει παραγωγὴν.

Τὸ δὲ κράτος δὲν εὐρίσκειται εἰς τὴν ἀνάγκην ἐμᾶσθαι, ὡς ὀφείλουσι νὰ πράττωσι τὰ εὐνοούμενα Κράτη καὶ ὡς πράττει ἡ Ἀγγλία, ν' ἀποσύρῃ ἐν τῆς κυκλοφορίας τὰ μαθιστάμενα ἐν τῆς χρήσεως ἐλλιπῆ νομίσματα, ὅπως τ' ἀντιματαστήσῃ διὰ νέων, καὶ ὑφίσταται οὐμυρὰς δαπάνας.

Ἡ μείωσις αὕτη τῆς ἀνάγκης τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν ἀγαθῶν μαθιστῶν αὐτὸ διαθέσιμον δι' ἄλλας χρησιμοποίησεις.

Ἐφ' ὅσον δὲ ἀναπτύσσεται ἡ κῆσις τῶν ἄλλων πιστωτικῶν μέσων, τῆς ἐπιταγῆς, καὶ συμψηφισμῶν, μειοῦται καὶ ἡ κῆσις τῶν Τραπεζογραμματίων, τοῦθ' ὅπερ ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ κρατῆται ὀλιγώτερον μεταλλικὸν ὡς κᾶλυμμα αὐτοῦ καὶ οὕτω ἐπέρχεται πάλιν μείωσις τοῦ ἀναρχαίου.

ου ὅπως παραμένη νευρόν μεταλλίου.

Διὰ τῆς ἐπιυρατίσεως τῆς πιστωτικῆς κυκλοφορίας παρέχεται ἐλαστιμότης εἰς τὴν κυκλοφορίαν, διότι αὕτη δύναται νὰ αὐξάνη ἢ ἐλαττωῦται καὶ προσαρμόζηται εἰς τὰς εὐμάλιστα ἀνάγκας αὐτῆς.

Αἱ χρηματικαὶ ἀνάγκαι δὲν εἶναι πάντοτε αἰαῦται.

Κατὰ χρονικὰ διαστήματα παρατηροῦνται αὐξήσεις ἢ μειώσεις τῶν ἀναγκῶν διὰ χρήμα, ὀφειλόμεναι εἰς τὰς περιόδους τῆς παραγωγῆς.

Ἄλλὰ καὶ πολλαὶ ἕτεροι αἰτίαι συνζελούσιν εἰς τὴν ἐπέμτασιν ἢ τὴν μείωσιν τῆς ἀνάγκης κυκλοφορικῶν μέσων, ὥστε ὅτε μὲν νὰ ἴκηται χρήμα, ὅτε δὲ νὰ ἀφθονῇ.

Ἐνεμεν τῶν μεταβολῶν τούτων εἰς τὰς χρηματικὰς ἀνάγκας ὑπάρχει ἡ ἀνάγκη ὅπως ἡ κυκλοφορία εἶναι ἐλαστικὴ καὶ μὴ περισφίγηται ἐντὸς ὠρισμένων ὁρίων.

Εἶναι ἀνάγκη ὅπως τὰ διαθέσιμα πιστωτικὰ κυκλοφορικὰ μέσα ᾄσι μεταβλητὰ, ἵνα δύναται νὰ ἀνταποκρίνωνται εἰς τὴν ἔλλειψιν ἢ ἀφθονίαν τῶν ἀναγματικῶν ἀγαθῶν, ἐπειδὴ τόσον πᾶφθονία, ὅσον καὶ ἡ σπάνις ἐπιφέρουσι ποικίλας διαταραχὰς εἰς τὴν ἐν γένει οἰκονομίαν καὶ ἰδίως μεταβολὰς εἰς τὰς τιμὰς τῶν ἐμ/των.

Ἄλλὰ καὶ ἡ ἐπέμτασις τῶν συναλλαγῶν, ἥτις διαρκῶς λαμβάνει μεγαλυτέρας διαστάσεις, ἐφόσον προάγονται αἰοινονομικαὶ δυνάμεις, ἔχει ἀπόλοτον ἀνάγκην τῶν πιστωτικῶν μέσων.

Ἡ κυκλοφορία πραγματικῶν νομισμάτων δὲν εἶναι δυνατόν ὅπως ἐταρμύση εἰς τὸ μέγεθος τῶν νῶν συναλ/γῶν.

Ἡ κυκλοφορία τῶν πιστωτικῶν μέσων μαθιστὰ δύναται τὴν χρησιμοποίησιν τῶν οὕτω διὰ τὴν κυκλοφορίαν μὴ ἀναγματιούσης μεταλ. νομισμάτων διὰ τὰς πλεονεξίας πληρωμῶν.

Ἡ μεταλλικὴ κυκλοφορία δημιουργεῖ, ὡς εἶδομεν, παντο-
είδεις δαπάνας ἐπιφέρει φθορὰν διὰ τῆς κρίσεως τῶν κυκλο-
φορούντων νομισμάτων καὶ προαλείτην ἀνάγκην δημιουρ-
γίας διαφόρων ἐργαζαστάσεων πρὸς φύλαξιν αὐτῶν καὶ
χρησιμοποίησιν ἐργασίας.

Ἡ μεταφορὰ δὲ ἀπὸ τόπου εἰς τόπον συνετάρηται οὐκί
ἀσημάντους δαπάνας συσκευῆς, ναύλου καὶ ἀσφαλείας.

Αἱ ἐπιμετεῖς συντόμου λήξεως ἀπαιτήσεις μεταβιβα-
ζόμεναι ἀντὶ χρήματος χρησιμεύουσι πρὸς ἀντιματάστα-
σιν τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος διὰ τὴν κυκλοφορίαν τῶν
ἀγαθῶν καὶ ἐπιφέρουσι τὴν ἐξοιμονόμησιν τῶν ἀγαθῶν τούτων.

Διὰ τῆς ἐπί πιστώσει π.χ. ἔμπορεύματος, δὲν ἀποφθί-
νεται ἡ πραγματικὴ εἰς χρήμα πληρωμὴ, ἀλλὰ μόνον
ἀναβάλλεται.

Ἐν τούτοις καὶ ἐνταῦθα ἐμδηλοῦται ἡ ἐπίδρασις τῆς πί-
στεως, καθόσον δημιουργεῖται ἐντῷ παρόντι ἐπίτινα χρό-
νον ἐξασθενήσις τῆς ἀνάγκης χρήματος.

Ἐπειδὴ ὁμως αἱ πιστωτικαὶ πράξεις προαλοῦσιν
αὔξησιν τῶν συναλλαγῶν, ἤτοι τὰ δάνεια, αἱ πλοεξοφλή-
σεις, αἱ καταθέσεις εἰς τὰς Τραπεζάς, αἱ τινες δανείζουσι
πάλιν ἐκ τῶν καταθέσεων χρήματα, δημιουργοῦσι πε-
ραιτέρω ἀνάγκας πλειόνων κυκλοφοριῶν μέσων, ἐπερ-
χεται ἐν μέρει ἐξουδετερώσις τῆς ἐπιδράσεως, ἣν ἔχει
ἡ πίστις ἐπὶ τῆς ἐξοιμονομήσεως τοῦ χρήματος.

Αἱ ἐπιμετεῖς αὗται πιστωτικαὶ ἀξιώσεις ἐπιφέρου-
σι πλήρως καὶ ἀμέσως τὰ ἐπὶ τῆς κυκλοφορίας τῶν οἰο-
νομικῶν ἀγαθῶν ἀποτελεῆσματα αὐτῶν διὰ τῆς ἐνσω-
ματώσεως αὐτῶν εἰς τὰ πιστωτικὰ ἔργγραμμα, ἅτινα γί-
νονται οἱ φορεῖς τῶν ἀπαιτήσεων, αἱ τινες μεταβιβάζον-
ται διὰ τῆς μεταβιβάσεως αὐτῶν.

Ἄλλα δὲν εἶναι μόνον αἱ πιστωτικαὶ πράξεις, αἱ ὁποῖαι ἐπιφέρουσι τοιαύτην οἰκονομίαν εἰς τὴν χρῆσιν τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος.

Καὶ ἕτεροι συναλλαγαὶ μὴ πιστωτικαί, ὡς ταυτιμαὶ παραματαθῆναι, ἀπαιτήσεις ἔνυ πράξεων ἐπὶ παραδόσει, δύνανται νὰ χρησιμοποιοθησῶσιν ὡς μέσα πληρωμῆς,

Ἐπίσης τὸ ἀναγκαστικῆς κυκλοφορίας τραπεζογραμμάτιον καὶ τὸ καρτονόμισμα ἀνταπιστωθῶσιν τὸ μεταλλικὸν νόμισμα.

Ἄλλῃν τὰ πιστωτικὰ ταῦτα ἔγγραφα ἐπιφέρουσι πληρῶς τὰ ἀποτελέσματα αὐτῶν, ὡφίλουςι νὰ ᾖσιν εὐχερῶς μεταβιβάσιμα.

Παρουσιάζεται διαρμῶς ἡ ἀνάγκη ὅπως τὰ πρόσωπα, μετὰ τῶν ὁποίων συναμολογήθη κατὰ τὸ πρῶτον ἡ πιστωτικὴ πράξις, πκαύωσιν νὰ συνδέωνται μετ' αὐτῆς.

Ἡ ἀνάγκη τῶν συναλλαγῶν ἀπαιτεῖ, ὅπως τὸ πρόσωπον τοῦ πιστοδότου δύνανται νὰ μεταβιβάλληται διὰ τῆς μεταβιβάσεως τῆς ἀπαιτήσεως εἰς τρίτον, εἰς ὃν πλέον ἔχει τὴν ὑποχρέωσιν νὰ καταβάλῃ ὁ ὀφειλέτης καὶ οὐχὶ εἰς τὸν ἀρχικὸν δανειστὴν.

Ὁ παραχωρησας τὴν πίστωσιν πολλάκις θέλει νὰ εἰσπράξῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς, ἐνῶν ἔτι δὲν δύναται νὰ ἀπαιτήσῃ τὴν ἐξόφλησιν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, διότι δὲν ἐπῆλθεν ἡ λῆξις τῆς προθεσμίας.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ταύτας, ὁ δανειστῆς δύναται νὰ εὐχωρήσῃ τὴν ἀπαιτήσιν αὐτοῦ εἰς τρίτον, λαμβάνων τὸ ἀντίτιμον αὐτῆς παρ' αὐτοῦ.

Κατὰ τὸ κοινὸν δῶματιον ἡ μεταβίβασις τῶν ἀπαιτήσεων γίνεται διὰ τῆς εὐχωρήσεως (causis), ἣτις ὁμῶς δὲν ἀνταποδίδεται εἰς τὰς ἀνάγκας τῶν ἐμπορι-

υῶν συναλλαγῶν, αἵτινες ἀξιοῦσιν τὴν οἰκονομολύπην τῆς μεταβιβάσεως διὰ τοιούτων διαρρυθμίσεων, αἵτινες μαθιστεύσι τὰς ἀπαιτήσεις εὐχερῶς μεταβιβάσιμους ὡς ἐν ἐμπορεύματι.

Διὰ τῆς εὐκωρήσεως οὐδεὶς δύναται νὰ μεταβιβάσῃ πλείονα διαικώματα ἑμείνων, ἢ ἔχει.

Ἡ εὐκωρουμένη ἀπαιτήσεις εἶναι ὅμοια πρὸς τὴν ὑπάρχουσαν παρὰ τῆ εὐκωρητῆ καὶ συνεπῶς, ἵνα ἀσηθηθῆ, ὀφείλει νὰ ὑποδειχθῆ ἢ πρῶτη ὑπόστασις, ἢ πρῶτη δημιουργικὴ αἰτία αὐτῆς καὶ ἐκτὸς τούτου, πᾶσαι αἱ ἐνστάσεις, αἵτινες ἠδύναντο ν' ἀντιταχθῶσι ματὰ τοῦ εὐκωρητοῦ, οὐδύναται ν' ἀντιταχθῶσι καὶ ματὰ τοῦ ἐμδοχέως.

Ὁ ἐμδοχέως εἶναι ἐπίσης ὑποχρεωμένος νὰ γνωστοποιήσῃ τὴν γενομένην εὐκώρησιν εἰς τὸν ὀφειλέτην, διότι ἄλλως προμειται ὁ κινδύνος, ἵνα ὁ ὀφειλέτης ματαβάλλῃ τὸ ὀφειλόμενον ποσὸν εἰς τὸν μεταβιβάσαντα τὴν ἀπαιτήσεις, ἐὰν ἀγνοῇ τὴν εὐκώρησιν.

Ἐν ταῖς ἐμπορικαῖς καὶ χρηματιστηριακαῖς συναλλαγαῖς προμειται πάντοτε τὸ συμφέρον, ὅπως ματὰ τὰς μεταβιβάσεις τῶν πιστωτικῶν ἀξιῶν, ἀποφεύγωνται αἱ δυσχερεῖαι αὐταὶ τῆς εὐκωρήσεως καὶ πρὸ παντὸς διασπάται ὁ σύνδεσμος ματαξύ εὐκωρητοῦ καὶ ἐμδοχέως, ὡστε ἡ εὐκωρουμένη ἀπαιτήσεις νὰ δύναται νὰ ἐνασηθη ὡς νέα ἀνεξάρτητος, ὡς νῦν δημιουργουμένη.

Προμειται πάντοτε τὸ συμφέρον, ὅπως ὁ δανειστὴν ἀίθεται εἰς τὸν εὐχερῶς εἰς τὴν διαθέσιν τοῦ ὀφειλέτου τὸ δανεισθῆν εἰς τρίτον ποσόν, ἐν ᾧ συγχρόνως ὁ ὀφειλέτης μὴ παύσῃ νὰ ἔχη ἐπίσης αὐτὸ εἰς τὴν ματοχὴν τοῦ.

Μόνον διὰ τῶν ἐμολιῶν τούτων τῆς μεταβιβάσεως δύναται ὁ ἐμπορευόμενος νὰ παρέχῃ πιστώσεις εἰς

τούς ἀγοραστὰς τῶν, μόνον οὕτω ματορθοῦται ἡ τοποθέ-
τησις τῶν δανείων τοῦ Κράτους, τῶν μετοχῶν καὶ ὁμο-
λογιῶν τῶν διαφόρων ἐταιρειῶν

Μόνον οὕτω ματέσθη δυνατὴ ἡ σημερινὴ ἀνάπτυξις
τῆς πίστεως.

Μόνον οὕτω ματορθοῦται ἡ ἐν εὐρυτάτῃ ὑλίματι
ἀνάπτυξις τῆς πίστεως διὰ τῆς μεσολαβήσεως τῶν πι-
στωτικῶν ἰδρυμάτων.

Τό τοιοῦτον ματορθοῦται διὰ τῶν λεγομένων πιστω-
τικῶν ἐγγράφων ὠρισμένου τύπου, ὧν ἡ μεταβίβασις εἶ-
ναι εὐχερεστάτη.

Τὰ ἐγγράφα ταῦτα, ἅπερ ἀναπροσωπεύουσι τὴν ἀ-
παιτησιν, εἰν εἶναι ὀνομαστικά, δὲν ἀντιμαθιστώσι τὸ κρῆμα,
μαθ' ὅσον ἡ ἀπαιτησις ἵνα μεταβιβασθῇ διὰ τοιούτου ἐγγρα-
φου, ἀπαιτεῖ ταυτικὴν εὐχώρησιν.

Πολλαὶ νομοθεσίαι ὀρίζουσιν, ὅτι ἐγγράφα τινὰ καὶ
ἀν' εὐδοθείσιν ὀνομαστικά, εἰν μὴ ρητῶς ὀρίσῃται τὸ ἐ-
ναντίον ἐν τῷ ἐγγράφῳ εἰσὶ δευτικὰ μεταβιβάσεως δι' ὀ-
πισθογραφίσεως.

Οὕτω τὸ ἄρθρον 9 τοῦ νόμου 1538 περὶ ἐπιταγῆς ὀέχε-
ται τοῦτο.

Δύο εἰσὶ τὰ ἐγγράφα, ἅτινα χρησιμεύουσι πρὸς ὀνο-
ματάστασιν τοῦ κρῆματος: τὸ ἐγγράφον εἰς διαταγὴν καὶ
τὸ ἐγγράφον εἰς τὸν μομιστὴν.

Ἐν τῷ ἐγγράφῳ εἰς διαταγὴν ὁ εὐδόξως δίδει τὴν
ἐντολὴν εἰς τὸν πληρωτὴν, ὅπως πληρώσῃ εἰς ὠρισμένον
πρόσωπον ἢ εἰς διαταγὴν αὐτοῦ τοῦ προσώπου, ἢ καὶ εἰς
εἰς εὐμεινον, ὃν τὸ τρίτον πρόσωπον ἤθελεν τυχόν ὑποδει-
ξαι, διὰ τῆς ὀπισθογραφίσεως, διὰ τῆς ὀπισθεν τοῦ ἐγγρα-
φου γραφομένης ἐντολῆς.

Τὸ ἔγγραφο δύναται νὰ ἐμδότη εἰς διαταγὴν αὐτοῦ τοῦ ἐμδίδοντος αὐτό, ἢ τοὶ ὁ πληρωτὴς ὀφείλει νὰ πληρώσῃ εἰς αὐτὸν τὸν ἐμδότην ἢ εἰς ἐμείνον, εἰς ὃν ὁ ἐμδότης ἠθέλην ὑποδείξει διὰ τῆς ὀπισθογραφίσεως.

Τὰ εἰς διαταγὴν ἔγγραφα δύναται νὰ μεταβιβασθῶσιν εἰς πλείονα πρόσωπα.

Ὁ δὲ πληρωτὴς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ μεταβάλλῃ τὸ ἐν αὐτοῖς ἀναγραφόμενον ποσὸν εἰς τὸν τελευταῖον νομιστὴν, εἰς ἐμείνον, ὅστις ἔχει ὑπερ αὐτοῦ τὴν τελευταίαν ὀπισθογράφησιν. Ἡ ὀπισθογράφησις γίνεται ἐν λευκῷ, ὅταν ἐμείνος εἰς διαταγὴν τοῦ ὁποίου εἶναι τὸ ἔγγραφο, θέτῃ ὀπισθεν αὐτοῦ ἀπλῶς τὴν ὑπογραφήν του, χωρὶς νὰ ὑποδείμῃ ὅρισμένον πρόσωπον, εἰς ὃ μεταβιβάζει αὐτό.

Ὁ πληρωτὴς ἐν τῇ περιπτώσει ταύτῃ μεταβάλλει εἰς τὸν προσυομίζοντα τὸ ἔγγραφο.

Ἡ εἰς λευκὸν αὕτη ὀπισθογράφησις κατὰ τὴν ἐλληνικὴν νομοθεσίαν δὲν μεταβιβάζει τὴν ἐν τῷ ἔγγραφῳ φερομένην ἀπαιτήσιν, ἀλλ' ἀποτελεῖ ἀπλῶς πληρεξουσιοτήτα πρὸς εἰσπραξίαν.

Ἴνα ἡ ὀπισθογράφησις ἐπιφέρει μεταβίβασιν τῆς κυριότητος ἀπαιτεῖται ν' ἀναγράφῃ τὸ ὄνομα ἐμείνου, εἰς ὃν γίνεται καὶ, νὰ εἶναι χρονολογημένη.

Κατὰ τὰς πλείστας ἄλλας νομοθεσίας ἡ εἰς λευκὸν ὀπισθογράφησις ἐπιφέρει πάντα τὰ ἀποτελέσματα τῆς πλήρους τοιαύτης.

Τὸ ἔγγραφο εἰς τὸν νομιστὴν μεταβιβάζεται δι' ἀπλῆς παραδόσεως.

Ὁ πληρωτὴς δὲν ἔχει νὰ ἐξετάσῃ τὴν νομιμοποίησιν τοῦ ἐμφανίζοντος.

Τὸ κραπεῖογραμματίον ἐμδίδεται πάντοτε εἰς

τόν νομιστήν. Ἐπί τῆς ἐσωτερικῆς ὁμῶς ἐπιταγῆς, ἡ ἑλληνικὴ νομοθεσία ἀπαγορεύει τὴν εἰς τὸν νομιστὴν ἐμδοσιν (ἄρθ. 8 καὶ 26 νόμου 1338/1918 περί ἐπιταγῆς).

Τὰ πιστωτικὰ ταῦτα ὄργανα, ἅπανα δύνανται ἀντικαταστήσῃσι τὸ νόμισμα, διαιρούμενα κατὰ Wāgner εἰς τρεῖς κατηγορίας:

α.) Ἐγγράφα ἐμπηράζοντα ἐν διαφόρων συναλλαγῶν, συναλλαγματιαί, κρεώγραφα, ὁμολογίαι, τοιομερίδια μερισματαποδείξεις, φορτωτικαί, ἐνεχυρόγραφα κ.τ.λ. Τὰ ἔγγραφα ταῦτα δὲν ἐμδίδονται ἐπὶ τῷ ὅμοῳ ἀντικατάστασος τοῦ χρήματος; ἀλλ' ἄλλως πρὸς ἐμπλήρωσιν ἐνδοτικῆς ὑποχρέωσος.

Ἐφ' ὅσον ὁμῶς τὰ ἔγγραφα ταῦτα δίδονται εἰς τρία πρόσωπα ἀντὶ πληρωμῆς ἀποφεύγονται πληρωμαί εἰς χρῆμα, μέχρι οὗ φθάσωσιν εἰς τὸν τελευταῖον νομιστὴν.

Ἐνταῦθα ἀνήμουςιν ἐπίσης αἱ ἀπὸ Τραπεζῶν γενόμεναι ἀποδοκαὶ συναλλαγματικῶν (acceptations) αἰτινες οὕτω φέρουσαι Τραπεζικὴν ὑπογραφὴν εἰσὶν εὐλόως κυκλοφορήσιμαί. Ὁ Τραπεζίτης ἐνταῦθα εἶναι ἀπλοῦς ἔργρητης.

Ἰδιαιτέραν μνείαν ὀφείλομεν νὰ ποιήσωμεν τῆς διατῶν διατῶν συναλλαγματικῶν καὶ ἐπιταγῶν κωραύσις μεταφορᾶς μετρητῶν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Διά τῶν αὐτῶν μέσων πραγματοποιοῦνται καὶ αἱ διεθνεῖς πληρωμαὶ περιῶν θὰ πραγματοποιῶμεν εἰς ἰδιαιτέρον κεφάλαιον.

Ὅ ἔχων νὰ εἰσπραξῇ εἰς ἕτερον τόπον, εὐρεῖ τραπητικὴν, ἣν οἶδει εἰς τὴν Τραπεζάντου, ἥτις πέμπει ταύτην εἰς τὸν ἀνταποκριτὴν τῆς εἰς τὸν τόπον τῆς πληρωμῆς καὶ μετὰ τὴν εἰσπραξὴν καταβάλλει τὸ ἀντίτιμον εἰς τὸν μεταβιβάζοντα αὐτήν.

Ὁ ἔχων νὰ καταβάλλῃ εἰς ἕτερον τόπον καταθέ-
τει τὸ ἀναγμαῖον κρήμα εἰς τὴν Τραπεζάντου, ἥτις
εὐδίδει ἐπιταρῆν ἐπὶ τοῦ ἀνταποκριτοῦ τῆς, ἢν λαμ-
βάνει ὁ ἔχων νὰ ἐμβάσῃ καὶ πέμπει αὐτὴν εἰς τὸν
ἀγαθὴν τοῦ ὅστις εἰσπράττει αὐτὴν παρὰ τῆς τρα-
πέδης, ἐφ' ἧς αὕτη ἔχει εὐδοθῆ..

Ἐνταῦθα ἐξοικονομοῦνται αἱ δαπάναι τῆς με-
ταφορᾶς τοῦ κρήματος καὶ θυνάμα καὶ ποσότης
κυκλοφοροῦντος κρήματος ἐπειδὴ εἰάν ἐπέμπετο
πραγματικὸν νόμισμα πρὸς πληρωμὴν, τότε θὰ ἦτο
δεθμευμένον κατὰ τὴν διάρκειαν τοῦ ταξειδίου..

Β) Ἐγγραφα, ἅτινα δὲν ἔχουσιν ὡς βᾶσιν τοιαύτην ἐκ-
δοσιν, ἀλλ' εὐδίδονται ἀπ' εὐθείας ἐπὶ τῷ θυσίῳ ἀντιμα-
ταστώσεως τοῦ νομίσματος καὶ τοιαῦτα εἶναι τὰ τρα-
πεζογραμμάτια καὶ τὸ χαρτονόμισμα..

Ὅστις ἀντὶ μεταλλικοῦ νομίσματος λαμβάνει τρα-
πεζογραμμάτια, παρέχει εἰς τὴν εὐδίδουσαν αὐτὸ τρα-
πέζαν, πίστωσιν τοῦ ποσοῦ, ὅπερ τὸ τραπεζογραμμάτι-
ον ἀντιπροσωπεύει. Ἐάν ὑπαρξήῃ ὑποχρέωσις πρὸς πα-
ραδοχὴν τοῦ τραπεζογραμματίου ἐν ταῖς θυνάλλαγαῖς
(legal tender, couits légal), τὸ τραπεζογραμμάτιον δὲν
παύει ν' ἀποκελῆ πιστωτικὸν μέσον, ἐφ' ὅσον ὁ κάτοχος
δύναται ν' ἀνταλλάξῃ αὐτὸ ἀνὰ πάσαν θειγμὴν ἀντὶ νο-
μίσματος παρὰ τῆ εὐδιδούσῃ Τραπεζῇ..

Ἐάν ὁμως ὑπαρξῇ κυκλοφορία ἀναγματικῆ, τὸ
τραπεζογραμμάτιον παύει νὰ εἶναι μέσον πιστωτικὸν
καὶ εἶναι χρηματικὴ ἀπόδειξις (couits forcé)..

Τὸ τραπεζογραμμάτιον ἔχει ὡς ἀποτέλεσμα νὰ
ἐπιφέρῃ οἰκονομίαν εἰς τὰς δαπάναις τῆς χρήσεως
τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος, (φθορά)..

Και καθιστά εύκολωτέραν τὴν φύλαξιν, χρήσιν καὶ μεταφορὰν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον.

Ἐφόσον δὲ ἡ κυκλοφορία ὑπερτερεῖ τὸ εἰς κάλυμμα αὐτῶν χρησιμοποιοῦμενον μεταλλικόν, ἐπέρχεται καὶ ἡ σίμανορία εἰς τὸ πᾶσιν τοῦ ἀναγκασίου διὰ τὴν κυκλοφορίαν μεταλλικοῦ νομίσματος.

γ) Αἱ διαφοροὶ χρησιμοποιοῦμεναι περὶ τὴν χρήσιν τῶν καταθέσεων διαρρυθμίσεις, ὅπως γίνῃ ἡ κινήσις αὐτῶν ἀνευ χρησιμοποίησεως πραγματικοῦ νομίσματος.

Οὕτω ἔχομεν τὰς ἐπιταγὰς, τὰς μεταφορὰς, τὰς συνψηφισμοὺς, τὸ Clearing house (συνψηφιστικὸν γραφεῖον)

Συμφεφαιλούμεν. I. Ὁ ἐν τῷ εἰρηνομοσίῳ τοῦ ἐργαζομένου, ἐφόσον δηλ. μετεβιβάσθῃ εἰς αὐτοῦ διὰ ταυτικῶν διαδοχικῶν, κατὰ σειράν ὀπισθογραφῆσεων τὸ εἰς διαταγὴν ἔγγραφον ἢ ἀπλῶς παρεδόθῃ εἰς χεῖρας τοῦ τὸ εἰς τὸν νομιστὴν τοιοῦτον, νομιμοποιεῖται πρὸς ἐναῖσθαι τῆς ἀπαιτήσεως καὶ ὁ ὀφειλέτης ἐλευθεροῦσαι μόνον εἰάν ἐγχειρισθῇ εἰς αὐτόν τὸ ἔγγραφον οὐ τὸ ἀντίτιμον κατεβαλλεῖ.

II. Ἐνεταίσεις δύνανται νὰ ἀντικαθῶσιν μόνον ἐφόσον πληρώσῃ εἰς αὐτοῦ τοῦ ἔγγραφου. Πᾶσα ἑτέρα ἐνεταίσις εἰς ἑτέρας αἰτίας ἐναντίον τῆς ἀπαιτήσεως τοῦ προηγουμένου δανειστοῦ, ἀπουλεῖται.

III. Ἡ ἀπαιτήσις βαρύνεται ἐπὶ τῆς τωτικῆς ὑποχρέωσιν πρὸς πληρωμὴν καὶ κατὰ συνέπειαν δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ περιέχηται εἰς τὸ ἔγγραφον ἢ αἰτία τῆς ὑποχρέωσιν ὡς εἶχε πρότερον τὸ ἀρθ. 110 τοῦ Ἑμπ. νόμου, ὅπερ αἰτῆσει ὅπως ἡ συν/μὴ διαλαμβάνει τὸ δοθέν ἀντίτιμον αὐτῆς.

Τὸ ἀρθ. τοῦτο ἐτροποποιήθη διὰ τοῦ νόμου Γ.Φ.Α.Δ. τοῦ 1910 καὶ οὕτω ἡ συν/μὴ κατέστη ἀνεξαρτήτως τῆς δημιοργητικῆς αἰτίας.

IV. Διὰ τῆς εὐκολίας τῆς μεταβιβάσεως τῶν πιστωτικῶν ἐργαζομένων κατορθοῦται, ὅπως, οἱ ἔχοντες διαθέσιμα κεφάλαια καὶ μὴ θέλοντες νὰ τοποθετήσωσι αὐτὰ μακροχρόνως, εὐρίσκωσι μέσον τοποθετήσεως εἰς αὐτοὺς τοὺς μακρὰς περιόδους τίτλους, ἐπειδὴ ἔχουσι πάντοτε τὴν εὐχέρειαν τῆς ἐπιποιήσεως, ὅταν λαβῶσιν ἀνάγκη χρημάτων.

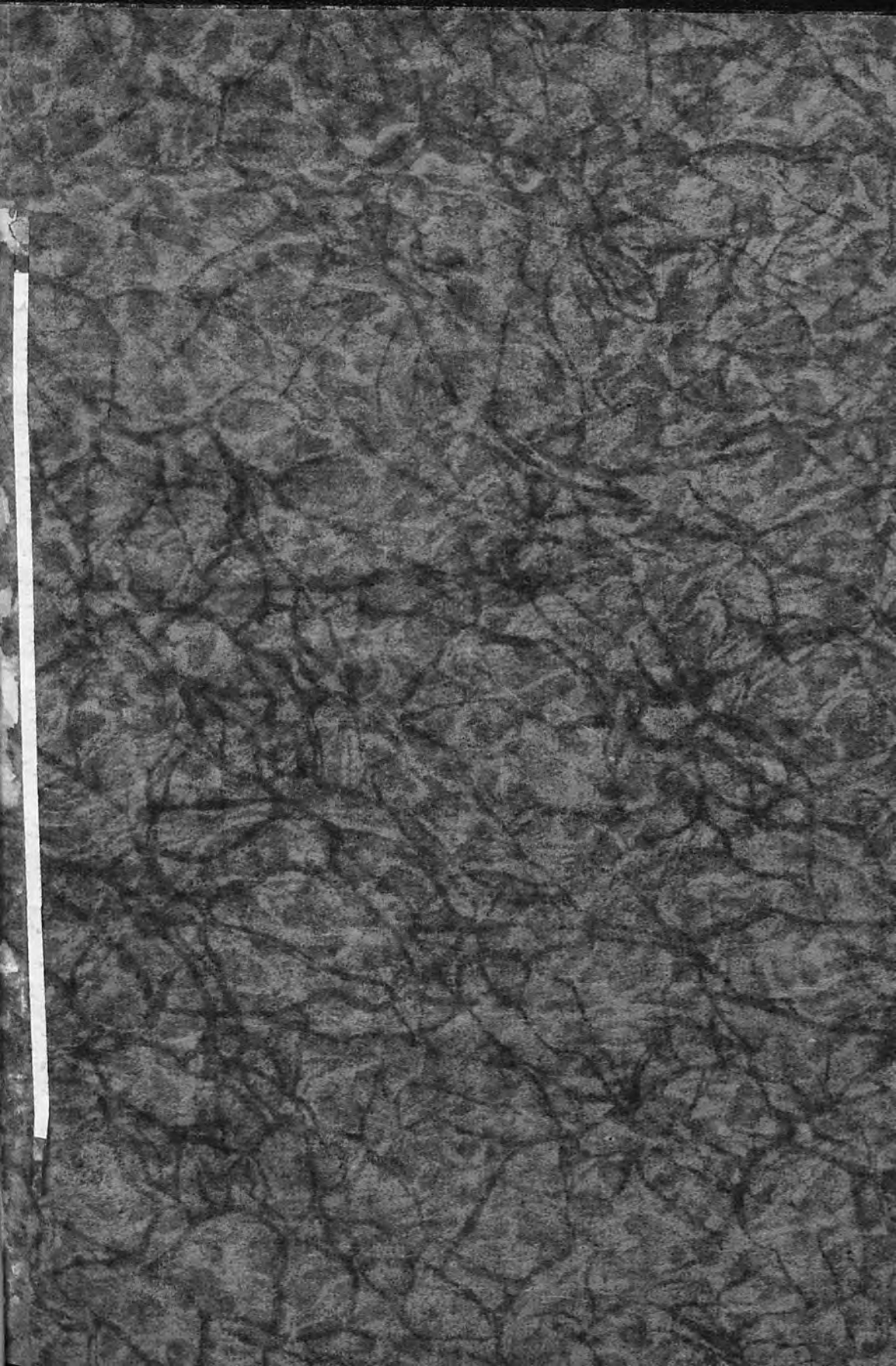
V Διὰ τῶν πιστωτικῶν μέσων κατορθοῦται ἡ διαίρεσις μεγάλων ποσῶν εἰς μικρότερα τμήματα, ἀναπομινόμενα εἰς πᾶσαν ἐπιθυμίαν τῶν πιστοδοτῶν οἵτινες οὕτω δύνανται νὰ συμμεθεῶσιν εἰς μίαν ἐπιχείρησιν διὰ μείζονος ἢ ἐλάσσονος ποσῶν.

VI Αἱ ἀνώνυμοι μετοχαὶ μεταβιβάζονται δι' ἀπλῆς παραδόσεως καὶ ὁ κάτοχος αὐτῶν λογίζεται κύριος χωρὶς νὰ ἐπιτρέπεται ἀνταπόδειξις (Ἄρθ. 1 νόμος ΑΣΜΑ τοῦ 1885).

VII. Ἡ ἀπόδειξις ἀποθημεύσεως διὰ τῆς ὀπισθογραφίσεως, ἣς δύναται νὰ εἶναι εἰς λευκόν, ἀρμεῖ νὰ εἶναι χρονολογημένη, μεταβιβάζει τὴν κυριότητα τοῦ ἐμτος (ἄρθ. 20 Ν. ΒΥΠΗ ἔτος 1896, περί γενικῶν ἀποθημῶν).

VIII. Ἀποδείξεις ταυτικῆς παραπισταθῆνης κρεωγράφου, κρυβοῦ, πολυτίμων, δύνανται νὰ ἐμδοθῶσιν εἰς διαταγὴν.

Τὸ Ν.Δ. τῆς 17-7-23 ὀρίζει ποῖα ἔγγραφα δύνανται νὰ ἐμδοθῶσιν εἰς διαταγὴν ἢ ποῖα εἰς τὴν μορφοσὴν. Αἱ ἐν τῷ παρόντι κεφαλαῖα ἀναφερόμενα ἀποδείξεις περί συν/μῆς καὶ ἐπιταγῆς ἐτροποποιήθησαν τελευταίως. Τὰ ἀφορῶντα τὴν συν/μὴν διὰ τοῦ Ν. 5325 τῆς 9-16-32 ἢ τὴν ἐπιταγὴν διὰ τοῦ Ν. 5950 τῆς 23-12-33. Ἀμφότεροι οἱ νόμοι οὗτοι συνεστάθησαν ἐπὶ τῇ βραίει ἀποφάσει τῆς Κοιν. τῶν Ἑθνῶν περί ἐνοποιήσεως τῶν δικαίων ταύτων. Περὶ τῆς νέας ταύτης ρυθμίσεως θέλομεν πραγμασευθῆ ἐν τῷ περὶ Τραπεζῶν συστήματι, ἐν ᾧ ἐπιτίθεται ἡ οἰκονομικὴ ἐγκρασία τῆς συν/μῆς καὶ τῆς ἐπιταγῆς ἀμφοτέρων ἀποτελουμένων δύο τῶν βασικωτέρων τραπεζικῶν λειτουργιῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΟΓΔΩΟΝ

Τὰ πολύτιμα μέταλλα.

Ὁ χρυσός καὶ ὁ ἄργυρος.

Ἐφ' ὅσον τὸ βασιμὸν ὑλιμὸν, ἐξ ὧς κατασκευάζονται νομίσματα εἶναι ὁ χρυσός καὶ ὁ ἄργυρος, ἐνταῦθα ἐπίσης ἀνήκει ἡ ἀναγραφή τῶν ὄρων, ποσῶν καὶ κωρῶν παραγωγῆς, τῶν ὑπαρχόντων ἀποθεμάτων, τῆς ἀνά τὰς διαφόρους χώρας κατανομῆς, τῶν μεθόδων ὑπολογισμοῦ κ.λ.π.

Τὸ πρῶτον μέταλλον, ὅπερ εἰλυσε τὴν προσοκὴν τῆς ἀνθρωπότητος, ἰδίως πρὸς τὸν βιοτικὸν βολισμὸν, εἶναι ὁ χρυσός. Ἡδὴ κατὰ τὴν 16 εἰματ. ὑποστηρίζεται ὅτι εἰς τὴν Μεσοποταμίαν καὶ Συρίαν ἐκρησιμοποιοῦντο ὡς μέσον ἀνταλλαγῆς, ὁ χρυσός καὶ ἄργυρος εἰς ράβδους καὶ δακτυλίους, ὠρισμένους βάρους καὶ καθ' ὠρισμένην μεταξὺ τῶν δύο μετάλλων ὁ/ἔσιν.

Ὁ Ἡρόδοτος ἀναφέρει ὅτι οἱ Λυδοὶ ἦσαν οἱ πρῶτοι, οἵτινες ἐκρησιμοποίησαν τὸν χρυσὸν πρὸς νομισματοποίησιν, εἰ καὶ ἐξ ἑτέρου ἡ Αἴγινα ἀντιποιεῖται τὴν προτεραιότητα. Ἐν δύνανται νὰ θεωρηθῇ βέβαιον, ὅτι πρῶτον ἐκρησιμοποίηθη ὁ χρυσός.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰ ὑπάρχοντα ἀποθέματα εἰς τὸν παλαιὸν κόσμον μέχρι τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς, βτεροῦ μεθὰ ἐντελῶς πληροφοριῶν, ὥστε δὲν πρόκειται οὔτε ἀριθμοὶ προσεγγίσεως καὶ οἱ δίδόμενοι ὑπὸ διαφόρων συγγραφέων διὰ τὸν ὑπάρχοντα χρυσὸν κατὰ τὸ ἔτος 1500 μ. Χ. ποιέλλουσι ἐν ἐκείνῃ πρὸς τὴν ἀξίαν αὐτοῦ μεταξὺ 300 καὶ 2000 εἰματ. φράγματων.

Ἀπὸ τῆς ἀνακαλύψεως τῆς Ἀμερικῆς ἀρχεται ὡς νέα περιόδος διὰ τὴν παραγωγὴν τῶν πολυτίμων μετᾶλλων. Ἡ πα-

ραγωγὴ τοῦ χρυσοῦ ἐν τούτοις κατὰ τὴν 16 καὶ 17 ἑματ. ἔ-
ναυτι τῆς παραγωγῆς τοῦ ἀργύρου κατέχει ὅλως ὑποδευ-
τέραν θέσιν. Ἡ θέσις ἐντελῶς μεταβάλλεται καὶ ἡ παραγω-
γὴ τοῦ χρυσοῦ αὐξάνεται ἀβυσσινίως πρὸς τὰς προγενεσ-
τας ἐποχὰς ἀπὸ τοῦ ἔτους 1848, ὅτε ἀνεκαλύφθησαν τὰ χρυ-
σορυχεῖα τῆς Καλλιφρονίας καὶ ὀλίγον ὑσπερον τῆς Αὐστραλ-
ας. Ἀλλ' ἔτι πλέον μεταβάλλεται, ὅτε περὶ τὰ τελευταῖα ἔτη
τῆς 19^{ης} ἑματ. προεξίθεται ἡ πλουσιωτέρα χώρα διὰ τὴν
παραγωγὴν τοῦ χρυσοῦ, τὸ Τρανσβαῖαλ, οὗ ἡ ἐξπίεσις παρα-
γωγῆς ἰσοῦται περίπου πρὸς τὸ $\frac{1}{2}$ τῆς παγκοσμίου, ὅτε
ὀλίγον ἔλαττον, ὅτε ὀλίγον πλέον.

Τὸ ἀπόθεμα τοῦ παγκοσμίου χρυσοῦ ὑπολογίζεται τὸ 1850
εἰς 2,4 δισεμ. δολλάρια, τὸ 1911 εἰς 12,4, τὸ 1932 εἰς 23 δισεμ.
ἡ φράγμα 119 δισεμ., ἐξ ὧν 21 δισεμ. φρ. κατεῖχον αἱ Ἡνω-
μένοι Πολιτεῖαι, 16 ἡ Γαλλία καὶ 5 ἡ Βρεταννικὴ Αὐτοκρα-
τορία...

Ἡ ἐξπίεσις παραγωγῆς τοῦ χρυσοῦ ἀπὸ 54 759 χιλιογρ. ἀξίας
188,6 ἑματ. φράγ. κατὰ μέσον ὄρον τὴν δεκαετίαν 1841-1850,
ἀνῆλθεν εἰς 199 388 χιλιογρ. ἀξίας 686,7 ἑματ. φράγ. τὴν πεν-
ταετίαν 1851-1855. Σημαντικὴ αὐξήσις ἐπέρχεται τὴν πεντα-
ετίαν 1891-1895, καθ' ἣν παραγονται κατὰ μέσον ὄρον ἔτη-
σίως 245176 χιλιογρ. ἀξίας 844 $\frac{1}{2}$ ἑμ. φράγμα καὶ ἔτι ἐντονω-
τέρα τὴν πενταετίαν 1906-1910, καθ' ἣν ἡ παραγωγὴ ἀνῆλ-
θεν εἰς 652248 χιλιογρ. ἀξίας 2,246 ἑμ. φράγ. Τὸ ἔτος 1915
ἡ παραγωγὴ ἔφθασε τὸ μέγιστον ὄριον ἀνεληθῶσα εἰς 705
270 χιλιογρ. ἀξίας 470 ἑμ. δολλάρ. (ἢ 2434 ἑματ. φράγ. ἢ 96
ἑματ. λίρας). Τὰ κατόπιν ἔτη πολέμιμά ἢ μεταπολεμιμά
τίπτει, οὕτως ὥστε τὸ ἔτος 1922 ἡ παραγωγὴ ἀνέρχεται εἰς
ἀξίαν 65 $\frac{1}{2}$ ἑμ. λιρῶν, ἐνῶ ἀπὸ τοῦ 1923 ἀρχίζει καὶ πάλιν
ν' ἀνέρχεται καὶ φθάνει τὸ μέγιστον τὸ ἔτος 1932 ἀνεληθῶ-
σα εἰς 101 ἑμ. λίρας καὶ ἀξίαν, ἐξ ὧν τὸ Τρανσβαῖαλ εἰσφέ-
ρει τὰ 49 ἑμ. λίρας...

Κατὰ τὴν 31/1/1933, αἱ ὀμοσπονδιακαὶ Τραπεζαὶ τῶν Ἡνω-

μένων Πολιτειών κατείχον χρυσόν αξίας 3173 έμτ. δολλαρίων, η Τράπεζα της Γαλλίας 3243 και η Τράπεζα της Αγγλίας 583, ήτοι η Γαλλία και αι Ένωσμένοι Πολιτεῖαι κατείχον περίπου 6,4 διεσμ. δολλαρία, ήτοι τὰ 70% περίπου τῶν ἀποθεμάτων εἰς χρυσόν τῶν ἐμδοτικῶν Τραπεζῶν ἐξ 9,1 έμτ. δολλαρίων.

Ἡ τιμὴ ἀγορᾶς τῆς Τραπεζῆς τῆς Αγγλίας εἶναι 77 βελ. 9 πένες διὰ τὴν οὐρρίαν χρυσοῦ Σταγκάδα καὶ 84 βελ. 9,81 πένες διὰ τὴν οὐρρίαν καθαροῦ χρυσοῦ (οὐρρία 31, 1035 γραμμ.) καὶ ἡ τιμὴ ἀγορᾶς τοῦ ἀγγλικοῦ Νομισματοποιείου εἶναι 77 βελ. 10 πένες διὰ τὴν οὐρρίαν χρυσοῦ Σταγκάδα καὶ 84 βελ. 11,45 πένες διὰ τὴν οὐρρίαν καθαροῦ χρυσοῦ. Ἡ τιμὴ ἰδίως μετὰ τὸν πόλεμον ἔχεν ὑπερέτιμην κυμαινομένη. Τὴν 5/2/1920 ἀνέρχεται εἰς 127/4 βελίνια. Τὸ 1921 κυμαίνεται μεταξύ 27/7 καὶ 102/7. Μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς χρυσοῦς βάσεως ὑπὸ τῆς Αγγλίας, ἡ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ ἀμολοῦθει τὰς συναλλαγματιμὰς μεταπτώσεις. Τὸ πρῶτον τρίτηνον 1932 τὸ συναλλαγμα ἔδειξε βραθερότητα καὶ ἡ καμπυλωτέρα τιμὴ ἦτο βελ. 108/4 τὴν 1/4/1932. Κατὰ Ὀκτώβριον, Νοέμβριον 1932 ἡ λίρα ὑπετιμήθη καὶ ἡ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ ἀνῆλθεν εἰς βελ. 150/8.

Ἡ μέση ἐτησίᾳ παραγωγὴ τοῦ ἀργύρου κατὰ τὰ ἔτη 1901-1910 ἀνῆλθεν εἰς οὐρρίαν καθαροῦ χρυσοῦ 222,88 έμ. αξίας 23 έμτ. λιρῶν. Ἡ αξία ὑπολογίζεται ἐπὶ τῆ βουξί τῆς μέσης ἐτησίας τῆς τοῦ μετάλλου. Τὰ ἔτη 1911-1920 ἡ παραγωγὴ ἀνῆλθεν εἰς οὐρρίας 189, έμ. ἢ ἡ αξία εἰς 28 έμτ. λίρας. Ἡ μεγαλύτερα παραγωγὴ ἐγένετο τὸ έτος 1922 ἀνελθοῦσα εἰς 224,3 έμ. οὐρρίας, αξίας 26,2 έμ. λιρῶν. Ἀπὸ τοῦ έτους 1914 μειοῦται ἡ παραγωγὴ, ἀλλ' αὐξάνεται ἡ αξία. Μετὰ τὸ έτος 1917 ἐπισυμβαίνει πάλιν αὐξησης. Τὸ 1918 ἀνέρχεται εἰς 197,59 έμ. οὐρρίας αξίας 39,11 έμ. λιρῶν καὶ τὸ έτος 1920, ὅτε ὁ ἀργυρος ἀνέρχεται εἰς τὴν υψηλότεραν τιμὴν, ἡ παραγωγὴ ἀνέρχεται εἰς 175,7 οὐρρίας αξίας 47,59 έμ. λιρῶν.

Τὸ 1921 ἀνέρχεται εἰς 261 έμτ. οὐρρίας. Εἶτα μειοῦται διαρκῶς. Τὸ έτος 1932 ὑπολογίζεται εἰς 160 έμ. οὐρρίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕΚΑΤΟΝ ΕΝΝΑΤΟΝ

Σχέσεις ἀργύρου πρὸς τὸν χρυσόν.

Ἐνώ ματὰ τὰς προηρουμένας ἐματονταετηρίδας, ἡ σχέση τοῦ ἀργύρου πρὸς τὸν χρυσόν ἦτο εὐνοϊωτέρα διὰ τὸν ἀργυρον τῆς $1:15 \frac{1}{2}$, ἀπὸ τοῦ ἔτους 1820 μεταβάλλεται ἡ ματὰστασις καὶ ἡ σχέση προσεγγίζει εἰς τὸ $1:16$, ὥστε ἐν Γαλλίᾳ, ἔνθα ἴσχυεν ὁ διμεταλλισμὸς ἐπὶ σχέσει $1:16 \frac{1}{2}$, ἐξηφανίσθη ὁ χρυσός. Κατὰ τὰ ἔτη 1501-1520 ἡ σχέση ματαξύ τῶν δύο μεταλλῶν εἶναι $1:10,76$, τὰ ἔτη 1601-1620 $1:12,25$.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1851 ἀύξηθεισις τῆς παραγωγῆς τοῦ χρυσοῦ, ἀπουτᾶ ὁ ἀργυρος μαλυτέραν τιμὴν καὶ ἡ εὐνοϊωτέρα δὲ αὐτὸν σχέση πρὸς τὸν χρυσόν ἀπαντάται τὸ 1859 $1:15,07$ καὶ ἡ τιμὴ εἰς αὐτὴν τὴν σχέση εἶναι περίπου 54 πένες τῆν οὐγγίαν μαθαροῦ χρυσοῦ.

Ἐπεροχόμεντις σχετιμῆς σταθεροποιήσεως τῆς σχέσεως $1:15 \frac{1}{2}$ πρὸς ἰσορολίην καὶ διατήρησιν μιᾶς ὄρισμένης σχέσεως ματαξύ τῶν δύο μεταλλῶν, ἐρένετο ἡ Λατινικὴ Νομισματικὴ Ἐνωσις τὸ ἔτος 1865, περὶ τῆς ὁποίας καὶ τὰς τύκας αὐτῆς ἐπραματεύθημεν ἐν προηρουμένῳ κεφαλαίῳ. Ἡ πρῶσις τῆς τιμῆς τοῦ ἀργύρου λαμβάνει ὄλον ἐν μαγαλυτέρας διαστάσεις, ἐπιτεινομένη ἰδίως ἀπὸ τοῦ ἔτους 1894, πρὸ παντὸς ἐνευειν ἀνάσφαλις τῆς μοιτῆς ἀργυρῶν νομισμάτων εἰς τὰς Ἰνδίας. Ἡ τιμὴ τοῦ ἀργύρου μειοῦται καὶ πέραν τοῦ ἡμίσεος τῆς ἀντιστοιχοῦσις τιμῆς ἐν σχέσει $1:15 \frac{1}{2}$, ὡς εἶχεν εἰς τὰς κόρας τοῦ διμεταλλισμοῦ. Καὶ ἡ μαμπλοτέρα τιμὴ ἀναγράφεται τὸν Δεκέμβριον 1902, ἦτοι 21 καὶ $15/16$ πάννης, τὴν οὐγγίαν μαθαροῦ ἀργύρου, πρὸς τὴν ἀντιστοιχεῖ σχέση $1:43 \frac{1}{4}$.

Εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας ματαβάλλεται διαρμῆς πρὸς τὰθλια πρὸς στήριξιν τῆς τιμῆς τοῦ ἀργύρου. Τὸ 1792 τὸ εὐροσημα Χάμιλτον μαθορίζει τὴν σχέση $1:15$ ἀύσημένη διὰ τὸν

χρυσόν, ὅστις ἐξαφανίζεται καὶ παραμένει ἐν τῇ κυκλοφο-
ρίᾳ μόνον ἄργυρος. Τό ἔτος 1854 μεταβάλλουσι τὴν σχέσιν
1:16, ὅτε συμβαίνει τὸ ἀντίθετον, τῆς τιμῆς τοῦ χρυσοῦ μα-
νονιζομένης οὕτω ὑπερτέρας τῆς ἀγοραίας καὶ ἐξαφανίζε-
ται ὁ ἄργυρος. Τὰ ἔτη 1861-1873 ἐπιμαρτυρεῖ ἡ χαρτίνη κυκλο-
φορία καὶ ἐφ' ὅσον τὸ χαρτονόμισμα ἐπιπίπτει, ἐξαφανίζεται
ἐκ τῆς κυκλοφορίας πᾶν εἶδος μετάλλου.

Ἐπειδὴ δ' οὕτω ἐδείχθη ὅτι ὁ καθορισμὸς ὠρισμένης σχέ-
σεως μεταξύ των δύο μετάλλων εἶναι ἀνεπίτευτος, λαμβανο-
μένου ὑπὸ ὄψιν ὅτι τοιαύτη σχέσηις δέν δύναται νὰ παραμέ-
νη σταθερά, ἡ Κυβέρνησις των Ἡνωμένων Πολιτειῶν, ἐπι-
διώκουσα νὰ φθάσῃ εἰς εὐνοϊκόν ἀποτελεσματικὸν διὰ τὸν ἄρ-
γυρον, μεταβάλλει τὴν μέθοδον. Διὰ τοῦ νόμου Bland Alis-
son τοῦ ἔτους 1873, ἐξουσιοδοτήθη ἡ Κυβέρνησις νὰ προβαί-
νῃ εἰς ἀγοράς ἀργύρου μέχρις ὠρισμένου ποσοῦ καὶ ἐπειδὴ
ὁ νόμος δέν ἐπέφερεν ἀποτελέσματα, διὰ τοῦ νόμου Shez-
painen τοῦ ἔτους 1890 ἐράνετο αὐξήσει τῶν ἀγοραζομένων
ποσῶν, δι' ἃ ἐξεδίδοντο Γραμμάτια τοῦ θησαυροφυλακίου,
ἀπὸρ ἧσαν ἐξαργυρώσιμα εἰς χρυσόν ἢ ἄργυρον κατὰ βούλη-
σιν τοῦ Γραμματέως τοῦ θησαυροφυλακίου. Αἱ τοιαῦται
ἐξαμολουθηταὶ ἀγοραὶ ἀργύρου ὑπὸ τοῦ Κράτους προσημ-
λυσεν εἰσροὴν ἀργύρου πανταχόθεν εἰς τὰς Ἡνωμένας Πολι-
τείας, ἀνευ διαρμεστεροῦ ἀποτελέσματος ἐπὶ τῆς τιμῆς. Ὁσε-
λευταῖος οὗτος νόμος κατηργήθη τὸ 1893 καὶ αἱ Ἡνωμέναι
Πολιτεῖαι τὸ ἔτος 1904 ἐδέχθησαν τὸν μονομεταλλισμὸν
χρυσοῦ.

Ὁ διμεταλλισμὸς, εἰ καὶ ὁσάκις ἐφημέροιστο ἀπετόρχα-
νεν οἰκτρῶς καὶ ἐρματελείετο, ἔσχε καθ' ὅλας τὰς ἑποκάς,
ἀρχαιοτέρας καὶ νεωτέρας, θερμούς ὑποστηρικτάς καὶ με-
ταξύ διαπρεπῶν οἰκονομολόγων.

Ἐρματελείθη ὁμοῦς ἡ ὑπὸ των ἀρχαιοτέρα δεδειγμένη
θέσις τῆς ἀπολύτου ἐφαρμογῆς τοῦ διμεταλλισμοῦ μετα-
ξὺ ὠρισμένων κερῶν καὶ γίνεσθαι ὁριστὸν ὅτι ὁ διμεταλλι-

σμός θ' αποβή ωφέλιμος, διότι θα τεθῆ περισσότερον χρῆμα εἰς τὴν κυκλοφορίαν καὶ δύναται ἄλλως τε ἐπιτυχῶς νὰ ἐφαρμοσθῆ, διατηρουμένης τῆς καθορισθεσομένης σχέσεως, εἴαν γίνῃ γενικωτέρα ἐφαρμογὴ καὶ δεχθῶσιν αὐτῶν αἰσπουδαιότεραι χώραι τῆς ὑψηλίου, εἰς ἃς θὰ ἐπιτρέπηται ἢ ἐλευθερὰ νομισματοποιήσεις ἀμφοτέρων τῶν μετὰλλων ὑποχρεωτικῶς κυκλοφορούντων ἐν ὠρισμένη με-
ταξὺ τῶν σχέσει.

Ἡ ἔξέτασις τοῦ ζητήματος δὲν περιορίσθη εἰς συζητήσεις μεταξὺ θεωρητικῶν, ἀλλὰ πολλοὶς ἦλθεν ἐπὶ τόπητος εἰς διάφορα νομισματικὰ συνέδρια ἀνευ ἀποτελέσματος. Γενικῶς ἐπευράτησεν ὁ μονομεταλλισμὸς τοῦ χρυσοῦ. Σπουδαιότερα ἀλόπειρα ἐγένετο ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῶν Ἠνωμένων Πολιτειῶν Μας Κινλέϋ τὸ ἔτος 1897, ὅστις ἐπεδίωξε μετὰ τῆς Γαλλίας νὰ σχηματίσῃ συνασπισμὸν πολλῶν κρατῶν πρὸς παραδοχὴν διμεταλλισμοῦ, ἐὰν τὴν ἀνω τεθεῖσαν εὐδοχὴν τῆς ἀνάγκης τῆς εὐρυτητος τῶν συμμετεχόντων, ἵνα ἡ λύσις ἐπιτευχθῆ. Ἡ Ἀγγλία ἠρηνήθη συμμετοχὴν καὶ τὸ σχέδιον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἐναυ-
άρησεν.

Εἶναι προφανές ὅτι εἴαν γενικῶς τὰ Κράτη ἢ εὐλαχιστον τὰ σπουδαιότερα ἐδέχοντο τὸν διμεταλλισμὸν, θὰ ἐπηρεχτο ὕψωσις τῆς τιμῆς καὶ θὰ ἠδύνατο νὰ διατηρηθῆ ἐπιτι-
να χρόνον ἢ καθορισθεῖσα μεταξὺ τῶν δύο μετὰλλων σχέσις. Ἐφ' ὅσον ὅμως μὲρα μέρος τῶν ἐξορυσσομένων μετὰλλων χρυσοῦ καὶ ἀργύρου χρησιμοποιεῖται διὰ σκοποῦς βιομηχανίας, παραμένει πάντοτε μία θύρα ἀνοιχτή, ἥτις δύναται ἐμάστοτε, ἀναλόγως τῆς πρὸς ἄλλους σκοποῦς ζητήσεως, νὰ ἐπιφέρῃ διαταραχὴν εἰς τὴν δοθεῖσαν σχέσιν.

Ἐν ταῦτοις αἱ προσπάθειαι πρὸς ὀπισσθήρισιν τῆς τιμῆς τοῦ ἀργύρου διαρκῶς ἐπαναλαμβάνονται. Οἱ Δημοκραταὶ ἐν Ἀμερικῇ ἐπρότεινον τοῦ διμεταλλισμοῦ ὡς βάσιν τῆς ἀνάγκης τοῦ πληθωρισμοῦ. Διὰ τῆς νομοθεσίας τῆς

12/5/33 επέτυχον τήν παραδοχήν του διευθυνομένου πληρω-
ρισμού, παρεχομένου δικαιώματος εις τον Πρόεδρον, όπως
ορίγη τό βάρος του χρυσού δολλαρίου και του άργυ-
ρού δολλαρίου, εις ώρισμένην μεταξύ των σχέσιν μέ-
χρι ποσών, άζίνα θεωρούνται αναρμαίτα προς σταθερο-
ποίησιν τιμών. Ο Γραμματεύς του Αμερικανικού Κράτους
δι ύπομνήματος από 14/6/1934 έφερε τό ζήτημα ένώπι-
ον της Παρυσμίας Οίμονομικης Διασμέψεως του Λον-
δίνου και μεταξύ άλλων μέτρων προς ύποστήριξιν της
τιμής του άργύρου επρότεινεν όπως αι έυδοτικαί Τρά-
πεζαι τηρώσιν εις άργυρον τό 1/5 του μεταλλικου αυ-
του άποθέματος. Ούδεμία των προτάσεων έρένετο
δευτή.

Η τιμή του άργύρου μέχρι του πολέμου έξαιολο-
θει ούσα χαμηλή. Τό έτος 1915 ή μέση τιμή είναι 23 11/16
πέννες τήν καθαράν ούργριαν. Αμέσως όμως κατόπιν επάρ-
χεται ύψωσις και τό 1916 ή τιμή άνέρχεται εις 37 1/8
και ή μέση τιμή ταύτης είναι 31 και 5/16. Έυτοτε δια-
αιώπως άνέρχεται. Άλλ' ή ύψηλοτέρα τιμή, ήν έσχε ποτε
ο άργυρος, άνεγράφετο τό 1920, οτε άνήρχετο εις 89 1/2
πέννες και ή μέση τιμή του έτους είναι 61 και 7/16 και
ή χαμηλοτέρα 38 7/8. Κατόπιν ή πτώσις είναι είναι εν-
νεχής από έτους εις έτος. Τό έτος 1930 ή μέση τιμή
είναι 17 11/16, τό 1931 άνεγράφεται ή χαμηλοτέρα, ήν
είχεν, ήτοι 12 πέννες τήν ούργριαν ήτοι ή σχέση μεταξύ
των δύο μετάλλων είναι 1:75, τό 1932 πάλιν βελτιού-
ται. Μέση τιμή είναι 17 27/32 πέννες, άνευ μεγαλων
διακυμάνσεων μεταξύ ανωτέρας και κατωτέρας τι-
μής και κατόπιν περιστρέφεται περί τας 19-29 πέννες.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ

Υπολογισμοί επί των πολυτίμων μετάλλων.

Ὁ χρυσός καὶ ὁ ἄργυρος ἐν τῶν μετάλλων ἔχουσι τὴν μεγαλυτέραν σημασίαν διὰ τὸ θέμα, ὅπερ μᾶς ἀπασχολεῖ, διότι ἀμφότερα χρησιμοποιοῦνται ὡς βᾶσις τῶν διαφόρων νομισματικῶν συστημάτων.

Τὸ ἐξορυσσόμενον μέταλλον φέρεται εἰς τὸ ἐμπόριον εἰς ῥάβδους οὐκί καθαρὸν, ἀλλ' ἀναμεμιγμένον μετὰ καλλιοῦ.

Τὸ βάρος τοῦ πολυτίμου μετάλλου ἀναμεμιγμένου μετὰ καλλιοῦ ἀποτελεῖ τὸ μιχτόν βάρος.

Δι' ἀφαιρέσεως ἀπὸ τοῦ μιχτοῦ βάρους τοῦ καλλιοῦ, ἔχουσι τὸ καθαρὸν βάρος καὶ καθαρότης (τίτλος) λέγεται ἡ σχέσις μετὰ τοῦ μιχτοῦ καὶ τοῦ καθαρῶ βάρους.

Ἐάν π.χ. μία ῥάβδος χρυσοῦ περιέχει 4,325 χιλιόγραμ. καὶ περιέχει 9,4325 καλλιοῦ, τὸ καθαρὸν βάρος εἶναι $4,325 - 0,4325 = 3,8925$ χιλιόγραμ. καὶ ἡ καθαρότης $0,9 = 900/1000$.

Οὕτως ἡ ῥάβδος περιέχει καθαρὸν χρυσὸν 900% καὶ 100% καλλιοῦ.

Ἡ τιμὴ ἀπλοῦται κατὰ κανόνα εἰς μονάδος βάρους καθαρῶ μετάλλου.

Ἐν συνήθει κρήσει πρὸς προσδιορισμὸν τοῦ βάρους, εἶναι τὸ χιλιόγραμμον μετὰ τριῶν δεκαδικῶν.

Ἐν Γερμανίᾳ χρησιμοποιεῖται τὸ ἥμισυ χιλιόγραμμον, ἥτοι 500 γραμμάρια.

Ἐν Ἀγγλίᾳ εἶναι ἐν κρήσει ἡ λίτρα τρού (troy pound) καὶ ὡς μονάς τὸ 12^{ον} μέρος τούτης, ἡ τρού ουνς (ούγγρια).

Τὴν οὕγγριαν διαιροῦσιν εἰς 20 pennyweight καὶ τὸ ἐν pennyweight εἰς 24 troy grains. Πῶν ὅμως χρησιμοποιοῦσιν ἐπίσης δεκαδικὰ τῆς οὕγγριας.

Ὡς τελευταίαν μονάδα διὰ τὸν χρυσὸν χρησιμοποιοῦσι

0,025 ούγγριας, ήτοι $1/40$ τῆς ούγγριας καὶ διὰ τὸν ἄργυρον 0,5, ἡμίσειαν ούγγριαν. Μία λίτρα τροί = 375,242 γραμ. 1 ούγγρια = 31,1035 γραμ.-

Ἄρα 314,525 ούγγρια χρυσοῦ = $314,525 \times 31,1035 = 9353$ κιλίωρ. 6.384 γραμ. χρυσοῦ $6384 : 31,1035 = 205,845$ ούγγρια.-

Ἡ ἐσχέσις τοῦ μιμποῦ βάρους πρὸς τὸ καθαρὸν ἀναγράφεται διὰ δεκαδικοῦ κλάσματος εἰς κιλιοστά, οὕτω 985% καθαρῶ χρυσοῦ σημαίνει ὅτι εἰς χίλια μέρη περιέχονται 985 μέρη καθαρῶ χρυσοῦ καὶ 215 μέρη κολλιοῦ.-

Ἐν Ἀγγλίᾳ, ἀντιθέτως, χαρακτηρίζουσι τὴν καθαρότητα διὰ τῆς ἀναγραφῆς πόσον αὐτὴ διαφέρει εἰπὸ τῆς ὑπὸ τοῦ νόμου καθοριζομένης καθαρότητος τῶν χρυσοῦν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων.-

Ἀγγλικὸς χρυσοῦς Στάνταρτ, ὅστις χρησιμοποιοῦται εἰς τὰ ἀγγλικὰ νομίσματα, εἶναι $916\frac{2}{3}\%$.-

Πρὸς ὑπολογισμὸν α) τοῦ χρυσοῦ, σημειοῦται κατὰ πόσα κιλιοστά εἶναι καλύτερος (better) ἢ χειρότερος (worse) τοῦ χρυσοῦ (Standard)

Τὸ χειρότερον ἢ καλύτερον χαρακτηρίζεται διὰ τῆς λέξεως *per cent*. Ἡ ἀναγραφὴ π.χ. 34625 ούγγρια χρυσοῦ πρὸς 15% *per cent*, δηλοῖ ὅτι ὁ χρυσοῦς αὗτος ἔχει καθαρότητα $916\frac{2}{3} + 15 = 931\frac{2}{3}$, β) τοῦ ἀργύρου ἐπίσης σημειοῦται κατὰ πόσα εἶναι καλύτερος ἢ χειρότερος τοῦ ἀργύρου *στάνταρτ*.-

Μία *trayground* ἢ 240 *pennyweights* ἀργύρου, ἀντιστοιχοῦντος εἰς τὰ Ἀγγλικά νομίσματα, εἶναι ἴση πρὸς 222 *pennyweights* καθαρῶ ἀργύρου, ἄρα ὁ ἀργυρὸς *στάνταρτ* εἶναι $222/240$ ἢ $37/40$ ἢ 925%.-

Ἡ ἀναγραφὴ π.χ. $4\frac{1}{2}$ *per cent worse* σημαίνει $222 \cdot 4\frac{1}{2} = 217\frac{1}{2}$.-

Νομισματικὸς πῶς σημαίνει ποῖον βᾶρος καὶ ποῖαν καθαρότητα ὀφείλει νὰ ἔχη ἡ νομισματικὴ μονάς, ἐν ἄλλοις λέξεσι πόσα νομισματικὰ μονάδες δεόν νὰ ἐκτινωθῶσιν εἰ μιᾶς μονάδος βάρους μετάλλου.-

Ἡ μονάς τῆς Λατινικῆς Ἐνώσεως εἶναι τὸ φράγμα καὶ ἔ

χει βάρος 5 γρ. καί καθαρόν άργυρον 4½ γραμμάρια

Περί τής νομισματικῆς μονάδος τής Λατινικῆς Ένώσεως
έπραγματεύθημεν έν προπροσμενῶ κεφαλαίῳ.-

Όθεν άφορᾷ τήν Γερμανικὴν νομισματικὴν μονάδα έν
500 γραμ. καθαροῦ χρυσοῦ κοπτόνται 1395 μάρια, καθα-
ρότητα 900/1000, ἄρα,

1000 γρ. καθαροῦ χρυσοῦ	2 x 1395 μ. 2790
100 " " χαλμοῦ	279
900 " " χρυσοῦ	2511 μάρια

Έξ ενός χιλιογράμμου καθαροῦ χρυσοῦ νομισματοποι-
οῦνται λίραι άγγλικαί 156,5675..

Άρτιον.

Η ἴση ἀξία (τό άρτιον) μεταξύ δύο νομισμάτων εὑρίσκε-
ται δι' ἀντιπαράθεσος τῶν ἀριθμῶν, οἵτινες δεικνύουσι πό-
σαι νομισματικαί μονάδες ἐκτιπῶνται ἐξ ενός χιλιο-
γραμμοῦ καθαροῦ χρυσοῦ..

Έάν ὅθεν συγκρίνωμεν π.χ. τήν νομισματικὴν μονάδα
τῆς Λατινικῆς Ένώσεως, καθ' ἣν ἐξ ενός χιλιογρ. κοπτοῦνται
φράγμα 3444 4/9, πρὸς τήν Γερμανικὴν, καθ' ἣν κοπτοῦνται
2790, ἔχομεν τήν ἐξίσωσιν.-

φρ. 3444 4/9 = 2,790 = 1 χιλιογρ. καθ. χρυσοῦ.-

τίτλου 0,900 τίτλου 0,900

φράγ 3,1000 = μάρια 2,5110. Διαιροῦντες τὸ 2,5110 διὰ
3,1000 εἰςάγομεν ὅτι φράγμα 100 = μάρια 81, καί τὸ 3,1000
διὰ 2,5110 εἰςάγομεν ὅτι μάρια 100 = φράγμα = 123½ φράγμα..

ΑΝΟΧΗ (tolérance). Έπειδή ὅση προσπάθεια καί ἀντα-
ταβληθῆ δευ εἶναι δυνατόν τὰ κατασκευασόμενα νομι-
σματα ν' ἀνταποκριθῶσιν ἀκριβῶς εἰς τὸ καθορισόμενον
βρος, καί τήν καθαρότητα, αἱ νομοθεταί ἐπιτρέπουσιν
ὀρισμένην παρεκκλίσιν, ἣτις καλεῖται ἀνοχή..

Ότῶ ὁ ἑλληνικὸς Νόμος Σ.Δ./1867 καθορίζει τήν ἀνοχήν

ἀπὸ 1-5% τῶν χρυσῶν καὶ ἀργυρῶν νομισμάτων, ποικίλλουσαν ἀναλόγως τῶν τμημάτων.

Μείωσις τοῦ βάρους.

Τὸ βάρος μειῶνται συνετεία τῆς χρήσεως.

Πολλὰ καὶ νομοθεσία καθορίζουσι ἐλάχιστον βάρος, εἰς ὃ, εἰάν τὰ νομίσματα περιέλθωσι, δέν τίθενται πλέον εἰς κυκλοφορίαν ὑπὸ τῶν κρατικῶν ταμείων ἀλλ' ἀνατοπῶνται.

Ἔσοδα μοιτῆς.

Ταῦτα κανονίζονται ἐπίσης νομοθετικῶς καὶ ἀνέρχονται διὰ τὸ κιλίogramμον καθαροῦ χρυσοῦ ἐν Γαλλίᾳ καὶ ταῖς λοιπαῖς χώραις τῆς λατινικῆς ἑνώσεως εἰς φρ. 344.

Ἐξ ἑνὸς κιλ. καθαροῦ χρυσοῦ ἐν ταῖς χώραις ταύτης, ὡπτερονται:

	φρ. 3444,44
Ἔσοδα μοιτῆς	" 7,44
	<hr style="width: 10%; margin: 0 auto;"/>

συνεπῶς ἡ ἀξία τοῦ νομισματοπολ.

ηθέντος χρυσοῦ εἶναι 3437.

καὶ τοιαύτη εἶναι ἡ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ ἐν Παρισίοις.

Πολλὰ καὶ ὁμοῦς ζητεῖται προμήθειά τις διὰ τὸν χρυσόν (prime), ἥτις ἐμφράδεται εἰς τοσόν τοῖς κιλίαις, κομᾶνεται μεταξὺ 1-3% καὶ σημειῖται, εἰάν π.χ. εἶναι 2%, τὸ κιλ. φράγμα 3437 + 2%.

τὸ 1891 ἡ προμήθεια αὕτη ἐφθάσε τὸ 6%, διότι ἡ γαλλικὴ τράπεζα δέν δίδει ἐλευθέρως χρυσόν, δικαιουμένη καὶ διὰ τὴν καὶ ἀργυρον.

Ἐξ ἑνὸς κιλιογράμμου καθαροῦ ἀργύρου ἐκτυποῦνται φρ. 222,22, μείον ἔσοδων μοιτῆς 3,33, ἀπομένουσι φράγμα 218,89, ἥτις εἶναι ἡ ὀνομαστικὴ τιμὴ τοῦ ἀργύρου ἐν Παρισίοις.

τεθέντος δ' ὅτι πρό πολλοῦ ἡ τιμὴ τοῦ ἀργύρου ἐξέτε-

θεν, ή πώσις αναγράφεται εἰς χιλιοστά..

Ὅτως οὕτως τῆς διαφορᾶς μεταξύ τῆς ὀνομαστικῆς τιμῆς καί τῆς ἐμπορικῆς κατὰ τὸ 1998, 515% ἡ τιμὴ ἀνεγρέφεται.

1 χιλ. καθ. χρυσοῦ	φράγ	218,89
515% ἀπώλεια (perte)	"	112,73

ἐμπορικὴ τιμὴ 106,16

Ἐν Γερμανίᾳ ἡ τιμὴ τοῦ χρυσοῦ, μείον ἐξόδων, εἶναι μάλλον 1392 (1395-3) καὶ ἡ Γερμανικὴ τραπεζὰ ἀγοράζει χρυσὸν εἰς θάρδους 1000% τὴν λίτραν (500 γρ) πρὸς μάρμα 1392..

Ἐν Λονδίνῳ ἡ τιμὴ τῶν ἀργύρου στάνταρτ σημειοῦται εἰς πέννας..

Ἡ τιμὴ 305/15 σημαίνει ὅτι μία οὔγγια ἀργύρου 925 καὶ καθαρότετος, τιμᾶται 305/16 πέννας..

Ἡ τραπεζὰ τῆς Ἀγγλίας ἀγοράζει τὴν οὔγγιαν χρυσοῦ στάνταρτ καθαρότητος ($11/12 = 916 \frac{2}{3} = 22/24$ καράτ.) πρὸς 77 σελ. 9 πέν. (933 πέν) καὶ πωλεῖ πρὸς 77 σελ. 10 1/2 πέν. (934 1/2 π.). Τὴν οὔγγιαν καθαρῶ χρυσοῦ ἀγοράζει πρὸς 84 σελ. 9,84 π.---

---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΙ ΜΕΤΑΠΟΛΕΜΙΚΑΙ ΝΟΜΙΣΜΑΤΙΚΑΙ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΚΑΙ ΑΙ ΣΤΑΘΕΡΟΠΟΙΗΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑ ΔΙΑΦΟΡΑ ΚΡΑΤΗ.

Διαρμύοντος τοῦ πολέμου ὅλα τὰ κράτη ἐρηματέλειψαν τὴν βᾶσιν τοῦ χρυσοῦ καὶ αἱ ἐμδόσεις τραπεζογραμμικῶν ἐπολλαπλασιάσθησαν. Ἡ πτώσις ἐν τούτοις τῶν διαφορῶν νομισμάτων διαρμύοντος τοῦ πολέμου δὲν λαμβάνει διαστάσεις, τῆς ὑποτιμήσεως οὕσης περὶ τὰ 30-40% καὶ τι πλέον τῶν κεντρικῶν Αὐτοκρατοριῶν. Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου κρατεῖ αἰσιοδοξία καὶ ἀμέσως κατόπιν τὰ νομισματικά δι-κνύουσι ποιὰν τινα βελτίωσιν ἐν σχέσει πρὸς τὰς πολεμικὰς τιμὰς. Τὸ τοιοῦτον ὅμως διαρμύει ἐπ' ὀλίγον καὶ ἥδη ἀπὸ τοῦ ἔτους 1919 ἡ θέσις τῶν νομισμάτων τρέπεται εἰς τὸ χειρότερον, οὕτως ὥστε αἱ ὑποτιμήσεις διαρμύοντος τοῦ πολέμου δύνανται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ἀνευ σημασίας, παραβαλλόμενα πρὸς τὰς προγενεστέρας καταρρέσεις εἰς πολλὰς χώρας καὶ εἰς τινὰς μέχρι ἐντελοῦς ἐμμηδενίσεως τοῦ νομισματος. Ἐνώπιον τῆς τοιαύτης καταστάσεως νομισματικῆς ἀναρχίας, βιαιῶν καὶ ἐσχθῶν διακυμάνσεων τοῦ νομισματος, ἡ μία χώρα μετὰ τὴν ἄλλην προσπαθεῖ νὰ ἐξυρῆ σάνίδα σωτηρίας, διὰ τῆς σταθεροποιήσεως τοῦ νομισματος, εἴτε ἐπιτυγχάνουσα τὴν ἐπαναφορὰν εἰς τὴν παλαιὰν ἀριότητα, εἴτε προβαίνουσα εἰς ὑποτιμήσιν τοῦ νομισματος, προσαρμοδομένην εἰς τὴν τρέχουσαν τιμὴν εἰς τὴν ἀγορὰν.

Αἱ νέα ἐλευθερωθεῖσαι χώραι εἰσάγουσι νέον νόμισμα. Προπολεμικῶς ὑπῆρχον ἐν Εὐρώπῃ 21 διάφορα νομισματικά συστήματα, μεταπολεμικῶς ἐρέοντο 30. Κράτη τινα, ὡς τὰ Σουηδικαῖα, ἡ Ἀγγλία, Ὁλλανδία, Ἑλβετία, ἐπενέφεραν

τήν παλαιάν εἰς χρυσόν ἰσοτιμίαν. Ἔτερα, ἔνθα ἡ ὀπο-
τιμῆσις προσέλαβε διαστάσεις μεγαλυτέρας, ὡς Γαλλία,
Αὐστρία, Ἰταλία κ.λ.π., ὀποτιμῶσι τὸ νόμισμα, διότι ἡ ἄ-
νατιμῆσις εἰς τὴν παλαιάν ἰσοτιμίαν θά μαθίετατο ἐπιση-
μῶς, ἀνατρέπουσα ἄρδην τὰς ὑφισταμένας πλέον συνθή-
μας καὶ προμαλοῦσα καταστρεπτικὸν ἀντιπληθωρισμὸν.
Ἔτεροι ἐπέτυχον ἐταθεροποιῆσιν πραγματικῶν (defacto), χωρὶς
νά μαθιερῶσασιν αὐτήν διὰ νόμου.

Ἐν τοῖς ἐπομένοις δίδομεν εἰκόνα τῶν νομισματικῶν κα-
ταστάσεων τῶν διαφόρων Εὐρωπαϊκῶν χωρῶν, ὡς καὶ τῶν
ἠνωμένων Πολιτειῶν. Ἡ ἀναγραφομένη σχέσις τῆς Ἑλληνικῆς
δραχμῆς πρὸς τὰ ἕνα νομίσματα λαμβάνεται ἐπὶ τῆ βα-
σει τῆς ἐταθεροποιήσεως τῆς δραχμῆς. Ἐννοεῖται ὅτι πᾶ-
σις αὕτη σήμερον μεταβλήθη τὸ μὲν ἐν τῆς ὀποτιμῆσεως
τῆς δραχμῆς (ὀποτιμῆσις 34 φορές μᾶζω τῆς προσέρας αὐ-
τῆς μετਾਲλικῆς ἀξίας, ἔναντι 15 φορές, ὡς εἶχε μίξη ἡ ἐταθε-
ροποιήσις), τὸ δ' ἐν τῆς ὀποτιμῆσεως τοῦ δολλαρίου, τῆς ἄρ-
γλιτικῆς λίρας καὶ τῶν ἀποτελουσῶν τὸ εὐρυτότημά τῆς λίρας
χωρῶν.

1. Μεγάλη Βρετανία.

Ἡ ἀργλικὴ χρυσὴ λίρα εἶναι ἴση πρὸς φρ. χρυσᾶ 25,2215,
δολλάρια 4,8665, μάγμα 20,429.

Ἡ ἀργλικὴ λίρα κατὰ τὸν πόλεμον δεινυῖται ἀντοχήν. Ἡ χρη-
ματοδόσεις ἐν τούτοις παρ' αὐτῆς πρὸς τοὺς συμμάχους προ-
μαλεῖ ἐξασθένειν τοῦ νομίσματος καὶ στιγμής τινας ἡ
λίρα ἀντιστοιχεῖ πρὸς 4,52 δολλάρια ἀντὶ 4,86. Κατόπιν ὀ-
μως βελτιοῦται καὶ κατὰ τὰ ἔτη 1917-1918 περιετρέφετο πε-
ρὶ τὰ 4,76.

Μετὰ τὴν λήξιν τοῦ πολέμου, ἐφ' ὅσον ἡ Ἀμερικὴ ἔπαυσε
νά ὑποσκηρίζη τὰ ἕνα συναλλάγματα, ἡ λίρα ὑποχωρεῖ
καὶ τὴν 4/2/1920 ἀντιστοιχεῖ εἰς μόνον 3,20 τὸ δολ. ἥτοι ἐμφα-
νίζει ὀποτιμῆσιν 34 1/4%. Βαθμηδὸν ὅμως ἐπέρχεται βελ-

τιώσεις και κατά τους πρώτους μήνες του έτους 1925 έρριξει το άρτιον εν σχέσει προς το δολλάριον και το έλβετιμόν και την 18/5/1925 ψηφίζεται η Gold Standard Act, δι' ης η Άγγλια έπαναφέρει το νομισμάτης επί της παλαιάς βάσεως και εισάγεται επίσημως ο κανόν χρυσού, της ανταλλαγής των τραπεζογραμμάτιων ρινομένης εις ράβδους χρυσού.

Συνεπεία της κρίσεως 1930-1931 προμαλείται έμφυρή τών μεφαιών έξ άγγλιας και έμματαλείπεται και πάλιν η χρυσή βάση τη 21/9/1931 καταρρομένης της σχετικης διατάξεως της Gold Standard Act 1925 (Amendment Act 1931).

Μετά την άναστολήν έπέρχεται υποτίμησις περίπου 20%. Την 21/10/31, η λίρα άντιστοιχεί προς φρ. χρ. 20,09 άντι 25,22. Βραδύτερον επίσημείται μια σχετική πραγματική σταθεροποίησης και προς τούτο συνιστάται δι' άποφάσεως της Κυβερνήσεως της 26/4/1932 το Exchange equalisation Fund (Κεφάλαιον ίσοσταθμίσεως του συναλλάγματος), δι' ου άποδομοποιείται δι' άγοραπωλησιών συναλλάγματος η άποφυγή βιαίων διακυμάνσεων, η καταπολέμησις της κερδοσκοπίας και η διατήρησις της τιμης εντός όριων. Τόν φεβρουάριον 1934 η μέση τιμή της λίρας άντιστοιχεί εις φρ. γαλλικά 77,79 άντι 124,213, ήτοι η πτώσις άνέρχεται εις 37,33% και περίπου εις τας ώσας τιμάς περιτρέφεται (1 λίρα 15,25 φρ. έλβετιμά). Η υποτίμησις είναι κατά τι μικροτέρα του δολλαρίου. Εις μιαν λίραν άντιστοιχοῦσι περίπου 4,93 δολλ. άντι 4,86, ως είναι το άρτιον. Μετά την έμματαλείφιν της σταθεροποιήσεως εν Έλλάδι, η Άγγλική λίρα τιμάται νύν περι τας 525 δραχμάς.

2. ΗΝΩΜΕΝΑΙ ΠΟΛΙΤΕΙΑΙ.

Διά του νόμου της 14/3/1900 έρένετο δευτέον ως νομισματική μονάς τώ χρυσούν δολλάριον. Μία άγγλική λίρα είναι ίση προς 4,86 δολλ., 1 δολλ. = 5,18 φρ. χρυσά, = 25 1/2 φράγμα γαλλικά σταθεροποιημένα = 18,999 λιρέτας σταθεροποιημένας, 4,197 μαρκια γερμανικά, = 3,73 κορώνας σιμονδιναιμιάς, 1 = 2,427 φιορί.

νια ολλανδικά = 77,05 δραχμαί. Τό δολλάριον ἦτο τό νόμισμα, ὅπερ κατά τόν πόλεμον καί μετ' αὐτόν ἐθεωρεῖτο ὡς τό νόμισμα, ὅπερ διακρίνει τήν ἀριότητα του. Παρ' ὅλα ταῦτα τό μὲν ὅπως προσηθη ἡ ἐξαγωγή τῶν προϊόντων, διά τῆς μειώσεως τῶν ἐξόδων παραγωγῆς, τό δέ ὅπως ἐπέθη ἐλάφρυνσις τῶν χρεῶν τῶν γεωργῶν καί βιομηκάνων διά μειώσεως τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος, τήν 19/4/1933 ἐθεωρήθη ἡ ἀπαγόρευσις ἐξαγωγῆς χρυσοῦ καί ὁ πρῶτος τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν ἐξουσιοδοτήθη νά ὑποτιμήσῃ τό δολλάριον ἕως 80% τῆς ἀξίας του καί τό Κοινοβούλιον ἐδέχθη σκέδιον νόμου, ὑποβληθέν τήν 27/5/1933, διού ἐθεωρήθη ἡ ἐργατάλειψις τῆς χρυσῆς ράσεως. Κατά Μάρτιον 1934, τό δολλάριον ἐδείκνυεν ὑποτιμήσιν 40%, ἦτοι ἦτο ἴσον πρὸς φρ. γαλλικά 15½ περίπου ἀντὶ 25,52. Πρὸς ἀποφυγὴν σφοδρῶν διακυμάνσεων συνεστήθη καί εἰς τὰς ἠνωμένας Πολιτείας τό ἔτος 1934, ὡς ἐν Ἀγγλίᾳ, Ταμεῖον ἐξισώσεως τῶν συναλλαγματικῶν τιμῶν. Ἀπὸ τοῦ φεβρουαρίου 1934 τό δολλάριον ἔχει de facto σταθεροποιηθῆ εἰς τὰ 59,06 τῆς ἀξίας του. 1 δολλάριον ἀντιστοιχεῖ νῦν περίπου εἰς 3,20 φρ. ἑλβετικά. Μετὰ τήν ἐργατάλειψιν τῆς σταθεροποιήσεως ἐν Ἑλλάδι καί τῆς ὑποτιμήσεως τοῦ δολλαρίου τό δολλάριον τιμᾶται νῦν περί τὰς 106 δραχμάς.-

3. Γαλλία.

Τό γαλλικόν νόμισμα, ὑποστηρίζομενον ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας τό πρῶτον καί τῶν ἠνωμένων Πολιτειῶν, ἀφ' οἷου μετέσχον εἰς τόν πόλεμον, διαρυσθῆναι τοῦ πολέμου ἐδείξεν ἀντοχῆν. Ἡ ὑποτιμήσιν δέν ὑπερβαίνει τό 25%. Τό ἔτος 1917, 75 φράγ. ἑλβετικά ἀντιστοιχοῦσι εἰς 100 γαλλικά. Ἀπὸ τόν Μάρτιον 1919, ὅτε ἡ Ἀμερικὴ ἔπαυσε νά ὑποστηρίδῃ τὰ εὐρωπαϊκά νομίσματα, ἀρχεσται ἡ ὑποτιμήσιν, ὁλοῦν ἐντεινομένη, ἀπὸ ἔτους εἰς ἔτος. Τό 1925 τό δολλάριον τιμᾶται 27,80 φράγ. γαλλικά καί 100 ἑλβετικά εἶναι ἴσα πρὸς 536,75 γαλλικά, ἦτοι μετ' 18,75 ἑλβετικά ἀγοράζονται 100 γαλλικά. Ἡ ἀποτιμωτικότης

Καριώ εις τὰς Ἡνωμένας Πολιτείας, τὸς διαμονισμὸν τοῦ γαλλικοῦ κρέου, ἐπιδεινώνει τὴν κατάστασιν καὶ τὸ γαλλικὸν φράγμα φθάσει τὸ μέγιστον τῆς ὀπισθίσεως ἐπὶ τῆς κυβερνήσεως Ἐρριώ. Τὴν 21/7/1926 μὲ 10,55 ἔλβετικὰ ἀγοράζονται 100 γαλλικὰ. Ἡ κυβέρνησις Πουανκαρέ λαμβάνει θρασυτῆρια μέτρα καὶ ἀπὸ τοῦ Σεπτεμβρίου 1926 ἐπέρχεται σταθερὰ βελτίωσις. Κατὰ Δεκέμβριον 20 ἔλβετικὰ ἀντιστοιχοῦσιν εἰς 100 γαλλικὰ, ἥτις ἢ ὑποκίμησις περιορίζεται περὶπου εἰς τὸ $1\frac{1}{2}$. Ἡ τιμὴ αὕτη διατηρεῖται ἐπὶ $1\frac{1}{2}$ ἔτος καὶ ἀποφαοίζεται ἢ σταθεροποιήσις, πραγματοποιηθεῖσα διὰ τοῦ νόμου ἀπὸ 15/6/1928. Ἡ ἀξία τοῦ γαλλικοῦ φράγμου διατιμάται ὀλίγον ἐννοιώτερον τοῦ $\frac{1}{5}$ τῆς ἀξίας τοῦ παλαιοῦ καὶ οὕτω 1 ἀγγλικὴ λίρα εἶναι ἴση πρὸς 124,213 φρ., 1 δολλᾶριον = 25,523 φρ., 1 ἔλβετικὸν φρ. 4,92 φρ. ἢ 20,3 ἔλβετικὰ = 100 φρ. γαλλικὰ, 1 μάρμον = 6,08, 1 λιρέτα = 1,343, 1 δρχ. 9,331 φρ. γαλλικὰ ἢ 1 φρ. γαλλικὸν = 3,019 δραχμάς. Μετὰ τὴν ἐγματάλειψιν τῆς ἑλληνικῆς σταθεροποιήσεως τὸ γαλλικὸν φράγμα τιμάται νῦν περὶ τὰς 7 δραχμάς.-

4. Ἰταλία.

Ἡ λιρέτα ἔσχε τὴν χαμηλοτέραν τιμὴν διαρριμύοντος τοῦ πολέμου, τὸ ἔτος 1918, τοῦ δολλαρίου διασημανθέντος μεταξύ 6,32 καὶ 9,22 λιρετῶν. Τὰ μεσαπολεμικὰ ἔτη ἢ πτώσις εἶναι ἔτη μεραλοσέφα. Τὸ ἔτος 1929 τὸ δολλᾶριον ἀντιστοικεῖ εἰς 13,26 λιρετῶν κατὰ κατώτατον καὶ 29,95 καὶ ἀνωτάτου. Κατόπιν σημειοῦται βελτίωσις καὶ ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου κατὰ τὰ ἔτη 1924 καὶ 1925 κομψαίνεται μεταξύ 19 καὶ 25 λιρετῶν καὶ 100 λιρέται ἀντιστοιχοῦν εἰς 21-28 ἔλβετικὰ φρ. Ἡ ὑποκίμησις ἐντείνεται καὶ ἡ χαμηλοτέρα τιμὴ σημειοῦται τὴν 26/8/26, ὅτε μὲ ἓν δολλᾶριον ἀγοράζονται $30\frac{1}{2}$ λιρέται καὶ 100 λιρέται εἶναι ἴσαι πρὸς 18,20 ἔλβετικὰ φράγμα. Ὁ Μουσολῖνην κηρύσσει τὴν μάχην διὰ τὴν λιρέταν, ἐμπνέεται ἐμπιστοσύνη καὶ προμαλεῖται ἔντονος τὰς ἐπαναφορὰς

εἰς Ἰταλίαν τῶν εἰς τὴν Γέντην κατακεθεμένων μεφαιαίων. Ἀμέσως ἀπὸ τέλους Σεπτεμβρίου 1926 ἀρχίζει ἡ βελτίωσις καὶ τὸ δολλάριον ἀντιστοιχεῖ εἰς τὸ 18½ λιρέττας καὶ 28 ἑλβετιὰ εἶναι ἴσα πρὸς 100 λιρέττας.

Διὰ τοῦ ΝΔ. ἀπὸ 21/12/1927 ψηφίζεται ἡ βιαθεροποίησις καὶ τὸ νόμισμα διασιμαίνεται κατὰ τι ἐννοιωότερον ἢ εἰς τὸ ¼ τῆς προπολεμικῆς τοῦ ἀξίας. Οὕτω ἡ ἀγγλικὴ λίρα = 92,465 λιρέται, 1 δολλάριον = 49, 1 φρ. χρυσοῦν = 3,666, 100 λιρέται = φρ. χρυσῶ 27,277, 1 λιρέτα = 1545 γαλλικὰ φρ., 100 λιρέται = 405,56 δραχμὰς, 100 δραχ. = 24,657 λιρέται.

Μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς χρυσῆς βάσεως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ κατόπιν ὑπὸ τῆς Ἀμερικῆς, ἡ Ἰταλία ἐμμένουσα εἰς τὴν χρυσὴν βάσιν, λαμβάνει μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς λιρέττας καὶ ἰδρύει Istituto Nazionale per i cambi con l'estero, ἐπιβαλλομένης ὑποχρέωσος εἰς τοὺς κατέχοντας ἕνα νόμισμα καὶ πωλῶσι ταῦτα εἰς αὐτὸ.

Ἐπὶ τὰς σημερινὰς πολεμικὰς συνθήκας τῆς Ἰταλίας ἐνετάθησαν τὰ περιοριστικὰ μέτρα, τὸ μάλωμα τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἰταλίας ἐξαντελεῖται, καὶ ἡ λιρέτα εὐρίσκεται ὑποτιμημένη, ἂν καὶ ἐπισήμως δὲν ἀναγνωρίζεται τοῦτο. Δὲν ἀνοιγρράφεται δὲ εἰς τὰ χρηματιστήρια. Σήμερον μετὰ τὴν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς μία λιρέτα ἀντιστοιχεῖ πρὸς δραχ. 9,10.

δ. Ἑλβετία.

Ἡ Ἑλβετία ἀνήκει εἰς τὴν Λατινικὴν Νομισματικὴν Ἐνωσιν, ἔχουσα ὡς νόμισμα τὸν εὐστέρμον διμεταλλισμὸν. Τὸ ἑλβετικὸν νόμισμα ἔδειξεν αὐτοκτὴν καὶ κατὰ τὸν πόλεμον καὶ μετ' αὐτόν. Παραβαλλόμενον πρὸς τὸ δολλάριον, ὅπερ παρέμεινεν τὸ μόνον ἐφαρμωσίμουν εἰς χρυσὸν νόμισμα, ἔδειξε πολλάκις ὑπερτίμησιν ἐν σχέσει πρὸς αὐτὸ. Αἱ διακυμάνσεις πρὸς ἄνω καὶ κάτω δὲν ὑπερέβησαν τὰ 20-24%. Τὸ δολλάριον ἐν σχέσει πρὸς τὸ ἑλβετικὸν νόμισμα εἶχε τὴν χαμηλοτέρα τιμὴν τὸ ἔτος 1913, ἢ καὶ ἕν δολλάριον ἦτο = 3,91 ἑλβετιὰ,

άντι 5,18 (1918 διακυμάνσεις μεταξύ 3,91-5 03). Τό 1920 τό δολ-
λάριον άναυτά τιμήν και δεικνύει υπερέτιμησην έναντι του
έλβετιου, άντιστοιχοδν εις 5,80 έλβετια.

Κατότιν επέρχεται όμαλωτέρα σχέσις μεταξύ δολλαρίου
και έλβετιου περί την ίσοτιμίαν με έλαχίστας διακυμάν-
σεις. Η άναγκαστική ήρθη την 1/4/1930 και τό έλβετιόν νόμι-
γμα επαναυτά την προτέραν αύτου ίσοτιμίαν προς τον χρυ-
σόν. Η έλβετία έρμένει εις τον χρυσόν κανόνα μέχρι σήμερον.
6,226 έλβετιά φρ. άντιστοιχοδν εις 100 δρχ. Σήμερον τό ελ-
βετιόν φράγμα μετά την έρματάλειψιν της έλληνικής στα-
θεροποιήσεως τιμάται νυν προς δρχ. 34. 1 έλβετιόν φρ. άντι-
στοιχεί εις 14,865 σταθεροποιημένας δραχμάς.

6. ΒΕΛΓΙΟΝ.

Διαρμούντος του πολέμου, τό βελγικόν νόμισμα ήκολούθη-
σεν εις την τιμήν και τάς μεταπτώσεις τό γερμανικόν μάρκον.
Μεταπολεμικώς ή τιμή ευπίπτει συνεχώς και συμβαδίζει ως
έγγιστα μετά του γαλλικου φράγμου. Περί τό τέλος 1925 γίνε-
ται άπόπειρα σταθεροποιήσεως, επί τη βάσει του 1/4 της αξί-
ας του, ήτις άποτυχοδσα προμαλεί μεγαλοτέραν υποτίμησην.
Τον Μάϊον 1926 14,40 έλβετιά φρ. ίσοδυναμοδσι προς 100
βελγικά. Την 25/10/1926 θεσπίζεται ή σταθεροποίηση επί τη
βάσει της τρεχούσης τιμής και ως βασική σχέσις λαμβάνεται
ή άγγλική λίρα, άποτιμωμένη εις 175 φράγ. βελγικά, 1 δολ. =
= 35,96, 1 φρ. έλβετ. = 6,94, ήτοι τό βελγικόν φράγμα υποτι-
μάται επτά φορές ολιγώτερον της προτέρας αύτου αξίας. Απ-
μιουργείται όμως διά τάς έξωτερικώς συναλλαγάς και άλλην νο-
μισματική μονάς ή βέλγα (belga) ίση προς 5 βελγικά φράγ-
μα. Μία βέλγα περιέχει 0,209221 γραμ. καθαρου χρυσου, 1 βελ-
γικόν φράγμα τό 1/5 ήτοι 0 041542, 1 άγγλική λίρα = 35 βέλγα,
1 δολλάριον = 7,19193, 100 δραχμαί = 9313 βέλγα, 1 βέλγα 10,714
δραχμαί. Άρχάς 1935 θεσπίζεται υποτίμησης του σταθεροποι-
ηθέντος νομίσματος 28% (ίδε κεφάλαιον 26). Μετά την έρ-

κατάλειψιν τῆς ἐλληνικῆς σταθεροποιήσεως καὶ τὴν νέαν ὑποτίμησιν τοῦ βελγικοῦ φράγκου 1 βελγικὸν φρ. τιμᾶται σήμερον 3,53 δραχμάς.

Ρ. Ὀλλανδία.

Ἐν φιορίνιον εἶναι ἴσον πρὸς 2,0832 φρ. χρυσά, 1 ἀγγλικὴ λίρα εἶναι ἴση πρὸς 12½ φιορίνια, 1 δολ. = 2,483¼, ἓν φιορίνιον = 30.97 δρχ., 100 δραχμαί = 3.2229 φιορίνια. Τὸ ὀλλανδικὸν φιορίνιον ἔσκεν ἐπίσης τὰς δοστωχεῖς τοῦ ἡμέρας. Τὸ ἔτος 1920 μὲ ἓν δολλάριον ἠγοράζοντο 3,32 φιορ. Ἀπὸ τοῦ Ἀγρ. τοῦ 1921 ἀρχίζει ἡ βελτίωσις καὶ ἀρχὰς 1925 ἀνῆλθεν εἰς τὸ ἄρτιον.

Τὴν 28/4/1925, σχεδὸν συγχρόνως μὲ τὴν Ἀγγλίαν, ἐθεσπίσθη τὸ παλαιὸν καθεστῶς τῆς προτέρας ἀξίας. Τὸν Σεπτέμβριον 1931 δὲν ἠκολούθησε τὴν Ἀγγλίαν, ἀλλὰ διετήρησε τὴν ἰσομίσαν, ἥτοι ἀνήκει μέχρι σήμερον εἰς τὸ συγκρότημα τοῦ χρυσοῦ κανόνος. Μετὰ τὴν ἐγκατάλειψιν τῆς ἐλληνικῆς σταθεροποιήσεως 1 φιορίνιον τιμᾶται σήμερον περὶ τὰς 72 δραχμάς.

8. Ἰσπανία.

Τὸ ἰσπανικὸν νόμισμα, ἡ πεσέτα, εἶναι ἴση πρὸς τὸ φράγκον τῆς Λατινικῆς Νομισματικῆς Ἐνώσεως. Δι' ὀρμῶντος τοῦ πολέμου οὐδέποτε ὑπετιμήθη καὶ μάλιστα συχνότατα, ἐνεκὸν πωλῆσεως προϊόντων εἰς τοὺς ἐμπολέμους, ἐδείκνυτο ὑπερτίμησιν ἕως 19-20% ἔναντι τοῦ Ἑλβετικοῦ. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1919 ἀρχίζει ἡ ὑποτίμησις καὶ τὸ ἔτος 1925 ἡ τιμὴ κομμάνεται μετὰ 71½ καὶ 75 ἑλβετ. φρ. τὰς 100 πεσέτας. Ἐἰτα βελτιοῦται καὶ τὸ 1928 τὸ νόμισμα ἀποτυπᾷ σταθερότητα, τῆς τιμῆς κομμάνομένης μετὰ 83½ καὶ 90,12 ἑλβετικὰ φρ. Μεγαλυτέρως ὁμως ὑποτίμησις ἐπέρχεται κατόπιν καὶ τὸ ἔτος 1931 κομμάνεται μετὰ 42-37,55 ἑλβετικῶν φρ. ἀντιπροσπούντων εἰς 100 πεσέτας καὶ τὰ κατόπιν ἔτη ἡ τιμὴ ἀντιπροσπούντων εἰς 100 πεσέτας εἰς τὰς 45 ἑλβετικὰ φρ. αἰ 100 πεσέτας. Ἡ τελευταία τι-

μή εν Λονδίνω είναι μία λίρα 36 πεσέται ήτοι τό 'Ισπανικόν νόμισμα έχει υποτίμησιν πλέον του 50%, 1 πεσέτα αντίστοιχῆ εἰς 14,60 σημερινάς δραχμάς.-

9. Πορτογαλλία.

Διὰ τοῦ νόμου ἀπὸ 11/5/1911, ὠρίσθη ὡς νομισματικὴ μονάς τὸ εμοῦδον (escudo) (πρότερον ἐμαλέιτο milreis) διαιρούμενον εἰς 100 σεντάνος. Ἐν εμοῦδον εἶναι ἴσον πρὸς 5,60 φρ. χρυσῶν, πρὸς 53,5/16 πέναις, μία ἀγγλικὴ λίρα = 4½ εμοῦδα. Ἀπὸ τοῦ 1891 τὸ πορτογαλλικόν νόμισμα ἤρχισε νὰ υποτιμᾶται. Ἀπὸ τοῦ πολέμου καὶ ἐννεῶθεν ἡ υποτίμησις ἤρχισεν ἐντεινομένη καὶ τὸν Ἰούλιον 1924 μία ἀγγλικὴ λίρα ἦτο ἴση πρὸς 155,54 εμοῦδα, ἥτοι τὸ νόμισμα ἔχασε 34½ φορές τὴν ἀξίαν του. Ἐυτοτε ἀναλαμβάνει καὶ τὸν Ὀκτώβριον 1925 μία ἀγγλικὴ λίρα ἀντιστοιχεῖ εἰς 95⅓ εμοῦδα. Τὴν 1/7/1931 ἐθεσπίσθη ἡ σταθεροποίησις. Τὸ νέον εμοῦδον = 0,0739 γραμ. τίτλου 9/10. Μία ἀγγλικὴ λίρα εἶναι ἴση πρὸς 110 εμοῦδα, ἥτοι τὸ νόμισμα ὑπελογίσθη περίπου 24½ φορές ὑπὸ τὴν ἀρχικὴν τῆς ἀξίας. Μετὰ τὴν ἐφυσάται ψιν τῆς χρυσῆς βάσεως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας, διεσπρήθη ἡ αὐτὴ ἐξέλιξις 1:110 καὶ τὸ πορτογαλλικόν νόμισμα παραμένει συνδέομενον μετὰ τὴν ἀγγλικὴν λίραν.-

10. Τὰ Σκανδιναυικὰ Κράτη.

Τὰ τρία Κράτη Δανία, Σουηδία καὶ Νορβηγία εἶχον συμπετήσῃ τὴν Σκανδιναυικὴν Ἐνωσιν, διαλυθεῖσαν κατὰ τὸν πόλεμον καὶ εἶχον κοινὴν νομισματικὴν μονάδα, τὴν σκανδιναυικὴν κορῶναν, ἣν καὶ διατηροῦσι καὶ σήμερον. Ἐξ ενός χιλιogramμου καθαρῶ χρυσοῦ νομισματοποιούνηται 2480 κορῶναι. Ἡ κορῶνα εἶναι περιεκτικώτερα καθαρῶ χρυσοῦ 0,403,23. Μία ἀγγλικὴ λίρα εἶναι ἴση πρὸς 18,16 κορῶνας, 1 δολ. λάριον πρὸς 3,73, 100 φρ. χρυσῶν = 72 κορῶναι, 1 φρ. χρυσῶν = 1,3839, 110 δρ. 4,243 κορῶναι, 1 κορῶνα 20,65 δρκ.-

Τὰ Σουανδιναιϊκά νομίσματα, εἰ καὶ τὰ Σουανδιναιϊκά Κράτη δὲν ἔλαβον μέρος εἰς τὸν πόλεμον, δὲν ἔμειναν ἀθίχτα. Τὰ Σουανδιναιϊκά Κράτη ἠκολούθησαν τὴν Ἀγγλίαν καὶ ἐγκατέλειψαν τὴν χρυσὴν βάση τὸ ἔτος 1931 καὶ τὸ νόμισμα τῶν ὑπόκειται περίπου εἰς τὰς μεταπτώσεις τῆς ἀγγλικῆς λίρας, τιμώμενον κατὰ τὸ ἀρτίου. Ἡ τιμὴ τῶν τῶν νομισμάτων τούτων ἀντιστοιχεῖ περίπου εἰς 27 δρακμάς σημερινούς.

Δανία.

Τὸ δανικὸν νόμισμα δὲν ἀπέφυγε τὴν ὑποτίμησιν. Τὴν καμπλοτέραν τιμὴν εἶχεν ἡ κορώννα τὸ ἔτος 1920, ὅτε ἡ τιμὴ τοῦ δολλαρίου ἀνῆλθεν εἰς 7,48 κορ., ἀντὶ τοῦ ἀρτίου 3,73. Αἱ συναλλαγματικαὶ συναλλαγαὶ ὑπεβλήθησαν εἰς ἔλεγχον καὶ ἐπέδωκεν ἡ βελτίωσις τοῦ νομίσματος, ἥτις καὶ ἐπραγματοποιήθη. Ἀρχᾶς 1927 θεσπίζεται ἡ σταθεροποίησις διατηρουμένης τῆς προτέρας περιεκτικότητος εἰς χρυσὸν τῆς κορώννας.

ΝΟΡΒΗΓΙΑ:

Κατὰ τὸν πόλεμον, τὸ νορβηγικὸν νόμισμα δεικνύει ὑπεροχὴν ἔναντι τῶν νομισμάτων τῶν κερῶν ἐμείνων, ὧν τὸ νόμισμα θεωρεῖται προσαρμοζόμενον εἰς τὸν χρυσόν, ὡς εἶναι τὸ δολλᾶριον. Τὸ ἔτος 1917 ἓν δολλᾶριον ἀντιστοιχεῖ εἰς 2,80 κορώννας ἀντὶ τοῦ ἀρτίου 3,73. Μετὰ τὸν πόλεμον ὁμοίως τὰ πράγματα μεταβάλλοντα καὶ τὸ ἔτος 1921 ἓν δολλᾶριον δεικνύει τὴν ὑψηλοτέραν τιμὴν ἔναντι τῆς νορβηγικῆς κορώννας, ἀντιστοιχοῦν εἰς 3,45 κορώννας καὶ τέλος 1921, 81 ἔλβητια εἶναι ἴσα πρὸς 100 κορώννας. Διὰ νόμου ἀπὸ 11/10/1926, ἡ τράπεζα ἀνέλαβε τὴν διαχείρησιν τοῦ συναλλάγματος καὶ ἐπετεώθη ἡ σταθεροποίησις ἐπὶ τῆς προτέρον χρυσεῆς βάσεως, ἀπὸ τῆς 1/5/1928 ἀθεωτήθη ἡ ἐξαιργύρωσις τῶν τραπεζογραμματίων εἰς χρυσόν.

Σουηδία.

Τὸ Σουηδικὸν νόμισμα διπλάθει ἐνωσίμως τὴν περίο-
δον τῆς νομισματικῆς ἀναρχίας ἢ αἱ ἄλλαι δύο χώραι. Πολ-
λαὶς ἢ Σουηδικῆ μορῶνα εἶκεν ὑπερτίμησιν ἔναντι τοῦ
δολλαρίου καὶ τοῦ ἐλβετικῶ φράγκου. Κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ
πολέμου τὸ σουηδικὸν νόμισμα εἶκεν ὑποκίμην ἔναντι τοῦ δολ-
λαρίου, ἀντιστοιχοῦντος τὸ ἔτος 1915 εἰς 4,08 μορῶνας. Καίτις
ἡ τιμὴ βελτιώσεται καὶ τὸ ἔτος 1917, τὸ δολλᾶριον δεικνύει
τὴν καμνητέραν τιμὴν, ἀντιστοιχοῦν εἰς 2,34 μορῶνας. Τὸ σου-
ηδικὸν ὅμως νόμισμα καὶ πάλιν ὑποκίμαται καὶ τὸ ἔτος 1920
τὸ δολλᾶριον μορμαίνεται μετὰ 4,51 καὶ 5,70 μορ. Ἀμέσως
ὅμως κατόπιν ἐπέρχεται βελτίωσις καὶ ἡ τιμὴ τοῦ νομίσμα-
τος προεργίσει τὸ ἄριον. Κατὰ Μάρτιον 1924 τὸ Κοινοβού-
λιον ἐθέσπισε τὴν σταθεροποίησιν εἰς τὴν προτέραν χρυσῆν
βάσιν, μὲ τὴν αὐτὴν μεταλλικὴν περιεκτικότητά.

11. Γερμανία.

Ἐξ ἑνὸς χιλιόγραμμου καθαρῶ χρυσοῦ νομισματοποιεῖται
μάρμα 2780. 1 μάρμον περιέχει 0,3593 γρ. καθαρῶ χρυ-
σοῦ. Μία λίρα ἀγγλίας = 20,429 μάρμα, 1 δολλᾶριον = 4,197,100
μάρμα = 123,46 φρ. χρυσῶ = 81 μάρμα. 100 δρχ. = 5,448 μάρμα,
1 μάρμον = 18356 δραχμαί.

Ἡ ὑποτίμησις τοῦ μάρμου, διαρροῦντος τοῦ πολέμου, περι-
ορίσθη εἰς ετανώτατα ὅρια, ἐν συμφέρει πρὸς τὴν μετὰ τὸν
πόλεμον πλήρη αὐτοῦ ἐμψόχουσιν, ὅταν ὑπεγράφη ἡ ἀνακω-
χὴ τὸ δολλᾶριον εἰμᾶτο 7,35 μάρμα. Μετὰ τὴν ἀνακωχὴν ἡ
ἡ πτώσις καθίσταται ἀδιάκοπος καὶ ραγδαία. Τέλος 1922 μὲ
ἓν δολλᾶριον ἀγοράζονται 8.000 μάρμα. Ἐντὸς ὀλίγου φθάνα-
μεν εἰς ἀριθμοὺς μὴ ὑπολογισίμου. Τὴν 26/7/1923 ἓν δολλά-
ριον εἶναι ἴσον πρὸς 760.000 μάρμα. Τέλος ἔτους 1923 ἓν
μάρμον χρυσοῦν εἶναι ἴσον πρὸς ἓν κρισεμακομμόριον κόφ-
τινα.

Τό πρῶμα φθάει εἰς τὸ ἀπροκώρητον, ὅπερ ἐμβιάζει τὴν λυσιμ. Μετὰ πολλὰς περιπετείας, τὴν ἰδρύσιν τῆς Reichsbank μετὰ τὴν Reichsbank, τὴν Golddisconto Bank, ἀπεφασίζεται ἡ ἐπάνοδος εἰς τὴν χρυσὴν βάσιν καὶ τοῦθ' ὅπερ πραγματοποιεῖται τὸ ἔτος 1924. Ἡ Αὐτοκρατορικὴ Τράπεζα (Reichsbank) ἐπανιδρύεται ἐπὶ νέων βάσεων καὶ νομισματικῆ μονάδος παραμένει τὸ μάρκον μετὰ τὴν αὐτὴν περιεπιπέσητα τοῦ ἀρχαίου, 1 μάρκον χρυσοῦν ἀντιβαίνει περίπου εἰς 40½ σημερινὰς δραχμὰς.

12. Αὐστρία.

Ἀπὸ τῆς 1/1/1900 τὸ νομισματικὸν σύστημα ἐβασίσθη ἐπὶ τοῦ χρυσοῦ μόνον ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἴση πρὸς 24,02 μορ, 1 δολλᾶριον = 4,3911/4, 1 μορ. 1,05 φρ. χρυσοῦν. Ἀπὸ τῶν ἀρχαίων τοῦ πολέμου, ἡ πτώσις ἦτο συνεχὴς, ἀλλὰ πάντοτε ἐντὸς ὀρίων περιορισμένων. Τὸ ἔτος 1918 μέση τιμὴ τοῦ δολλαρίου ἦτο 13,53 μορ, 1 μορῶνα χρυσῆ ἦτο ἴση πρὸς 2,81 καρβίνης. Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1920 ἡ πτώσις μαθίσκαται ραγδαίως. Μετὰ τὴν τελευταίαν τριμήνιον 1921 ἡ χρυσῆ μορῶνα εἶναι ἴση πρὸς 169,400 χαρτ. Σχετικὴ βελτίωσις ἐπισημαίνεται καὶ ἡ μορῶνα σταθεροποιεῖται εἰς τὴν τιμὴν τῶν 14,400 καρβίνων μορῶν. Ἀρχὰς 1925 θεσπίσθη νόμος ἡ σταθεροποίησις καὶ νέον νόμισμα τὸ βελίνιον ἀντικαθίστα τὴν μορῶναν μικροτέρας περιεπιπέσητος καὶ ὅπερ ἀποτελεῖ τὴν νέαν νομισματικὴν μονάδα καὶ ἀνταλλάσσεται μετὰ 1000 μορῶνας. Δολλᾶριον χρυσοῦν = 71 βελίν., 1 λίρα ἀγγλικὴ χρυσῆ = 34,58, 62λ., 100 δραχ. = 9,223 62λ. καὶ 1 62λ. = 10,843 δραχ., 100 βελίνια = 72,925 φραγμα χρυσοῦν.

13. Οὐγγαρία.

Ἀπὸ τοῦ ἔτους 1892, ἡ Οὐγγαρία καὶ ἡ Αὐστρία εἶχον τὸ αὐτὸ νόμισμα, τὴν μορῶναν. Μετὰ τὴν διάλυσιν τῆς Αὐστρουγγαρικῆς Μοναρχίας, ἡ νομισματικὴ ἐνότης διελύθη καὶ τὸ νόμισμα ἤρχισε νὰ σιτοειμᾶται ραγδαίως. Ἀποφα-

επιθεώρησης της σταθεροποιήσεως, εγματολείφθη το αρχαίον νόμισμα, ή κορώνα και έγένετο δευτή νέα νομισματική μονάς κληθείσα πέγμο (pengo), τεθέν εν ισχύϊ από της 1/1/1927. Η αξία της χρυσής κορώνας ήτο ίση προς 14,460 κορώνας εις καρτονόμισμα. Το νέον νόμισμα πέγμο είναι ανταλλάξιμον προς 12,500 κορώνας χαρτίνας, 1 κορώνα 1,16 πέγμο, 1 άγγλική λίρα = 27,82⁷/₂ πέγμο, 1 δολλάριον = 5.71³/₄, 1 φρ. χρυσών 1,103 πέγμο, 1 πέγμο 13,477 δραχμάς, 100 πέγμο = 90,643 φράνκα χρυσά.

14. Πολωνία,

Νομισματική μονάς ήτο το πολωνικόν μάρκον, όπερ έσκε καταστροφικήν εξέλιξιν. Διά του Διατάγματος της 28/4/1924 έγένετο σταθεροποιήσις και εισήχθη νέα νομισματική μονάς κληθείσα ολότι (zloty), ίση προς το φράγμα της Γαλλικης Ένωσεως. Η σταθεροποιήσις όμως δέν ηδυνήθη να διατηρηθῆ και το νόμισμα πολύ ταχέως έσκειν υποτίμησιν. Η ίσοτιμία διετηρήθη μέχρι του Ιουλίου 1925 ότε μέ εν δολλάριον ηγοράζοντο 9,50 ολότι αντί 5,18 και μέ 100 έλβετικά φράγμα 183¹/₂ ολότι. Το νόμισμα κατόπιν έβελτιώθη και 1 δολλάριον ήτο ίσον προς 7,50 ολότι και 100 έλβετικά προς 147. Η τιμή εις ήν περιεστρέφετο από της δευτέρας εξαμητίας 1926 ήτο 9 ολότι το δολλάριον. Και εις αούτην την τιμήν έγένετο νέα σταθεροποιήσις του Διατάγματος από 13/10/1927. Κατά την νέαν ταύτην σταθεροποιήσιν ες ενός κλιογράμμου μαθαρού χρυσού νομισματοποιούσκει 5924,44 ολότι. 1 λίρα = 43,38 ολότι, 100 δολλάρια = 891,410 ολότι, 1 ολότι 0,581 έλβετικά 100 φρ. = 11,568 ολότι, 100 ολότι = 58,14 έλβετικά. Μετά την εγματολείψιν της ελληνικης σταθεροποιήσεως 1 ολότι αντιστοιχεί περίπου εις 20 σημερινάς δραχμάς εν ώ ήτο ίσον προς 8,644 σταθεροποιημένας δραχμάς.

15. Τσεχοσλοβακία.

Τὸ τσεχοσλοβακικὸν νόμισμα, ἢ το ἰσχυριανὴ κορώννα, διήλθε πολλάς περιπετείας καὶ τὴν χαμηλοτέραν τιμὴν ἐσημείωσε τὸ ἔτος 1921, ὅτε 100 κορώνναι ἀντιστοιχοῦσαν 7,25 φρ. ἐλβετικῶν. Εἶτα ὅμως ἡ τιμὴ βελτιώθηκε καὶ ἀπὸ τοῦ 1925 ἐπιδιώμεται ἡ defacto σταθεροποίησης εἰς τιμὴν ὥστε 100 κορώνναι ἂν ἀντιστοιχῶσι περίπου εἰς 15½ φρ. ἐλβετικῶν καὶ εἰς 2,90 ἕως 3,03 δολλάρια. Τέλος διὰ νομοθετικῶν μέτρων ἀπὸ 7/11/1929 θεσπίσθηκα ἡ σταθεροποίησης, μειωμένης τῆς περιεκτικότητος. Μία ἀγγλικὴ λίρα = 164,25 κορώνναι, ἓξ δολλάρια = 33,75, 100 φρ. χρυσῶν = 651,24 κορώνναι, 100 κορώνναι = 15,355 φρ. χρυσῶν, = 2,9629 δολλ. = 228,03 δραχμαὶ = 43,8 κορώνναι...

Πρὸς ὑποστήριξιν τῆς ἐξαγωγῆς, κατοπιν τῆς ὑποτιμῆσεως τοῦ νομίσματος τῶν εἰς τὸ εὐρωπαικὸν τῆς ἀγγλικῆς λίρας ἀποικιστῶν χωρῶν, ἡ Τσεχοσλοβακία κατὰ τὰς ἀρχὰς 1934 ἠλάττωσε τὴν περιεκτικότητά τοῦ νομίσματος οὗ κατὰ τὸ 1/6 (16 2/3%). Οὕτω δὲ μία χρυσὴ κορώννα περιέχει νῦν 0,03715 γρ. ἀντὶ τῶν 0,04458 πρὸς κερὸν καὶ ἀντισχετικῆ νῦν εἰς 0,127961 φρ. χρυσῶν ἀντὶ τῶν πρὸς κερὸν 0,153,553. Ἡ τσεχοσλοβακικὴ κορώννα τιμαται νῦν περί τὰς 4,40 σημερινὰς δραχμαίς.

16. Δαντσίρ.

Διὰ τοῦ νόμου ἀπὸ 20/10/1923, ὡς νομισματικὴ μονὰς ὁρίσθη τὸ φιορίνιον. Τὸ νόμισμα βασιζέται ἐπὶ τῆς ἀγγλικῆς λίρας, ἴσης πρὸς 25 φιορίνια. Ἐν φιορίνιον ἔχει περιεκτικότητά 0,292895 γραμμ. ἢ τοι εἰς ἔλαχιστον πλέον ἀπὸ ἓξ φρ. χρυσῶν. Μετὰ τὴν ἐγματοἀλειψιν τῆς χρυσῆς βάσεως ἀπὸ τῆς Ἀγγλίας, τὸ φιορίνιον ἐγματοτέλειτε τὴν σταθεροποίησιν πρὸς αὐτὴν καὶ βασιζέται πλέον ἐπὶ τῆς μεταλλικῆς βάσεως. Ἐν τούτοις κατὰ Μαΐον 1935 τὸ νόμισμα ὑπετιμῆθη κατὰ 43%.

17. Αίγυπτος.

Ἡ αἰγυπτιακὴ λίρα διαρρυθμὴν εἰς 100 πιάστρα, εἶναι κατὰ τι ὑψηλοτέρα τῆς ἀγγλικῆς. Μία λίρα ἀγγλικῆς = $97\frac{1}{2}$ πιάστρα, μία αἰγυπτιακὴ λίρα εἶναι ἴση πρὸς 25,618 φράγμα χρυσῆ πρὸς 384 δραχμάς. Ὅτε ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἐμα- τέλευθε τὴν χρυσὴν βάσιν, ἡ αἰγυπτιακὴ λίρα ἠκολούθησε τὰς μεταπτώσεις ἐμείνης.-

18. Τὰ τέσσαρα Βαλτικὰ κράτη.

Τὰ τέσσαρα Βαλτικὰ Κράτη, Ἑσθονία, Λεττονία, Φινλαν- δία καὶ Λιθουανία, μόλις ἀπέκτησαν τὴν ἀνεξαρτησίαν των, κατέβαλον ὑφίστην προσπάθειαν πρὸς αὐτονομίαν τοῦ νο- μίσματός των καὶ ἐπέωχον τοῦτο λίαν ἐνωρίς καὶ ἐπὶ τὸ πλεῖστον ἀνευ ἐξωτερικῆς βοήθειας.-

Ἑσθονία. Ἀπὸ τῆς 7/1/1928 τίθεται εἰς ἐφαρμογὴν ἡ ἐσθο- νικὴ κορῶνα περιεκτικότητος 0,4032226 γραμ. εἰς καθαρὸν χρυσόν, ἴση περίπου πρὸς τὴν Σιανδοναϊκὴν. 1 ἀγγλικὴ λί- ρα 18.159 κορ., 1 δολλᾶριον, 3,738, 1 κορ. 1,39 φρ. ἔλβετικῆ.

Λεττονία. Ὁ νομισματικὸς νόμος ἐψηφίσθη τὴν 3/8/1922 καὶ ὡς νομισματικὴ μονὰς ὠρίσθη τὸ λάτ, ἴσον πρὸς τὸ φράγμα τῆς Λατινικῆς Ἐνώσεως.-

Φινλανδία. Τὸ Φινλανδικὸν μάρμιον ἔσχε τὴν μεγαλυτέ- ραν ὑποτίμησιν τὸ ἔτος 1921, ὅτε ἓν δολλᾶριον ἦτο ἴσον πρὸς $80\frac{1}{2}$ μάρμα. Κατόπιν ἐβελτιώθη καὶ τὸ 1923 ἓν δολλᾶριον ἦτο ἴσον πρὸς 40 φουλ. μάρμα, ἡτοίη ἀξία τοῦ μάρμιου ἐδιπλασιάσθη. Ὁ νομισματικὸς νόμος ἐψηφίσθη εἰς 10/11/1925 καὶ ἐτέθη εἰς ἐνῆργειαν τὴν 1/1/1926. Ἡ σταθεροποιήσις ἐβα- θίσθη ἐπὶ τῆς ἀγοραίας τιμῆς.-

Νομισματικὴ μονὰς καθωρίσθη τὸ Φινλανδικὸν μάρμιον. Τὸ μάρμιον ἔχει περιεκτικότητα εἰς καθαρὸν χρυσόν 0,0378947 γραμ. 1 ἀγγλικὴ λίρα = 193,25 μάρμα, 1 δολλά-

ριον = 39,79,100 μαρμα. = 13,05 φρ. έλβετιμιά, 1 μαρμιν = 1,94 δραχμαί.-

Λιθουανία. Ο νομισματικός νόμος έφηφίσθη την 9/8/1922, όριζας ως νομισματικὴν μονάδα τὸ λίτας (litas, lit). Έξ ενός χιλιογράμμου καθαροῦ χρυσοῦ νομισμάτοποιοῦνται 6,646 λίτας καί ἕν λίτας περιέχει 0,150462 γρ. καθαροῦ χρυσοῦ. 1 άγγλική λίρα = 48,66 λίτας, 1 δολάριον = 10 λίτας, 100 λίτας = 51,85 έλβετιμιά. 100 λίτας 770 δραχμαί.-

19. Γιουμοσλαβία.

Νομισματικὴ μονάς εἶναι τὸ δηνάριον ἰσότιμον πρὸς τὸ φράγμα τῆς Λατινικῆς Ένώσεως. Τὸ νόμισμα τὴν μεγαλυτέραν ὑποτίμησιν ἔσχεν κατὰ Μάρτιον 1923, ὅτε 5,13³/₄ έλβετιμιά φράγ. ἀντιστοιχοῦσιν εἰς 100 δηνάρια. Εἶτα βελτιοῦται καί τὸν Ἰούλιον 1925 100 δηνάρια = 9,13 έλβετιμιά. Διὰ τοῦ νόμου ἀπὸ 11/5/1931 έφηφίσθη ἡ σταθεροποίησις εἰς τὴν τρέχουσαν τιμὴν. 100 δηνάρια = 9,1277 έλβετιμιά φράγμα, = 136 δραχμαί, μία άγγλική λίρα = 276,316, ἕν δολάριον = 56,73 δηνάρια. Καί μετὰ τὴν πτώσιν τῆς άγγλικῆς λίρας, τὸ δηνάριον διετήρησε τὴν τιμὴν του. Έν τούτοις εσχάτως δεικνύει ὑποτίμησιν ἀρκαῖς τοῦ έτους 1934 ἀναγράφεται με ὑποτίμησιν 23¹/₂ % ἐν Έλβετία. Τελευταίως ἀμολουθοῦν τὴν λίραν εἰς τὴν ὑποτίμησιν, τῆς λίρας ἀντιστοιχοῦσιν καί νῦν εἰς 276 δηνάρια, 1 δηνάριον τιμᾶται 240 σημερινῆς δραχμαί.-

20. Ρουμανία.

Νομισματικὴ βᾶσις εἶναι τὸ λέου, πληθυντικὸς λεί (leu, lei), ἴσον πρὸς τὸν φράγμα τῆς Λατινικῆς Ένώσεως. Τὸ λέου μετὰ τὸν πόλεμον ὑπετιμήθη σημαντικῶς καί ἔσχε σφοδρὰς διακυμάνσεις. Ἰδίως ἀπὸ τοῦ έτους 1920 ἡ πτώσις εἶναι ραγδαία. Τὸ έτος 1922, 3,30 φρ. έλβετιμιά ἀντιστοιχοῦσιν εἰς 100 λέου, μία άγγλική λίρα εἰς 800 λέι. Θεωρητικῶς ἀημισημεριεῖται μία σταθεροποίησις, τῆς λίρας ἀντισει-

χούσης εις 813,59 λην, του δολλαριου εις 167,18 λην, και του ελβετικου εις 32 λην. Τελος Δεκεμβριου 1925 εν τούτοις επέρχεται σημαντική πτώσις. Τον Μαϊον 1926 μία αγγλική λίρα αντιστοιχεί εις 1500 λην. Άμέσως όμως βελτιούται και αρχικώς Σεπτεμβριου 1926 η αγγλική λίρα ισούται προς 390-900 λην και εις τὰ 1927 σταθεροποιείται de facto, ώστε εις μίαν λίρα αντιστοιχοῦσιν 885 λην. Νῦν αντιστοιχοῦν περί τὰ 880 λην· εις μίαν αγγλικήν λίραν και 100 λην αντιστοιχοῦν εις 81 σημερινὰς δραχμάς. Το νόμισμα σταθεροποιήθη ἀπὸ τῆς 8/2/1929. ἐπὶ σχέσει ἀξίας 100 λην = 3.2279 φρ. χρυσῶ.

21 Βουλγαρία.

Ἡ νομισματικὴ μονὰς εἶναι τὸ λέβα ἴσον πρὸς τὸ φράνκον τῆς Λατινικῆς Ἐνώσεως. Τὸ νόμισμα ἔσχε τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη μεγάλην ὑποτίμησιν και σφοδρὰς μεταπτώσεις. Διὰ Διατάγματος ἀπὸ 12/12/1923, τῆ συναλλαγματικῆς κινήσεως ἀνετέθη εις τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν και ἀπὸ τὸ 1924 ἡ Τράπεζα ἐπέδωξε de facto σταθεροποιήσιν, ὀρίθουσα τιμὴν δολλαριου εις 137,10-139 και αγγλικῆς λίρας 665-675 λέβα. Τὸ 1928 ἡ Κοινωνία τῶν Ἐθνῶν ἀνέκρινε δαίνειον πρὸς ἀναδιοργάνωσιν τῆς Τραπεζῆς και σταθεροποιήσιν τοῦ νομίσματος, γινομένην εις τὰς τρεχούσας τιμὰς. Μετὰ τὴν ἐγματοἀλειψιν τῆς Ἑλληνικῆς σταθεροποιήσεως και τὴν σφοδρὰν ὑποτίμησιν τῆς δραχμῆς, νῦν ἡ Ἑλληνικὴ δραχμὴ και τὸ βουγαρικὸν νόμισμα σχεδὸν συμβαδίζουν. Ἐν λέβα αντιστοιχεί νῦν εις 1,15 σημερινὰς δραχμάς. 1 λέβα = 0.5567 σταθεροποιημένας δραχμάς.-

22. Τουρκία.

Ἡ Τουρκικὴ λίρα διαιρουμένη εις 100 πιάστρα εἶναι ἴση πρὸς 22,78 φρ. χρυσῶ. Τὰ μεταπολεμικὰ ἔτη ἔσχεν μεγάλην ὑποτίμησιν. Τελος τὸ 1923 μία αγγλικὴ λίρα ἦτο ἴση πρὸς 819 πιάστρα, ἔτος τὸ 1924 πρὸς 872 πιάστρα. Νῦν μία αγγλικὴ λίρα αντιστοιχεί εις 6,10 τουρκ. λίρας, 1 Τουρκ. λίρα εις 2,45 ἑλβ. φρ. ἢ εις 84,50 σημερινὰς δραχ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ

“Ορια κυκλοφορίας ἐν Ἑλλάδι.

Ὅταν εἰσῆχθη ὁ ἔλεγχος τὸ 1898, τὸ ἐπιτρεπόμενον ὄριον κυκλοφορίας ἀνῆρχετο εἰς 167 ἑμ. δρχ. Μέχρι τέλους τοῦ 1909 τὰ ὄρια κυκλοφορίας παραμένουσι τὰ αὐτὰ μειούμενα κατὰ τὰ ἀποσβεννόμενα δύο ἑμ. δρχ. ἔτησίως καὶ ἀνέρχονται τέλος 1909 εἰς 142,43. Τὸ ἔτος 1914 αὐξάνεται τὸ ὄριον τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς κατὰ 80 ἑμιαστ. δρχ. ἐπιτετεινομένου τοῦ προνομίου αὐτῆς εἰς τὰς νέας χώρας. Μέχρι τέλους τοῦ ἔτους 1923, αἱ εὐδοβαί ἐπαναλαμβάνονται ἄνευ διακοπῆς, ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διὰ προμακαροῦ τῆς Τραπεζῆς εἰς τὸ Κράτος καὶ ἐν μικροτέρῳ μέρει δι' ἀόριστος τοῦ ὀρίου τῶν διὰ λογ/σμὸν ταύτης εὐδιδόμενων.

Ἀξιοσημεῖωτον γεγονός τῆς ἐποχῆς ταύτης εἶναι ἡ παρασκευθεῖσα ἐξουσιοδοτήσις εἰς τὴν Ἐθνικὴν Τράπεζαν, ὅπως ἀγοράσῃ καὶ πωλῇ συνάλλαγμα διὰ λογαριασμὸν τοῦ Δημοσίου καὶ ἐπὶ κινδύνῳ αὐτοῦ εἰς τὰς τρεχούσας τιμὰς, εὐδιδόμενα τραπεζογραμματὰ πέραν τοῦ ὀρίου, καλυπτόμενα διὰ τοῦ ἀποθέματος τοῦ ἀρραδομένου συνάλλαγματος (Ν.Δ. 23/4/1923). Εἶναι ἡ αὐτὴ μέθοδος τοῦ Ν. ΓΧΜΒ, μετὰ τὴν διαφύραν ὅτι κατὰ τὸν νόμον ἐκεῖνον, ἡ ἀγορὰ ἐπιτρέπετο μόνον, ἐφ' ὅσον προσεφέρετο συνάλλαγμα εἰς τὸ ἄρτιον, ἐνῶ κατὰ τὸ νέον Δ., ἡ ἀγορὰ καὶ πωλῆσις γίνονται εἰς τὰς τρεχούσας τιμὰς. Οὕτω τὸ 1923 τὸ ἐπιτρεπόμενον ὄριον ἀνῆρχετο εἰς 5406 ἑμ. δρχ., ἐξ ὧν τὰ 70000 προέρχονται ἐκ τοῦ πλεονάσματος μεταξὺ ἀγορῶν καὶ πωλήσεων συνάμει τοῦ Ν.Δ., καὶ τὸ ὑπόλοιπον ἀποτελοῦσιν αἱ ὀφθαί τοῦ Δημοσίου, πλεον τῶν διὰ λογ/σμὸν τῆς Τραπεζῆς κυκλο-

φορούντων και η πραγματική κυκλοφορία ανήρχετο κατά Δεκέμβριον εις 4681,2. έμ..

Έκτοτε τα όρια κυκλοφορίας δεν μεταβάλλονται, έκτός της έπερχομένης έξ ενός μειώσεως έμ των μεταβαλλομένων χρεωλύτρων έξ όφειλών του Δημοσίου και είσπραξεων έμ της φορολογίας του κεφαλαίου και έξ έτέρου αύθιξεως έμ των δυνάμει του Ν.Δ. έμδιδομένων γραμματίων δι' άγοράν συναλλάγματος και όπερ ποσόν τό 1926 ανήρχετο εις 1 139 784. Το ανώτατον δ' όριον κυκλοφορίας ανήρχεται τό 1926 εις 5715,6 έμ. η πραγματική κυκλοφορία κατά Δεκέμβριον εις 4820..

Όταν ήρχισε τας έργασίας της η Τράπεζα της Ελλάδος, η πραγματική κυκλοφορία ανήρχετο εις 5250 έμ. και τό κάλυμμα εις 53.67% δια τας ύποχρεώσεις όφειως και 74½ δια τά τραπεδογραμμάτια. Τήν 31/12/1928 η κυκλοφορία ανήρχετο εις 5689 ½ έμ. και τό κάλυμμα εις 54,24% (ύποχρεώσεις όφειως), άποκελούμενον έμ 11,3 έμ. άγγλιών λιρών. Κατόπιν η κυκλοφορία διαριώς βαίνει προς μείωσιν και κατά φεβρουάριον 1932 δεικνύει τό ελάχιστον έμ δρχ.3,7 δισεμ.

Έκτοτε όμως πάλιν αύξάνεται και ανήρχεται μέχρι Δεκέμβριον 1932 εις 4,71 δισεμ. Τό έτος 1933 η κυκλοφορία κατά τας άρκάς του έτους ανήρχεται εις 4,7 δισ. και τήν 31/12/1933 εις 5,44. Τό έτος 1934 κυμαίνεται εις όψηλότερα επίπεδα και τον Οκτώβριον δεικνύει τό μέγιστον 5,92 δισ. Τό κάλυμμα όμως διαριώς μειούται. Τήν 31/12/1931 τό απόθεμα περιορίζεται εις λίρας 5,1 έμ. (40,70% δια τας ύποχρεώσεις όφειως και 47,87 δια τά τραπεδογραμμάτια). Τέλος τήν 26/4/1932 έπέρχεται έντελής έμμηδέσεις του απόθέματος και έγναταλείπεται η χρυσή βάσις ως θά είδομεν εν άλλω κεφαλαίφ..

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΡΙΤΟΝ

Ἡ ἀναγκαστικὴ κυκλοφορία.

Τὸ τραπεδογραμμάτιον, ἵνα λειτουργῇ κανονικῶς, δεόν νά ᾖ εἰς ἕνα ἐξαρτηθῆναι, ἢτοι προσερχόμενον εἰς τὰ ταμεία τῆς ἐπιτελεστικῆς Τραπεζῆς ν' ἀνταλλάσσεται διὰ μεταλλικοῦ νομίσματος ἢ τούλαχιστον διὰ συναλλάγματος ἐπὶ τοῦ ἐσωτερικοῦ. Πρὸκεινται ὅμως περιπτώσεις, καθ' ὅσας θεσπίζεται ἡ ἀναστολή τῆς ἐξαρτητικῆς τῶν τραπεδογραμμάτων, ἐνῶ δὲν παύει νά ἰσχύῃ ἡ ὑποχρεωτικὴ παραδοχὴ εἰς τὰς συναλλαγὰς. Ἡ ἀναστολή τῆς ἐξαρτητικῆς δύνανται νά μεταβῇ ἀναγκαστικῶς ἐνεκὸν προσωρινῆς ἀδυναμίας τῆς Τραπεζῆς, ὅτε τὸ Κράτος θεσπίζει τὴν ἀναστολήν, πρὸς ἀποφυγὴν πτωχεύσεως τῆς Τραπεζῆς. Ἀλλ' ἡ ἐπιπλοκή περιπτώσεως ὑπάρχει ὅταν τὸ Κράτος δανειζόμενον παρὰ τῶν τραπεδῶν, κατ' ἀνάγκην εἰσάγει τὴν ἀναγκαστικὴν κυκλοφορίαν, οὐ μόνον πλέον διὰ τὰ δανειζόμενα ποσά, ἀλλὰ καὶ διὰ τὰ κυκλοφοροῦντα ἤδη τραπεδογραμμάτια, οἷοι αἱ Τράπεζαι βεβαίως, ἐνεκὸν τοῦ τοιαύτου δανεισμοῦ, δὲν δύνανται ν' ἀνταποκριθῶσιν εἰς τὰς ὑποχρεώσεις τῆς ἐξαρτητικῆς. Δύνανται ὅμως τὸ Κράτος καὶ ἀπ' εὐθείας, ἄνευ μεσολαβήσεως Τραπεζῆς, νά ἐκδώσῃ καρτονόμισμα, ὅπερ ὅμως γενικῶς ἀποφεύγεται, ὅν ἔχει ἐπιμειθυνοδέτερον ἔγκλημα. Τὸ ἀναγκαστικὸν τραπεδογραμμάτιον ἐπέφερε μερτάλας καταστροφάς, οὐ μόνον εἰς τὸ ἀπώτερον παρελθόν, ἀλλὰ καὶ εἰς τὸ ἐγγύτερον. Δὲν ἔχει τις ἢ νά ἐνθυμηθῇ τὴν μετὰ τὸν πόλεμον τελικὴν καταστροφὴν τοῦ γερμανικοῦ μάρκου.

Τὸ ἀναγκαστικὸν τραπεδογραμμάτιον ἔχει μεταξὺ

άλλων τὰς ἀμολούθους ἐπισημίας βουτείας. Μεταξύ αὐτοῦ καὶ τοῦ μεταλλικοῦ νομίσματος δημιουργεῖται ἐπιματᾶλλαγή, ἔχουσα ὡς ἀναγκασίον ἐπαμολούθημα βυναλλαγματικῶς διακομάνσεις, πολλάκις μεγάλης εἰσόδου β) Αἱ δι-κυμῶνες παρέχουσιν ἐὼρο σταθίδιον εἰς τὴν κερδοσοπιάν γ) Ἡ τμῆ των ἐμπορευμάτων καὶ τῆς ἐργασίας ὑφώνονται, ἐφ' ὅσον τὸ νομίσμα ὑποτιμῶται ἔννευ των βένων βυναλλαγματικῶν καὶ καθίσταται δυσχερῆς ἡ θέσι των καταναλωτῶν δ) Ἡ διανομή τοῦ πλοῦτου καθίσταται ἀνίσος, διότι διὰ τῆς κερδοσοπιᾶς ἀναμύπτουσι κλασσιᾶται περιουσίαι. ε) Τὰ κράτη εἰσυχόμενα εἰς τὴν εὐμολον ταῦτην ὁδὸν πορισμοῦ κρήματος προβαίνουσι συνήθως, ἐπιτόμενα, εἰς ἐξαμολούθησιν των ἐμδῶσεων. στ) Τὸ ἐμφανιζόμενον εὐμολον κέρδος παρασύρει τὸ παλὺ κοινὸν εἰς τὴν κερδοσοπιάν καὶ τὴν κερδοσοπιάν καὶ τὴν καταστροφὴν.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὑπάρχουσι περιστάσεις, αἵτινες ἐπιβόλοισι τὴν ἀναγκαστικὴν, ὡς εἰς τὴν περίπτωσιν προσωβήτης ἀνεπαρκειᾶς τῆς τραπεζῆς, πρὸς ἐξαργῶσιν, προκαλουμένης ὑπὸ μὴ ἠτιολορημένου πανικοῦ εἰς τὴν περίπτωσιν ἀνάγκης τοῦ κράτους νὰ δανεισθῇ κοίτην ὑφίστων βιοπῶν, ὡς διενεργεῖας πολέμου κ.λ.π. Ἀρκεῖ μόνον τὸ κράτος νὰ μὴ ἐξαμολούθησιν νὰ βραδίση εἰς τὴν καταφερείαν, ἀλλὰ νὰ προσπαθῆσιν νὰ φέρῃ τὴν ὀδῶσιν ἐξωρίανσιν. Δύναται δὲ ἡ ἀναγκαστικὴ νὰ μὴ προσημοίση οὐδεμίαν διαταραχὴν, ὡς πολλάκις ἐδείχθη, ἐφ' ὅσον λαμβάνονται τὰ δεοντα μέτρα διὰ τὴν ταυτοποίησιν των κρατικῶν οἰκονομιῶν. Δύο εἶναι κυρίως οἱ βυσελεστά, αἵτινες ἐπενεργουσι καὶ προσδίδουσι εἰς τὴν ἀναγκαστικὴν τὰς ἐπιβλαβεῖς βουτείας, αἱ καὶ αἱ κρατικαὶ οἰκονομικαὶ καταστάσεις καὶ ἀνεμένες ἰσοδύριον πληρωμῶν. Ὄταν κατορθωθῇ ὅπως ταῦτα ἔχουσι καλῶς, ἡ ἀναγκαστικὴ δὲν θὰ προσημοίση καυὰ. Ἄλλως τε δ' ἐφ' ὅσον τὰ δύο ταῦτα ὑπιτελοχῶσι, δὲν θὰ εἶναι δυσχερῆς ἡ ἀρκεῖ αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΤΕΤΑΡΤΟΝ

Αἱ διάφορα Ἑλληνικαὶ ἀναγκαστικαὶ καὶ ὁ νόμος ΝΧΜ13.

Πρώτη ἀναγκαστικὴ.

Τὸ ἔτος 1848, ἐνεμειν οικονομικῆς κρίσεως, ἐπῆλθε μετώ-
πια εἰς τὸ μεταλλικὸν τῆς Ἑλληνικῆς Τραπεζῆς καὶ κατέστη ἀ-
ναγκαστικὴ ἡ ἀναστολή τῆς ἐξαρρρόφσεως, τοῦθ' ὅπερ ἐγένετο
διὰ τοῦ νόμου τῆς 4/4/1848, παρὰ τὰθεῖα κατοπινὴ μέχρι
τῆς 4/4/1849. Τὸ καιρὰν κριστικὸν τῆ ἀναγκαστικῆς ταύτης
κοιλοφορίας εἶναι ὅτι αὐτὴ δὲν ἐπεβλήθη συνετεία δανεισθῆ
εἰς τὸ Δημόσιον παρὰ τῆς Τραπεζῆς, ἀλλ' ἐνεμειν ἀνεπαρμει-
ας αὐτῆς τῆ Τραπεζῆς πρὸς ἐξαρρρόφσιν.

Τὸ κοιλοφοροδὸν ποσὸν ἀνῆρχετο εἰς 1½ ἐμ. δραχμῶν,
αὐτῆθεν καὶ οἰν εἰς 2 ἐμ. Τὰ τραπεδογραμμάκια κηθίσσαν-
το ἐντομα ἀπὸ τῆς εἰρημῆς τῆς ἀναστολῆς ἐπὶ τοῦμ 100%. Ἡ
τραπέδα κακώρθωσε νὰ ἐξέλθῃ καλέως τῶν δυσχερειῶν καὶ τῶν
10/12/1848 ἐκάνεφερε τὴν σημαντὴν κοιλοφορίαν.

Δευτέρη ἀναγκαστικὴ.

Ἡ κυβέρνηση συνετεία τῶν Ἰσρητικῶν ἐστῆσε προκατα-
βολαῖς ἀπὸ τὰς Τραπεζὰς Ἑθνικῆν καὶ Ἰονικῆν καὶ ἐπειδη αὐ-
ταὶ ἐδείχθησαν διεζωτικαί, προῆρη εἰς ἐμδοσιν Β.Δ. δι' οὗ
ἡ Ἰκβέρνησις ἐδοκιμασε νὰ ἐμδοσῆ κρατικὸν καρτονό-
μισμα. Αἱ τράπεζαι, ἵνα μὴ κομῆ τὸ κῆρον, ἐμδίδουσι καὶ
ὁπορράφεται τὴν 30/12/1868 ὁμῶσαις μετὰ τῶν δύο τραπι-
δῶν παραδοκῆς δανείου (14 ἐμ. Ἑθνικῆ, 7 ἐμ. Ἰονικῆ) καὶ ἀνα-
στελλεται ἡ ἐξαρρρόφσις τῶν τραπεδογραμμάκων. Ἐπὶ τῆ
νόμ τοῦ ὅριου κοιλοφορίας διὰ τὰς δύο Τραπεζὰς εἰς 48 ἐμ.
δρ. Ἡ ἐπιμακαλλογὴ εἰσπρατικῶν μεταξύ 12-17½ διὰ 100
φρ. γαλλικῆ. Ἐκὸν λήσαντος τοῦ κρῆτους τὰς πρὸς τὰς Τραπ.

πέρας υποχρεώσεις του ήρθη η αναρμιαστική την 15/7/1970.

Τρίτη αναρμιαστική

Νέαι ανάγμα αναρμιάσουσι τὸ κράτος να προσφύγη πάλιν εἰς τὰς τραπεζὰς πρὸς δανεισμόν. Διὰ τοῦ νόμου ΚΛΑ τῆς 29/6/1877 υφ' ὄψαντος τὰς ἐκελευστικὰς συμβάσεις, ἀναστέλλεται ἡ ἐξαργύρωσις τῶν τραπεδογραμμάτων καὶ ὀρίζεται τὸ ἐπιμεταλλικὸν ὄριον εἰς 59 ἑμ. δραχ. Διὰ μεταγενεστέριον συμβάσεων ρυθύνεται νῆαι προματαβολαὶ κατὰ τῆς Ἑθνητικῆς τραπεζῆς καὶ αὐδανεται ἀναλόγως τὸ ποσὸν τῆς κυκλοφορίας. Ἡ ἐπιμεταλλογῆ κομίνεται μετὰ 182-127 1/2. Κατὰ τὸν Δεκέμβριον 1884 ἡ κυκλοφορία ἦτο 69 ἑμ. καὶ τὸ μεταλλικὸν ἀποταμίευμα 47,9. Ἐξοφλήσαντος τοῦ κράτους τὰς πρὸς τὰς τραπεζὰς υποχρεώσεις του διὰ τοῦ δανείου τῶν 170 ἑμ., ἤρθη διὰ Β.Δ. τῆς 31/12/1884 ἡ ἀναρμιαστική.

Τετάρτη ἀναρμιαστική

Τὸ κοινὸν ἐν τούτοις εἶν ἐδέχθη μετ' ἐμπιστοσύνης τὴν ἔρσιν, ἐπειδὴ ἔβλεποντο να ἔλη ἐνδοικωφόρος, συνέπειά τῶν προηρουμένων καταστάσεων. Τὸ μεταλλικὸν τῆς τραπεζῆς ἤρκει μισθόμενον καὶ ἀπὸ μετὰ δυσφορίας καὶ μεγάλης βραδύσεως προσέβαινον εἰς τὴν ἀναλλαγρὴν τραπεδογραμμάτιου μ. μεταλλικόν, οὗτος ὡστε, εἰ καὶ εἶχε κατάρρηθῆ ἡ ἀναρμιαστική, τὸ δένον συναλλάγμα εἶεν ὑπερτίμηται περί τὰ 27%. Ἡ ἀναρμιαστικὴ κυκλοφορία ἐπεβλήθη ἐμ νέου ἀπὸ τῆς 20/9/1885 καὶ ὁ νόμος ΑΖΟΓ ἀπὸ 4/11/1885 ἐπεμύρωσε τὰς ἐκελευστικὰς συμβάσεις μετὰ τῶν τραπεζῶν Ἑθνητικῆς, Ἰονικῆς καὶ Ἡπειροθεσσαλικῆς, δι' ἃν ἐποιήσαντο προματαβολὰς εἰς τὸ Δημόσιον. Διὰ τῆς ἀπὸ 10/12/1885 συμβάσεως μετὰ τῶν τριῶν ἐπιμεταλλικῶν τραπεζῶν τὰ τραπεδογραμμάτια καὶ τῶν τριῶν τραπεζῶν ἔλαβον νόμιμον κυκλοφορίαν καθ' ἅπασαν τὴν Ἑπιμεταλλείαν καὶ τὸ ἀνώτατον ὄριον κυκλοφορίας ὀρίσθη εἰς 97 ἑμ. δραχ. Τὸ 1893 ἐπέρχεται ἡ πτώχευσις καὶ ἡ ἐπιμεταλλογῆ καθίσταται διαρκῶς δυνάστερα, τῆς τιμῆς τοῦ συναλλάγματος ἀ-

ναλθοῦσης τὸ ἔτος 1895 εἰς δρ. 190 διὰ 100 φρ. γαλλικῶν.

Ὁ Διεθνὴς Ἐλεγχος.

Πρὸς ρύθμισιν τῶν δημοσίων αἰκονομικῶν καὶ πληρωμῆν τῶν τόκων τῶν ἐξωτερικῶν δανείων, διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 30/5/1895 ἐπεγράφη ἡ ἐκδόσις δανείου κεφαλαιοποιήσεως (funding loan) τεσσαρῶν ἐμ. χιλῶν βερλινῶν. Τὸ δάνειον, εἰ καὶ τὴν ἐπιφθοσίαν ἔλαβε χάμπρο, ἀπέτυχεν οὕτως, καλιφθέντων μόνον 9.379 000 φρ..

Μετὰ μακρὰς διαπραγματεύσεις μετὰ τῶν δανεικῶν ἐπετεύχθη ὁ μετ' αὐτῶν συμβιβασμός, ἀναγκασθεὶς τῆς Ἑλλάδος μετὰ τὴν ἤτταν τοῦ 1897, νὰ δεχθῆ τὸν ἔλεγχον καὶ ἐψηφίσθη ὁ νόμος ἀπὸ 26/4/1898 " Περὶ Διεθνούς Ἐλέγχου, δι' οὗ ἐρροθίσθησαν αἱ σχέσεις μετὰ τῶν δανεικῶν, μειωθέντος τοῦ τόκου τῶν δανείων.

Αἱ πρὸς τὰς Τραπεζὰς ἐπ' ἀναγκαστικῆ κομιλοφορίᾳ ὀφθαί τοῦ Δημοσίου ἀνῆρχοντο εἰς 74 ἐμ. δρχ. (71 τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, 2 Ἴονικῆς, καὶ 1 Ἠπειροθεσσαλίας) καὶ ἐκτὸς αὐτοῦ 20 ἐμ. εἰς κερματικὰ (10 Ἐθνικῆς, 5 Ἴονικῆς, 5 Ἠπειροθεσσαλίας). Τὰ διὰ λῶμόν τῶν Τραπεζῶν κομιλοφροῦντα ἦσαν 60 ἐμ. διὰ τὴν Ἐθνικὴν, 7 διὰ τὴν Ἴονικὴν καὶ ὁ διὰ τὴν Ἠπειροθεσσαλίαν. Γενομένης τῆς συγκωνεύσεως τὸ ἔτος 1889 τῆς Τραπεζῆς Ἠπειροθεσσαλίας μετὰ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, ἐγένετο προσάδησις τοῦ ἐμδοτικῶ διααιώματος αὐτοῦ εἰς τὴν τελευταίαν καὶ τὸ 1919 προσετέθησαν ἔτι 10,4 ἐμ. ἐμ τῆς συγκωνεύσεως τῆς Τραπεζῆς τῆς Κρήτης, ἔτι δὲ 7 ἐμ. τὸ 1920, ἐμ τῆς καταργήσεως τοῦ ἐμδοτικῶ προνομίου τῆς Ἴονικῆς Τραπεζῆς. Ὁ ἔλεγχος ἐπέβαλε τὴν ἐξόφλησιν τῶν 94 τούτων ἐματ. δι' ἀποσβέσεως ἐτησίως 2 ἐματ. ἀπὸ τὸ ἔτος 1900, μέχρι οὗ τὸ ἐπ' ἀναγκαστικῆ κομιλοφορίᾳ τοῦ ποσὸν κατέλοι εἰς 40 ἐμ. δραχμῶν.

Πρέπει νὰ τονισθῆ δὲ δι' ὠρισμένον διατάξων τοῦ περὶ ἐλέγχου νόμου ἐπεδιώχθη ἡ βελτίωσις τῆς συναλλαγ-

ματιῆς τιμῆς. Ἀποτελεσματικῶς ἐπέδρασαν ἡ ἀποκρέ-
ωσις ἀποσβέσεως τῶν 2 ἐμ. ἐτησίως, ἡ ἀπαρόρεωσις ἐμ-
δόσεως πιστωτικῆς νομίματος (αὐξήσεως τῆς κυκλοφο-
ρίας), εὐτός δὲ ἀποδεδειγμένως ἐμπορικῆς ἀνάγκης καὶ
ὁ περιορισμὸς τῆς ἐμδόσεως ἐντόμων γραμματίων.-

Η ΣΥΝΑΛΛΑΓΜΑΤΙΚΗ ΤΙΜΗ ΜΕΤΑ ΤΟΝ ΕΛΕΓΧΟΝ.

Ο ΝΟΜΟΣ ΓΧΜΒ.

Κατὰ τὸ ἔτος 1897, προηρούμενον ἔτος τῆς ἐγκαθιδρύ-
σεως τοῦ Ἑλέγκου, ἡ μέση ἐτησίᾳ τοῦ νομίματος ἦτο
162,67 μὲ ἀνωτάτην δραχ. 179 καὶ 100 γαλλικὰ φράγκα καὶ
κατωτάτην 150. Τὸ ἔτος 1898 παρατηρεῖται βελτιώσις (τιμὴ
μεταξὺ 140 καὶ 168 1/2 καὶ μέση 147,42. Ἐν τούτοις τὰ ἔτη 1899,
1900 καὶ 1901 παρατηρεῖται ταῖσις πρὸς ὕψωσιν. Τὸ συνάλ-
λαγμα δεικνύει τὸ 1901 ἀνωτάτην τιμὴν 172. Ἡ τοιοῦτη ὅμως
ὑψώσις ὀφείλεται εἰς ἀθρόον ἀγοράς, τὰ ἔτη ταῦτα, ἀεμοπλοί-
ων παρ' Ἑλλήνων ἐφοπλιστῶν. Κατόπιν ὅμως δεικνύεται ἡ ἀπο-
τελεσματικότης τῶν σχετικῶν διατάξεων τοῦ Ἑλέγκου καὶ τὸ νομί-
μα εὐθὺς ἀμέσως μετὰ τὸ ἔτος 1901 σταθερῶς βελτιοῦται ἐ-
τησίως, ὥστε ἡ τιμὴ ἐμᾶστου ἔτους εἶναι πάντοτε καλυτέρα τοῦ
προηρούμενου καὶ τὸ ἔτος 1909 ἡ δραχμὴ ἐπανέρχεται εἰς τὴν
ἰσοτιμίαν πρὸς τὰ ὀρίᾳ νομίματα.-

Ο ΝΟΜΟΣ ΓΧΜΒ.

Ἡ προσιτάθεια τῆς διατηρήσεως τῆς ὀριῆς ταύτης καταστά-
σεως παρέσχεν ἀφορμὴν εἰς τὴν φήψιν τοῦ νόμου ΓΧΜΒ τῆς
19/5/1910. Ἐντὸ ὄριον ἐμδόσεως τραπεδογραμματίων ἦτο κα.
θωρισμένον, διὰ τοῦ ἀρθροῦ 3 τοῦ νέου νόμου παρέχεται τὸ
δικαίωμα εἰς τὴν Τράπεζαν ἢ ἀγοράδῃ χρυσὸν καὶ συναλλάγ-
μα τοῦ ποσοῦ ἐμᾶστου ὀριζομένου διὰ συμφωνίας μεταξὺ
τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῆς Τραπεδῆς καὶ ἐπὶ τῇ βάσει τῶν ἀ-
γορῶν τούτων νὰ ἐμῆδῃ τραπεδογραμμάτια πέραν τοῦ ὀρι-
ου, καλυπτομένη διὰ τοῦ ἀγοραζομένου χρυσοῦ καὶ συναλ-

λάγματος. Τὰ ἀγοραζόμενα ταῦτα ποσὰ ὀφείλει νὰ ἐμποῖ ἔπι ἐλαχιστῇ προμηθείᾳ, ἀποσύρουσα ἐν τῆς κυκλοφορίας τὰ οὕτω εἰσερχόμενα τραπέδογραμμάτια. Διὰ τοῦ νόμου τούτου μακροθώπη πράγματι παρὰ τῆ Ἐθνικῆ Τραπεζῆ ἢ ἐργαζόμενους μεγάλων ποσῶν. Κατὰ τὸ τέλος 1917 τὸ ἀπόθεμα ὑπερέβη τὰ 650 ἐκ. δρχ. Ἀπὸ τοῦ ἔτους ὅμως 1918 ἦρξαστο ἡ ραγδαία ἀποστράγγις τοῦ νόμου, τὸ μὲν ἔνεμα τῆς μετὰ τὸν πόλεμον ἀθροῦσ εἰσαγωγῆς ἐμπορευμάτων, τὸ δέ, διότι τὸ κοινὸν ἦρκει ἐνὰ δουπλοῦν εἰς τὴν ἀριότητα τῆς δραχμῆς, ἐφ' ὅσον καὶ αὐτὸ τὸ ἀγγλικὸν νόμισμα εἶχεν ἀπολέσῃ τὴν ἰσοτιμίαν του. Τέλος 1920 τὸ ἀπόθεμα τοῦ νόμου ΓΧΜΒ εἶχεν ἐξαντληθῆ τελείως καὶ δὲν ὑπάρκουσι παρ' αὐτῆ ἢ τὰ ἀπομειωθέντα ποσὰ εἰς τὰς Κεντρικὰς Αὐτοκρατορίας, τὰ δαπανηθέντα ὑπὸ τῶν ξένων στρατευμάτων εἰς τὴν ἑλληνικὴν πολεμικὴν περιοχὴν καὶ τὰ ὑπάλαιπα τῶν παραχωρηθεισῶν πιετώσεων ὑπὸ τῶν δυνάμεων, ἅτινα καὶ δὲν ματεβλήθησαν πλέον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΠΕΜΠΤΟΝ

Τὰ ληφθέντα μέτρα πρὸς προστασίαν τῆς δραχμῆς.

Ἡ καὶ ἡ θέσις μας διαρμυόντος τοῦ πολέμου ἐνεφανίδετο ἐκτενέως κατὰ καὶ ὁ νόμος ΓΧΜΒ οὐ μόνον διετηρεῖ τὰ ἀποθέματά του, ἀλλ' ἐδείκνυε καὶ αὐτοὺς αὐτῶν καὶ ἡ δραχμὴ δὲν ἀπεραιωνόθη τῆς μεταλλικῆς αὐτῆς βάσεως, ἐν τούτοις ἐμπίθη ὅτι ἡ περιστακίδουσα ἡμᾶς διὴν ἐπέβαλε τὴν λῆξιν μέτρων πρὸς ἀποφυγὴν ἐξαγωγῆς ἀσυστόπως συναλλάγματος, τοσοῦτον μᾶλλον ὅσον τὰ κράτη καὶ αὐτὰ τὰ μὴ ἐμ-

πόλεμα εισηγάγον διάφορα περιοριστικά μέτρα πρὸς ἀπαφυγήν διαρροῆς συναλλάγματος καὶ τοῦτο, ἐνῶ τὰ Κράτη ταῦτα πρὸ τοῦ πολέμου δὲν ἐπέβεν ἀναρμαστικὴ κυκλοφορία, ὡς εἶχε παρ' ἡμῖν.-

Ἐλεγχος συναλλάγματος. Διὰ τοῦ Ν.Δ. τῆς 20/11/1917 ἀνεμαστετάθη ὁ λεγόμενος ἔλεγχος συναλλάγματος. Ἄλλοι πάλῃλοι μεταβολαὶ ἐπιμολούθησαν διὰ τῆς συνεχοῦς ἐμδόσεως σωρείας συμπληρωτικῶν καὶ τροποποιητικῶν Β. καὶ Ν. Διαταγμάτων. Πᾶσα ἀγοραπωλησιὰ συναλλάγματος καὶ πᾶσα μεταφορὰ κεφαλαίων ἐπεβάλλετο εἰς ἔλεγχον. Πρὸς διενεργεῖαν πράξεων ἐπὶ συναλλάγματος ἀπηρτεῖτο εἰδικὴ ἄδεια.-

Ὁ ἔλεγχος δὲν ἐπέτυχε τὸν σκοπὸν του, διότι ἀπλῶς ἐπέζητε νὰ παραιωλήσῃ ἐν ἔξαρτην συναλλάγματος δι' ἀτομίας ἀνάγκας, ἐνῶ ἀφίνετο ἐλευθερία ἢ εἰσαγωγῆ παντός εἴδους ἐμπορευμάτων, ἐπὶ τῇ προϋποθέσει ὅτι τὰ ἐμπορεύματα ἀπετέλουν ἀξίας καὶ ἀμειδύως ἠδύνατο νὰν κινησαστήσῃ τὸ ἔξαγόμενον συναλλάγμα. Ὁ ἔλεγχος κατηργήθη διὰ τοῦ Β.Δ. τῆς 29/7/1920, χωρὶς νὰ ἐμπληρώσῃ τὸν προορισμὸν του, διότι διαρμούντος αὐτοῦ ἐξηνελήθησαν 2' ἀποθέματα τοῦ Νόμου ΓΧΜΒ.-

Συνδικάτων τραπεζῶν.-

Τὸν ἔλεγχον ἀνεμαστέσθη τὸ Συνδικάτον Τραπεζῶν, τὸ ὄρθεν διὰ τοῦ Ν. 2312 τῆς 11/5/1921. Τὸ κεφάλαιον τοῦ Συνδικάτου ἀπετελέσθη διὰ συνεισφορᾶς τῶν Τραπεζῶν περίπου κρᾶν στερλινῶν 1,500,000. Ἡ διοίκησις του ἀνετέθη εἰς τὸ Γενικὸν Συμβούλιον, ὅπερ ἀπετέλεσαν αἱ μετακρούσαι Τράπεζαι δι' ἐνὸς ἀντιπροσώπου τῶν ὡς μέλους καὶ ὑπὸ τὴν Προεδρίαν τοῦ Ὑπουργοῦ Οἰκονομικῶν ἢ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας. Τὸ Γενικὸν Συμβούλιον ἐδικαιούτο νὰ διορίσῃ τετραμελῆ Ἐπιτροπὴν, εἰς ἣν μεαριβάσει ὄρισμένα ἐκτελεστικὰ δικαιώματα. Δημιουργεῖται δὲ τραπεζικῶν μοτοπῶλιον. Μόνον διὰ τῶν μελῶν τοῦ Συνδικάτου δύναται νὰ δι-

ενεργῶνται ἀγοραπωλησίου συναλλάγματος ὡς καὶ μεταφο-
ρᾷ κεφαλαίων. Οὐδεμία Τράπεζα ἢ ἰδιώτης δικαιούται νὰ
διενεργῇ οἰανδήποτε πράξιν τραπεζιτικῆς φύσεως, σκέειν
ἔχουσαν πρὸς τὸ συναλλάγμα. Διὰ πᾶσαν πώλησιν συναλ-
λάγματος ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ Συνδιῆμα-
τον καθορίζει ἡμερησίως τιμὴν ἀγορᾶς καὶ πωλήσεως.
Μετατροπὴ καταθέσεως δραχμῶν εἰς συναλλάγμα ἀπα-
γορεύεται.

Δάνεια ἐν ἐνεκέρῳ συναλλάγματος δύνανται νὰ συνομο-
λογηθῶσι μόνον δι' ἐμπορικὴν αἰτίαν καὶ κατ'ὅτιν ἄδειαν
πράξεως ἐπὶ προθεσίμῃ δύνανται νὰ ἐπιτραπῶσι μόνον
δι' εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων. Δι' εἰσαγωγὴν εἰς τὴν Ἑλλάδα
ἑλληνικῶν τραπεζογραμμάτων ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Ἐπι-
τροπῆς. Μεταγενεστέρως διὰ πληθῆος νομοθετικῶν διατά-
ξεων ἐρέοντο τροποποιήσεις καὶ συμπληρώσεις τοῦ Ν.2612,
ἕν ἢ ἐπιπροσδοκούμερα εἶναι ὅτι τὸ ἐν τῆς πωλήσεως προϊ-
όντων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν εἰσαγόμενον συναλλάγμα πρέπει
νὰ πωλῆται εἰς τὸ Συνδιῆματον. Τὸ Συνδιῆματον περιήλθε
ὄντόμοσως εἰς χρηματικὴν ἀνεπαρμείαν καὶ κατ'ὅτιν ἐρη-
θῶν διαπραγματεύσεων, ἀπεφασίσθη ἡ ἐκ νέου προικοδόμη-
σις αὐτοῦ, καταθέσαντος τοῦ Δημοσίου ἐν ἑκατ. λίρας, τῆς
Ἐθνικῆς Τραπεζῆς 200000 καὶ τῶν λοιπῶν Τραπεζῶν 150.000.
Ἀλλὰ καὶ ἡ δευτέρα αὕτη περίοδος δὲν ὑπῆρξεν ἐπιτυχέ-
ρα καὶ τὸ Συνδιῆματον διελύθη διὰ τοῦ νόμου Ν.Δ. τῆς
28/9/1922 ἐμπνεύσαν φυσιολογικῶς.

Ὅσον ἀφορᾷ τὴν εἰσαγωγὴν ἐμπορευμάτων, τὸ Συνδι-
μάτον ἐσημείωσε βχετικὴν πρόοδον ἔναντι τοῦ Ἑλέγκου
Συναλλάγματος διότι ἐνῶ ἐπὶ τοῦ τελευταίου ἐπετρέπε-
το ἐλευθέρως καὶ ἀπεριοριστως ἡ εἰσαγωγὴ αὐτῶν, ἐ-
πὶ τοῦ Συνδιμάτου ἀπαιτεῖτο ἄδεια δι' εἰσαγωγὴν συναλ-
λάγματος πρὸς αὐτὸν τὸν βιοτικόν, ταῦθ' ὅπερ ὁμως κα-
τέληγεν εἰς ἡ ἀπὸ ἀπογέλεμα, διότι βχετικαὶ ἄδεια κα-
ρεχωρηροῦντο ὄνευ ἐρεῦνης τῆς ἀνάγκης εἰσαγωγῆς ὄ-

ρισμένων εμπορευμάτων. Πλείστοι άλλοι λόγοι συνετέλεσαν
εἰς τὴν ἀποστράγγισιν τοῦ Συνδιαιάτου. Ἡ γενικὴ δυσπιστία
πρὸς τὴν δραχμὴν, ἀντεινομένη ἐν τῶν ἐυδόξων καρτο-
νομίσματος, ἐν τοῦ διαρμούσ φόβου περὶ ἀπογορεύσεως
τῆς διαθέσεως τῶν καταθέσεων συναλλάγματος ἢ τῆς φο-
ρολογικῆς αὐτῶν ἐπιβαρύνσεως, ἐν τῆς θεσπίσεως τοῦ ἀ-
ναρμαστικῆς δανείου, ἐν τῆς πολιτικῆς ἐν γενεὶ καταστά-
σεως, ἐν τῆς διαρμούσ μειώσεως τῶν διαθέσιμων τοῦ Συν-
δαιάτου, ἐπέφερε τὴν φυγὴν ἀπὸ τὴν δραχμὴν, ἐδηλωμέ-
νην εἰς τὴν προσπάθειαν ἀποφυγῆς εἰσαγωγῆς συναλλάγ-
ματος εἰς τὸ ἐσωτερικὸν καὶ τῆς μετατροπῆς τῆς δραχμῆς
εἰς ξένον νόμισμα. Ἄλλως τε δ' ἔδρα παρ' ὅλας τὰς ἀπαγο-
ρεύσεις ἢ ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ, ἀντιμετωπιζούσα νικηφόρως
τὸ Συνδαιάτον. Ὑπῆρχε πάντοτε διαφορὰ μεταξὺ τῆς τιμῆς
τῆς ὀριζομένης ὑπὸ τοῦ Συνδαιάτου καὶ ἐμείνης τῆς ἐλευθέ-
ρας ἀγορᾶς. Τὸ Συνδαιάτον προέβαιεν διαρμῶς εἰς ὕψω-
σιν τῆς τιμῆς, ὅπως ἐξουδετερώσῃ τὴν ἐλευθέρᾳ ἀγορᾷ,
ἀλλ' ἐπὶ ματαίᾳ διότι καὶ πάλιν ἐδημιουργεῖτο διαφορὰ
ἀπὸ τὴν νέαν ὕψωμένην τιμὴν, ἣν ἔθετε τὸ Συνδαιάτον.

Ἐν μιᾷ λέξει ἅπαντα τὰ μέτρα ταῦτα δὲν ἐδείχθησαν
ἀποτελεσματικὰ. Ἀπὸ τοῦ 1917 καὶ ἐντέθεν βωρεία νόμων
καὶ διαταγμάτων, ἐρμηνευομένων δι' ἐμβουλίων, πληθὸς
ὀπουργικῶν ἀποφάσεων καὶ ἀνωτατορικῶν διατάξεων ἐ-
βλεπον μαθ' ἑαυτῶν τὸ φῶς. Ἡ τοιαύτη διαρμῆς ἐνέργεια
τῆς κρατικῆς ἐξουσίας πρὸς περιφρούρησιν τῆς δραχ-
μῆς ἐδήρειε μᾶλλον τὴν δυσπιστίαν ἢ ἐφησύκαζε τὴν κοινήν
γνώμην, ἥτις ἐὸρίσμετο ἐν ἀπορίᾳ τί ὄφειλε καὶ τί δὲν
ὄφειλε νὰ πράττῃ. Μετὰ τὸ Συνδαιάτον, τὸ Ν.Δ. τῆς 25/10/1925
εἶναι τὸ βουδαιότερον, δι' οὗ ἐπεσητήθη, ἐν τῇ ἐπιγνώσει
πλέον ὅτι τὰ αὐστηρὰ μέτρα δὲν ἔφερον ἀποτελεσμα-
τὰ ἢ παραδοχὴ ἐλαφρόνσεων τινῶν ὅσον ἀφῆρᾳ τὰς ἐπιταῶν
συναλλάγματος πράξεις καὶ ἢ ἐπιειμεστέρᾳ ἐπιβαλήτων
παινῶν. Τέλος μετὰ τὴν δημιουργηθέντα κομμῶνα ἐξ ὅλων

τούτων τῶν νομοθετικῶν διατάξεων, μίαν ὥραίαν πρῶτον ὡς ἐν-
θυμοῦμαι, τοῦ Νοεμβρίου, διετάχθη τὸ ἀνοίγμα τῆς ἐλευθέ-
ρας ἀγορᾶς.

Αἱ εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεις.

Διὰ τοῦ νόμου 917 τῆς 20/10/1917 (κύρωσις τοῦ Ν.Δ τῆς
4/5/1917) καὶ τοῦ ἐρμηνευτικοῦ νόμου 1414 τῆς 7/5/1918 ὁρί-
σθη ὅτι ἅπασαι αἱ εἰς χρυσὸν ὑποχρεώσεις ἐξοφλοῦνται
διὰ τραπεζιτικῶν γραμματίων εἰς τὸ ἄρτιον.

Τὰ ἀναρμαστικὰ δάνεια.

Ὁ νόμος 2749 τῆς 25/3/1922 ἐθέσπισεν ὅτι τὸ ἥμισυ τῆς κυ-
κλοφορίας, ἀνερχόμενον περίπου εἰς 1600 ἐμ. δραχμῶν, τίθε-
ται ἐντὸς κυκλοφορίας καὶ ἀντιμαθίσταται διὰ κρατικῶν
ὁμολογιῶν. Ὁ κάτοχος δῆλα δὴ ἐνός τραπεζογραμματίου
δρ. 100 λαμβάνει ἀντ' αὐτοῦ ἐν τραπεζογραμματίου δρ.
50 καὶ μίαν ὁμολογίαν δρ. 50. Αἱ διδόμεναι ὁμολογίαι ἐ-
ξοφλοῦνται χρεωλυτικῶς. Ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα ἔθεσεν εἰς τὴν
διάθεσιν τοῦ Κράτους ἀμέσως τὸ ποσὸν 1600 ἐμ. δραχ.,
ἐνῶ αἱ σχετικαὶ ὑποχρεώσεις τῆς Τραπεζῆς ἐν τῶν ἐμδε-
δομένων τραπεζογραμματίων παραμένουσιν αἱ αὐταί, ἐφ'
ὅσον τὸ ποσὸν τοῦτο ἀφαιρεῖται ἐν τῆς κυκλοφορίας. Τὸ
πρῶτον τοιοῦτο δάνειον δὲν ἔμεινεν ἀνεὺ ἀπομιμήσεως.
Τὸ Β' ἀναρμαστικὸν ἐγένετο διὰ τοῦ Ν.Δ τῆς 23/1/1926 ἐ-
πί τῶν αὐτῶν βάσεων μετὴν διαφορὰν ὅτι τὸ τελευταῖον
τοῦτο δὲν ἐδικοτόμησε τὸ ὑπάρχον χαρτονόμισμα, ἀλλὰ πε-
ριωρίσθη εἰς τὸ $\frac{1}{4}$, περίπου 1,200 ἐμ. δραχμῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΚΤΟΝ

Έρματαλείφεις τῆς χρυσῆς βάσεως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας καὶ τὰ ἀποτελέσματα αὐτῆς.

Ἡ έρματαλείφεις τῆς χρυσῆς βάσεως ὑπὸ τῆς Ἀγγλίας επέφερε γενικὴν νομισματικὴν ἀναστάτωση καὶ ἐγένετο ἀφορμὴ μεγάλων ζημιῶν εἰς τὰς πλείστας κώρας, ὧν αἱ Τράπεζαι καὶ οἱ κάτοικοι ἦσαν κάτοχοι ἄγγλικοῦ συναλλάγματος.

Τὸ παράδειγμα τῆς Ἀγγλίας ἠκολούθησαν τὰ Σκανδιναυικὰ Κράτη, ἡ Φινλανδία καὶ αἱ Ἀγγλικαὶ κτήσεις (Dominions), ἐκτὸς τῆς Νοτιοαφρικανικῆς Ἐνώσεως καὶ τοῦ Καναδά. Ἄλλαι καὶ εἰς τὰ Κράτη εὐμεῖνα, ἅτινα ἠθέλησαν νὰ παραμείνωσι πιστὰ εἰς τὸν κανόνα χρυσοῦ λαμβάνονται διαφόρα μέτρα πρὸς προστασίαν τοῦ νομίσματος, ὡς ἀπαγορεύσεις ἐξαγωγῆς χρυσοῦ, ἐκτὸς δὲ ἡτιολογημέναις αἰτίαι, έρμαθίσταται Ἐλεγκτος συναλλάγματος, θεσπίζεται ἡ μονοπώλησις τοῦ συναλλάγματος, ὥστε καὶ τῶν κωρῶν τούτων τὸ νόμισμα δέν παραμένει ἀνέπαφον.

Συνεπεία τοῦ τοιοῦτου δικασμοῦ μεταξύ τῶν διαφόρων κωρῶν, τίθενται ἀντιμέτωπα δύο εωρμηρότητα, τὸ εωρμηρότητα τῆς ἄγγλικῆς λίρας (μπλόμ τῆς λίρας), περιλαμβάνον τὰς κώρας, ὧν τὸ νόμισμα ἀκολουθεῖ τὰς μεταπτώσεις αὐτῆς καὶ τὸ εωρμηρότητα τοῦ κανόνος χρυσοῦ (μπλόμ χρυσοῦ), τῶν κωρῶν εὐμεῖνων αἰτίνας ἐμμένουσιν εἰς τὸν χρυσοῦν κανόνα καὶ αἰτίνας ἐννοοῦσι πάση προσπάθεια καὶ θουεία νὰ διατηρήσωσι τὴν ἀρτίοςτητα τοῦ νομίσματος τῶν καὶ αἰτίνας δι' ἐπανηλειμένων δηλώσεων

τῶν ἀρμοδίων Ὑπουργῶν ἐξαγγέλουσι τοῦτο εἰς ὅλον τὸν κόσμον. —

Τὰ κυριώτερα τῶν Κρατῶν ταύτων εἰσὶν αἱ ἠνωμέ-
ναι Πολιτεῖαι, ἡ Γαλλία, Ἑλβετία, Ἰταλία, Ὀλλανδία, Βέλγιον,
Πολωνία, Τσεχοσλοβακία, τὸ Δάντσειγ, ἡ Ἑσθονία. Ἐν τού-
ταις βαθμηδὸν ἀρχίζει ἡ ὑποχώρησις. Αἱ ἠνωμέναι Πολι-
τεῖαι τὸ ἔτος 1933 ἐσωεμμένως προβαίνουν εἰς ὑποτίμη-
σιν τοῦ χρυσοῦ δολλαρίου, ὅτε καὶ πάλιν ἡ Γαλλία, Ἰταλία,
Βέλγιον, Ἑλβετία καὶ ἡ Γερμανία δηλοῦσι τὴν ἐμμονήν των
εἰς τὸν χρυσοῦν κανόνα. Ἡ Τσεχοσλοβακία δὲν ἐρματα-
λείπει τὸν χρυσοῦν κανόνα, ἀλλὰ μειώνει τὴν περιεπι-
κόπτηα τοῦ νομίσματός της κατὰ τὸ $\frac{1}{6}$. Εἰς τὸ Βέλγιον
ὁ νέος νομισματικὸς νόμος ἀπὸ 30/3/1935. παρέχει ἐξω-
γειοδότησιν εἰς τὴν Κυβέρνησιν νὰ ὑποτιμῆσῃ τὸ νόμισμα
ἐντὸς ὁρίου μεταξὺ 25 καὶ 30%, ἥτοι νὰ ὀρίσῃ τὴν ἀξίαν
τοῦ νέου φράγκου εἰς τὸ 75 κατ' ἀνώτατον καὶ 70 κατ' ἐ-
λάχιστον τῆς ἀξίας τοῦ νομίσματος σταθεροποιηθέντος
τὸ ἔτος 1926. Ἡ ὑποτίμησις ὤρισθη εἰς 28%. Ἡ τράπεζα
θα θ' ἀγοράσῃ συνάλλαγμα ἐπὶ τῇ βάσει βάρους και-
θαροῦ χρυσοῦ γρ. ο, 150632 διὰ μίον βέλταν, ἥτοι μία
βέλτα ἀντιστοιχεῖ εἰς 0,5188 φρ. Ἑλβετικά ἀντὶ 0,7206, ὡς
εἶχε πρότερον καὶ μία λίρα = 44,8 βέλτα ἀντὶ 35, ὡς εἶχε
πρότερον. Ἡ πόλις τοῦ Δάντσειγ ὑπετίμησε τὸ νόμισμα κα-
τὰ 43% ἀρχὰς τοῦ ἔτους 1935. Ἡ Νοτιοαφρικανικὴ Ἐνωσις
ἐρματέλειφε τὴν χρυσοῦν βάσιν τὸν Δεκέμβριον τοῦ 1932.
Τὸ αὐστριακὸν σελίνιον διαπραγματεύεται μὲ ὑποτίμη-
σιν 22%. Τὸ γερμανικὸν μάρκον τοπιτικῶς διατηρεῖ τὴν
ἰσοτιμίαν. —

Ἡ αἰγυπτιακὴ λίρα ἀμολουθεῖ τὴν ἀγγλικήν. Τὸ Ἰτα-
λικὸν νόμισμα συνεπεία τῆς Ἀρμεθονικαῆς ἐπιτετρατεί-
ας δὲν εἶναι διαπραγματεύσιμον. Τὸ ἀποτέλεσμα εἶναι
ὅτι νῦν τὸ μίτλου χρυσοῦ ἐξεφυλλίσθη καὶ ἐλάχιςται
κῶραι κατορθώνουσι νὰ διατηρῶσι τὴν ἀρτιότητα τοῦ

νομίσματος, ήτοι ή Γαλλία, Έλβετία και Όλλανδία, εί και έ-
παναλαμβάνονται διαρυσως αί έπιθέσεις κατά τών νο-
μισμάτων τούτων διά της έξαγωγής κεφαλαίων και
έσχωρά κοινή γνώμη έπιδητεί τήν όποζίμωσιν. τών Βολ-
τιωών Κρατών τό νόμισμα έπίσης όποτιμιάται 9½ πε-
ρίπου έλβετικά άντιστοιχοῦσιν είς 100 φινλανδικά μάρ-
κα, άντι 1305.—

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΕΒΔΟΜΟΝ

Μέτρα έν Έλλάδι μετά τήν έρματάλειψιν τής
χρυσής βάσεως υπό τής Άγγλίας.

Η άποχώρησις του άγγλικού νομίσματος από τής
χρυσής βάσεως τήν 21/9/1931 προηαλεί γενιυτήν νομισμα-
τικήν άνναστάτωσιν είς πάσας τās χώρας και νομισμα-
τικήν άνναρχίαν. Η Έλλάς άπεφάσισε να έμμείνη είς τήν
σταθεροποιημένην δραχμήν και προς τούτο ή Τράπε-
ζα τής Έλλάδος διά δήλώσεως της τήν 21/9/1931 άνναμα-
λει τήν δήλωσιν της 12/5/1928, καθ' ήν ως βασικόν νόμισμα
μετατροπής είχε καθορισθῆ ή άγγλική λίρα και θέσει
έφεξῆς ως βάσιν τήν ίσοτιμίαν του δολλαρίου τών Ηνω-
μένων Πολιτειών προς τήν δραχμήν, ήτοι τό δολλάριον
= 7705 δραχ. και άναλαμβάνει τήν όποχρέωσιν ν' αγορά-
ση τό ευνάλλαγμα επί Νέας Υόρκης είς τήν τιμήν δραχ.
7705 μείον λεπτῶν 95 και πωλή πλέον λεπτά 95, διά
μεταφοριμιά έξοδα του χρυσοῦ.—

“Ενεμεν δέ του γενιυτου τούτου νομισματιου θάλου, προς
προστασίαν της δραχμης λαμβάνουσαι νομοθετικά μέτρα.—

Διά του αναγκαστικού νόμου της 28/9/1951 καί του προς συμπλήρωσιν αὐτοῦ ἐυδοθέντος της 8ης Ὀκτωβρίου 1951 κυροῦται τὸ συναλλαγματικὸν μονοπώλιον, συγκεντροῦμενον παρὰ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος, μόνῃ διαιουμένη ν' ἀγοράσῃ καί πωλῇ χρυσόν, χρυσᾶ νομίσματα, ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα καί ξένα τραπεδογραμμάτια. Ἡ παραχώρησις συναλλάγματος ὑποβάλλεται εἰς τὸν ἔλεγχον γνημοδοτικῆς Ἐπιτροπῆς. Τὸ εἰς συνάλλαγμα ἀντίτιμον δι' ἐξαγωγῆν προϊόντων καταβάλλεται εἰς δραχμὰς ὑπὸ τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος. Ἐτι σπουδαιότερα εἶναι ἡ διάταξις, καθ' ἣν αἱ ὑφιστάμεναι εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα παρὰ Τραπεζαῖς ἢ ἄλλα πιστωτικὰ ἰδρύματα καταθέσεις ἀποδίδονται εἰς σταθεροποιημένας δραχμὰς κατὰ τὴν τρέχουσαν αὐτῶν ἀξίαν. Διά του συμπληρωματικοῦ αναγκαστικοῦ νόμου της 8/10/1951, ἐπιτείνονται αἱ σχετικαὶ διατάξεις διὰ τὰς εἰς συνάλλαγμα ὀφείλας καί ὀρίζεται ὅτι οὐδὲν Ἑλλάδι ὀφείλεται ξένου συναλλάγματος πρὸς τὰς ἐν Ἑλλάδι Τραπεζαῖς ἢ πιστωτικὰ ἰδρύματα καταβάλλουσι τὴν ὀφειλὴν αὐτῶν εἰς δραχμὰς κατὰ τὴν τρέχουσαν ἀξίαν, τὴν ἡμέραν τῆς καταβολῆς καί ἔτι γενικώτερον ὅτι αἱ εἰς ἐξωτερικὸν συνάλλαγμα ὀφειλαὶ ἰδιωτῶν ἢ ἄλλων νομιμῶν προσώπων πρὸς ἰδιώτας ἢ ἄλλα νομιμὰ πρόσωπα ἐν Ἑλλάδι ἐξοφλοῦνται εἰς δραχμὰς ἐπὶ τῆς τρεχούσης τιμῆς τοῦ οἰκείου συναλλάγματος. Ἐπίσης ὁ τελευταῖος αναγκαστικὸς νόμος περιέχει διατάξεις ἀναφερομένας εἰς τὰς παροχὰς δανείων εἰς δραχμὰς ἢ παροχὴν δανείων εἰς δραχ. ἐπ' ἐνεχυρῶν συναλλάγματος.

Τὰ γεγονότα ἐμβιάσασθαι πάντοτε τὴν λύσιν. Ἡ ἀποχώρησις τοῦ καλύμματος ἔναντι τῶν ὑποχρεώσεων τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος καί τω τῶν 40% φέρωσιν εἰς τὴν ἀναστολὴν τῆς σχετικῆς διατάξεως τοῦ ἀρθροῦ

61, του καταστατικού. Αλλά και τούτο πλέον δεν αρμεί, αι
περιπτώσεις δεν επιτρέπουν πλέον διςτοχημούς και διά
του νόμου 5422 της 26/4/1932 ανατέλλεται η υποχρέωσις
της Τραπέζης προς εξαργύρωσιν των τραπεζογραμμα-
τίων και εν άρθρ. 1 παρ. 2 ορίζεται ότι η δραχμή ως
μέσου έσοφλήσεως υποχρεώσεων λαμβάνεται επί τη
νομαστικῇ αὐτῆς αξίᾳ. Ἡ ἀγορά και πώλησις συναλλάγ-
ματος άδειείται παρά της Τραπέζης της Ελλάδος, αλλά
δύναται να δοθῆ τοιοῦτο δικαίωμα και εἰς άλλας τρα-
πέδας δυνάμει εἰδικῆς άδειάς, ἐνῶ η ἀγοραπωλησία
χρυσοῦ και χρυσῶν νομισμάτων άδειείται μονοπωλιακῶς
παρά της Τραπέζης της Ελλάδος, δυνάμει ὅμως ν' ἀναθέ-
γη τὴν διενέργειαν τοιαύτων πράξεων και εἰς άλλας τρα-
πέδας ἐξ ἐκείνων, εἰς ἅς παρεκωρήθη τὸ δικαίωμα ἀγο-
ραπωλησίας συναλλάγματος. Διά τοῦ άρθρου 6 γενικῶς
ορίζεται ότι αἱ πάσης φύσεως εἰς συναλλάγμα ὀφειλαί,
αἱ πληρωσέαι ἐν Ελλάδι, έσοφλοῦνται εἰς δραχμὰς ἐπὶ
τῇ τρεχοῦσῃ τιμῇ τῆς ἡμέρας τῆς έσοφλήσεως. Ἐπὶ τῇ
αὐτῇ τιμῇ ἀποδίδονται και αἱ εἰς συναλλάγμα παρά
Τραπεδαῖς καταθέσεις, πλὴν ὠρισμένων ἐξαιρέσεων.
Ἴνα δέ μή αἱ τράπεζαι εὔρεθῶσι πρό δυσχερειῶν
διὰ τῆς ζητήσεως ἀναλήψεως καταθέσεων, προυαλουμέ-
νης ὁσπετιῶς, ἐνεκεν τῶν διαφόρων τούτων μέτρων,
ὁ νόμος ἐν άρθρ. 6 παρ. 2 καθιστᾷ ἀπαιτητὰς τὰς πρὸς
τῆς 28/9/1931 (πρῶτος ἀναγκαστικὸς νόμος) ὀφιστα-
μέναις παρά τραπεδαῖς καταθέσεως ὀφειλὰς μετὰ πα-
ρέλευσιν τριμήνου ἀπὸ τῆς ἐσχόρας τοῦ παρόντος νό-
μου, ὡς και τὰς τοιαύτας προθεσμίας, ἐφ' ὅσον λή-
ξωσι πρό τῆς παρελεύσεως τοῦ τριμήνου. Ὁ νόμος ἀπα-
γορεύει τὰς ἐπὶ προθεσμία πράξεις ἐπὶ συναλλάγ-
ματος ἐναντι δραχμῶν, ὡς και τὰς μεταφορὰς ἐπὶ
συναλλάγματος ἐκτὸς ἐξαιρέσεως δι' ἐμπορικὰς ἀνά-
γκας (άρθρ. 3) Ἡ πώλησις συναλλάγματος ἐπιτρέπε-

ται μόνον, ἐφ' ὅσον πρόκειται περί τῆς ἐξοπηρετήσεως ὠρισμένων ἀναγκῶν τοῦ Δημοσίου ἢ Δημοσίων Ἰδρυμάτων, τοῦ εἰσαγωγικοῦ ἐμπορίου, τῶν ἐν ἀλλοδατῇ διαμενόντων, τῆς πληρωμῆς ὀφειλῶν πρὸς τὴν ἀλλοδαπὴν, ἐφ' ὅσον αὐτοὶ εἰσὶν ἐμπορικῆς φύσεως καὶ βιω-
μολογήθησαν μετὰ τὴν ἐναρξιν τῆς ἐκχύσεως τοῦ νόμου τούτου. Διὰ τὰς βουλοφθείρας πρὸ τοῦ νόμου τούτου, ἀπαιτεῖται ἄδεια τῆς Ἐπιτροπῆς Συναλλάγματος, ὀρι-
ζούσης καὶ τὸ καταβλητέον ποσόν (ἄρθρον 4). Ἡ διάτα-
ξις αὕτη ἐτροποιοῦθη διὰ τοῦ Ν. Δ. 14/7/1922 (ἄρθρ. 1). Διὰ
ταῖς ὑποχρεώσεις τῶν ἐξαγωγῶν διατηροῦνται αἱ ἐκχύ-
ουσαι διατάξεις, μετὰ τὴν προσθήκην ὅτι ἐν ποσοστῶν
τοῦ ἐκ τῆς ἐξαγωγῆς προϊόντων προερχομένου συ-
ναλλάγματος, κανονιζόμενον διὰ Διατάγματος, ἐφ' ἅπασ-
ἐν διδομένου, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουργικοῦ συμβουλίου,
μὴ δυνάμενη νὰ ὑπερβῇ τὸ 30% δέν νὰ πωλη-
θῇ εἰς τὴν Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος ἐπὶ τῇ πρὸ τῆς ἐκχύ-
σεως τοῦ νόμου τούτου τιμῇ ἐνῶ τὸ ὑπόλοιπον κατα-
βάλλεται ἐπὶ τῇ τρεχοῦσῃ τιμῇ (ἄρθρ. 5) Διάφορα
ἄλλας ἀπαγορεύσεις εἰσαγορεύει τὰ ἄρθρα 9-11 ἐν
ἐκείναις πρὸς τὴν ἐπένδουσιν διαθέσιμων τῶν Τραπε-
ζῶν εἰς συναλλάγμα, τὴν ἐξαγωγὴν δραχμῶν, ξένων
τραπεδογραμμάτων κορήγησιν δανείων ἐπ' ἐνεχόρῳ
χρυσῷ ἢ συναλλάγματος. Πρὸς παραμολούθησιν
τῆς τηρήσεως τῶν νομίμων τούτων ὑποχρεώσεων πα-
ρὰ τῶν Τραπεζῶν βουλοῦται Ἐπιτροπὴ Ἐλέγχου τῶν
Τραπεζῶν (ἄρθρ. 13). Τὸ Ν. Δ. τῆς 14/7/1932 εἰσαίρει προ-
τότυπον σοβαρὰν καινοτομίαν, ἀπαγορεύουσαν τὴν
ἀπόδοσιν τῶν ὀφειστικῶν πάσης φύσεως κατα-
θέσεων, ὡς καὶ τὴν μεταφορὰν εἰς ἄλλην Τράπεζαν,
εἴτε εἰς συναλλάγμα εἴτε εἰς δραχμὰς πρὸ τῆς παρε-
λεύσεως μηνὸς ἀπὸ τῆς ἐκχύσεως τοῦ Νομοθετικοῦ τού-
του Διατάγματος. Ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δύναται νὰ

παράσχη άδειαν άποδόσεως ή μεταφοράς έν όλω ή έν μέρει ή και νά ήγυρινη καταβολήν ποσού δραχμών έναντι της είς συνάλλαγμα καταθέσεως (άρθρ. 2). Έν άλλαις λέξεσι θεσπίζονται άπαγορεύσεις άποδόσεως τών καταθέσεων συναλλάγματος, έστω και είς δραχμάς και έν μία τραπεζα δύναται και θέλη νά τας άποδώση. Άπαγορεύεται επίσης ή συνομολογήσεις ύποχρεώσεων έν τη ήμεδαπή είς ξένου νόμισμα ή συνάλλαγμα διά δανείου ή άλλως, έξαιρέσει τών υπό τών Κτηματοπιτών Τραπεζών παραχωρουμένων ύποθημοδανείων, τών ασφαλιστικίων εμβολαίων, ώς και διά χρηματοδοτήσιν τών τού εισαγωγικού έμπορίου (άρθρ. 3).

Τέλος τό κύριον πλήρη κατά τών καταθέσεων φέρεται διά τού αναγκαστικού Διατάγματος της 29/7/32. Δί' αούτου όρίζεται ότι όφειλά πάσης φύσεως είς ξένου νόμισμα ή συνάλλαγμα πληρωτέα έν Έλλάδι και γεννημένα πρός της 26/4/1932 (ήμερομηνία τού νόμου 5422), συμπεριλαμβανομένων και τών κατά τήν ήμερομηνίαν ταύτην ύφισταμένων παρά Τραπεζαίς καταθέσεων, λογίζονται αυτόδικαίως από της δημοσίευσως τού νόμου τούτου μετατραπέϊσαι είς όφειλήν δρα επί τιμή 100 δρ. κατά δολάριον και αναλόγως διά τά άλλα νομίσματα επί τη τρεχούση ίσοτιμία πρός τό δολάριον κατά τήν αούτην ήμεραν. Η λίρα άντιτιθέχει πρός δρ. 350 (άρθρ. 1). Διά τού άρθρου 2 γίνονται θεμεταί διάφοροι έξαιρέσεις, ιδίως άφορώσαι σκετικίας ύποχρεώσεις πρός τήν άλλοδαπήν, ή ττοιούτας προερχόμενας έν χρηματοδοτήσεως τού εισαγωγικού έμπορίου, ή καταθέσεων άλλοδαπών κ.τ.λ. (άρθρ. 2) και' έξαιρέσιν επίσης διαμανοίδεται διάφορος τιμή μετατροπής διά τας ττοιούτας όφειλάς πρός Κτηματοπιτών Τραπεζας έν Έλλάδι έν τομοχρεωλυτικίων δανείων, δι' α ή τιμή της λίρας όρίζεται είς δρχ. 426, και τούτο

διότι ἡ Διεθνητικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος βαρύνεται δια δανείων εἰς λίρας πρὸς τὴν ἀλλοδαπὴν καὶ πρὸς ἀποφορτὴν δημίας ἐγγυᾶται τὸ Δημόσιον πρὸς τὰς κεντρικαῖς Τραπεζὰς τὴν καταβολὴν τῆς διαφορᾶς μετὰ τὴν τιμῆς συναλλάγματος χρησιμοποιοῦμενου διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τομοκρεωλυτικῶν δόσεων τοῦ ἔξωτεριου δανείου καὶ τῆς τιμῆς τῆς καταβολῆς τῶν πρὸς αὐτὰς ὀφειλῶν πρὸς 89.425 τὴν ἀγγλικὴν λίραν (ἀρθρ. 3 καὶ 4) Αἱ ἐν τῆς τοιαύτης ρυθμίσεως μέλλουσαι πρὸς κώφωσι τυχόν διαφοραὶ ὑπὲρ τῶν τραπεζῶν περιέρχονται εἰς τὸ Δημόσιον. Τὸ Ἀναγκαστικὸν Δ. τῆς 29/7/32 ἐκωλύθη τέλος διὰ τοῦ νόμου τῆς 30/7/1935, χωρὶς νὰ ληφθῶσιν ὑπ' ὄψιν οἱ καταθέται, περιοριζομένου ἀπλῶς εἰς τὸν διαμανονισμὸν τῶν ὀποκρεώσεων τῶν Τραπεζῶν πρὸς τὸ Κράτος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΕΙΚΟΣΤΟΝ ΟΓΔΩΘΗ.

Αἱ μεταπολεμικαὶ Ἑλληνικαὶ συναλλαγματικαὶ μεταβάσεις καὶ ἡ σταθεροποίησις τῆς δραχμῆς.

Κατὰ τὸν πόλεμον καὶ μετ' αὐτὸν, μέχρι περίπου τέλους 1919, ἡ δραχμὴ διατηρεῖ τὴν ἀρτιότητα αὐτῆς, εἰς τὴν τοιαύτην σταθερότητα συντελοῦσης τῆς ἀθροῦς περιουσιακῆς συναλλάγματος διὰ τοῦ νόμου ΓΧΜΒ, προσερχομένου πρὸ παντός ἐν πλουσίων καύλων. Ἐφ' ὅσον δὲ τὰ νομίσματα τῶν ἐμπολέμων ὑπετιμῶντο, ἡ δραχμὴ ἐδείκνυεν ὑπερόχην ἔναντι αὐτῶν, ὥστε τὴν 7/11/1919, ἡ Ἑθνικὴ Τράπεζα ἀνέγραφε τὴν τιμὴν

της αγγλικής λίρας εις δρ. 22,10 (άρτιον δρχ. 25,22), το
ραλλισιόν φράγιον δρχ 56 ήτοι μέ δρχ. 56 ήγοράζοντο
φράγμα ραλλισιά 100 και το δολλαίριον ως ήγγιστα εις
τό άρτιον 5,37 (άρτιον 5,18)..

Τέλος άφ' ου έξηγηθήη το συναλλαγματιών απόθε-
μα του Ν. ΓΧΜΒ άποφαιδίζεται ή μεταβολή της ταμει-
κής και κατά Νοέμβριον 1919 το δολλαίριον διατιμάται
6,19, λαμβανομένης ως βάσεως της τιμής της λίρας.
Άλλ' είναι πλέον άργά και ή υποτίμησις έντεινεται, ή-
δίως μετά την ματαίρησιν του έλέγκου κατά Τούλιον
1920 και τον Δεκεμβριον 1920 το δολλαίριον άνέρχεται
εις δρχ. 13,12. Η λίρα τας πρώτας ήμέρας του τελευταίου
δεκαημέρου του Απριλίου 1921 υπερβαίνει τας δρχ. 100, δια-
κυμανθείσα έντος μιας ήμέρας κατά 30 και πλέον μο-
νάδας.

Τόν έλεγκον άντεμαεσέτησε το Συνδιώτων Τραπε-
ζών κατά Μαΐην 1921.

Έπί του Συνδιώτου βαδίζονται έλπίδες και ή λίρα
ματερχεται εις τας δρχ. 60. Το Συνδιώτον (Β.Δ 19/5/1921),
ότε ήρχισε να λειτουργή την 1/5/1921, ώρισε την τιμήν της
λίρας 60/61. Έν τούτοις άμέσως κατόπιν σημειούται διαφο-
ρά μεταξύ των τιμών του Συνδιώτου και της έλευθέρως
άγοράς και το Συνδιώτον έδαναγμαδίζεται, όπως μή τή
διαφορά το Σανάλλαγμα, να ύψώνη διαρκώς την τιμήν.
Την 16/4/1922 καθορίζει τιμήν λίρας 104/105 και το δεύτε-
ρον δεκαήμερον του Ιουνίου δρ. 138/140. Μετά την διάλυ-
σιν του Συνδιώτου κατά Σεπτέμβριον 1922, ή εξέλιξις
καθίσταται δυσμενεστέρα και αι διακυμάνσεις είσι συ-
νεχείς και σφοδράι, όφειλόμεναι εις τας έθνικάς περι-
πέτειας και τας πολιτικάς καταστάσεις. (Μικρασιατική
καταστροφή, διαπραγματεύσεις διά την ήρήνην).

Η λίρα άνέρχεται εις δυσθεωρητά ύψη. Άνωτατη τιμή
σημειούται την 23/4/1922 δρχ. 126, ένφ ή κατωτέρα του

Σεπτεμβρίου 1922 ήτο δρχ. 148, ήτοι διαφορά έκατοντάδων δραχμών εντός ελαχίστων μηνών και τέλος τού έτους αναγράφεται 360.

Τό έτος 1923 αποτελεί ένα των δυστυχέστερων σταθμών διαφόρου Έλληνισμού συναλλαγών, αλλά και των περιζωτέρων. Γερμανότα εσωτερική και έξωτερική φύσεως ώσωνίδουσι τό Κράτος και υλονίδουσι τήν εμπιστοσύνην πρὸς τήν δραχμήν. Τήν 3/3/1923 ή λίρα τιμάται δρχ. 467. Αλλά εὐθὺς ἀμέσως ἀρκίζει ή αντίδρασις και ή δραχμή βαίνει φαρδάλως εἰς βελτίωσιν. Τήν 1/6/1923 ή λίρα έρρίθει τὰς δρχ. 120 μέ σπορά ή 3,5 δρχ. και έν Θεσσαλονίκη σημειοῦνται πράξεις εἰς τὰς δρχ. 106. Γενικῶς ἐπιμαρτυρεῖ ή πεποιθήσις ότι κλείεται ή εἰρήνη και πρό παντός ἐπιδρῶσιν ὑποθέσεις τῆς Κυβερνήσεως περί ἰσοδουσίσεως τού Προϋπολογισμοῦ. Ὁ Τούλιος ὑπῆρδε πάλιν ὑψωτικός. Κυκλοφοροῦν διάδόσεις περί κινήματος, περί ἐμδόμεως καρτονομίας καὶ κ.λ.π. Η ἀναγγελία τῆς κρίσεως δέν φέρει ἀποτέλεσμα, διότι ἔχεν ἤδη προεδοφληθῆ. Τήν 30/7/1923 ή λίρα ἀντιστοιχεί εἰς δρ. 280 και τήν 3/8/1923 εἰς δρχ. 319. Κατόιν ἐπέρχεται βελτίωσις μέχρι δρ. 236 κατὰ τήν 26 Αὐγούστου, ὅτε και πάλιν τά γεγονότα τῆς Ιερυόρας ἐπιδρῶσιν ὑποτιμητικῶς και ή λίρα ἀνέρχεται εἰς τὰς δρ. 260 και κλείει τόν Σεπτέμβριον εἰς τὰς δρχ. 282. Τόν ὀκτώβριον ἀσπυοῦσιν ἐπιρροήν τό κίνημα Λεοναρδοπούλου, ή καταδίωξις πληρωμῆς ἀποδημιώσεως εἰς τήν Ἰταλίαν 50 ἐμ. λιρετῶν και ή λίρα δεικνύει ἀνωτάτην τιμήν δρχ. 318 και κατωτάτην 278. Τούς τελευταίους μήνας 1923 ἐπὶ τῆς συναλλαγματιμῆς τιμῆς ἐπιδρῶσιν αἱ εἰδήσεις και ἐλπίδες περί τῆς ἀπονοῆδος τού κ. Βενιζέλου και ή λίρα κλείει τόν Δεκέμβριον περί τὰς δρχ. 312.

Τό 1924 εἰς ἑνὸς ἀνώμαλοι πολιτικαί μεταστάσεις, βόμβη εἰς Ἀγγλικήν Πρεσβείαν ἐναλλαγή των Κυβερνήσεων, στρατιωτικαί ἀπεμνήσεις ἐξαναγκαστικῶς τού Βενιζέλου εἰς ἀνακτό

ειν, η δυναστεία ηνρυσσετα εμπτωτος και εε ετερου εννοιαι ειδησεις δια το προσφορικον δανειου επιδρωσι το μεν δυσμενως, το δ' εννοιωσ επι του συναλλαγματος και προμαλοσι διακομάνσεις. Εν τούτοις η διαφορα μεταξυ ανωτε- ρας τιμας τατερας τιμης της δρακμδον είναι τοςον μεγαλη ως τα προρευεστερα ετη. Η ύψηλοτέρα τιμή της λίρας εσημειώ- θη κατὰ Μάρτιον εις τας δρχ. 308 και η χαμηλοτέρα κατὰ Μάϊου εις τας δρχ. 192. Τον Δεκέμβριον υφαινεται μεταξυ 256-262.-

Το έτος 1925 αι διακομάνσεις δέν είναι τοςον εφοδραϊ- ως τα προηρομένα ετη. Επι ευηνής αναφαινετα ο Πάγ- καλος. Επισόδειον Πλαστίρα. Δημοφήφισμα. Η υποτιμη- ρις της δρακμης έντεινετα. Η χαμηλοτέρα τιμή εσημειώ- τα κατ' Απρίλιον εις τας δρχ. 248-250 και η ύψηλοτέρα κα- τὰ Δεκέμβριον εις τας δρχ. 394 1/2. Η λίρα κλειει εις τας δρχ. 386 και το δολλάριον περι τας δρ. 80.-

Το έτος 1926 ύπήρξε πολιτικώς πολύ περιπετειώδες. Δι- κτατορια Παρμαλου, επίμράτησις Κουδολη, Οίμουμενιηήκω- βέρνησις, φηφιδετα β'. Αναρμαστικόν Δάνειον. Τήν 4 Δεκεμ- βρίου η λίρα δεινύει τήν ελαχιστην τιμήν δρχ. 315 και το δολ- λάριον δρχ. 64 74 και τήν 26 Ιουλίου τήν ύψηλοτέραν δρ 460 (Κοβέρνησις Εύταξία) και κλειει περι τας δρχ. 390.-

Το έτος 1927 επιτορχάνετα πραγματικη (de facto) στα- θεροποιήσις. Η ύψηλοτέρα τιμή της λίρας εσημειούτα κατὰ Ιανουάριον εις τας δρχ. 385 και η χαμηλοτέρα κατὰ Ιούλιον εις τας δρχ. 356. Από τοδ φεβρουαρίου μέχρι τοδ Δεκεμβριου υφαινετα μεταξυ 365 και 373. Μέση έτησια τιμή 368 1/2. Αι αύταί τιμαί εξαμολουθούσι και τοδς πρώτοδς μήνασ τοδ 1928. Μέση τιμή Απριλίου 1928 371 1/3. Το σταθιδιον πλέον καθίστατα ώριμον δια τήν σταθεροποιήσιν.-

Η ύψηλοτέρα τιμή κατὰ τα άνω της λίρας καθ' όλα τα έτη ταύτα εσημειώθη εις τας δρχ. 467 κατὰ Μάρτιον 1923 και η χαμηλοτέρα κατὰ Ιούλιον τοδ αύτου έτους εις τας

δραχμίας 120.-

Ἐφ' ὅσον τὸ ἔτος 1927 παρουσιάσθη σχετικὴν συναλλαγμα-
τικὴν ἀσταθέρτητα, ἀνευ συνεκῶν καὶ σφοδρῶν διαχωμον-
σεων, ἀπεφασίσθη ἡ σταθεροποίησις τῆς δραχμῆς καὶ πρὸς
τοῦτο ἐπεδιώχθη ἡ συναψις ἐξωτερικοῦ δανείου ἐννέα ἑκα-
λιρῶν ἀγγλικῶν οὗ οἱ ὅροι τῆς ἐμδόσεως ὠρίσθησαν διὰ ὑ-
πογραφέντος ἐν Γενεύῃ πρωτοκόλλου τὴν 15/9/1927 (κυρω-
θέντος διὰ τοῦ Ν.Δ τῆς 10/11/1927, ὅπερ ἐμόρφωσεν ὁ νόμος
3423 τῆς 7/12/1927) καὶ ὅπερ δάνειον ἐλάμβανεν ὑπὸ τὴν αἰ-
ρίδα τῆς ἠ.κ.ε., ὑπὸ τὴν προϋπόθεσιν ὅτι θὰ ἰδρῦετο νέα
ἐμδοτικὴ Τράπεζα καὶ θὰ πραγματοποιηθῇ ἡ νόμιμος στα-
θεροποίησις. Διὰ τῆς εἰσαγωγῆς ἐννέα ἑκαστ. λιρῶν ἐπεδιώ-
μετο ἡ τόνωσις τοῦ ἑλληνικοῦ συναλλαγματικοῦ ἀποθέμα-
τος. Ἡ χρησιμοποίησις δὲ αὐτοῦ θέλει προλειάνῃ τὸ ἔδα-
φος τῆς σταθεροποιήσεως, διότι 5 ἑκαστ. λίραι δίδονται
πρὸς μείωσιν τοῦ χρέους τοῦ Δημοσίου πρὸς τὴν Ἐθνικὴν
Τράπεζαν τῆς Ἑλλάδος, ὅπερ μεταβιβάζεται εἰς τὴν Τράπε-
ζαν τῆς Ἑλλάδος, ἕτερα τρία θέλουσι χρησιμοποιηθῇ πρὸς
ἐξίσωσιν τοῦ κρατικοῦ προϋπολογισμοῦ, πρὸς ἰσοσυμμερίαν
τοῦ ὁποίου καὶ ἐν τῷ μέλλοντι λαμβάνονται καὶ ἄλλα μέ-
τρα, ὡς ἡ ἀναλαμβανομένη ὑποχρέωσις ὑπὸ τῆς Κυβερνή-
σεως ὅπως ἐπὶ τριετίαν κατὰ τριμηνίαν πέμπτη εἰσθεῖν
εἰς τὴν ἠ.κ.ε. περὶ τῆς καταστάσεως τοῦ Προϋπολογισμοῦ.-

Κατὰ τὸ ἄρθρ. 3 τοῦ Ν.Δ τῆς 10/11/1927 (διάφορον τοῦ ἄ-
νω μνημονευθέντος, τοῦτου κυρωθέντος διὰ νόμου 3424
τῆς 7/12/1927) νομισματικὴ μόναις ὀρίζεται ἡ δραχμὴ καὶ
ἡ περιεκτικότης αὐτῆς θέλει ὀρισθῇ διὰ Διαταγματος. (Ἐ-
πίσης ἄρθρ. 11 τῆς συμβάσεως μεταξὺ τῆς Ἑλληνικῆς Κυβερ-
νήσεως καὶ τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς, κυρωθείσης διὰ τοῦ
ἀμέσως ἀνωτέρω ἀναφερομένου Ν.Δ.)-

Ἡ τράπεζα ὑποχρεοῦται νὰ πωλῇ καὶ ν' ἀγοράσῃ συ-
νάλλαγμα εἰς νόμιμος κυκλοφοροῦντα νομίσματα ξένων
χωρῶν χρυσοῦ νομισματικῆς βάσεως. Ἴνα καταστήθῃ δυνατὴ

ἢ τοιαύτη ἐφαρμογή, ἢ Τράπεζα θέλει ὀρίσῃ μίαν ξένπικώ-
ρον, κατὰ τὴν ἡμέραν τῆς ἐνάρξεως τῶν ἐργασιῶν τῆς, ἥς
τὸ νόμισμα θὰ χρησιμοποιηθῇ ὡς βάσις, ἐφ' οὗ θὰ μαινο-
νίδεται ἡ τιμὴ τῶν νομισμάτων τῶν ἄλλων χωρῶν (ἄρθρ. 8
Ἰτατατικτικοῦ κυρωθέντος διὰ τοῦ ἄνω ἀναφερομένου
Ν.Δ. καὶ ἀρθρου 5 τοῦ αὐτοῦ Ν.Δ.). Οὕτω δ' ἡ Τράπεζα ἀνα-
λαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν ν' ἀνταλλάσῃ τὰ τραπεζογραμμά-
τια τῆς εἰς συνάλλαγμα χρυσοῦ βάρους καὶ οὐχὶ εἰς χρυσόν,
ἀρα γίνεται δευτὸς ὁ καιὸν συνάλλαγματος (gold Exchange
standards). Κατὰ τὸ ἀρθρον 9 τῆς μετὰ τῆς Ἑλληνικῆς Κυ-
βερνήσεως καὶ τῆς Ἑθνικῆς Τραπεζῆς συμβάσεως, ἀπὸ τῆς
ἡμέρας τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλ-
λάδος, αἴρεται πᾶς περιορισμὸς ἀγοραπωλησίας συναλ-
λάγματος. -

Ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ἀρθρου 3 τοῦ Ν.Δ. τῆς 10/11/7/12/1927 ἔξε-
δόθη τὸ Διάταγμα τῆς 12/5/1928, καθ' ὃ ἡ εἰς καθαρόν χρυ-
σὸν περιεπιμότης τῆς δρακμῆς ὀρίζεται ὡς ἀμολούθως.
Ἐξ ἑνὸς χιλιογράμμου καθαροῦ χρυσοῦ νομισματοποιούν-
ται δρακμαὶ 51,212,87, ἀντὶ 3,44444, ὡς εἶχε προτερον,
ἥτοι μία δρακμὴ εἶναι ἴση πρὸς 0,01952634 γραμμάρια
καθαροῦ χρυσοῦ, ἀντὶ τῆς προηγουμένης περιεπιμότη-
τος 0,290523, ἥτοι ἡ δρακμὴ ὑποτιμᾶται ἐλακίστως ὀλιγώ-
τερον ἀπὸ 16 φορές. Διὰ δὲ τῆς ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἡμερομηνί-
ας ἀποφάσεως τῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος ὡς συνάλλα-
γμα, ὅπερ ἡ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος ὑποχρεοῦται ν' ἀγορά-
σῃ καὶ πωλῇ ὀρίζεται ἡ ἀγγλικὴ λίρα ἐπὶ ἰσοτιμίᾳ 1 λί-
ρα = 375 δρακμαὶ. Ἡ τιμὴ πωλησεως ὀρίζεται δρακ. 372,50
καὶ ἡ τιμὴ ἀγορᾶς 372,50, ἥτοι δρακ. 2,50 πρὸς τὰ ἄνω
καὶ κάτω ὀρίζεται τὸ gold point ἥτοι αἱ δαπάναι με-
ταφορᾶς χρυσοῦ. Ἐν ἀντιπαροβολῇ δὲ πρὸς τὴν ἀγγλι-
κὴν λίραν θὰ ὀρίζεται ἡ τιμὴ τῶν ἄλλων συναλλαγματιῶν.

Τὰ ἔτη 1928, 1929, 1930, 1931 εἰσὶ τὰ ἔτη σταθεροποιή-
σεως τῆς δρακμῆς. Κατὰ τὰ ἔτη ταῦτα ἐπέσχετο βαθ-

μιαία μείωση του καλύμματος. Η έμματαλείψις της χρου-
σής βάσεως υπό της Άγγλιας κατά Σεπτέμβριον 1931 καί
ή έμμομή παρά της Ελλάδος εις την διατήρησιν του χρου-
σοῦ κανόνος, επιδρώσι πλέον καταστροφικώς. Ότε έμμο-
τελείφθη ή χρυσή βάση, ή Τράπεζα της Ελλάδος ειχεν α-
πόθεμα άποτιμώμενον εις δολάρια 21 436 164. Τών 26/4/1932
δέν υπάρχουν πλέον ή 2336608 ή Έλβετ. 12,1 έμ. (ήτοι κά-
λυμμα 17,79% διά τό σύνολόν των υποχρεώσεων άφειος
καί 24,79% διά τά γραμματεια) Δέν υπήρχεν πλέον ύπευ-
φορή καί επανέρχεται ή αναγκαστική τήν 26/4/1932.

Η έμματαλείψις της χρουσης βάσεως υπό της άγγλιας
προκαλεί άμέσως δυσπισκίαν προς την δραχμήν καί δρα-
μαί πάλιν ή έλευθέρα αγορά. Τόν Ουτώβριον 1931 τό δολ-
λάριον υπερβαίνει τάς δραχ. 80, διαρκώς ύφούμενον, τόν
Άπρίλιον 1932, ότε έμματαλείφθη ή χρυσή βάση, άνέρχε-
ται μέχρι δρα. 146 1/2. Η τράπεζα της Ελλάδος παρακαμ-
λουθεϊ. Τόν Δεκέμβριον τό δολλάριον = δρα. 185 61.

Κατόπιν της έμματαλείψεως της χρουσης βάσεως καί υπό
των Ηνωμένων Πολιτειών καί της πτώσεως της τιμής του
δολλαρίου, ή εύγμορις ίνα νοηθῆ ή ύποτίμησις της δρα-
χμής, πρέπει να ρινηται προς τά νομίσματα, τά διατη-
ροῦντα τήν ίσοτιμίαν, ήτοι ιδίως προς τό έλβετικόν νό-
μισμα. Τό 1933 δεικνυται ευνοϊώτερον εις εισαγωγικήν συ-
ναλλαγματος. Έν τούτοις ή τιμή συναλλαγματος δέν βελ-
τιούται καί από τό τέλος 1932 εξακολουθεϊ ή αὐτή άνευ
μεταπτώσεων. Τό Έλβετικόν φρ. κατά Ιανουάριον 1933 ά-
νέρχεται καί ανώτατον εις 36,63 καί περιστρέφεται πε-
ρί τάς δραχ. 34,40, ήτοι διά της σταθεροποιήσεως ειχεν ύ-
ποτιμηθῆ ή δραχμή εις τό 1/16 της αξίας της καί νῦν ύ-
πετιμηθῆ εις τό 2/34. Τό συναλλαγματικόν απόθεμα είναι
περί τά 128 έμ. έλβετικά φρ. τέλος 1934. Η αὐτή ποσεία
του Έλληνικοῦ νομίσματος εξακολουθεϊ κατά τό 1934 ή τό
1935 άνωμεταπτώσεων, ήτοι τό έλβετικόν συναλλαγμα πε-

ριωτρέφεται περί τας δρ. 34, ή άγγλιχη λίρα περί τας
δρκ. 522, και η χρυσή περί τας 885 δρκ. το δολλάριον 106,
το γαλλικόν φρ. περί τας δραχμάς 7. Την 31/12/1934 το
υάλυμα άνέρχεται, άποσιμομένου του είς συνάλλαγ-
μα αίποθέματος είς δρκ. 4 δισεκ, επί υυλοφορίας
3,686 δρκ. είς 70½% περίπου της πραγματικης υυ-
υλοφορίας.-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α΄

Χρηματιστήρια.

Ἱστορικὴ. Εἰσαγωγή.

Τὰ χρηματιστήρια ὀφείλουσι τὴν καταγωγὴν τῶν εἰς τὰς ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς δευτέρας (x) ἑκατονταετηρίδος ἐν κρήσει οὕσας ἐμπορίας πανηγύρεις (foires), αἷτινες ἦσαν τὸ μὲν ἑβδομαδιαῖαι καὶ ἐγένοντο πλησίον τῆς ἐπισκοπικῆς ἐκκλησίας ἢ μοναστηρίου καὶ εἰς τὰς ὁποίας συνέρρεον οἱ γεωργοί, ὅπως πωλήσωσι λαχανικά, γάλα, αὐγά, καὶ ὅπως ἀγοράσωσι παρὰ τῶν ἐκεῖ συρρέοντων μικροεμπόρων ὑφάσματα, οἰκιακὰ ἐπιπέδη κ.λ.π. τὸ δὲ ἐτήσιαι αἰ καὶ εἰσοδαῖοι ἄλλοι αἷτινες ἐγένοντο καθ' ὄρισμένας ἐποχάς, τὸ πᾶσκα, τὰ χριστούγεννα κ.τ.λ. ἢ ὀλίγον πρὸ τῆς ἀνοίξεως ἢ τοῦ φθινοπώρου εἰς ἐμπορίας πόλεις, εὐνοϊκῶς τοποθετημένας, παρ' ὁδοῖς βοκναδομέναις, καὶ εἰς αἷς συνέρρεον παντακῶθεν οἱ ἐμπορευόμενοι, ἐγκόριοι καὶ ξένοι, ὅπως διαπραγματευθῶσιν παντὸς εἴδους ἐμπορεύματα καὶ χάριν τῆς προελεύσεως τῶν ὁποίων κατεβάλλετο πᾶσα προσπάθεια.—

Κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς πανηγύρεως κατηργούντο αἱ ὑπὲρ τῶν βαντεκνιῶν ὑπάρχοντες περιορισμοί, ἐδίδοντο ἀπαλλαγαί ἐν μέρει ἢ καθόλου ἀπὸ τῶν δασμίων, ἀπηγορεύετο ἢ κατὰ ἔχθεσις διὰ χρεῖν μὴ συναφθέντα κατὰ τὴν πανήγυριν.—

Ὁὐκί τὸ ὀλιγώτερον εἰσοδαῖον σήμερον τῶν πανηγύρεων τούτων ἦτο ὁ διαμονονισμὸς τῶν πληρωμῶν λαμβάνων χώραν καθ' ὄρισμένην ἡμέραν τῆς πανηγύρεως, καθ' ἣν ἐκλείετο ὁ λογαριασμὸς ἐμάστου ἐμπόρου καὶ ἀφ' οὗ καθωρίετο τί ἔχειν ἀ λῶβη καὶ τί ἔχειν ἀ δῶση, καί

τερβάλλετο τό ύπόλοιπον.-

Οί τοιαύτοι συμψηφισμοί ήσαν τοσοῦτον μάλλον ἀναγμαιοί κατά τὰς ἐποχὰς ἐυείνας, ἔνευεν τῆς μεγάλης πολιτικίας τῶν κυκλοφορούντων νομισμάτων καί τοῦ ἔλλειπουσ αὐτῶν, τοῦθ' ὅπερ καθίστα ἀναγμαίαν τήν παραγαίαν τοῦ νομισματολάμου, ὅστις ἐξετέλει καί κρέη τραπέζικου, δεχόμενος καταθέσεις καί διενεργῶν μεταφορὰς ἀπό λογαριασμοῦ εἰς λογαριασμόν

Ἐνευεν δέ τῆς ἐλλείψεως πάσης ἀσφαλείας ἐδείχθη πολύ ἔνωρις ἡ ἀνάγκη τῆς ἀποφυγῆς τῆς αὐτοουσίας μεταφορᾶς τῶν χρημάτων καί κατέστη τούτο δυνατόν δια τῶν νομισματολαμικῶν ἐπισης, οἷτινες, λαμβάνοντες κρήματα παρά τοῦ ἔμπορου τῆς πόλεως τῶν ἐδίδον ἐντολήν εἰς τόν ἀνταποκριτήν τῶν, ὅπως μετρήσῃ τό κρήμα εἰς τόν ἐμεῖ ἔνθα διέμενον ὁ ἀνταποκριτής μεταβαίνοντα ἔμπορον καί οὕτω ἐδημιουργήθη ἡ συναλλαγμασιτή.-

Αἱ τοιαῦται δοσοληψίαι ἐδημιούργησαν τήν ἀνάγκην συρμεντρῶσεως ἀς ὠρισμένον μέρος ὄλων τῶν ἐνδιαφερομένων κολλυβιστῶν, ἐμπόρων, πλαουιτητῶν, ἵνα μανθάνωσι τὰ νέσι, ἀναλλάσσειν ιδέας καί κλείσωσιν συναλλαγὰς -

Τοιαῦται συρμεντρῶσεις ἀναφέρονται ὡς γενόμεναι ἤδη ἀπό τοῦ 1111 εἰς Λούμαν, ἀλλ' ἀσφαλέστερον εἶναι νά δεχθῶμεν ὅτι διαρρυθμίσεις τοιαῦται φέρουσαι παρῶτερον χαρακτήρα, ἤρξαντο ἀπό τῆς 13^{ης} ἑξατονταετηρίδος εἰς τὰς τότε ἀμαδούσας ἐπὶ ἐμπορίᾳ Ἰταλιῶν πόλεις Γένουαν, Βενετίαν καί φλωρεντίαν, εἰς τήν Βόρειον Εὐρώπην λίαν ἔνωρις κατέλαβεν ἐπίσηλον θέσιν ἡ πόλις Βρυγδε ἔνθα ἡ συρμεντρῶσις ἐγένετο εἰς μίαν οἰκίαν, ἀντικουσαν εἰς μίαν οἰκογένειαν ὀνόματι Van de Beurs, ἐξ ἧς ἔλκει τήν καταγωγὴν εἰς ὅλας τὰς γλώσσας τό ὄνομα Beurs ἢ Börs ὀλλανδιστί, Bourse γαλλιστί, Börse γερμανιστί, Bolza ἰεπανιστί, Börs σουηδιστί, Borsa ἰταλιστί, εὐτόσῃς

Αγγλίας ενθα καλείται exchange και τῶν χρηματιστηρίων.

Ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον ἡ ἔργασία τῶν χρηματιστηρίων ἀπετώχθη ἐλευθέρα καὶ δὲν παρενεβλήθησαν μωλύματα εἰς τὴν ἀσκησιν τοῦ ἐπαρρέλματος τῶν μεσιτῶν.

Ἐν Ἀγγλίᾳ προ παντός τὸ κρέατος δὲν ἀνεμίχθη εἰς τὴν ὄρυσιν καὶ τὴν ὀρρόνωσιν τῶν χρηματιστηρίων, ἅτινα ἐδόμησαν ὡς ἰδιωτικαὶ ἐπιχειρήσεις καὶ ἐξήρτησαν μέχρι τῆς μερῆς τὸν τοιοῦτον χαρακτήρα. Ἄλλως ἐν Γαλλίᾳ, ὡς θὰ ἴδωμεν κατωτέρω.

Βραδύτερον τὴν ἐπιδοτικέραν θέσιν ὡς ἐμπορικὴ πόλις κατέκτησεν ἡ Ἀμβέρση καὶ ἐπιτὸ ἔτος 1534 ἤνοιξε τὰς πύλας τοῦ μεγαλοπρεποῦ χρηματιστηρίου, εἰς ὃ εἶχον ἐλευθέρα τὴν εἰσόδον εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἅπαντες οἱ ἐμπορευόμενοι οἰκιστοὶ ποτε ἐθνικοῦς καὶ γλώσσας.

Αἱ κούρια ἔργασίαι τοῦ χρηματιστηρίου τούτου ἦσαν ἡ διαπραγματεύσεις τῶν διαφόρων νομισμάτων καὶ συναλλαγμάτων, ἅτινα βαθμῶν πύσανον κατ' ἀριθμὸν καὶ ποσά.

Τῶν οἰκίων ἐμείνων ἐσωτερινοῦ καὶ ἐξωτερινοῦ, ὧν ἡ πίστις εἶχε παρῶθῃ, αἱ συναλλαγματικαὶ ἐμυλοφόρου ἐλευθέρως, ἐμυλοῦντο διὰ τὴν ἀγοράν καὶ ὁ προεξοφλητικὸς τόμος ἐμυλοῦντο ἀπὸ 2-3% ἀπὸ πανηγύρεως εἰς πανηγύριν καὶ ἐπειδὴ ἐρένοντο ἐτησίως τέσσαρες πανηγύρες ὁ ἐτήσιος τόμος ἦτο 8-12%.

Ἐπειδὴ οἱ τόμοι ἦσαν διάφοροι ἀπὸ πόλεως εἰς πόλιν καὶ ἐμυλοῦντο σοβαρῶς, διέφερε καὶ ἡ τιμὴ τῶν διαφόρων συναλλαγμάτων ἔνεμεν τῆς διαφορᾶς ταύτης τοῦ προεξοφλητικοῦ τόμου καὶ διενεργεῖτο μεγάλη κερδοσοπία, μεταπίπτουσα εἰς ἀπλήν τυχηράν πρᾶξιν, ἔνεμεν τῆς βραδύτητος τῆς θυρμωινωσίας, ὥστε ὁ θέλων νὰ ἐμποικήσῃ ἢ ἀγοράσῃ εἰς ἑτέραν πόλιν ἀπῆρτεῖτο ὅπως κλείσῃ τὴν πρᾶξιν διὰ διάσπασμα πέραν τοῦ μηνός.

Εἰς τὰς χρηματικὰς συναλλαγὰς προεβέθη βραδύτερον καὶ ἡ διαπραγματεύσεις ὁμολογιῶν ἠγεμόνων τοῦ ἀγγλικοῦ

ετέμματος, τοῦ βασιλέως τῆς Πορτογαλλίας.-

Καί ἐπί τῶν δανείων τούτων ὁ τόμος ἐυχαίμετο ἀναλόγως τῆς πίστεως τοῦ πιστολήτητος καί κατόπιν ἐπευράτησε νά ἐυδίδωνται κατω τῆς ὀνομαστικῆς ἀξίας, μέ μικρὸν διαφορὰν τὸ πρῶτον $1\frac{1}{4}$ - $1\frac{1}{2}$ % μεγαλύτεραν βραδύτερον 15% καί πλέον.-

Ἀπὸ τοῦ μεσαιῶνος αἱ ἐμπορικαὶ ἐπίσης συναλλαγὰ ἀπέτυψαν μορφὴν χρηματιστηριακὴν εἰς τὸ χρηματιστήριον τῆς Ἀμβέρσης.-

Τὸ τοιοῦτον ἦτο δυνατόν ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων ἐμείνων, ἅτινα διαιροῦνται κατὰ κατηγορίας, πωλοῦνται κατὰ ποσότητας καί ἐφ' ὧν τὸ μαθέμαστον εἶδος δὲν ἐδαθεῖ ἐπιρροήν, ἀλλ' αἱ ποσότητες δύνανται ν' ἀντιματασταθῶσιν παρ' ἑτέρων.-

Ἐπὶ τῶν ἐμπορευμάτων μεταξύ τῶν ὁποίων πρωτεύουσαν θέσιν κατεῖχε τὸ πέπερι ἐδημιουργήθη μεγάλη κερδοσκοπία πρὸ παντός ἐν τῷ λόγῳ ὅτι ἵνα γίνῃ πώλησις δένδ-πῆρχε ἀνάγκη ἐπὶ τόπου ὑπάρξεως τοῦ ἐμπορεύματος, ἀλλ' αἱ πωλήσεις ἐγένοντο ἐπὶ τῶν ἀναμενομένων φορτίων καί αἱ τιμαὶ ἐυχαίμεντο τεραστίως ἀναλόγως τῶν φορτίσεων, τῶν ναυαγίων, τῆς καθυστερήσεως τῶν πλοίων. Σπουδαίαν θέσιν κατὰ τὴν αὐτὴν ἐποχὴν κατέλαβε τὸ χρηματιστήριον τῆς Λυῶν, κρησιμεῦον πρὸς περιωλλογὴν κρηματός διὰ τὸν βασιλέα. Εἰ καὶ ἡ ἀναπτωθεομένη ἀκαλίωτος κερδοσκοπία ἐγένετο ἀφορμὴ θυκῶν καταστροφῶν, οὐδεὶς ἐν τούτοις δύναται ν' ἀρνηθῆ ὅτι διὰ τῶν κρηματιστηρίων ἐγένετο θυγμέντροσις κεφαλαίων, ἅτινα ἐξήσκησαν εὐεργετικὴν ἐπίδρασιν ἐπὶ τῆς ἀναπτύξεως τοῦ πολιτισμοῦ καί τῆς ἐργασίας.-

Τὰ πρὸς ἡγεμόνας δάνεια δὲν ὑπῆρξαν εὐτυχῆ διὰ τὰ κρηματιστήρια. Τὸ ἔτος 1557 ὁ βασιλεὺς τῆς Ἰσπανίας ἀνέστειλε τὰς πληρωμὰς του καί ὀλίγον βραδύτερον Ἐρρίκος II ἀνέστειλε τὴν πληρωμὴν τοῦ τόμου καί τοῦ κρη-

ωλύτρου -

Τὰ χρηματιστήρια ταῦτα τῆς Ἀγγλίας καὶ Λοῦανος βαθμυδὸν ἀπέλεσαν τὴν ἐπουδαιότητα τῶν ἔνευεν διαφορωνλόρων, τῶν πτωχεύσεων τῶν ἡγεμόνων, πολιτικῶν καὶ θρησκευτικῶν ἀνωμαλίαν κατεστάσεων, διαφορῶν πιέσεων ἡμέρους τῶν ἡγεμόνων πρὸς παροχὴν χρημάτων καὶ παρεώρησαν τὴν θέσιν τῶν εἰς τὸ χρηματιστήριο τοῦ Ἀμβτελοδάμου. -

Ἐπεὶ αἱ συναλλαγαὶ δὲν περιορίσθησαν ἐπὶ τῶν ὁμοιοριῶν, ἀλλ' ἐξεταθῆσαν καὶ ἐπὶ τῶν μετοχῶν ἑταιρειῶν, αἵτινες ἰδρύθησαν καὶ ἔδοκην πρὸς διεξαγωγὴν τοῦ ἐμπορίου μετὰ τῶν ὑπερπόντιων χωρῶν καὶ αἵτινες τὸ ἔτος 1602 συνήνωθησαν καὶ ἀπεκαλεσθῆσαν τὴν (Verenigde Oostindische Compagnie = Ἠνωμένη ἑταιρεία τῶν Ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν) ἥς αἱ μετοχαὶ μόλις ἐξεδόθησαν ἔτιμήθησαν 14-16% ὑπὲρ τὸ ἀρτίον. -

Ἡ ἑταιρεία τὸ ἔτος 1605 ἔδωκε μισθὸν 11% οὐκ εἰς χρῆμα ἀλλ' εἰς πέπερι καὶ ἡ τιμὴ ἀνῆλθεν εἰς τὰ 130%, τὸ 1607 εἰς τὰ 200%. Αἱ τιμαὶ ἐυνοοῦντο τεραστίως, τῆς ὑπερτιμήσεως ἀνελεύσεως καὶ μέχρι 600% καὶ ματελεύσεως καὶ κάτω τοῦ ἀρτίου. Τὰς διακυμάνσεις ταύτας ὑπεροήθουν αἱ ἐπὶ προθεσμιαὶ πράξεις, ὧν ἐπωφελεῖτο τὸ μὲν ἢ πρὸς τὰ ἀνω κερδοσομῖα, ὅπως ὄψωση ταύτας, τὸ δὲ ἢ πρὸς τὰ κάτω κερδοσομῖα ὅπως καταρριφῆσθαι, χρησιμοποιοῦσα δυσμενεῖς διαδόσεις. -

Ἡ ἑταιρεία ὑπέβαλεν διαμαρτυρίαν εἰς τὴν Κυβερνήσειν προβάλλουσα ὅτι οἱ ὑποκειμηταὶ ἐπώλουν μετοχὰς χωρὶς νὰ τὰς ἔχουσι καὶ κατὰ τὰς παραμονὰς τῆς εὐκαθαρίσεως διεδίδον ψευδεῖς διαδόσεις, ὅπως ἐπιφέρωσιν πτωγεῖν καὶ καλυφθῶσιν. -

Οἱ ἀντίθετοι ὑπεστήριδον ὅτι αἱ ἐπὶ προθεσμιαὶ πράξεις τούναντιον, εἰάν ἡ θέσις τῆς ἑταιρείας εἶναι καλή, συντελοῦσιν εἰς τὴν παρῆλθον τῆς τιμῆς. Ἄλλως τε δὲ τὸ ἐμπόριον

τοῦ Ἀμπελοδάμου πύδουίησε διὰ τῆς ἐλευθερίας τῶν
συναλλαγῶν.-

Ἡ Κυβέρνησις τὸ ἴδιον ἐπέστησεν ὅτι οὐδεὶς ἦδύνατο νὰ
πωλήσῃ πλείονας μετοχάς, εὐμείων ὥς πράγματι εὐμείη-
το. Παρ' ὅλα ταῦτα τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο μηδὲν καί μάλ-
λον ἐπεβροτήθη τοῦς καινῆς πίστεως κερδοσυνοτάς, ὅπως
μὴ ἐμπληρῶσι τὰς ἀνηλημμένας αὐτῶν ὑποχρεώσεις.-

Ἡ ἰδρυσις τῆς ἐταιρείας τῶν Δουκιῶν Ἰνδιῶν, ἢ ἰσομο-
ρφή εἰς τὸ χρηματιστήριον ὁμολογιῶν δανείων πολλῶν
ξένων χωρῶν ἔδωκε μερίστην κίνησιν εἰς τὸ χρηματι-
στήριον τοῦ Ἀμπελοδάμου, ὥστε τὸ δελτίον αὐτοῦ κα-
τὰ τὸ τέλος τῆς 1825 ἑκατονταετηρίδος περιλαμβάνανε
δὸ ἑσπερικίους καὶ δὸ γερμανικὸς τίτλους, ἀλλὰ καὶ
προεβλήθη λυσιπώδης κερδοσυνοπία καὶ ἐπῆλθον μερί-
σται καταστροφαί.

Ἐρένοντο συναλλαγαί ἐπὶ βεγγῶν πρὶν ἠάλιευθῶν,
ἐπὶ σίτου πρὶν ἢ παρακθῆ. Δὲν δυνάμεθα νὰ παραλεί-
ψωμεν ν' ἀναφέρωμεν περὶ τῆς διεξακθείσης κερδοσυ-
πίας ἐπὶ ἐνός ὄνθους, διότι ἀπετέλει τὸ κλαστικὸν πα-
ραδειγμα μέχρι τοῦ σημεῖου δύναται νὰ φθάσῃ ἢ μα-
νίαι πρὸς ἀμοιβὴν κέρδος καὶ μέχρι τοῦ βαθμοῦ ἀπε-
ρισμεφίας νὰ ὀδηγήσῃ.-

Εἶναι παροιμιώδης ἢ πρὸς τὰ ὄνθη ἀγάπη τῶν Ὀλλαν-
δῶν, δι' ὧν πληροῦσι τοὺς ἐξώστους καὶ τὰ παράθρονα
τῶν οἰκιῶν αὐτῶν.-

Τὸ λείριον εἰ καὶ ἄσθεμον, ἐνεμεν τῆς ὀφαιότητος τοῦ
καὶ τῶν πολλῶν χρωματισμῶν αὐτοῦ, κατέστη ἀντικείμε-
νον δωρητοῦ ἐμπορίου, εἰς ὃ κατὰ τὸ ἔτος 1638 ἀνμείχθη
ὄλος ὁ πληθυσμὸς καὶ αἱ τιμαὶ αὐτοῦ ἀνῆρχοντο διαρμῶς
εἰς τὸ ὕψη, μέχρι οὗ ἡ αἴθια ὑπερέβη ἀναλογικῶς τὴν αἰ-
δίαν τοῦ χρυσοῦ.-

Οἱ πλείστοι ἔπεισαν νὰ πωλήσωσι ἢ ὑποθηκώσωσι
τὰς οἰκίας των, ἐπαγγελματικαὶ διεκλυον τὰ κατασθημα-

τά των, όπως προμηθευθῶσιν χρήματα καὶ ριφθῶσιν εἰς τὴν ἐπὶ τοῦ λειρίου κερδοσκοπίαν.-

Νέοι καὶ γέροντες ἄνδρες καὶ γυναῖκες, πλούσιοι καὶ πένητες, ἄρχοντες καὶ ὑπηρέται, δέσπονται καὶ θεραπαινίδες, ἐγκατέλειπον τὴν ἐργασίαν των καὶ προεπάθουν νὰ ἐξοικονομήσωσιν ὅτι δῆποσε ὅπως παίξωσι ἐπὶ τοῦ λειρίου.-

Ἐννοεῖται ὅτι ἡ καταστροφή δὲν ἐβραΐδυνε νὰ ἐπέλθῃ καὶ ὡς λέγει ὁ βόγκρονος βιογραφεὺς Μετεγαθους τὸ τέλος ἐπῆλθε τραγικόν μὲν, ἀλλὰ γελοῖον καὶ πλήρες ὀνειδος.

Χρηματιστήριον Λονδίνου.

Τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου κατὰ τὰς ἐποχὰς ταύτας δὲν ὑστέρησεν εἰς κερδοσκοπίαν! Ὁ γνωστός μεγαλέμπορος καὶ τραπεζίτης Sir Thomas Gresham κατέβαλε τὰς δαπάνας τῆς οἰκοδομῆσεως τοῦ χρηματιστηριακοῦ μεγάρου οἰκοδομηθέντος κατὰ τὰ ἔτη 1564-1567 καὶ κληθέντος the Bourse ἀλλὰ κατόπιν ἐπ' εὐκαιρίᾳ ἐπισκέψεως τῆς βασιλίσσης τῆς Ἀγγλίας μετενομάσθη Royal Exchange

Τὸ 1666 ἐπυρπολήθη καὶ ὁ Κάρολος 11^{ος} ἔθεσε τὸν θεμέλιον λίθον τοῦ νέου οἰκοδομήματος, παραδοθέντος εἰς κοινήν χρῆσιν τὸ ἔτος 1669. Ἀλλὰ καὶ τοῦτο ἔσχε τὴν αὐτὴν τύχην τὸ ἔτος 1838 καὶ ἐπὶ τῆς αὐτῆς θέσεως ἀνοικοδομήθη τὸ τρίτον κτίριον, ὅπερ ὑπάρχει μέχρι σήμερον.-

Αἱ μετοχαὶ καλούμεναι εἰς τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου stocks ἀπετέλουν, καὶ ἐνταῦθα τὸ κῶριον ἀντικείμενον τῶν χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν.

Κατὰ τὸ ἔτος 1691 ὑπῆρχον ἐν Ἀγγλίᾳ τρεῖς μεγάλοι ἀτμοπλοῖμαί ἐταιρεῖαι ἐξασκιοῦσαι εἰς εὐρείου κλίμακα ἐμπόριον.

Ἡ κατὰ τὸ 1599 ἰδρυθεῖσα ἐταιρεῖα τῶν ἀνατολικῶν Ἰνδιῶν, ἡ ἐταιρεῖα τῆς Ἀφρικῆς ἡ Γουίνεας καὶ ἡ Hudson

Βεγγυ και εντος τριων ετων προσεκεθησαν ουχι ολιγωτερα των 53 και το 1694 ιδροθη η Τραπεζα της Αγγλιας.

Η νομοθεσια εσθως εδ αρχησ επενεβη προς διακρυσθησ τιν των χρηματιστηριακων συναλλαγων και απο του ετους 1697 ωρισθη εις 100 ο αριθμος των επιστημων μεσιτων, οσζινες ωφειλον να τηρωσι ταυτιμα βιβλια και εισουσ απηγορευετο να διενεργωσι πραξεισ δι ιδιον λογαριασμων.

Παρ όλα ταυτα ουδεν κατιορθωθη και ουδωλωσ παρεωλωθη η αλαλινωτοσ κερδοσυμοπια, ηεις εδημιουργησε μολοσσιαιασ καταστροφαισ.

Εις το χρηματιστηριον ειχε παρεκχωρηθη ωρισμενος χωρος δια τουσ επι των κρησγραφων μεσιτασ, εκερωσ χωρωσ δια τουσ εμπωρουσ και μεσιτασ επι των πολυτιμων μεταλλων και συναλλαγματικων και ετερωσ χωρωσ δια τουσ εμπωρουσ ματ ειδωσ εμποριασ.

Οι εμπωροι παρεπανοδυντα δε επι των κρησγραφων μεσιται κατελαμβανον χωρον δι αυτουσ προωρισμενον και ταυτωσ του οτι διεδιδων φευδεις ειδησεισ, οτωσ επιδρωσιν επι των τιμων, δια των κρησγων των και του θαρβουσ επεφερων ευρησιν.

Αλλα και οι μεσιται κρησγραφων εφωκων οτωσ εις το απρεκωρητον και κελωσ απεκωρησαν απο το Royal Exchange και διεστραγον τασ συναλλαγματικων εις την πλησιον κειμενησ Change Alley εις το οπαιθρον και εφ οταν ο καιρωσ δεν επετρεπεν ει τασ πωραιμενασ μαφενεια.

Το πρωτον επιστημον δελτιον Course of Exchange (σημερον καλουμενον Official price list) εβεδωθη την 24ην Μαρτιου 1714 και το πρωτον εξωτεριον δανειον, οπερ ενεγραφη εν αυτωσ ητο δανειον προς τον Γερμανον Αυτοκρατορα ημισιωσ ευαταμμυριασ λιρων επ εγγυησει δημοσιων προσοδων.

Το κρατωσ ειχε διακρυσως αναρμασ και το δημοσιον

κρέος ἀνῆλθε κατὰ τὰς ἀρχὰς τῆς 18^{ης} ἕως τὸν 18^{ον} αἰῶνα εἰς 54 ἑκατομμύρια λίρας, τοῦ Exchange Alley γινομένου κέντρον διὰ τὰς διαπραγματεύσεις τῶν κρατικῶν δανείων.

Τὸ ἔτος 1711 ἰδρύθη ἡ South Sea Company = Ἐταιρεία τῆς Νοτίου Θαλάσσης, μεφαιαίου 10 ἑκατομμυρίων λιρῶν δανεισθέντος εἰς τὸ κράτος καὶ εἰς ἣν ἐδόθησαν πολ- λά προνόμοια. Ἡ ἱστορία τῆς Ἐταιρείας εἶναι πολὺ περι- πετεωδὴς καὶ αἱ δικαιωμάτων εἰς τῶν τιμῶν αὐτῆς τεράστια.

Ἄρκει ν' ἀναφέρωμεν ὅτι ἡ τιμὴ τῆς μετοχῆς μιᾶς λίρας ἀνῆλθεν τὴν 8^{ην} Ἀυγούστου 1720 εἰς λίρας Ἀγγλικῆς 1200, ὅπως ἀμέσως κατόπιν ἀρχίσθη ἡ πτώσις, ὡςσε τὸν Ὀκτώ- βριον τοῦ αὐτοῦ ἔτους ἐσημειοῦτο εἰς λίρας Ἀγγλικῆς 86.

Αἱ πτωχεύσεις ἦσαν ἀλλεπαλλήλα, εὐποροὶ οἰκογένειαι πε- ριῆλθον εἰς ἐνδοσίαν, καὶ τίς οἶδε πῶσον κῆρυμα κτηθέν διάστε- ρήσεων, καὶ μαυρᾶς ἐργασίας κακεβραχθήθη εἰς τὴν δίνην ταύτην.

Ἐὰν λαοὶ ἐξηγέρθη, διατάχθη ἡ παῦσις τῶν διεσθοντιῶν καὶ ἡ καταστροφὴ τῆς περιουσίας αὐτῶν. Ἀλλὰ τὸ κακὸν ἐγένετο καὶ παρ' ὅλα ταῦτα αἱ τοιαῦται καταστροφῆς οὐδόλως παρεμύ- λυσαν ὅπως ἡ κερδοσκοπία ἐξακολουθήσῃ τὸ ἔργον τῆς καὶ τὸ κοινὸν οὐ μόνον δὲν ἐγένετο συνετώτερον, ἀλλὰ καὶ ἔρρι- πκε τὸ κῆρυμα εἰς τὰς παραβολωτέρας τῶν ἐπιχειρήσεων.

Ὅλγα ἔτι μετὰ τὴν καταστροφὴν ἰδρύθησαν 158 ἑταιρεῖαι. Ἰδρύθη ἑταιρεία ἐναντίον τῶν διαδυρίων, ἑταιρεία πρὸς βελ- τύωσιν τοῦ γένους τῶν ἡμιόνων, ἑταιρεία πρὸς κατασκευὴν τροχοῦ ἀεικινήτου, ἰδρύοντο ἑταιρεῖαι, ὧν τὸ αὐτικεῖμε- νον ἐτηρεῖτο κωστικόν, μέχρις οὗ τὸ μεφαιαίον καλυφθῆ καὶ τὸ κοινὸν προσήρχετο ἐκλιπαροῦν ὅπως τῷ δοθῆει μεσοκαί.

Ἀπασαὶ αὗται αἱ ἑταιρεῖαι πολὺ γαχνῶς ἐξέλιπον ἢ μὴ κατόπιν τῆς ἄλλης καὶ ἐσημειοῦσαν ἀλλεπαλλήλας καταστρο- φὰς, αἵτινες ὅμως δὲν ἐγένοντο μαθήματα καὶ ἐξηκολούθη ἡ ἀνθρωπότητα τῶν ἰδρυτῶν, ὑποβραχόμενον ὑπὸ τῆς ἐπι-

ετίας και της επιθυμίας άπόπου κέρδους έυ μέρους του κοινού.

Ενεμεν τούτου όμως δέν όφείλει νά ριφθῆ ὁ λίθος του άναθεματος κατά των άνωούμων έταιρειών και του χρηματιστηρίου, διότι ού μόνον έυ τούτων πολλαί πυδουίμψαν, αλλά άνευ του χρηματιστηρίου και των άνωούμων έταιριών ως λέγει Eichenberg (das Blitalter der Finanzen 1896) τό Άγγλιόν Κράτος δέν θά κατώρθωνε νά δανεισθῆ άπό του 1896 μέχρι του 1815, 900 έκατομμύρια λίρας Άγγλίας νά καταβάλη τό $\frac{1}{2}$ των όφειλομένων και νά ρινη τό πλουσιώτερον κράτος του κόσμου.

Η νομοθεσία επενέραιεν και έφηφίδοντο διάφορα μέτρα, αλλά πάντοτε άνευ άποσελέπματος. Επί τῆ προτάξει του άρχικαρχελαρίου Λόρδου Robert Walpole όπεβλήθη τό 1730 νομοσχέδιον, όπερ και έφηφίσθη, όί ού άπρηγορεύετο, η έμδοσις δανείων έξωτερικίων Κρατιών άνευ άδειας του Βασιλέως και τό έτος 1733 έφηφίσθη η Six Year Bankruptcy Act, όί ης άπρηγορεύθησαν αι έπί δώροφ και προθεσμία πράξει, έφ' όσων δέν έπρόκειτο νά παραδοθώσι τά χρεώγραφα, άλλ' άπλώς νά πληρωθώσιν αι διαφοραί, όστις τελευταίος νόμος καταργηθη τό έτος 1850.

Η έλλειψις όργανώσεως του χώρου εις τό Change Alley καθίστατο όσημέραι επαισθητή και αι μετέχοντες εις τό Change Alley συνέστησαν ίδιον Club τό 1762, όστινος και αυτού δεικθέντος άνεπαρκούς προέβησαν εις την οίκοδομήν μεγάρου, εις ὃ ένεματεστάθησαν τό 1775 και όπερ έκειτο εις την γωνίαν της Threadneedle Street και της Sweeting Alley, έναντι της πλευράς, έφ' ης υπάρχει σήμεραν τό μεγάρον του Stock Exchange και εις ὃ η είσοδος ητο έλεοθέρα εις πάντα έπί πληρωμή ὁ πενήτων.

Τά έξωτερικά δάνεια έδημοσιόθουν νά διαπραγματεύωνται εις τό Royal Exchange και τά Άγγλικά δάνεια, ως ήδη άπό του 1764, εις την Rotund της έγγός κειμένης

απέδης τῆς Ἀγγλίας -

Ἐν τέλει ἠγορεύθη χώρας ἔναντι τῆς Carolsia μετ' αὐτῆς ὁ θεμέλιος λίθος ἐτέθη τὸ 1801. Περὶ τὰ μέσα τῆς ἐκατονταετηρίδος ἦτο ἕτοιμον τὸ οἰκοδόμημα καὶ τὸ 1833 ἐπερνεθῆθη διὰ πολλῶν προσθηκῶν καὶ οὕτω μακροθώπη ὁ ἐντὸς περιορισμένου χώρου περιορισμὸς τῶν συναλλαγῶν, εἰς ὃν δὲν εἶχον εἰσοδὸν παρὰ αἱ ἐνδιαφερόμενοι.-

Ἐπὶ μεφάλης τοῦ Stock Exchange ἐτέθη ἡ Ἐπιτροπὴ κληθεῖσα Committee for general purposes) εἰς ἣν ἀνετέθη ἡ γενικὴ ἐποπτεία. Διὰ τὰς ἐπὶ προθεσμίας πράξεις ὠρίσθησαν ὠρισμένοι ἡμέρας ἐμαθαρισεως (Settlement days), ἧς ἐλάμβανε οὐτάμις ἐτησίως καὶ κατόπιν μηνιαίως.-

Ὡς εἶδομεν ἀνωτέρω, ἀπ᾿ αὐτὰς αἱ περιοριστικαὶ διατάξεις δὲν ἐπέφερον ἀποτελέσματα καὶ τὰ πράγματα ἐβελτιώθησαν μόνον ὅταν αἱ χρηματικαὶ καὶ λοιπὰ ἀναμνησόμενα ἐβυθώθησαν εἰς ὑψηλότερον ἥθιμὸν καὶ ἀπέκτεσαν καλυτέραν φανεύσασιν τῆς ἀξιοπρεπείας αὐτῶν.-

Τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λονδίνου κατέλαβε τὴν πρώτην θέσιν εἰς τὸν κόσμον. Ἀρκεῖ ν' ἀναφέρωμεν ὅτι τὸ καταβεβλημένον κεφάλαιον τῶν ἐν τῷ δευτέρῳ αὐτοῦ ἀναγραφόμενων ἐταιριῶν ἀνῆλθετο καὶ Ἀπρίλιον 1910 εἰς 9.176.619.734 λίρας Ἀγγλίας καὶ ἡ ὀνομαστικὴ ἀξία ὅλων τῶν ἀναγραφόμενων τίτλων εἰς 10 δισεκ. λίρας Ἀγγλίας.-

Χρηματιστήριον Παρισίων.

Τὸ χρηματιστήριον τῶν Παρισίων μνημονεύεται τὸ πρῶτον τὸ ἔτος 1304 εἰς ἓν διάταγμα, καθ' ὃ ὀρίζεται ὅτι αἱ ἐπὶ τῶν συναλλαγμάτων συναλλαγαὶ ὀφείλουσι νὰ γίνωνται εἰς τὸ Grand Pont καὶ ἔτι οὕτως ἡ γέφυρα αὕτη καλεῖται Pont à Change.-

Ἐκεῖθεν αἱ εὐμενεῖς τῶν ἐμπόρων καὶ μεσιτῶν μετέστησαν εἰς τὸ ἐγγὺς κείμενον μέγαρον τῆς Διαιμοσύνης καὶ ἐκεῖθεν εἰς τὸ Palais de Soissons, ὁδὸς Φιλεαμπροίχ.

Τὸ κρηματιστήριον τῶν παρισίων ὄχι ἀπέκτησεν τῶν κρηματιστηρίων τοῦ Ἀμεσλοπόλεως καὶ Λουαίνου εἰς τρελλήνικροδομοσίαν.

Τὴν κορίαν ἀφιστηρίαν ἔδωκαν αἱ ὑπὸ τοῦ Ζαηλιῶν ἰδρυθεῖσαι ἑταιρίαι ἡ Compagnie des Indes καὶ ἡ Banque Royale, περιῶν πραγματοποιεῖται εἰς ἕτερον κεφάλαιον.

Ἔνα δόσωμεν ἰδέαν τοῦ τί συνέβαιναν ἀρμείν' ἀναφέρωμεν ὅτι αἱ μετοχαὶ τῆς ἑταιρίας ἐμδοθεῖσαι εἰς λίβρ. 550 τὸν Μαΐον 1719. ἔφθασαν τὸν Δεκεμβρίον τοῦ αὐτοῦ ἔτους εἰς 16500 καὶ ἔσπον ἀνωτέραν τιμὴν 18000.

Αἱ διακυμάνσεις ὑπερέβαινον τὰς πλῆθας λίβρας ἀπὸ τιμῆς εἰς τιμῆν.

Ἡ παράλογος αὐτῆ ὄφθασι τῶν μετοχῶν ἀνηκούσθη καὶ ταύτην τὴν Κυβέρνησιν, ἥτις ἔκρινε ὅτι ἔπρεπε νὰ ληφθῶσι περιοριστικὰ μέτρα καὶ ἐξεδόθησαν διάφορα διατάγματα, ὧν αἱ διατάξεις ἀνὰ περιεργοὶ καὶ μοναδικαὶ εἰς τὴν ἱστορίαν τῶν κρηματιστηρίων.

Ἐκ τούτων τῆ 31^{ης} Μαΐου 1720 ὤρισε τὴν τιμὴν τῶν μετοχῶν εἰς 8000 λίβρας καὶ ὅτι ἀπὸ 1^{ης} Ἰουλίου αὐτῆ ὄφειλε νὰ μειούται μηνιαίως, κατὰ 500 λίβρας, μέχρι οὗ κατέληθῃ μέχρι Δεκεμβρίου εἰς τὰς 3000 λίβρας.

Ἡ κυβέρνηση κατὰ τὴν τῶν καταστροφῶν ἀππρόρευσε τὰς συναλλαγὰς εἰς τὴν Rue Quincampoix, ἀλλ' ἐπετρέφε ταύτας ὀλιγον βραδύτερον καὶ τὸ κρηματιστήριον ἐνεκατεστάθη εἰς τὸ Hotel des Nevers ὅπου εἶναι σήμερον τὸ μέγαρον τῆς Ἐθνικῆς Βιβλιοθήκης. Ἐμεῖ ἔμεινε μέχρι τοῦ 1793, ὅτε πάλιν ἡ Ἐθνικὴ Συνέλευσις ἀππρόρευσε τὰς συναλλαγὰς εἰς τὴν Rue de la Monnaie τῶν κερδοσοπιῶν.

Αἱ ἐκ τῆς διακοπῆς τῶν κρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν ἐπελθοῦσαι ζημίαι εἰς τὴν καθ' ὅλου οἰκονομίαν ἐγένοντο αἰσθηταὶ καὶ τὸ κρηματιστήριον διὰ διατάγματος 10 Μαΐου 1795 ἠνοιξε ἐκ νέου τὰς πόλεις εἰς τὸ Λουβρον, ἐξ οὗτὸ 1826 μετέβηκε εἰς τὸ καὶ νῦν ἐν κρήσει μέγαρον.

Ἐν Γαλλίᾳ ἦδη Διάταγμα Φιλίππου τοῦ ὠραίου προσέ-
δωκεν εἰς τὸ ἐπαγγελμα τοῦ μεζιτοῦ ἐπίσημον χαρακτῆ-
ρα, ὁρμηθέν κυρίως εἰς λόγων φορολογικῶν. Αἱ θέσεις τῶν με-
σιτῶν ἦσαν ὠρισμέναι καὶ ἠγοράζοντο.-

Εἰς τοὺς 60 ἐπίσημους Agents de change διετηρήθησαν
τὰ ἀρχαῖα προνόμοια καὶ οὕτω ἔλαβον ὠρισμένον κῶρον
ἐντὸς τοῦ κρηματιστηρίου, τὸ λεγόμενον Ragoiret, οἱ ἕτεροι
συνηλλάσσοντο ἐν ἑτέρῳ πλησίον κῶρῳ καὶ ἀπετέλειαν
τὴν λεγομένην Coullisse.-

Ἐν Γερμανίᾳ ἦδη ἀπὸ τοῦ 1558 ἀπαντᾶται κρηματιστή-
ριον ἐμπορευμάτων καὶ συναλλαγμάτων εἰς τὸ Ἀμβούργον.-

Εἰς τὴν Βιέννην ἦδη ἀμέσως μετὰ τὴν ἐστάσιν τοῦ κρη-
ματιστηρίου. κατὰ τὸ 1771 ἦρξεν αἱ εἰς χρεώγραφα σο-
ναλλαγαί. Μεγάλην σπουδαιότητα κατὰ τὴν 18^{ην} ἔματ. ἀ-
παντᾶ τὸ κρηματιστήριον τῆς φραγκοφούρης διὰ τοὺς κρη-
ματικὰς συναλλαγὰς, ἥτις σπουδαιότης πύσκειν διὰ τῆς ὑ-
πάρξεως ἐκεῖ μεγάλων τραπεζητικῶν οἰκῶν καὶ ἰδίως τοῦ
Ανοέλμε Ροσσίνε (1743-1812) καὶ ἀπὸ τοῦ 1793 κατέλαβεν
ἐπίσης ἐξέχουσαν θέσιν διὰ τὰς ἐπιτάων χρεωγράφων σο-
ναλλαγὰς.-

Κρηματιστήριον Βερολίνου.

Ὁ Φρειδερίκος Γουλιέλμος Ε' παρεχώρησεν εἰς τοὺς ἐμ-
πόρους, ὅπως συνερχονται εἰς οἴκημα ἀνάμικτον εἰς τὸ κῆ-
μα πλησίον τοῦ βασιλικοῦ ἀνακτόρου τὸς ἔτος 1789, ὃς ἐξ-
έδωκε διάταγμα ἐπιτρέπον εἰς αὐτοὺς τὴν διοίκειν τοῦ
κρηματιστηρίου.-

Τὸ κρηματιστήριον τοῦ Βερολίνου ἔσχε πολὺ καμὰς ἡ-
μέρας ὅτε τὸ 1806 εἰσῆλθεν ὁ Ναπολέων εἰς Βερολίνον. Ἐν
τούτοις τὸ κρηματιστήριον τοῦ Βερολίνου καθυστέρησε
πολὺ εἰς τὴν ἐξέλιξιν, ἣν ἔσχον αἱ ἕτεραι κῶραι καὶ εἰσῆλθε
εἰς τὴν πόλιν πολὺ ἀργότερον.-

Μέχρι τῆς 18^{ης} ἔματονταετηρίδος διαπραγματεύονται

μόνον συναλλαγματικά και νομίσματα και μόλις από τας 19^η_ς εκατονταετηρίδος αρχίζει η ανάπτυξις εις τας εις χρωμαφά συναλλαγάς, λαβοῦσα μεγάλην επίτασιν μεγάλην επίτασιν μετά τὸ δεύτερον ἡμισυ αὐτῆς.

Ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τῆς Γερμανίας ἀρχεται ἀπὸ τοῦ ἔτους 1816 ὅτε ἐδημιουργήθησαν περιουσίαι διὰ τῆς ὑψώσεως ὄλων τῶν χρωμαφῶν.

Ἰπτανειλημμένα καταστραφαί, ὧν ἡ πρώτη ἀφετηρία ἦτο ἡ αὐθαίρετος μείωσις τοῦ κρέους αὐτῆς ὀπὸ τῆς Ἰσπανίας προὐάλεσαν διάφορα διατάγματα τὸ 1836, 1840, 1844 δι' οὗ τελευταίου αἱ ἐπὶ προθεσμίᾳ συναλλαγῶν ἐμπρόχθησαν ἄκυροι καὶ ἀπηγορεύθη εἰς τοὺς ὄριμισμένους μετέπειτα νὰ μεσολαβῶσι διὰ τολαύτας πράξεις καὶ ἥτις ἀπαγορεύσις, εἰ καὶ δὲν ἔχε ληφθῆ ὑπ' ὄφιν ὑπὸ τοῦ χρηματιστομένου κόσμου, καταργήθη τὸ 1856.

Καταπληκτικῶς διακυμάνσεις παρουσίασαν αἱ τιμαὶ κατὰ τὸν Γερμανοαυστριακὸν πόλεμον τοῦ 1866. Ἡ μετὰ τὸν Γαλλογερμανικὸν πόλεμον ἀναπτειχθεῖσα μανία πρὸς ἰδρυσιν ἐταιριῶν (ἀριθμοῦνται ἄνω τῶν 960 μὲ κεφάλαια 3½ δισεκατ. μάρμων ἀπὸ τοῦ 1870-1873) καὶ ἡ ἀκολουθησασα κερδοσκοπία ἐδημιούργησε τὴν κρῖσιν τοῦ 1873 ἣτις ἤρχισε ἀπὸ τῆς Βιέννης.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ΄

Ἐννοια καὶ Ὄρισμός Χρηματιστηρίου.

Εἶναι δυσχερές νὰ δοθῆ ὄρισμός τοῦ χρηματιστηρίου ἅπαντες αἱ ὑπὸ τῶν ἐπισημόνων δοθέντες ὀρισμοί, δὲν ἱκανοποιεῖσι καὶ διὰ τοῦτο καὶ αἱ νομοθεσίαι ἀπέχουσι ἀπὸ τοῦ νὰ δώσωσι τοιοῦτον ὄρισμόν. Τὸ κορίον χαρακτηριστικὸν τῶν χρηματιστηριακῶν πράξεων ἔγκειται ἐν τὰ διαπραγματευόμενα κρεῖττογραφα καὶ ἔμπορεύματα ἀποβάλλουσι τὸν ἀγορικὸν αὐτῶν χαρακτῆρα καὶ διαπραγματεύονται καθ' ὄρισμέναις ποσότησιν, ἐνῶς πὶ τῶν ἔμπορικῶν πανηγύρεων τὸ ἔμπορεύμα προβιομίδεται ἐπὶ ἑκάστῳ ἢ τοσούτοις ἀξίωμα τοσούτω. —

Καὶ εὐτὸς τοῦτω ἐνφ' ἐπὶ τῶν ἔμπορικῶν πανηγύρεων αὐτὸ συναλλαγῶν κυρίως διεξάγονται μεταδὸ μεγαλειποριῶν καὶ μικροεπαγγελματιῶν, εἰς τὰ χρηματιστήρια κατ' ἔδοχὴν μετέχουσι μεγαλέμποροι. —

Κατὰ ταῦτα δυναμέθα νὰ ὀρίσωμεν τὸ χρηματιστήριον ὡς εἰρηολόγησιν τὸ χρηματιστήριον εἶναι συγκροτήμα ἐγκειρισμένον ὑπὸ τοῦ Κράτους, ὁποιεῖμενον εἰς τὴν ἐπισημοῦσιν αὐτοῦ καὶ συνίσταται εἰς τὸν ἐν ὄρισμένῳ κίττῳ καὶ ὄρισμέναις ὄραις συγκειμένῳσιν ἐπισημοῦσιν καὶ βοηθητικῶν ποσότητων εἰς τὸν σκοπὸν ἐπισημοῦσιν συναλλαγῶν εἰς ὄρισμέναις ποσότησιν, γενικῶς καθορισμέναις, κρεῖττογραφῶν, νομισμάτων, ποικίλων μεταλλῶν, συναλλαγματιῶν, ἔμπορικῶν καὶ ἀφορατικῶν ὀρισμένων καθ' ὄρισμένους ὄρους. —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'

Μετοχαί Ὁμολογίαι.

Ι.- Εἰσαγωγή.

Ἡ μετοχή καί ἡ ὁμολογία παρουσιάζουσιν ἐξωτερικῶς ὁμοειδῆς ἰδιότητας. Ἀμφότερα εὐδίδοντο κατὰ τοὺς αὐτοὺς τύπους, ὀνομαστικά, εἰς διαταγὴν, εἰς τὸν κομωτικόν, ὅτε εἰς τὴν τελευταίαν περιπτώσειν ἡ ἀπλή παράδοσις ἀρκεῖ ὅπως μεταβιβάσῃ τὴν ἰδιουκτησίαν...

Ἀμφότερα εἶναι ἐφωδισθέντα διὰ βεβαίως μικρῶν δελτίων καλουμένων μερισματοποδείξεων ἐπὶ μετοχῶν, τοκομεριδίων ἐπὶ ὁμολογιῶν, διὰ τῆς κοινῆς χέσεως αὐτοῦ χαρακτηρισθῆναι εἰς ἑτέρας γλώσσας, ὅπως διὰ τῆς παραδόσεως ἑνὸς τῶν δελτίων τούτων καθ' ὄρισμέναν περίοδον εἰσπράττεται ἡ πρόσοδος αὐτῶν.

Ἀμφότερα εὐδίδονται εἰς προοργολὰ μικρὰ συνήθως ποσὰ 25 δρχ. ἕως 1000 καὶ ἀμφότερα εἶναι οἴφορες τῆς ἀπαιτήσεως. Παρ' ὅλα ταῦτα οὐσιαστικῶς διαφέρουσιν ἑταῶς. Ἡ μετοχή ἀντιπροσωπεύει ὄρισμένον ποσοστὸν συμμετοχῆς εἰς μίαν ἐπιχείρησιν. Τὸ κεφάλαιον μίας ἐταιριῆς ἐπιχειρήσεως διαίρεται εἰς ἴσα μέρη τὰς καλουμένας μετοχάς, ἃν αὐτὰ καὶ συμμετέχουσι εἰς τὴν ἐπιχείρησιν κατὰ ποσὸν ὅπερ ἀντιπροσωπεύουσιν αἱ μετοχαί ὅτε κέμενται.

Τοιαῦτα ἐταίρια, εἰς ἃς τὸ κεφάλαιον εἶναι διηρημένον εἰς μετοχάς, εἶναι αἱ ἀνώμαλα καὶ ἑτερόρρυθμα κατὰ τὸ ἑτερόρρυθμον κεφάλαιον, ἐφ' ὅσον τοῦτο ἔχει διαιρεθῆ εἰς μετοχάς. Ὁ μάτοχος μετοχῆς μετέχει εἰς τὰ κέρδη καὶ τὰς ζημίας τῆς ἐπιχειρήσεως. Δὲν εἰσπράττει ὄρισμένον τόμον ἀλλὰ ποσοστὸν ἐκ τῶν κερδῶν, ὅτε καλεῖται μερίσμα, ἢ τὰ εἰς τὸ τέλος τοῦ ἔτους ἢ ἐξαμηνίως γίνεται δ' ὁποιοῦσμός τῶν ἀποτελεσμάτων

εἰς ἐταιρίας καὶ τὰ κέρδη μετ' ἀφαιρέσει τῶν ἐξόδων καὶ κρατήσεων τινῶν, διαφόρων καθορισμένων κατὰ τὴν νομοθεσίαν καὶ τὸ καταστατικὸν ἐμάστις ἐταιρίας, ἢ τοὺς συνήθως ταυτισμοῦ ἀποθεματισμοῦ, ἐπιτάκτου κρατήσεων δι' ἀποσβέσεις, ποσοτῶν, συμβούλων, Διευθύνσεως, Προσωπικοῦ, προνομοδοτήσεως ταμείου συντάξεων κ.λ.π. διακρίνονται. —

Ἡ πρόσθετος μίαις μετοχῆς δὲν εἶναι τὸ ὠρισμένον, ἀλλὰ δύναται νὰ εἶναι μικροτέρα ἢ μεγαλητέρα ἀνάλογως τῶν αποτελεσμάτων. —

Ἄλλ' εἶναι δυνατόν ἡ μετοχὴ νὰ μὴ δώσῃ ἐπὶ ἕτη οὐδεμίαν πρόσθετον, εἰάν δὲν ὑπάρχωσι κέρδη. Ἄλλ' εἰάν οὐ μόνον δὲν ὑπάρχωσι κέρδη, ἀλλ' ὑπάρχωσι ζημῖαι, ἕκαστος μέτοχος ὑφίσταται τὸ ἀνάλογον μέρος τῆς ζημίας, τοῦθ' ὅπερ κατὰ πρῶτον ἀντικατοπτρίζεται εἰς τὴν τιμὴν τῶν τιμῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον. —

Δύναται δὲ ἡ ἐταιρία νὰ προβῇ καὶ εἰς ἐλάττωσιν τοῦ κεφαλαίου, διὰ τῆς ἐλαττώσεως τῆς τιμῆς τῶν μετοχῶν. Δύναται δὲ εἰς τιαύτας περιπτώσεις ν' ἀποφασισθῇ ἡ διάλυσις τῆς ἐταιρίας ἢ νὰ ζητηθῇ ἡ πτώχευσις αὐτῆς, ὅτε τότε κεφάλαιον κηρυχέται, ἐφ' ὅσον ἐξάρμει, πρὸς ὑπανοπήσιν τῶν δανειστῶν, ἀλλὰ πάντως ὁ μέτοχος δὲν εὐθύνεται πέραν τῆς ἀδίας, ἢν ἀντιπροσωπεύει ἡ μετοχὴ του καὶ εἰάν τὰ κρῆν ὑπερβαίνωσι τὸ ἐνεργητικὸν τῆς ἐταιρίας. —

Ἡ ὁμολογία τοῦναντίον ἀντιπροσωπεύει ἕν ὠρισμένον ποσοτῶν ἑνὸς δανείου παρεχομένου εἰς τὸ κράτος, εἰς ἕτερον πρόσωπον Δημοσίου Διαιτοῦ, εἰς ἐταιρίαν, ἅτινα πρόσωπα δανειζόμενα ἕν ποσὸν π.χ. 10 ἑκατομμύρια διακρίθωσιν αὐτὸ εἰς ὁμολογίας, ἐμάστις ἀντιπροσωπεύσεως ὠρισμένον μικρὸν ποσὸν εἰρηγορῶν δρχ. 100, 200, 250, 500 καὶ 1000 καὶ οὕτω εἰάν ἡ ὁμολογία εἶναι δρχ. 100, τὰ 10 ἑκατ. διακρίθονται εἰς 100.000 ὁμολογίας συνήθως ἐκδιδομένας ἀνωμότως, ὅπως εὐκολώτερον κυκλοφορῶ-

ει καὶ ᾧσι προσιταὶ εἰς τὰ μικρότερα βελάντια.

Αἱ ὁμολογίαι διδούσιν ὄρισμένον τόμον, ἐν τῶν προσέ-
ρων καθοριζόμενον καὶ εἰσπρακτόμενον κατὰ τριμηνίαν, κο-
νηθέστερον καθ' ἑξαμηνίαν καὶ τρανώτερον ἐπιείκως διὰ τῆς
ἀπαιμοπῆς καὶ παραδόσεως εἰς τὸν ὀφειλέτην τοῦ εἰς τὴν ὁ-
μολογίαν προβυεωλλημένου τοιομεριδίου.

Ὁ κατόχος ὁμολογίας εἶναι δανειστής τοῦ εὐδοτοῦ καὶ ἐν
περιπτώσει διαλύσεως ἢ ἐυμαθαρίσεως τῆς ἐταιρίας πλη-
ρώνεται πρὸ τοῦ μετοχοῦ.

Ἡ πρόσοδος τῆς ὁμολογίας εἶναι ἀμετάβλητος, μή ὑπο-
κειμένη εἰς παραλλαγὰς καὶ συνεπῶς ὁ ὁμολογιούχος δὲν
ἐνδιαφέρεται ἀμέσως, εἰάν εὐδόξασα ἐταιρία, προειμι-
νῶς περὶ δανείου ἀνώνυμου ἐταιρείας, παρουσιάσει κέρδη
ἢ ὄχι.

Ἐμείνω ὅτι τὸν ἐνδιαφέρει εἶναι ἡ φερεργώσης τῆς ἐται-
ρίας, διότι πάντοτε ὑπάρχει ὁ κίνδυνος, εἰάν ἡ ἐταιρία
ὑποστῇ μεγάλας ζημίας, νὰ μὴ ἐπαρμέσῃ τὸ μεσοκείμεν
κεφάλαιον πρὸς πληρωμὴν τῶν κρεῶν.

Ἡ τοποθέτησις κεφαλαίου εἰς μετοχὰς καὶ ὁμολογίας
ἐν μέρους τοῦ κοινῶ, ἐξαρτᾶται ἐν πολλῶν παρογόντων με-
ρέθους περιουσίας, συνθηδῶν, ἐπαγγελματος ἀλλὰ πρόπαν-
τός ἰδιοσυμφρασίας τῶν ἀτόμων. Οἱ μὲν προτιμῶσι νὰ τοκο-
θετήσωσι τὸ κεφαλαίου τῶν εἰς ὁμολογίας, ὅπως ἔχωσιν ὄ-
ρισμένον τόμον καὶ ᾧσιν ἢ ἔσονται δι' αὐτό, μὴ ἐπιθυμοῦντες
τὰ ἔχωσιν τὰς συμνηθήσεις τῶν μεταπτώσεων τῆς τιμῆς, οἱ
δὲ προτιμῶσι τὰς μετοχὰς, διότι δὲν θέλουσι ν' ἀρμεσθῶσιν
εἰς ἓνα τόμον, ἀλλ' ἐλπίζουν εἰς εὐδομίαν τῆς ἐταιρίας,
αὐθῆσιν τῆς τιμῆς τῶν μετοχῶν καὶ αὐθῆσιν τῆς περιουσί-
ας τῶν, πολλοὶ δ' ἀρέσονται καὶ εἰς τὰς συμνηθήσεις τοῦ
παιγνίου.

II. ΔΙΑΦΟΡΑ Εἶδη ΜΕΤΟΧῶΝ.

Ἐντός τῶν κοινῶν μετοχῶν διακρίνονται

1) Δι' Ίδρυτικοί Τίτλοι: Ούτοι δέν αντιπροσωπεύουν άξίαν αλλά συνήθως δίδονται κατά τήν ίδρυσιν μιᾶς εταιρίας εἰς τίνα πρόσωπα, ἅτινα συνετέλεσαν εἰς τήν ίδρυσιν, συνεξέφερον τὰ φώτα των, ἢ τήν ἐπιρροήν των ἢ ἄλλως ἐδείχθησαν κρήσιμοι. —

Εἰς τοὺς τίτλους τούτους δέν παρέχεται δικαίωμα φήφου εἰς τὰς γενικάς συνελεύσεις καί οἱ κρήτικοι αὐτῶν δέν δύνανται νά ἀντιδράσωσιν εἰς τὰς ἀποφάσεις αὐτῶν. —

Τὰ καταστατικά ὁρίζουσι τὰ παρεχόμενα εἰς αὐτούς δικαίωματα, ἀλλά πολλάκις καί αἱ νομοθεσίαι ἐπιβάλλουσι περιορισμούς, ἵνα μή κρησιμεύωσιν εἰς ἐμμεταλλήσιν τῆς Ἐταιρίας ὑφ' ὀρισμένων προσώπων. —

Συνήθως παρέχεται εἰς τήν Ἐταιρίαν ἵνα μή ἀόση ἐπιβαρύνηται ἐπ' ἀπειρον δι' αὐτῶν, δικαίωμα ἐξαγορᾶς, ὑφ' ὀρισμένου ὅρου. —

Εἰς τοὺς Ίδρυτικούς τίτλους συνήθως παρέχεται ἕν ποσοστὸν 10% - 20% ἢ καί πλέον ἐπὶ τοῦ ὑπολοίπου τῶν κερδῶν, ἅμα δοθῆ εἰς τοὺς κρητικούς μέρημα ἰσοδυναμοῦν πρὸς ὀρισμένον ἐπιτοκίον ἐπὶ τοῦ κεφαλαίου. —

Πολλάκις εἰς τοὺς Ίδρυτικούς τίτλους δίδεται ποσοστὸν ἕν περιπτώσει διαλύσεως τῆς Ἐταιρίας ἐπὶ τοῦ τῶν πλέονάζοντος μετὰ τήν ἀποπληρωμὴν τῶν κρητικῶν. —

Εἰ καί αἱ Ίδρυτικοί τίτλοι δέν αντιπροσωπεύουσιν οὐδέμίαν άξίαν, ἕν τούτας λαμβάνουσι τιμὴν εἰς τὸ κρηματικῆριον, ἀνάλογον τοῦ κρητικῶν, ὅπερ δίδουσι καί τῆς πρῶφους ἐξαγορᾶς παρὰ τῆς Ἐταιρίας. —

Περιορισμούς εἰς τοὺς Ίδρυτικούς τίτλους τοὺς δεδομένουσ πρὸς ἀνταμοιβὴν ἐνεργειῶν διὰ τήν ίδρυσιν τῆς Ἐταιρίας, εἰσήγαγεν ὁ νόμος 2190 ἀπὸ 5 Ιουνίου 1920, περὶ Ἀμφιγύμων Ἐταιριῶν» ἐν ἀρθρῶ 15. —

Ὁ ἀριθμὸς αὐτῶν δέν δύναται νά ὑπερβῆ τὸ $\frac{1}{10}$ τῶν ἐμδοθεισῶν κρητικῶν. Ἡ συμμετοχὴ αὐτῶν εἰς τὰ κερδη δέν δύναται νά εἶναι πλέον τοῦ $\frac{1}{4}$, ἀφῶ κρητικῶσιν τὰ

οριζόμενα ποσοστά διά ταυτιών αποθεματιών και πρῶτον μέρημα εἰς τοὺς μετόχους, ὅπερ κατὰ τὸ ἐδάφ. 2 τοῦ ἀρθροῦ 45 τοῦ νόμου, ὀφείλει νὰ εἶναι τοῦλάχιστον 4%. Ἡ Ἐταιρία δικαιούται νὰ ἐξαγοράσῃ τοὺς Ἰδρυτικούς τίτλους μετὰ 10 ἔτη ἀπὸ τῆς ἐμδόσεως, ἀντὶ τῆς εἰς τὸ καταστατιῶν ὀριζομένης τιμῆς, ἣτις δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ ποσὸν ἀντιστοιχοῦν εἰς τὴν κεφαλαιοποίησιν πρὸς 15% τοῦ κατὰ τὴν τελευταίαν τριετίαν εἰς τοὺς Ἰδρυτικούς τίτλους πληρωθέντος μέσου ἐτησίου μερίσματος.

Πλήρης ἐλευθερία ὅμως παρέχεται διά τοὺς Ἰδρυτικούς τίτλους, τοὺς διδομένους εἰς ἀνταλλάγμα εἰσφορῶν εἰς εἶδος, μετὸν περιορισμὸν, ὅτι ἡ διάρκειά αὐτῶν δὲν πρέπει νὰ εἶναι μεγαλυτέρα τῆς προβλεπομένης διάρκειας τῆς χρησιμοποίησεως τῶν εἰσφερομένων ἀντικειμένων.

2. ΜΕΤΟΧΑΙ ΠΡΟΝΟΜΙΟΥΧΟΙ.

Ἐν περιπτώσει δημῶν, ἃς δὲν ἐπαρμιούβῃ νὰ καλύψωσι τὰ ἀποθεματικά καὶ δι' ὧν ἐπέρχεται ἐλάττωσις τοῦ κεφαλαίου, ὀφείλει νὰ γίνῃ ἐξορίανσις τῆς Ἐταιρίας.

Αὕτη γίνεσθαι δεῖ ἐλάττωσεως τοῦ κεφαλαίου, εἴτε διὰ τοῦ καθορισμοῦ μικροτέρας τιμῆς διὰ τὰς μετοχάς, αἵτινες προσνομίδονται καὶ σφραγίζονται διὰ τῆς ἐπίτης μετοχῆς ἀναγραφῆς π.χ. ὅτι ἐμαγοντάδραχος μετοχῆ ἀντιπροσωπεύει πλέον δρ. 80, εἴτε δι' ἀνταλλαγῆς π.χ. τριῶν διὰ δύο, τοσκέσθιν ὁ κάτοχος εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ προσνομίσῃ τὰς μετοχάς του καὶ παραδίδῃ τρεῖς θέλει λαμβάνει μόνον δύο νέας.

Ἐφ' ὅσον ὅμως ἡ Ἐταιρία ἔχει ἀνάγκη νέου κεφαλαίου πρὸς ἐξαμολούθησιν τῆς ἐργασίας, εἰς τοὺς συναινούσας νὰ παραχωρήσωμεν τὸ νέον τοῦτο κεφάλαιον, παρέχοντα ὀριζόμενα προνόμια καὶ ἐμδίδονται νέαι μετοχαὶ προνομιοῦχοι εἰς τοὺς παλαιούς μετόχους διδεται συνήθως δικαίωμα προτιμήσεως τῶν νέων μετοχῶν.

Τὰ παρεχόμενα προνόμια εἰς τὰς νέας μετοχὰς ἀπέ-
νουν τῶν παλαιῶν εἶναι διαίφωρα ἀναλόγως τῆς θέσεως
τῆς ἑταιρίας, τῶν ἐλαττώσων ἐξυγιάνσεως αὐτῆς, τῆς ἀνάγκ-
ης πρὸς εὐρέσιν νέου χρήματος εἰς ἣν εὐρίσκεται.-

Συνήθως, πρὶν αἱ παλαιαὶ μετοχαὶ λαμβώσι τι, ὀφείλει
να δοθῆ ὑποκαταβολικῶς μέρος ἀντιστοιχοῦν εἰς 4%,
5%, 6% εἰς τὰς προνομιούχους καὶ πολλάκις ἀθροιστι-
κῶς, ἢτοι ἐφ' ὅσον τὰ μέρη τῆς ἑταιρίας δὲν ἐπῆρμε-
σαν καθ' ἓν ἔτος πρὸς πληρωμὴν τοῦ τόμου τούτου,
συμπληροῦνται ἐν τῶν ἐπομένων ἔτην.-

Μετὰ τὴν πληρωμὴν τοῦ τόμου τούτου εἰς τὰς προ-
νομιούχους δίδεται ὁ αὐτὸς τόμος ἐν τοῦ πλεονάσμα-
τος ἐφ' ὅσον ἐδαρθεῖ εἰς τὰς κοινὰς μετοχὰς καὶ κατόπιν,
ἐφ' ὅσον ὑπάρχει πλεονάσμα, κοινήτως διανέμεται ἐξ ἑσῶ
μεταδὸς τῶν προνομιούχων καὶ τῶν κοινῶν μετοχῶν.-

Πολλάκις ὀρίζεται ὅτι ἐάν ἐπὶ ὀρισμένην βεῖραν ἐτῶν
εἰς τὰς κοινὰς μετοχὰς δοθῆ τὸ αὐτὸ μέρος ὅσον ἐ-
δόθη εἰς τὰς προνομιούχους, ἐπέχεται πλήρως ἐξίτασις.

Κατὰ τὴν διάλωσιν τῆς ἑταιρίας πολλάκις παρέχεται
προνόμιον προτιμήσεως ἐπὶ τοῦ ἐνεργητικῶ τῆς ἑται-
ρίας πρὸ τῶν κοινῶν μετοχῶν.-

3. ΜΕΤΟΧΑΙ ἘΠΙΧΑΡΤΙΑΣ.

Αὗται δίδονται εἰς τοὺς Μετόχους παρ' ἑταιριῶν, αἰ-
τινες προβαίνουσιν εἰς μεριμνὴν ἢ ὀλοσχερῆ ἀπόσβεσιν
τοῦ κεφαλαίου αὐτῶν καὶ εἰς ἀντιματάστασιν τῶν ἀπα-
θροβυμένων μετοχῶν, ὅπως μὴ οὗτοι στερηθῶσι τῶν
μελλόντων κερδῶν τῆς ἑταιρίας.-

Εἰς τὰς μετοχὰς ταύτας παρέχεται ποσοστὸν ἐπιτίμων
κερδῶν, ἐφ' ὅσον εἰς τὰς ἕτερας μετοχὰς ἐδόθη μέρι-
σμα ἀντιστοιχοῦν εἰς ὀρισμένον ἐπιτόμιον.-

III. Ομολογία-Δάνεια.

Αἱ ὁμολογίαι, ὡς εἶδομεν ἀποτελοῦσιν ἕξ ἄν μέρος τοῦ συνολικοῦ ποσοῦ ενός δανείου. Συνήθως ἐμπίδονται διὰ τὸ αὐτὸ ποσὸν τμήματα διαφόρων ποσῶν, ἴσως τίτλοι 100, 200, 500, 1000, 5000...

Πολλοὶς προειμένους ἐν δάνειον νὰ διαπραγματευθῆ ἢ νὰ ζητηθῆ ἢ τοποθέτησις αὐτοῦ εἰς ξέναις ἀγορᾶς, τὸ ὀνομαστικὸν ποσὸν ἀναγράφεται εἰς διάφορα νόμισματα, καθορισμένης ὁρισμένης μετὰξὺ αὐτῶν σχέσεως ὡς π.χ. Λίραι 40 = Δρχ. 504 - Μαίρια 400, καὶ οὕτω ἀναγράφεται ἡ τιμὴ τῶν τομομεριδίων καὶ ὁ ἐμδότης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐξαρτυρῶσιν τὰς κληρουμένας ὁμολογίας καὶ τὰ τομομερίδια εἰς τὸ ἀναγραφόμενον νόμισμα τῆς χώρας, εἰς ἣν παρουσιάζονται πρὸς πληρωμὴν μετὰ τοῦ ἐμπίδοντα ποσίου τοῦ...

Σειρὰ τομομεριδίων δι' ὁρισμένα ἔτη προσκολλάται εἰς ἕνασθον τίτλον καὶ εἰς τὸ τέλος τῆς σειρᾶς ὑπάσκει συνήθως τὸ λεγόμενον (ταλον = δελτίον) ὅπερ παρουσιάζομενον χρησιμεύει, ὡς δοθῆ νέα σειρὰ τομομεριδίων, μετὰ τὴν ἐξάνταψιν τῶν πρώτων...

Ἡ ὑπάρξις τοῦ Ταλον δὲν εἶναι ἀναπόφευκτος, ὅτι εἰν δὲν ὑπάρχη τοιοῦτον, προσάρεται ὁ ἴδιος τίτλος, ὡς δοθῆ νέα σειρὰ τομομεριδίων...

Τὸ Ταλον δίδεται καὶ ἐπὶ μετοχῶν. Τοιαῦτα δάνεια δι' ἐμδότησεως ὁμολογιῶν ἀναλαμβάνουσι συνήθως τὰ κράτη, ἕτερα πρόσωπα Δημοσίου Δικαίου, ὡς Δήμοι, Κοινότητες καὶ ἑταιρεῖαι καὶ χρησιμοποιοῦσιν πρὸς περιβολογίαν τοῦ ἀναγκασίου κεφαλαίου δι' ἐπιτέλειαν μεγάλων οἰκονομικῶν ἔργων...

Τὸ Δάνειον προϋποθέτει πάντοτε τὴν συναμολογήσιν χρεωστικῆς συμβάσεως καὶ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῆσιν ὡς δάνεια τὰ ἀναγκαστικὰ, ἅτινα οἱ πολῖται εἰσὶν ὑποχρεωμένοι ν' ἀναλάβωσι ἐπιόντες αἰῶνες...

Ἐθνικὰ Δάνεια

Εἰς τὴν Ἀγγλίαν καὶ Ἀμερικὴν τὰς ὁμολογίας Ἐθνικῶν Δανείων καλοῦσι ἐπίσης Bonds. Ἐφ' ὅσον τελείονα δάνεια ἐνοποιῶνται ἢτοι ἀποτελοῦσι ἐν ὀλοκληρωτικῶν ὀμιλοῦσι περὶ ἐνοποιήσεως (Consolidation) καὶ ἐν Ἀγγλίᾳ τὰ ταιαῦτα δάνεια καλοῦνται Consols...

Διδόμενοι Ἐξασφαλίσεις.

Ἡ ἀσφάλεια τοῦ δανείου ἐξαρτᾶται κατὰ πρῶτον λόγον ἐν τῆς ὅλης οἰκονομικῆς καταστάσεως τοῦ δανειζομένου καὶ οἱ θέλοντες ἢ ἀπομειψῶσιν ὁμολογίας ἀρνοῦνται εἰς τὴν ὑποτιθεμένην ἰκανότητα πρὸς ἐμπλήρωσιν τῶν ὑποκρεώσεων ἐν μέρῳ τοῦ ὑποχρέου.

Ἐν ταῦτοις καὶ αὐτὰ τὰ κράτη ἀναρμύζονται πολλὰς καὶ νὰ παραχώρησιν εἰδικὰς ἐξασφαλίσεις βονισαμένους κυρίως εἰς τὴν παραχώρησιν ὀρισμένων κρατικῶν προσόδων, αἵτινες καθίστανται ὑπέρρουσι εἰς τοὺς δανεισταὺς διὰ τὴν πληρωμὴν τῶν τόκων καὶ τῶν κρεωλῶτρων.

Ἀνάφημοι Ἐταιρεῖαι, ὡς σιδηροδρομικαὶ καὶ ἕτεροι ἔνευεν τῆς μακρᾶς διάρκειας τῶν δανείων ἄπερ λαμβάνουσι, παρέχουσι συνήθως εἰδικὰς Ἐξασφαλίσεις ἐπὶ τῶν γραμμῶν, ἐπὶ τῶν διαφόρων ἐργαταστάσεων, ἐργαστασίων κ.λ.π.

Ἡ ἀσφάλεια πραγματοποιεῖται διὰ τῆς ἐγγραφῆς μιᾶς γενικῆς ὑποθήκης ὑπὲρ τῶν ὁμολογιούχων. Ἐπειδὴ ὁμοῦς εἶναι δυνατόν νὰ συνομολογηθῶσι τελείονα διαδοχικὰ δάνεια ταιαῦτα, οἱ μάτακοι τῶν ὁμολογιῶν τῶν διαφόρων δανείων ἔχουσι προνόμιον πρὸ τῶν μεταγενεστέρων...

Ἐάν ὁμοῦς τὸ μεταγενέστερον δάνειον ἐκρησιμαπαῖθῃ πρὸς κατασκευὴν ὀρισμένης γραμμῆς, δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὸ δάνειον τοῦτο προτίμησις ἐπὶ τῶν εἰσοδημάτων τῆς γραμμῆς ταύτης...

Αἱ ὑποθημιαὶ τράπεζαι δίδουσι προμητοβολὰς ἐπὶ ὑποθήκῃ καὶ προσπορίζονται τὰ πρὸς τοῦτο μέσα δι' ἐπιδόσεως ὁμολογιῶν, αἵτινες καλοῦνται ὑποθημιόγραφα καὶ ἔχουσιν ὡς ἐξασφάλισιν τὰ εἰς τὴν τράπεζαν ἀνημούσας ὑποθήκας, ὡς καὶ πρόσθετον ὁμοῦ μετὰ τῶν ἄλλων δανειστέων, τὸ κεφάλαιον καὶ τὰ ἀποθεματικὰ τῆς τραπεζῆς. —

Ἐξόφλησις τῶν ὁμολογιῶν.

Οἱ κἀτοχοὶ τῶν ὁμολογιῶν δὲν δύνανται νὰ ζητήσωσιν τὴν πληρωμὴν παρὰ τοῦ ὀφειλέτου, τοῦ ὑπὸ τῶν ὁμολογιῶν ἀντιπροσωπευομένου ποσοῦ, ἀλλὰ δύνανται ν' ἀποζητήσωσιν τὸ κεφάλαιόν των, διὰ πωλήσεως αὐτῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον, ἐνῶ κανονίζεται ἡ τιμὴ ἀναλόγως τῆς κρατούσης ἰδέας περὶ τῆς ἀξίας καὶ τῆς ἀσφαλείας αὐτῶν.

Ἐν τούτοις αἱ ὁμολογίαι δὲν ἔχουσι τὸν προορισμὸν νὰ κυκλοφορήσωσιν διαρκῶς, ἀλλ' ἐξοφλοῦνται καθ' ὄρους κατὰ τὴν ἔμδοσιν καθορισμένου, καθ' ὄρισμέναν προθεσίαν ἢ χρεωλυτικῶς διὰ πληρώσεων καθ' ὄρισμένον πῖνακα ἐξοφλήσεως. —

Ὁ ἐμδιδὼν, ἰδίως τὸ κράτος, ἐπιφυλάσσεται συνήθως τὸ δικαίωμα ὅπως, εἰάν ἡ τιμὴ ἐν τῷ χρηματιστηρίῳ εἴναι μικρότερα τῆς ὀνομαστικῆς, εἰς ἣν γίνεται ἡ ἐξαρρόφωσις, καὶ ἐξαγοράσῃ τὸ ποσόν, ὅπερ ὀφείλει ν' ἀποβῆσιν ἐν τῇ ἀγορᾷ. —

Ἐπάρχουν ὅμως καὶ δημόσια δάνεια ἀπεριορίστου διάρκειας (παρία rentes) ἐφ' ὧν τὸ δημόσιον δὲν ἀναλαμβάνει οὐδεμίαν ὑποχρέωσιν πρὸς ἐξόφλησιν καὶ ὁ δανειστής ἔχει μόνον τὸ δικαίωμα τῆς εἰσπράξεως τοῦ τόμου διὰ τὸ δανεισθέν κεφάλαιον. —

Ὁ ὀφειλέτης ὅμως ἔχει πάντοτε τὸ δικαίωμα νὰ ἐξοφλήσῃ τὸ δάνειον, εἰκὸς εἰάν ἀνέλαβε τὴν ὑποχρέωσιν νὰ μὴ διενεργήσῃ ἐξαρροφάσεις πλείονας τῶν διὰ τοῦ πίνακος καθορισθειῶν ἢ παμνητέθῃ τοῦ δικαιώματος τούτου ἐφ' ὄρισμένον χρονικὸν διάστημα. —

Τοῦ δικαιώματος τούτου τῆς ἐξοφλήσεως γίνεται συ-
νήθως χρῆσις πρὸς ἐπιτυχίαν μείωσεως τοῦ ἐπιτο-
κίου.

Ἐν περιπτώσει δηλ, καθ' ἣν ἐπέλθῃ μείωσις τοῦ ἐπιτο-
κίου εἰς τὴν ἀγοράν, ἐπειδὴ ὁ ὀφειλέτης δὲν δικαιούται μο-
νομερῶς νὰ ζητήσῃ τὴν μείωσιν τοῦ τόκου, προσφέρεται
νὰ καταβάλῃ τὴν ὀνομαστικὴν ἀξίαν τῶν ὁμολογιῶν εἰς ἐ-
μείνους, οἵτινες δὲν θὰ ἤθελον συναινέσει νὰ δεχθῶσι τὴν
τοιαύτην μείωσιν.-

Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὁμιλοῦσι περὶ conversion ἐνὸς
δανείου. Διάφορος ταύτης εἶναι ἡ γινομένη μείωσις τοῦ τόκου
ἀνωτέρας τοιαύτης προσηλύσεως πρὸς πληρωμὴν. Εἰς ταύτην
προβαίνουν ἐξ ἀνάγκης Κράτη μὲ μακρὰ οἰκονομικά καὶ
ἀποτελεῖ ἀναγκαστικὸν εὐμβιβασμὸν.-

*Εὐδosis τῶν Δανείων.

Ἡ λέξις εὐδosis ἐνὸς δανείου ὑποδηλοῖ τὸ τρόπον, καθ' ὃν
αἱ ὁμολογίαι θέλουσιν τετεῆναι εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κοινῶ. Αἱ μέ-
θοδοι εἰσὶ δύο μεθ' ὑποδιαίρεσιν.-

1) Ὡρισμένη ὁμάς Τραπεζητικῶν Οἴκων ἀναλαμβάνει τὸ
δάνειον δι' ἴδιον λογαριασμὸν καὶ ἐπὶ ἴδιον κινδύνῳ καὶ ἐμ-
δίδει εἰς δηκτικὴν ἐγγραφήν, εἰς ἀνωτέραν τιμὴν, εὐμεινῆς
εἰς ἣν τὸ ἀνέλαβεν.-

Εἰς τὴν περίπτωσιν ταύτην, ἐάν τὸ δάνειον δὲν καλυφθῇ
καθόλου ἢ ἐν μέρει, ἡ ὁμάς ὀφείλει νὰ κρατήσῃ δι' ἑαυτὴν
τὸ ὅλον ἢ τὸ ἀυάλυπτον μέρος. Ἐπειδὴ δὲ τὸ κράτος ἔχει
συμφέρον πρὸς ἐπιτυχίαν εὐνοϊωτέρων ὄρων πολλάκις
εἰδοποιεῖ, ὅτι δέχεται προφοράς καὶ δίδει τὴν προτιμη-
σιν εἰς τὴν εὐνοϊωτέραν.-

Πολλάκις ὁμως αἱ Τραπεζητικοὶ οἴκοι, μὴ ὄντες βέβαι-
οι ὅτι θὰ συνθησῶσι νὰ συλοφωρήσωσι εἰς τὴν ἀγοράν
τὸ ὅλον τοῦ δανείου καὶ μὴ θέλουσιν νὰ τρέξωσι τὸν κιν-
δύνον νὰ παραμείνωσι παρ' αὐταῖς οἱ τίτλοι, ἀναλαμβάνου-
ν μόνον μέρος αὐτοῦ καὶ συνομολογοῦσι τὴν εἰσαῶ-

τούς πάλιν παρακώρην τού ὑπολοίπου, ὅταν κρύψει κατάλληλον τὴν περιήν τῆς ἐμδόμεως (ἰστίση).-

2) Τό κράτος ἐμδίδει αὐτό τὸ δάνειον εἰς Δημοσίαν ἔγγραφὴν. Ἀποστένεται εἰς τούς κεφαλοκόχοις ἀπ' εὐθείας καθορίζον διὰ τοῦ προγράμματος τούς ὅρους καί τῆς προθεσμίας τῆς καταβολῆς, διότι αἱ καταβολαί γίνονται συνήθως μεριμῶς κατὰ χρονιά διαστήματα.-

Πολλάκις ὅμως τὸ κράτος, ἀντὶ νὰ διενεργήσῃ ἀπ' εὐθείας τὴν ἐμδοσὴν, χρησιμοποιοῖ ὡς μεσάζοντας τραπεζιτικούς οἴκους, ὅπως ἀποφύγῃ τὴν τεχνικὴν ἐργασίαν τῆς ἐμδόσεως, διότι οὗτοι εἰσὶν εἰς καλύτεραν θέσιν νὰ διενεργήσωσι τὴν δημοσίαν ἔγγραφὴν, δυναμένοι νὰ ἐπιτιμήσωσιν καλύτερον τὴν κατάστασιν τῆς ἀγορᾶς.

Οἱ οἴκοι οὗτοι ἀναλαμβάνουσι τὴν ἐμδοσὴν, ἀντὶ τοῦ κραιτῶς ὡς μεσάζοντες, ἐπὶ προμηθείᾳ. Ἄλλος τρόπος παρεμφερὲς ἐμδόσεως εἶναι ἡ ἀνευ δημοσίας ἔγγραφῆς, ἀλλὰ δι' ἀμέσου πωλήσεως διὰ μεσάζοντων οἴκων ἢ μεσιτῶν εἰς τὸ χρηματιστήριον.-

Ὁ τρόπος οὗτος δύναται νὰ ἐπιτύχῃ διὰ μικρὰ δανεία καὶ εἰς ὅλας ὁμαλὰς περιστάσεις.-

Εἰ καὶ εἶναι αὐτονόητον ὅτι ὁ τρόπος τῆς ἀπ' εὐθείας ὑπό τοῦ κράτους ἐμδόσεως δύναται νὰ παρουσιάσῃ οἰκονομικὴν ἐξόδω, εἰ καὶ δὲν συμβαίνει τοῦτο πάντοτε, καθ' ὅσον τὸ κράτος στερεῖται ὅλων τῶν τεχνικῶν ἀναγκαιῶν μέσων καὶ μεθόδων, ἐν τούτοις τὰ κράτη, ἐφ' ὅσον εὐρίσκουσι ἀναδόχοις, προτιμῶσι τὴν πρώτην μέθοδον, ἥτις ἐξασφαλίζει τὴν τοποθέτησιν καὶ θέτει ἀμέσως εἰς τὴν διάθεσιν τοῦ κράτους τὸ χρῆμα.-

Ἴνα μὴ τὸ κράτος ὑφίσταται ζημίαν εἰς τὰς ἀπ' εὐθείας ἐμδόσεις προσείνου ὅπως ὀρίζεται μιὰ μακροτέρα τιμὴ ἐμδόσεως, ἀλλὰ δίδεται ἡ προτιμῆσις εἰς ἐμεινούς οἴκους προφέρουσι ἀνωτέρον.-

Ἐπειδὴ δὲ συνήθως εἰς τὰς ἐμδόσεις δανείων ὑπάρκου-

γιν αἰματ' ἐπάγγελμα ἐγγραφόμενοι, ὅπως ἐπωφελῶσαι τῆς ἀμέσου ὑφώσεως, ἥτις συνήθως ἐπέρχεται μετὰ τὴν ἐμδωσιν καὶ ἐμποιήσῃ τοὺς τίτλους χρησιμοποιοῦνται τὴν ἔμδωσιν καὶ ἐμδωσῆς τοῦ ἀγοραστοῦ, ἥτοι τίθεται ὁ ὅρος ὅτι θέλουσι προτιμηθῆ ἑμείνοι, οἵτινες ἀναλαμβάνουσι τὴν ὑποχρέωσιν, ἐξασφαλισμένην διὰ καταθέσεως τῶν τίτλων, ὅτι ἐφ' ὠρισμένον χρονικὸν διάστημα δέν θέλουσι ἐμποιήσῃ αὐτοῦς.

Ἄλλος τρόπος ἐμδωσῆς εἰναίεν Γαλλίᾳ κυρίως συνήθως διὰ τὸ πάριον δάνειον, εἰς ὃ εἶναι πάντοτε δευτεῖαι ἐγγραφαί, γενόμεναι διὰ καταχωρήσεως εἰς τὸ λεγόμενον. *Comptoir Liure de la France*, οὗ παραρτήματα ὑπάρχουν εἰς ἀπάσας τὰς ἐπαρχίας τῆς Γαλλίας. Ὁ Γενικός εἰσπράκτωρ (*Royeus Général*) καταχωρεῖ τὰς ἐγγραφὰς καὶ δίδει εἰς τοὺς ἐγγραφόμενους τοὺς τίτλους.

Ἐπιτόμιον.

Ὁ προσδιορισμὸς τοῦ ἐπιτομίου ἀπαιτεῖ ἐν τῶν στοχαιοτέρων μελημάτων τοῦ ἐμδωτοῦ, καθ' ὅσον τὸ συμφέρον αὐτοῦ ἐγμῆται βεβαίως εἰς τὴν ἀπόκτησιν τῶν ἀναγκαιούτων εἰς αὐτὸν χρημάτων με ὅσον τὸ δυνατόν μικροτέραν θυσίαν.

Ὁφείλει ὅθεν ὁ ἐμδωτής νά προσπαθῆσαι νά προσαρμόσῃ τὸ ἐπιτόμιον πρὸς τὴν συνήθη μέσον τῶν ἀγορᾶς, ἀλλὰ καὶ συνάμα ὀφείλουσι νά ληφθῶσιν ὑπ' ὄφιν καὶ ἕτεροι κινεῖς συνθήμαι, αἵτινες καθιστῶσιν ἀναγκαιάν τὴν ἀπό τοῦ μέσου ἐπιτομίου τῆς ἀγορᾶς ἀπομάκρυνσιν. Κατὰ τὰτα παρορσιάζονται δύο ὁδοί:

1) Ἡ ἐμδωσις γίνεται εἰς ἐπιτόμιον, συμπίπτον μετὰ μὰ τὴν βιγνήν τῆς ἐμδωσῆς μέσον συνήθως ἐπιτομίου τῆς ἀγορᾶς.

Τὸ δάνειον εἰς τοιαύτην περίπτωσιν ἐμδίδεται εἰς τὸ ἄρτιον ἢ ἐλάττωστον κἄτω τοῦ ἀρτίου, εἰς τὴν τιμὴν τῶν

100 ἢ 99.60 π.κ.-

2) Ἡ ἔμδοσις γίνεται εἰς ἐπιτόμιον διάφορον τοῦ συνήθους μέσου τῆς ἀγορᾶς. Τό τοιοῦτον δύναται νὰ συμβῆ διεξῶς, ἢ ὀρίζεται ἐπιτόμιον κατω τοῦ μέσου ἐπιτομίου τοῦ πραγματικοῦ ἐπιτομίου τῆς ἀγορᾶς ἢ ἀνω τούτου. Ἡ τελευταία αὕτη περίπτωσις δὲν εἶναι συνήθης.

Τό ἐπιτόμιον τῶν δανείων ἢ προσαρμόζεται πρὸς τὸ πραγματικὸν ἐπιτόμιον ἢ ὀρίζεται κατω αὐτοῦ. Ἀλλ' εἰς τὴν τελευταίαν ταύτην περίπτωσιν τὸ δάνειον δὲν ἐμδίδεται εἰς τὸ ἄρτιον, ἀλλ' εἰς τιμὴν κατωτέραν, οὕτως ὥστε τὸ ἐπενδυόμενον κεφάλαιον νὰ λαμβάνῃ τὸν αὐτὸν τόμον, ὃν θὰ ἐλάμβανεν ἂν τὸ δάνειον ἐξεδίδοτο εἰς τὸ ἄρτιον καὶ ἀπέδιδε τὸν συνήθη ἀγοραῖον τόμον.

Ἐὰν ὅθεν τὸ πραγματικὸν ἐπιτόμιον εἶναι 4% καὶ τὸ δάνειον ἐμδοθῆ μὲ μόνον 3% ὀφείλει, ἵνα ἀνταποιριθῆ εἰς τὸ πραγματικὸν τόμον, νὰ ἐμδοθῆ εἰς τὰς 75, διότι αὐτὸ 75 δρακμᾶι, ἄς καταβάλλῃ ὁ δανειστὴς πρὸς 3% θέλουσιν ἀποδώσῃ αὐτῷ 4 δρακ. ἐτησίως, ἄς θὰ ἐλάμβανεν ἐπίσης εἰάν τὸ δάνειον ἐξεδίδοτο, εἰς τὰς 100 δρακμᾶς πρὸς 4% κατὰ τὴν ἀναλογίαν $75:3=100:x=4$. Καὶ ἵνα εὐρωμέν εἰς ποίαν τιμὴν κατω τοῦ ἀρτίου πρέπει νὰ ἐμδοθῆ ἐνδέξει πρὸς τὸ ἠλαττωμένον ἐπιτόμιον χρησιμοποιοῦμεν τὴν ἀκόλουθον ἀναλογίαν $4:100=3:x=75$. Εἰς τὴν περιπτωσιτικῶς τὴν ὁ δανειστὴς ἔχει τὸ πλεονέκτημα, οὐ μόνον ὅτι ἐλπίζει καλλικέρως τῆς τιμῆς, πίπτοντος τοῦ ἐπιτομίου εἰς τὴν ἀγορᾶν, ἀλλὰ καὶ ὅτι θάσσον ἢ βράδιον κατὰ τὴν ἐξόφλησιν δὲν θέλει λάβῃ μόνον τὸ καταβληθὲν ποσόν, ἀλλὰ πλεον τούτου ἥτοι ἀντὶ 75 δρακ. 100, καὶ διὰ τὸν λόγον τούτον τὰ κρᾶτα συνήθως ἐμδίδουσι τὰ δάνεια ταῦτα ἐπὶ τόμῳ κατὰ τι καμπτότερον τοῦ θεωρητικῶς ὀρθοῦ ἐνῶ τῶν εἰς τὸ ἄρτιον ἐμδιδόμενων δανείων καὶ εἰάν τὸ ἐπιτόμιον τῆς ἀγορᾶς ὑπαρβασθῆ, ὡς ἐν π.κ. ἀπὸ 4% ὑποβασθῆ εἰς 3½% ἢ θεωρητικῆ τιμῆ τοῦ δανείου ὀφεί-

λει να είναι κατά την αναλογία $\frac{1}{2}:100=4:x=114,28$, ἐνῶ
συνήθως δὲ ἀνέρχεται εἰς αὐτὴν τὴν τιμὴν, διότι ἐπιμερ-
μαται πάντοτε ὁ κίνδυνος, ἵνα τὸ κράτος προβῆ εἰς ἐξά-
λωσιν τοῦ τόμου (Σοφιστική)..

Τὰ κράτη προτιμοῦσι συνήθως τὰς ἐκδόσεις ὑπὸ
τὸ ἄρτιον, διὰ τὸν λόγον ὅτι ταῦτα ἐμίδονται ὡς ὑπεδει-
ξαμεν ἄνω, εἰς ἀνωτέραν τιμὴν σχετικῶς ἢ ἐμείνα, ἅτι-
να ἐμίδονται εἰς τὸ ἄρτιον, ἀλλὰ πρό παντός διότι δια-
τίθενται εὐκολώτερον ἐπειδὴ ὁ δανειστής ἔχει τὸ πλεονέ-
κτημα τῆς ἐφαρμύσεως εἰς τὸ ἄρτιον..

Τὰ μειονεκτήματα τῶν τοιούτων δανείων εἰσὶν ὅτι τὸ
κράτος ἀναλαμβάνει τὴν ὑποχρέωσιν πληρωμῆς μεγαλη-
τέρου ποσού, ἐμείνου ὅπερ ἔλαβε καὶ ὅτι δὲν δύναται νὰ
ἐλπίσῃ ἐπὶ μειώσεως τοῦ τόμου, ὅτε θά ᾔτο ὑποχρεωμέ-
νον νὰ προκείνῃ τὴν ἐφαρμύσιν εἰς τὸ ἄρτιον..

Ἐν περιπτώσει δὲ ἐξοφλήσεως διὰ κληρώσεων ἢ ἐ-
ξαγορᾶς εἰς τὸ χρηματιστήριον, τὸ κράτος ὑφίσταται
τὴν ζημίαν μεταξύ τῆς τιμῆς τῆς ἐκδόσεως καὶ τῆς ἐξα-
φλήσεως εἰς τὸ ἄρτιον ἢ τῆς τιμῆς τῆς ἐξαγορᾶς..

Λαχειοφόρα Δάνεια

Ταῦτα διαφέρει τῶν κοινῶν λακείων, διότι ἐπὶ αὐ-
τῶν δὲν ἀπάλλοιται τὸ κεφάλαιον διὰ τῆς κληρώσεως. Εἰ-
δίπραγματικαὶ ὁμολογίαι, ἀντιπροσωπεύουσιν τὸ ἐν
αὐταῖς ἀναγραφόμενον ποσόν.

Ταῦτα εἰσὶ πολλὰκις, ἄτομα τοῦ τόμου διδομένου διὰ
τῶν λακείων ἢ καὶ ἔντομα, ὅτε ὅμως πάλιν ὁ τόμος, ὅν
παρέχουσι, εἶναι μικρότερος τοῦ συνήθους τῆς ἀγορᾶς
καὶ οὕτω ἐκ τῆς οἰκονομίας τοῦ τόμου καταβάλλονται
τὰ κέρδη..

Εἰς τοὺς προγενεστέρους χρόνους τὰ λαχειοφόρα ταῦ-
τα δάνεια ἦσαν πολὺ διαδεδομένα καὶ ἐχρησιμοποίηθη-
σαν ἕνεκεν τῆς εὐκολωτέρας αὐτῶν ἐφαρμύσεως εἰς τὸμολ

νόν, παρακινούμενον υπό τῆς ἐλπίδος τοῦ κέρδους, οὐ μόνον υπό κρατῶν καὶ ἡγεμόνων, ἀλλὰ καὶ πόλεων, εὐδηροδρομικῶν ἐταιριῶν, ὑποθηκικῶν τραπεζῶν.-

Νῦν δὲν εἶναι ἐν κρίσει, κατακρημνιζόμενα ὡς ἠθικῶς ἐπιβλαβῆ, ὡς τὰ κοινὰ λαχεῖα, εἰ καὶ πλεονεμετοῦσι βεβαίως αὐτῶν ἀπὸ πολλῶν ἀπόψεων, πρὸς παντός, διότι διατηρεῖται τὸ κεφάλαιον.-

Παρέχουσι ἀφορμὴν εἰς ὁμοίους πρὸς τὰ λαχεῖα κινδύνους διὰ τῆς πωλήσεως τῶν λαχνῶν, ἧτις ἐπιτελεῖται εἰς τὴν ἐμοσίον ἐγγράφου, δι' οὗ μεταβιβάζεται ἢ ἀναλαμβάνεται ἡ ὑποκρέωσις πρὸς μεταβίβασιν δικαιωμάτων ἐπὶ κερδῶν ἢ ἀμοιβῶν ἐν πληρώσει ἢ αἰονόητοκε ἄλλον τρόπον ἐκωβευέως ἢ τῶν τιμῶν, ἐφ' ὧν στερῶνται τὰ δικαιώματα ταῦτα.-

Περὶ λαχειῶν πραγματεύονται οἱ νόμοι ΑΧΒ ἀπὸ 3012-82 καὶ Ν.Τ.Ο. ἀπὸ 6-10-1909, αἵτινες ἀπαγορεύουσι ταῖς τοιαύτας πωλήσεις τῶν λαχνῶν, ὡς καὶ ἐν γενεὴ πάσαν διαπραγματεύσειν εἰς γένη λαχεῖα.-

Τὰ λαχειοφόρα δάνεια, ἐσοφλοῦνται καθ' ὠρισμένον πῖνακα καὶ εἰς τὰς ἐν αὐτῷ καθορισθείσας προθεσμίας. Κατὰ τὰς κληρώσεις ταύτας μικρὸν μέρος λαμβάνει κρηματικὰ κέρδη διαφόρου μεγέθους, διατηρουμένης τῆς ἀκολογίας, ἧτις ἔχει μέρος καὶ εἰς τὰς μελλούσας κληρώσεις μέχρι οὗ κληρωθῆ εἰς τὸ ἄρτιον, ἐνῶ τὸ μεγαλύτερον μέρος ἐσοφλεῖται εἰς τὴν ὀνομαστικὴν τιμὴν ἢ κατὰ μικρὸν ὑπερβαῖνον αὐτὴν ποσόν.-

Οἱ λαχνοὶ διαιροῦνται πολλάκις εἰς βειράς, αἵτινες ἐπίσης ἀριθμοῦνται καὶ οὕτω ὁ λαχνὸς φέρει δύο ἀριθμούς, ὧν ὁ εἰς εἶναι τῆς βειράς εἰς τὴν ἀντιμετρίαν.-

Ἐφ' ὅσον δὲ ἐφαρμόζεται τὸ σύστημα τῶν βειρῶν, γίνεται πρῶτον ἡ κληρώσις αὐτῶν. Οἱ ἀνήκοντες ἀριθμοὶ εἰς κληρωθεῖσαν βειρὰν λογίζονται ἅπαντες κληρωμένοι εἰς τὸ ἄρτιον. Κατόπιν πολλάκις καὶ μετὰ κρημίων

διάστημα από της κληρώσεως των σειρών, γίνεται ή κλη-
ρωσις των λακνών ή των κληρωθεισών σειρών. Έν τῇ νῦν
ἐποχῇ ἐτέθησαν καί πάλιν ἐν κρήσει, ἐν τῆς ἀνάγκης, εἰς
ἣν εὐρίσκονται τὰ κράτη πρὸς δανεισμόν.—

Χρεώγραφα, Ὀνομαστικά ἢ Ἀνώνυμα.

Αἱ μετοχαί καί αἱ ὁμολογίαι δύνανται νὰ εἰδοθῶ-
σιν ὀνομαστικά καί ἀνώνυμοι ἢ εἰς διαταρτήν. Αἱ τελευ-
ταῖαι μεταβιβάζονται δι' ὀπισθογραφίσεως ὡς καί αἱ
συναλλαγματικά. Τὸ εἶδος τοῦτο των εἰς διαταρτήν χρε-
ωγράφων δὲν εἶναι νῦν ἐν κρήσει, φαίνεται δέ καί ἀπὸ
ρορευμένον κατὰ τὸ τελευταῖον Ν.Δ. τῆς 17.7.13-8-23, ὅπερ
ἐν ἄρθρῳ 78 ἀπαριθμεῖ τὰ ἔγγραφα, ἅτινα δύνανται
νὰ εἰδοθῶσιν εἰς διαταρτήν καί μεταξύ αὐτῶν δὲν ἀνα-
φέρει τὰ χρεώγραφα. Ὁ νομοθέτης παρέλειψε ταῦτα,
ἀκολουθῶν τὴν κοινὴν συνήθειαν, καθ' ἣν δὲν εὐσίδον-
ται πλέον χρεώγραφα εἰς διαταρτήν.—

Τὸ ὀνομαστικὸν χρεώγραφον ἀνταπομύρινηται εἰς και-
σὲς βλέψεις ἐμείνων, οἷτινες ἐπιθυμοῦσιν νὰ ὦσιν ἢ βουχοιδι-
ά κλοπὴν ἢ ἀπώλειαν καί σὺν ἄμα θέλουσιν νὰ τοποθε-
τήσωσιν ἐν κεφάλαιον εἰς μετοχὰς ἢ ὁμολογίας πα-
ρίως, ὅπως ἔχωσι ἐν εἰσόδῳ, χωρὶς νὰ ἔχωσι τὸν
στυπὸν ἐμπολήσεως ἢ ἐνεχυριάσεως, δι' ἧς πράξεις
τὰ ὀνομαστικά χρεώγραφα παρουσιάζουσι δυσχερείας.

Τὰ ὀνομαστικά χρεώγραφα κατὰ τὴν παράγραφον
6 ἄρθρον 18 τοῦ νόμου 1308 δὲν δύνανται νὰ εἰσαχθῶ-
σιν εἰς τὸ χρηματιστήριον.—

Αἱ τράπεζαι ἀποφεύγουσι νὰ παρέχωσι δάνεια ἐπὶ
ἐνεχύρῳ ὀνομαστικῶν χρεωγράφων, διότι εἶναι δυσχε-
ρὴς ἢ ἐμποίησις αὐτῶν, ἐπειδὴ δὲν ἔχουσιν τιμὴν τρέ-
χουσαν καί μάλιστα ἢ ἔθνη ἀπουλεῖ ἐντελῶς τὴν
ἐνεχυριάσιν μετοχῶν καί ὁμολογιῶν μὴ ἐγγεγραμμένων

εἰς τὸ χρηματιστήριον (Ἀπόφασις Γ. 30-3-18, Β. Δ. 16-4-18).

Καὶ εἰ καὶ τὰ πλείστα καταστασιακὰ ἀναφέρονται εἰς ὀνομαστικὰς μετοχὰς, ὅπως καθορίσωσι τὰ ἀφορῶντα αὐτάς, ἐν τούτοις ὡς ἐπὶ τὸ πλείστον περιορίζονται εἰς ἑμδῶσιν ἀνωμόμων τίτλων.

Εἰς τὰ καταστασιακὰ εὐρίσκειται διατάξεις περὶ τῆς τροπῆς καὶ μεταβιβάσεως ὀνομαστικῶν μετοχῶν εἰς ἀνωμόμους καὶ τ' ἀνάπαλιν.

Τὸ Ν. Δ. 17-7-13-Β-23 ἐν ἄρθρῳ 13-24 ἠθέλησε νὰ νομιμίσῃ ὁμοιομόρφως τ' ἀφορῶντα τοὺς ὀνομαστικὰς τίτλους. Ἐμὰς τῆ Ἑταιρεία κρατεῖ βιβλίον ὀνομαστικῶν τίτλων καὶ ἔναντι αὐτῆς θεωρεῖται μέτοχος ὁ ἐν τῷ βιβλίῳ ἐγγεγραμμένος. Ἡ μεταβίβασις ὀνομαστικῆς μετοχῆς δύναται νὰ γίνῃ διὰ συμβολαιογραφικοῦ ἐγγράφου ὅπερ κοινοποιεῖται εἰς τὴν ἑταιρίαν, ἀλλ' ἀπλούστερον γίνεται διὰ δηλώσεως ἐπὶ παραγραφῇ τοῦ ὀνομαστικοῦ βιβλίου, ἐγγεγραφομένης εἰς τὸ βιβλίον, χωρὶς νὰ εἶναι ἀνάγκη ἢ δηλώσεως ἢ ἀναφῆρῆ τὴν αἰτίαν τῆς μεταβιβάσεως καὶ ἢ ἐγγραφῆς ἢ χρονολογία εἶναι βεβαίαι ἔναντι τρίτων. Εἰς ἐμείνων, εἰς ὃν ἐρένετο ἡ μεταβίβασις, δίδεται νέος ὀνομαστικὸς τίτλος ὅστις δὲν δύναται νὰ τραπηῖ εἰς ἀνώμοτον πρὸ τῆς παρελεύσεως ἔτους.

Τὸ Ν. Δ. διαγράφει λεπτομερῶς τὸν τρόπον νομιμοποιήσεως τῶν κληρονόμων ἢ κληροδόχων ἵνα μετατραπῇ εἰς ὄνομα αὐτῶν τίτλος ὀνομαστικὸς καὶ ὅστις πάλιν ἵνα μετατραπῇ εἰς ἀνώμοτον ἀνεσθύνως τῆς Ἑταιρείας, απαιτεῖται παρέλευσις ἔτους ἀπὸ τοῦ θανάτου τοῦ ὀνομαστικοῦ μετόχου ἢ διεξίαι, εἰάν ὁ ἐξὼν τὴν τροπὴν δὲν παραρῇ τὸν ὀνομαστικὸν τίτλον.

Ἡ τροπὴ ὀνομαστικῆς μετοχῆς εἰς ἀνώμοτον γίνεται ἐπίσης διὰ δηλώσεως τοῦ μετόχου, ἐγγεγραφομένης εἰς τὸ βιβλίον ὀνομαστικῶν μετόχων τῆς ἑταιρείας καὶ εἰς μετοχὴ ἀνήκει εἰς νομιμῶς ἀνωμόμους, ἡ τροπὴ γίνε-

ται αδεία τοῦ προέδρου πρωτοδικῶν ἀνευθύνως διά τὴν ἑταιρίαν..

Αἱ διατάξεις αὗται ἐφαρμόζονται ἀναλόγως ἐπὶ ὀνομαστικῶν ὁμολογιῶν καὶ ὅσων ἀφορᾷ τὴν νομιμοποίησην κληρονόμων ἢ κληροδόχων πρὸς ἀνάληψιν ἀνωμόμων κρεώγραφων..

Τὸ ἀνώνυμον κρεώγραφον ἢ το ἄλλως καλούμενον κρεώγραφον εἰς τὸν κομιστὴν δὲν ἀναφέρει ὠρισμένον ἄτομον εἰς ὃ ἀνήκει καὶ ὅπερ τότε διὰ τὴν μεταβίβασθαι εἰς ἕτερον πρόσωπον θα ἀπαιτεῖτο ἐκχώρησις, οὔτε εὐδίδεται εἰς διαταρῆν ὠρισμένου προσώπου, ὅτε διὰ τὴν μεταβίβασιν αὐτοῦ θα ἀπαιτεῖτο ἢ ὑπογραφή ἐμείνου εἰς αὐτὴν διαταρῆν εἶναι, ἀλλ' εὐδίδεται ἀνευ ὀνόματος ὥστε ὁ κατόχος αὐτοῦ εἶναι καὶ κύριος αὐτοῦ καὶ δυνατόν τὸ μεταβιβᾶσθαι ἀπὸ χειρὸς εἰς χεῖρα ἀνευ οὐδεμιᾶς ἑτέρας διατυπώσεως..

Ἡ εὐκολία αὐτῆς τῆς μεταβίβασεως καθίσταται τὰ ἀνόνομα κρεώγραφα ἀντικείμενον τῶν εὐρύτερων κρηματοσηριακῶν συναλλαγῶν..

Ὁ νόμος ΓΧΜΒ 1885 διευκρίνισεν τὸ δήτημα τοῦτο τῆς κυριότητος διὰ τὰ ἀνόνομα κρεώγραφα ὡς καὶ τῆς δι' ἐκδιμήσεως αὐτῶν..

Τὸ Ν.Δ. 17.7.13-8-23 ἐπιλαμβάνεται τῆς λύσεως τῶν συναφῶν δήτημάτων. Διὰ τὴν κυριότητα ἀνωμόμου κρεώγραφου ἀρμεῖ ἢ κατοχὴ αὐτοῦ, ἥτις ἀπαιτεῖται δι' ἀπλῆς παραδόσεως..

Τὴν διευκρίνησιν ἐπιφέρει ὁ νόμος μόνον εἰς τὰς περιπτώσεις ἀπωλείας, ἀφαιρέσεως διὰ κλοπῆς, ληστείας ἢ πειρατίας καὶ τοῦτο μόνον κατὰ τοῦ εὐρέτου ἢ τοῦ ἐγκληματίου, καὶ τοῦ καθολικοῦ διαδόχου αὐτοῦ, καὶ κατὰ τοῦ τρίτου κατόχου μόνον, εἰς οὗτος εὐρίσκεται ἐν γνώσει τῶν γεγονότων τούτων. Διευκρίνησις τοιαύτη δὲν χωρεῖ ἐπὶ ἀνωμόμων τοκομεριδίων καὶ μερισματα-

ποδείξεων.-

Εν περιπτώσει φθοράς του κρεωγράφου, ή τις όμως αν επιφέρει αλλοίωση τολαύτην, ώστε ν' απουλείται ή τολαύτης, δύναιται νά ζητηθῆ ή αντιμετατάσεις δια νέου τίτλου.-

Επί της περιπτώσεως εξαεληθείσης του φύλλου των τομομεριδίων ή μερισματαποδείξεων, του προσημολλημένου εις τον ανώνυμον τίτλου, το νέον φύλλον παραδίεται εις τον κομιστήν του τίτλου, και αν ούτος δέν είναι κομιστής του είδικού βτελέχους (ταβόν).-

Τ' άφοράντα την απώλειαν ανώνυμων κρεωγράφων διεκρινούσεν το άρθρον β του νόμου 1308. Πληρεστέραν διαρρύθμισιν του ζητήματος επεχείρησεν το Ν.Δ. από 3-5 και 26 Ιουλίου 1923.-

Αιύρωσις δύναιται νά επέλθῃ μόνον εις τολς περιπτώσεις απωλείας, καταστροφῆς, αφαιρέσεως δια κλοπῆς, ληστείας ή πειραείας.-

Ο νόμος εδαιρεί του πλεονεκτηματος της αιύρωσεως τα τομομερίδια και τολς μερισματαποδείξεις ως και τα κρεωγραφα εις την περίπτωση της υπεξαιρέσεως. Ο ένδι αφερόμενος οφείλει νά επιδώσῃ σχετικῆν δήλωσιν προς τον Επόπτην του χρηματιστηρίου και την εκδοτικῆν εταιρίαν.-

Ο έπόπτης κατά τριμηνίαν συντάσσει είδικόν δελτίον απωλότων κρεωγράφων, όπερ δημοσιεύεται ως παράρτημα της εφημερίδος της Κυβερνήσεως, εν ώ δελτίω δημοσιεύεται εν περιλήψει εφ' άπαδ εκάστη δήλωσις.-

Εάν εντός τριετίας (ή τις προθεσμια δια τολς πρόσφυγας είναι έτπεία. Η εδαιρέσις αυτή ισχύει προημιένου περι κρεωγράφων αποτελεσθέντων κατά την εγκατάληψιν της Μ. Ασίας) από της δημοσιεύσεως ούδεις ένεφανίσθη διεκδικών του τίτλου, εις δίδεται αποφάσει του προέδρου των πρωτοδικών νέος τίτλος παραδί-

δόμενος εἰς τὸν ἀπωλέσαντα.-

Ὁ Πρόεδρος ἀποφαινεται κατ' αἰμείαν κρίσιν περὶ ἀκυρώσεως ἢ μὴ τοῦ ἀπωλεσθέντος χρεωγράφου καὶ ἤ τις ἀπόφασις δημοσιεύεται ἅπαδ εἰς τὸ δελτίον, εἰς ὃ ἐπίσης δελτίον δημοσιεύονται τὰ νέα ἐμδοθέντα χρεωγράφα.-

Ὁ Πρόεδρος ἐν τούτοις δύναται νὰ διατάξῃ τὴν ἄμεσον μετὰ τὴν δῆλωσιν ἐμδοσιν τοῦ νέου χρεωγράφου, εἰάν ὁ δηλῶν παρέχη τραπεδητικὴν ἐγγύησιν.-

Ὁ κομιστής τοῦ παλαιοῦ μετὰ τὴν ἐμδοσιν τοῦ νέου δὲν ἔχει οὐδεμίαν ἀπαίτησιν κατὰ τῆς ἐταιρίας ἀλλὰ δὲν στερεῖται τοῦ δικαιώματος νὰ στραφῇ κατὰ τοῦ καβόντος τὸν νέον τίτλον. Ἐάν ἡ δηλωθεῖσα ὡς ἀπωλεσθεῖσα ἁμολογία ἐμληρώθη, τὸ ποσὸν τῆς μληρώσεως δίδεται εἰς τὸν ἀπωλέσαντα, εἰάν ἐντὸς πενταετίας ἀπὸ τῆς μληρώσεως δὲν ὑπεβλήθῃ παρ' ἐτέρου ἀξίωσις.-

Ἐάν τὰ δηλωθέντα ὡς ἀπολεσθέντα χρεωγράφα ἔκωβι κατατεθῇ παρ' ἀνωνύμῃ Ἐταιρείᾳ πρὸς φύλαξιν ἢ λόγῳ ἐνεχύρου, ἡ τοιαύτη δῆλωσις δὲν κωλύει τήνεις τὸν καταθέτην ἢ ἐνεχυριάσαντα ἀπόδοσιν, εἰτὸς εἰάν ἐρένετο κατὰσχέσις εἰς χεῖρας αὐτῆς.-

---

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ΄

Κερδοσυμπία.

«Κερδοσυμπία εἶναι διαρρυθμισὶς οἰκονομικῆς ἐνεργείας ἐπὶ τῇ βάσει παρατηρήσεων τῆς παρούσης καταστάσεως, καὶ ἐπὶ τῇ προϋποθέσει τῆς ἐπελεύσεως μελλόντων συνελεσθέντων εἰς αὐτὴν προβλέπεται μεταβολὴ τῆς

τιμῆς ἑνὸς ἀντιμειμένου, ἐξ ἧς ὁ εὐτελὼν τὴν πράξιν ἐλπίζει ὅτι θέλει ἀποουσιάζει κέρδος».—

Κατὰ τὸ μᾶλλον ἢ ἧττον πᾶσα οἰκονομικὴ ἐνέργεια περιέχει κερδοσομίαν. Εἰς πάσας τὰς περιπτώσεις π.χ. καθ' ἃς ὁ παραγωγὸς δὲν ἐμποιεῖ τὸ προϊόντος, ἀλλὰ φυλάσσει αὐτὸ ἐπὶ τινα χρόνον ὅπως ἐπιτύχῃ καλυτέραν τιμὴν ἢ ὁ κερυτημένος οἰκίωπεδον δὲν οἰκοδομεῖ ἀλλ' ἀναμένει ὕψωσιν ὅπως τὸ εὐποιήσῃ, ἀναμφιβόλως πρόκειται περὶ κερδοσομίας.—

Ἐν τούτοις ὑπὸ βενωτέραν ἔνοισιν ὡς κερδοσομία χαρακτηρίζεται ἡ πράξις, καθ' ἣν εὐθὺς ἐξ ἀρχῆς ἀγοράσων ἢ πωλῶν π.χ. χρεώγραφα πράττει τούτο μὲ τὴν πρόθεσιν ὅπως μεταπωλήσῃ εἰς ὑψηλωτέραν τιμὴν ἢ ἀγοράσῃ εἰς καμηλωτέραν.—

Ἡ κερδοσομία αὕτη λέγεται ἐμπορικὴ κερδοσομία καὶ εἰάν οἱ ἐνδιαφερόμενοι δὲν εἶναι ἔμποροι. Ἐτι βενωτέρον χαρακτηρίζεται ὡς κερδοσομία μόνου ἢ διενέργεια ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως ἀντιμειμένων, εὐτελῶς γένωνται τὴν ἐργασίαν τοῦ ἐπιχειρηματίου, ἧτις γίνεται μὲ τὸν σκοπὸν ὅπως μέχρι τῆς ἡμέρας τῆς εὐτελέσεως, ὁ κερδοσομὸς διενεργήσῃ τὴν ἀντίθετον πράξιν, πωλήσῃ τὰ ἀγορασθέντα ἢ ἀγοράσῃ τὰ πωληθέντα καὶ ἐν τῆς διαφορᾶς ἀποουσιάζει κέρδος (κεθία). Ἐν τιαύτῃ περιπτώσει ὁ ἀγοραστὴς-κερδοσομὸς δὲν ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ἔχῃ τὸ χρῆμα πρὸς παραλαβὴν οὔτε ὁ πωλητὴς τὰ χρεώγραφα ὅπως τὰ παραδῶσῃ, ἀρκεῖ νὰ ἔχῃ ἀνάλογον χρῆμα, ὅπως καλὴ ψῆ τὴν διαφορὰν.—

Ἡ κερδοσομία ἐπενεργεῖ ἐπωφελῶς ἐπὶ τῆς διορθώσεως τῆς παραγωγῆς, ἐπεὶ ἐπιφέρει ἐξισωσιν τῶν τιμῶν ἐν τῷ χρόνῳ ἀποτελοῦσα τὸν χρονικὸν ὀδοστρωτήρα καὶ ἔχουσα ὡς ἀποτέλεσμα τὴν μείωσιν τῶν διακυμάνσεων ἀλλ' ἡ ὠφελιμότης αὕτη ἐπέρχεται μόνον ἐφ' ὅσον αἱ προβλέψεις αὐτῆς περὶ τοῦ μέλλοντος εἰσὶν.

ὄρθαι, διότι αὐτῶ μόνον δίδει τὴν θέουσαν κατεύθυνσιν, ὡς εἰν π.χ. ὄρθως προβλεφθῆ περι τῆς αὐθιγείας τῆς τιμῆς τῶν προϊόντων, ἐνευεν ἀνεπαρμιείας τῆς μελλούσης εὐγμομιδῆς ἢ τῶν μετοκῶν βιομηχανικῶς κλάδου ἐνευεν καλῆς πορείας τῆς ἐργασίας καὶ προσδομίας καλῶν μερισμάτων, ὅτε προβαίνουσα εἰς ἀφορὰς βαθμηδόν, ἐφ' ὅσον αἰτιμαί εἰαί σχετικῶς κομηλαί καὶ ἐπιφέρουσα βαθμηδαίαν ὕψωσιν, περισυλλέγει ἀποθέματα καὶ παρακυλῶει ὅπως ἐπέλθωσιν ἀποτομοὶ ὕψωμοὶ μετὰ ἐνευερμορισθῆν ἢ τὸν καθορισμένον τῶν μερισμάτων.-

Ἐάν ὅμως αἱ προβλέψεις αὐτῆς ἀποβῶσιν ἐσφαλμέναι, ὡς εἰν ἡ εὐγμομιδῆ γνη ἀφθανος, δοθῶσι πενικραμερίσματα, ἡ κερδοσομοπία καθίσταται ἐπιδημία ἐπενεργούσα ἐπι ἐπὶ τῆς περαιτέρω πτώσεως τῶν τιμῶν.-

Ἐν τῇ κερδοσομοπία περιέχεται πάντοτε τὸ στοιχεῖον τῶχης. Ἐν τούτοις ἡ δύναμις αὐτοῦ μειούται διὰ τῆς κεκτημένης πείρας, γνώσεως τῶν παραγμάτων, θεούσης ἐπιτημῆσεως τῶν διαφορίων συντελεσθῶν, στατιστικῶν καὶ ἄλλων πληροφοριῶν περι τῆς θέσεως τῶν διαφορίων ἀγορῶν, ὅτε καὶ δεινύεται οἰκονομικῶς κρήσιμος καὶ πρόπαντός εἰν ἡ κερδοσομοπία ἔχει ἐπαρμιεῖς κρηματικῶς δυνάμεις, ὅπως κατορθώσῃ καὶ διακρησίσῃ τὴν θέσιν ἡς.

Παρ' ὅλα ταῦτα ὁ συντελεσθῆς τῆς τῶχης δὲν δύναται εὐμῶλως νὰ ἐξουδεερωθῆ, διότι πρόπαντός ἐπενεργεῖ ὁ φυολογικῶς συντελεσθῆς τῆς κοινῆς γνώμης, ἥς ἡ κατεύθυνσις εὐμῶλως δύναται νὰ προβλεφθῆ, εἰ καὶ ἐπ' αὐτῆς δύναται νὰ ἐπιδράσῃ ἰσχυρὰ κερδοσομοπία.

Ἄλλ' ἐπιτός τοῦ ἠθιμοῦ παράροντος, παραμένει πάντοτε ἀβεβαίος καὶ ὡς πρός τοὺς λοιποὺς συντελεσθῆς, ὡς δύναται νὰ ἀνατρέφωει διάφορα γεγονότα εἰδιμῶς ἐπενεργούοντα, ὅπως προσδώσωσιν ἀντιθετον κατεύθυνσιν τῆς προσδομωμένης ὡς κρηματικῆς καὶ ἐμπορικῆς κρήσεις, πολιτικῆς μεταβολῆς, πόλεμοι κ.λ.π.-

Ἡ κερδοσκοπία κυρίως παρουσιάζεται τὴν δόξαν τῆς ἐπὶ τῶν προϊόντων, ὧν αἱ συνημιθεαὶ ὑφίστανται ἐξαιρέτως οὐσιώδεις μεταβολάς, ἐπὶ τῶν μετοχῶν διαφόρων ἐπιχειρήσεων, ὧν τὰ εἰσοδήματα ποικίλλουσιν συνετεταμένην διαφόρων συνθέσεων, ἐπὶ τῶν ἐθνικῶν κρεογραφῶν, ὧν ἡ τιμὴ συνδέεται μὲ τὰς πολιτικὰς καταστάσεις, ἐπὶ τοῦ συναλλαγματος ἐν κίβρωσι καμίνισι κωλοφορίας, ἐν μίᾳ λέξει ἐπὶ πραγμάτων, ὧν αἱ τιμαὶ ἔνευεν διαφόρων συνδιασμῶν εφόδρα κωμάζονται.

Οὐκ ἔτιον ἕτερα ἐπουδαία κριτικότης τῆς κερδοσκοπίας ἐπὶ τῆς παραρρηγμένης ἐργασίας ἐρμειεύει τὸ ὅτι αὕτη ἐπενεργεῖ εἰς τὴν ἀσφάλειαν ἐπὶ τοῦ μέλλοντος. Ὁ βιασμηχανὸς δεχόμενος παραγγελίας διαμελῶσας παραδόσεις ἐπὶ τῇ βίβει τῶν τρεχοῦσῶν τιμῶν τῶν πρώτων ὑλῶν, ἐπιθυμῶν νὰ μὴ ὑπόκειται εἰς τοὺς κινδύνους τῆς μεταβολῆς αὐτῶν καὶ προβαίνει καὶ προαγορᾶς αὐτῶν. Ὁ ἔμπορος κίβρας, ἐνθα ὁποιεῖ κωλοφορία καρτονομίσματος, ἀγοράδων ἐμπορευμάτων εἰς τὸ ἐξωτερικὸν διὰ τὴν ἀξίαν τῶν ὁποίων ὑπογράφει συναλλαγματίας, πληρωτέας μετὰ πάροδον χρόνου εἰς ἕξον νόμισμα, προαγοράει τὸ συναλλάγμα ὅταν θεωρεῖ ἐννομιῶν τὴν σειρήν, ἵνα μὴ τρέχη τὸν κίνδυνον ἐπιπτώσεως τοῦ ἐγκωρίου νομίσματος. Ἀλλὰ καὶ ἡ καθαρὰ κερδοσκοπία, ἡ ἐργαζομένη διὰ τὰς διαφορὰς, δυνατὰ ἐπίσης, ὀρθῶς χειριζομένη, νὰ ἐπενεργῇ ἐπὶ τῆς χρονικῆς ἐξισώσεως τῶν τιμῶν, ἐνῶ κωμῶς συντελεῖ εἰς τὴν αὐξήσιν τῶν διακυμάνσεων. Δεδομένου π.κ. ὅτι ὑπάρχει ὀρθὴ πρόβλεψις περὶ τῆς ὑψώσεως ἐνός κρεογράφου, αἱ ἀγοράζοντες κερδοσκόποι, ὅπως ἀπλῶς ἐπωφεληθῶσι τῆς ὑψώσεως καὶ εἰς πράξωσι τὴν διαφορὰν καὶ κατὰ βονέπειαν οὔτε παραλαμβάνουσιν οὔτε μεταφέρουσιν, ἀλλὰ πωλοῦσι ὅπως πραγματοποιήσῃ τὸ κέρδος αὐτῶν ἀντενεργοῦσι κατὰ τῆς ἀμέσου περαιτέρω ὑψώσεως.

Τὸ δῆγμα κυρίως ἔγκειται εἰς καὶ ἐφόσον ἡ κερδοσκοπία ἀμολουθῆ τὴν ὀρθὴν κατεύθυνσιν καὶ ἐπειδὴ νῦν διὰ τῆς τελειοποιήσεως τῶν στατιστικῶν πληροφοριῶν, διὰ τῆς εὐροκέρως προπαιδείσεως τῶν κερδοσκοποῦντων, ἀβφαλέστερον δοξίζονται αἱ προϋποθέσεις, εἶναι πιθανώτερον ὅτι κωμῆτος ἢ κερδοσκοπία καὶ ἡ διαφορὰ μόνον ἐπιδιαίμουσα κερδοσκοπία ἀσμεῖται συνήθως ὑπὸ τῶν μεγαλυτέρων κερδοσκοπῶν, οἵτινες διαθετοῦσι κεφάλαια εἰς ἀνδρόθεον ὑπάρχοντα δεδωμένα πρὸς ὠρισμένην κατεύθυνσιν, πρὸς ὕψωσιν ἢ πτώσιν καὶ σπληματιζῶσι δύο ὁμάδες, τὰ ἀποελέγματα ἰσολορίζονται καὶ ἐξουδετερῶνται ἀμοβαίως.

Ἡ κερδοσκοπία ὡς περιεγράφη, δεικνύει τὴν καλὴν αὐτῆς ὄψιν. Ἀλλὰ δυστυχῶς αὕτη παρουσιάζει πολλὰ σκεπὰ σημεῖα. Συνηθέστατα γίνεται κρήσις αὐτοκρηματικῶν μηχανημάτων μέσων, ὡς διαδόσεων, ψευδῶν εἰδήσεων ἢ ἐξέριον μηχανημάτων, ὅπως προκληθῶσιν ὑψώσεις ἢ ὑποτιμήσεις. Ἀλλὰ τὰ μέσα ταῦτα εἰς ἀσχέτα πρὸς τὴν κερδοσκοπικὴν καὶ δι' αὐτὴν ἀρμόδιος εἶναι ὁ ποινικὸς νόμος ἢ ἅτινα δύναται νὰ χρησιμοποιοθῶσιν εἰς πᾶσαν ἑτέραν ἐναλλαγὴν εἰ καὶ ἡ κερδοσκοπία παρουσιάζει πλεονεξίου ἀλλοσιμον.

Ἐκτός ὅμως τῶν μέσων τούτων, ἅτινα ὑπάρχοντα εἰστὶν ποινικὸν νόμον, ἡ κερδοσκοπία, ἰδίως ἐπὶ τῶν κρηματικῶν κατορθῶν, κερταμένη δύναμις κρηματικῶν, νὰ φέρη τακτικὰς διακομᾶσεις, μὴ βασιζομένας ἐπὶ κρηματικῶν γεγονότων καὶ συμπαράδῳρει τὸ πολὺ κανὸν εἰς τὴν κατεύθυνσιν, ἣν θέλει νὰ δώσῃ εἰς βάρος αὐτοῦ περιουλλέρουσε κέρδη.

Ὅτω σπληματίζονται συναστικμοὶ ὅπως μονοπωλῶσιν ἐν εἶδος καὶ ἐπιβάλλουσι τὰς τιμὰς, ὡς θέλουσι. Αἱ ταῦτα ὅμως ἐνέργειαι ἀπαιτοῦσι κρηματικὰ μέσα, ἀνάλορον πρὸς τὸ ἀντιμεῖμενον τῆς ἐπιχειρήσεως καὶ συνηθέστατα καταλήρουσιν εἰς βάρος τῶν κερδοσκοπῶν.

Ἐτερον οὐχ ἔτιον κοινόν εἶναι ὅτι εἰς τὴν κερδοσκοπίαν συμπαράσφρονται τὸ κοινόν ἐξ ὅλων τῶν τάξεων καὶ ἀναμιγνύονται εἰς αὐτὴν οὐ μόνον εὐποροὶ, ἀλλὰ καὶ διαθέτουσες μέγα μέτρια, ἀνήλικους εἰς ἀπαντας τοὺς παραιογιμοὺς κλάδους καὶ οἷσιν παραμελοῦσι τὴν ἐργασίαν τῶν καὶ πληρώνουσιν ἀκριβὰ τὴν συμμετοχῆν των, συνήθως ἀπειροὶ ὄντες τῶν συνήθων τεχνασμάτων. Οἱ δὲ ἐπαγγελματικαὶ τοῦ χρηματιστηρίου καταβάλλουσιν πᾶσαν προσπάθειαν ὅπως ἐλιώσωσι τὸν κοινόν, διότι μόνον διὰ τῆς ἀναμίξεως αὐτῶ διδεται μεγαλυτέρα ὠθησις εἰς τὰς ἐργασίας καὶ οὕτω οἱ ἐνδιαφερόμενοι ἀποκομιδῶσι κέρδη.

Τὴν ἀγορὰν κυρίως ἐπηρεάζει ὡς πρὸς τὸν τελικόν διακανονισμὸν τῶν τιμῶν, ἡ σοβαρὰ κερδοσκοπία ἢ ἀγοράσουσα, ὅπως παραλάβῃ καὶ πωλοῦσα, ὅπως παραδώσῃ καὶ τοσοῦτω μᾶλλον ὅσον στηρίζεται ἐπὶ ἐπισημῶν χρηματικῶν μέσων.

Ἡ κερδοσκοπία, ἡ ἐπιδιώκουσα ἀπλῶς τὴν εἰσπραξίν διαφορῶν, δέν ἔχει τὴν αὐτὴν δύναμιν, πρὸς παντὸς εἶναι διενεργούμεναι συναλλαγὰί τελικῶς ἐπιμαθαρίζονται χωρὶς νὰ λάβῃ χώραν πραγματικὴ παραλαβὴ ἢ παράδοσις, εἰ καὶ συνήθως ἔχουσι ὡς ἀποτέλεσμα νὰ προηλθῶσι πραγματικῶς συναλλαγᾶς καὶ ἐπενεργῶσιν ἐπίσης ἐπὶ τῶν τιμῶν, εἰ καὶ προσωρινῶς διὰ τῆς δημιουργίας τάξεως πρὸς τὰ ὄνω ἢ τὰ κάτω.

Τὸ χρηματιστήριον εἶναι τὸ κέντρον, ἐνθα μαίνεται πολλάκις ἡ κερδοσκοπία καὶ διὰ τοῦτο ἐνεμεν τῶν κατατροφῶν αἷτινες ἐμεῖ ρίνονται συμπαράσφρονσαι ἐμεῖ πολλάκις τὸ κρῆμα βιοπραλαιστῶν, κτηθέν πολλάκις διὰ κόπων καὶ στερήσεων, ἠγέρθησαν κατ' αὐτῶ καταπραυραὶ καὶ ἐσκηθῆ καὶ ἡ καταστροφῆς αὐτῶ.

Αἱ νομοθεσίαι πολλάκις εὗρισκόμεναι πρὸ τῶν μερονότων μεγάλων δημῶν, ἐπενέβαινον καὶ ἔθετον διαφορῶς ἀπαγορεύσεις, ὅπως περιορίσωσι τὰ καὶ

τῆς κερδοσκοπίας ἢ ἀπομείψαι τὸ πολὺ μόνον ἀπὸ τῶν χρηματιστηρίου. Ἀλλ' ὅταντα τὰ μέτρα ταῦτα, ὧν καὶ πολλοὶς ἡ ἐφαρμογὴ ἐπεβάλλετο δι' αὐστηρῶν ποινικῶν συνεπειῶν, δὲν ἐπέφερον τὸ ποθοῦμενον ἀποτέλεσμα καὶ συνήθως κατηρροῦντο.

Ἡ βελτίωσις καὶ ἡ τροπὴ τῆς κερδοσκοπίας εἰς τὴν ὀρθὴν ὁδὸν μόνον δύνανται νὰ πραγματοποιηθῶσι διὰ τῆς ὑπὸ τῶν μελῶν τοῦ χρηματιστηρίου κτιωμένης κατανοήσεως τῆς ἠθικῆς αὐτῶν ἀξιοπρεπείας καὶ τῆς διαπαιδαγωγείσεως τῶν μετεκόντων αὐτοῦ, μαθηθροσμένων διὰ τὸπου ἐνημέρου καὶ ἀμερολήπτου καὶ πράγματι σημαντικῆ πρόοδος φαίνεται ἐπιτελεθεῖσα ἐπὶ τῶν σημείων τούτων εἰς πολλὰ χρηματιστήρια τῆς σήμερον, ἐνθα πλέον δὲν παρατηροῦνται αἱ καταπληκτικαὶ ἀδιοιολόγητοι διακυμάνσεις, προμαλούμεναι δι' ὅλων τῶν μέσων (διάδοσις ψευδῶν εἰδήσεων κ.λ.π.) ἅτινα ἐτίθεντο εἰς ἐνέργειαν εἰς τὰ χρηματιστήρια κατὰ τὰς ἀρχαιοτέρας ἐποχάς.

Παρ' ὅλα τὰ κακὰ, ἅτινα ὀφείλουσι νὰ ὁμολογηθῶσιν, εἶτινα δημιουργεῖ ἡ κερδοσκοπία τὸ αἰμονομιμὸν καθεστῶς ὡς νῦν εἶναι εὐγμερωτημένον διὰ τῆς δημιουργίας τῶν κινητῶν αἰτίων, αἷτινες ἀποτελοῦσιν μῆριστον μέρος τοῦ Ἐθνικοῦ πλούτου, δὲν δύναται νὰ διατηρηθῇ ἄνευ τοῦ χρηματιστηρίου καὶ τῆς κερδοσκοπίας.

Ἄνευ τούτων θὰ παρέλυε ἅπασα ἡ αἰμονομιμὴ ζωὴ. Διὰ τοῦ χρηματιστηρίου κυρίως ἱκανοποιοῦνται αἱ χρηματικὰ ἀνάγκαι τῶν κρατῶν καὶ τῶν λοιπῶν προσώπων τοῦ δημοῦ δικαίου, διότι ἐν αὐτῷ διαπραγματεύονται αἱ ὁμολογίαι τῶν ἐθνικῶν δανείων ἄνευ τῆς ὑπάρξεως τῶν χρηματιστηρίων δὲν θὰ ἦτο κατορθωτὴ ἡ ἴδρυσις ἀνωνύμων ἐταιριῶν, δι' ὧν δημιουργοῦνται αἱ μεγάλοι ἐπιχειρήσεις, δι' ἧν καταρθῶθη ἡ συμπλήρωσις τῶν βιθροδρομιῶν δικτύων, διότι δὲν θὰ ὑπῆρχεν ἀγορὰ, ὅπως διαμαινόντιςται αἱ τμηαὶ καὶ δύνανται νὰ πραγματοποιηθῶσιν ἀγοραπωλησίαι αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄ Διαφορισμός.

Αἱ τιμαὶ τῶν διαφορῶν ἀξιών, συναλλαγμάτων καὶ κρεωγραφῶν, ἅτινα διαπραγματεύονται εἰς διάφορα κρηματιστήρια, συνήθως διαφέρουσιν ἀπ' ἀλλήλων ἕνεκεν τῶν διαφορῶν συνθηκῶν, προσφορᾶς καὶ ζητήσεως, κρηματιστικῆς ἀνέθεως ἢ στενοχικῶς κ.τ.λ., αἵτινες παρουσιάζονται εἰς τὰ κρηματιστήρια τῶν

Τούθ' ἕνεκεν ἐδημιουργήθη ἰδιαίτερος κλάδος ἐργασίας, ὅστις καλεῖται arbitrage, καὶ ἀνεῖται ὑπ' ἐμείνων αἵτινες ἀγοραῶσιν ἐμεί, ἔνθα ἡ τιμὴ εἶναι μικροτέρα, ἅπως πωλήσων εἰς τὸ κρηματιστήριον ἔνθα ἡ ἔδρα τῶν ἢ ταινάπαλιν.

Ἐπειδὴ ἐργασίαι τοιαύται γίνονται εἰς μεγάλας ποσότητας, ὅπως ὁ τοιοῦτος κερδοσκόπος ἐνεργήσῃ ἀρμυρῇ ἢ διαφορικῇ καλύπτῃ τὰς ἀποκρίσεις, τηλεγραφικῶς, μεσιτικῶς, μεταφορικῶς καὶ ν' ἀφίσῃ ἐλάχιστον περιθώριον (margin) μικρὸν κλάσμα τοῦ ἐπιτοκίου.

Αἱ διαφοραὶ αὗται τιμῆς ἦσαν ἀρχαιότερον μεγάλα καὶ εἰς τοὺς εἰδικούς περιεῖπον κέρδη μεγάλα, ἀν' ὑπῆρχε καὶ ἰσχυρὸς ζήτησις μεγάλης μέτρως οὗ ἢ πρᾶξις ευμνησθησῆ, ἢ ἀγορὰ ἐξουδετερωθῆ διὰ πωλήσεως ἢ ταινάπαλιν, ἕνεκεν τῆς ἀνάρκεις παρελεύσεως πολλῶν ἡμερῶν καὶ πολλῆς μνησῆς μεταδόσεως εἰδήσεων.

Σήμερον διὰ τῆς τελείας συνεισησῆς, γενομένης οὐ μόνον ταχυδρομικῶς, ἀλλὰ καὶ τηλεγραφικῶς καὶ τηλεφωνικῶς, αἱ τιμαὶ συντόμως ἐξισθύνονται μέχρι ἐλαχίστου, καὶ τὸν οἱ διαφοριστὰ εἶναι διαρκῶς ἐπὶ ποδὸς ὅπως ἐπαφθῆσιν καὶ τῶν μικροτέρων διαφορῶν. Ἡ ἐργασία τῶν διαφοριστῶν δὲν εἶναι ἐμείνων εὐκολωτέρων. Συνήθως αἱ ἐργασίαι αὗται γίνονται διὰ κοινῶν λογαριασμῶν ὑπὸ δύο κρατικῶν ζητιῶν οἰκῶν, ὧν ὁ εἰς ἔχει τὴν ἔδραν τοῦ εἰς τὸ

ἐν κρηματιστήριον καὶ ὁ ἕτερος εἰς τὸ ἄλλο κρηματιστήριον.

Ἀπαιτεῖται εὐχέρεια καὶ ταχύτης εἰς τὴν κατάστρωσιν τῶν λογαριασμῶν οἵτινες εἰσὶ πολὺπλοοὶ ἐνεκὸν τῶν διαφορῶν εὐθυσιῶν ὑφ' ἃς ἐργάζονται τὰ διάφορα κρηματιστήρια καὶ δὲν ἀρμεῖ ὁ διαφοριστὴς νὰ δύναται νὰ καταστρώσῃ λογαριασμούς ἐπὶ τοῦ χάρτου, ἀλλὰ προβαπαιτεῖται νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ μάη αὐτούς καὶ νοερῶς διότι εἶναι ἀναγκαῖα ταχυτάτη ἐπιτέλεις, ἥτις δὲν ἐπιτρέπει χρονοτριβὰς.-

Δὲν ἀρμεῖ ἡ γνώσις τῆς τιμῆς, ἣν ἔχει ἐν κρεωγράφῳ ἡ συναλλαγμα εἰς ἕτερον κρηματιστήριον, ἀλλ' ἀπαιτεῖται ὁ διαφοριστὴς νὰ εἶναι εἰς θέσιν νὰ προσδιορίσῃ τὴν ὡς λήγουσιν παρὶτέ ἥτοι εἰς ποῖαν ἐσωτερικὴν τιμὴν ἀντιστοιχεῖ ἡ ἐσωτερικὴ καὶ τ' ἀνάπαλιν, καὶ ἵνα ἐξεδῶρῃ τὴν ἰσοτιμίαν, ὁφείλει νὰ γνωρίσῃ, ἂν ἡ τιμὴ τοῦ προκειμένου κρεωγράφου διαπραγματεύεται εἰς τὸ ἕτερον κρηματιστήριον κατὰ ζεμάχιον ἢ καθ' ἑαυτοστά, εἰὼν ἐμεῖ ὀπολογίζουσι ἢ οὐ τοῦστρέχοντας τόμους καὶ εἰὼν ὀπολογίζουσι ὑπὸ ποῖου ὄρου, καὶ ποῖον ἐπιτόμιον κ.λ.π. ὡς καὶ τὸν χρόνον τῆς παραδόσεως διὰ τὰς ἐπὶ προθεσμίᾳ πράξεις, καὶ εἰς ποῖαν τιμὴν τὰ βέλνα νομίσματα μετατρέπονται εἰς τὸ ἐγκώριον.-

Καὶ ἐκτός ὅλων τούτων, ἐπειδὴ τὸ περιθώριον περιορίζεται εἰς ἐλαχίστας διαφορὰς, ὀφείλουσι νὰ ᾤσθιν γνωστάτὰ διάφορα ἐπακολουθοῦντα ἐμεῖ ἔξοδα, μεριζεία, προμήθειαι, καρτώσημα, φόροι, μεταφορικὰ, ἀσφάλεια, καὶ ἐπειδὴ συνήθως προῖεται περὶ συναλλαγματικῶν, ἀπαιτεῖται καὶ ἡ γνώσις ὅλων τῶν σχετιζομένων μετὰ συναλλαγματικῶν θετήματα.-

Αἱ ἐργασίαι αὗται ἀπαιτοῦσι μεγάλην ἐξάντην καὶ πολλὴν πεῖραν.-

Ἐπὶ τὰς παρῶν ἐπιτεταμένα συγγράμματα περὶ αὐτῶν, ἔσθαι διδάσμεται ὁ ὅλος μηχανισμὸς καὶ ἐπιθῶνται ἅπαντα τὰ ἐν ταῖς διαφοραῖς κρηματιστηρίοις κρατοῦντα.-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ΄ Χρηματιστηριαμαί Έντολαί.

Αἱ έντολαί πρὸς πώλησιν ἢ ἀγοράν χρηματογράφων δίδονται κατὰ διαφόρους τρόπους. Ἡ έντολή δύναται ν' ἀναφέρεται εἰς ἀγοράν ἢ πώλησιν τοῖς μετρητοῖς ἢ ἐπὶ προθεσμίας, ὅτε εἰς τὴν τελευταίαν περίπτωσιν ἡ παραλαβὴ καὶ παράδοσι γίνεται κατὰ τὴν προσηκόντα ἐπιμαθάρτισιν, ἡς νῦν κατὰ τὸν

νέον χρηματιστηριακὸν ἑλληνικὸν νόμον εἶναι δεκαπενθήμερος

Ἡ έντολή ὀφείλει νὰ περιλαμβάνῃ τὸ εἶδος τοῦ κρηματογράφου καὶ τὸ ποσὸν ὅπερ ὁ έντολέας θέλει ν' ἀγοράσῃ ἢ πωλήσῃ καὶ δύναται νὰ δοθῇ εἰς τὸ καλύτερον ἢ συμφερώτερον, ἢ τὰ προειμμένου περὶ ἀγορᾶς ἢ έντολή ἀναφέρεται εἰς τὴν αὐτὴν ὅσον τὸ δυνατόν εὐθιπότερον καὶ προειμμένου περὶ πωλήσεως, ὅσον τὸ δυνατόν ἀκριβώτερον.

Εἰς τοιαύτας περιπτώσεις ὁ μεσίτης εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπιτελέσῃ τὴν έντολήν, ἀδιαφόρως εἰάν ἡ τιμὴ εἰπέσῃ ἢ ὑψωθῇ. Ἀπασαὶ αἱ προσηκόντα αὐτῷ ἀποτελεῶσιν ἀπλῶς ὡςτάσεις εἰς τὸν μεσίτην καὶ εἶναι περιτταί, διότι τὸ ἀπλῶς πωλήσατε ἢ ἀγοράσατε σημαίνει έντολήν ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως ἄνευ ὄρων, καὶ βεβαίως ὁ μεσίτης πάντως ὀφείλει νὰ ποιῆ τὸ συμφερώτερον διὰ τὸν έντολέα του.

Ἐν τούτοις αἱ τοιαύται έντολαί δύνανται νὰ μὴ ἐπιτελεσθῶσιν, εἰάν δὲν παρουσιασθῇ ἀντιθέτως ἀγορασιτὴς ἢ πωλητὴς.

Ὁ έντολοδόχος ἵνα κατορθώσῃ νὰ πωλήσῃ ἢ ἀγοράσῃ θὰ ἔπρεπε νὰ εὐδωσῇ εἰς πάλυ κατωτέραν τιμὴν εἰς τρεχούσης ἢ ἀγοράσῃ εἰς πάλυ ὑψηλοτέραν καὶ ὅπερ ἐν τούτοις ἐπί τῶν οὕτων εἰς τὸ καλύτερον έντολῶν, ἐφόσον δὲν παρεμβάλλεται περιορισμὸς εἰς, πρέπει νὰ πράξῃ, ἵνα ἢ ἐν τᾷδε μετὰ τοῦ πελάτου, καὶ διὰ τοῦτο ἐπειδὴ τοιαύται έντολαί, ἰδίως εἰάν

ἀναφέρονται εἰς μεγάλα ποσά δύνανται νὰ ἐπιδρῶσι σημαντικῶς ἐπὶ τῶν τιμῶν, καὶ πρόκειται ὁ κίνδυνος ἀγορᾶς εἰς ὀπερμέτρους τιμὰς ἢ πωλήσεως εἰς πολὺ κομψὰς, πάλαις ἢ ἐντολὴ περιορίζεται εἰς ὀρισμένην τιμὴν.-

Ἀγοράσατε τοῖς μετρητοῖς διὰ λογαριασμὸν μου 100 μετοχὰς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν εἰς τὴν τιμὴν 206, ἢ ὅχι ἀνωτῶν 206 ἢ περιπτοῦ 206, ὅτε ἀφίεται εἰς τὸν μεσίτην νὰ πράξῃ τὸ καλύτερον διὰ διαφορὰν μιᾶς ἢ δύο δραχμῶν, ἢ πωλήσατε 100 μετοχὰς Ἀθηνῶν οὐκ ὀλιγώτερον τῶν 206 ἢ περιπτοῦ εἰς τὰ 206.-

Ἡ διδομένη ἐντολὴ ἐσχέει διὰ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἐδόθη καὶ ληξάσης τῆς συνεδριάσεως τοῦ κρηματιστηρίου παύσεται.

Ἐν τούτοις αἱ εἰς καθωρισμένην τιμὴν ἐντολαὶ δίδονται διὰ περισσοτέρας ἡμέρας ἢ μέχρι ἀνακλήσεως, ὅτε ἐσχέει μέχρι τῆς προσεχοῦς ἐμαθαρίσεως καὶ οὕτω ἀποφεύγει ὁ ἐντολέω νὰ τὴν ἀνονεύσῃ καθ' ἑαυτὴν ἡμέραν, δι' οὗ δὲν δημιούται, καθ' ὅσον δικαιούσαι νὰ τὴν ἀνακαλέσῃ ὅποτε θέσῃ.

Εἰς τὰ εὐρωπαϊκὰ κρηματιστήρια ὑπάρχει ἐπίσης ἡ συνήθεια νὰ δίδονται ἐντολαὶ εἰς τὴν τιμὴν τοῦ ἀνοίγματος ἢ τὴν τιμὴν τοῦ κλεισίματος τῆς ἐπιδήμου συνεδριάσεως τοῦ κρηματιστηρίου.-

Εἰς τὰς περιπτώσεις καθ' ὅσας δίδονται ἐντολαὶ εἰς μεγάλα ποσά, ἐπειδὴ αὐτὰ δύνανται νὰ ἐπιδρῶσι πολὺ ἐπὶ τῶν τιμῶν, ἀφίεται ἐλευθερία εἰς τὸν μεσίτην νὰ ἐνεργῇ ἀναλόγως τῶν περιστάσεων, προβαίνων βαθμικῶς εἰς ἀγορὰς ἢ πωλήσεις πρὸς τὸ συμφέρον τοῦ ἐντολέως του.-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ΄

ΠΡΑΞΕΙΣ ΤΟΙΣ ΜΕΤΡΗΤΟΙΣ-ΠΡΑΞΕΙΣ ΠΡΟΘΕΣΜΙΑΣ.

“ Πράξεις τοῖς μετρητοῖς εἶναι εὐεῖναι, καθ’ ἃς ἀμέσως ἄμα ἐ
συνολογήσῃ τῆς ἀγοραπωλησίας, ὁ πωλητὴς ὀφείλει νὰ παρα-
δώσῃ τὰ πωληθέντα χρεώγραφα καὶ ὁ ἀγοραστὴς, παραλαμ-
βάνων αὐτὰ, νὰ καταβάλῃ τὸ τίμημα.”

Ἡ παράδοσις ἐν τούτοις δὲν γίνεται τὴν αὐτὴν ἡμέραν, ἀλ-
λά συνήθως τὴν ἐπομένην ἐργάσιμον καὶ πολλάκις, ἐπειδὴ τὰ
χρεώγραφα εἶναι κατατεθειμένα εἰς τράπεζαν καὶ δύναται
νὰ ἐπέλθῃ βραδύτης, τὴν μεθεπομένην.-

Ἐν τούτοις διὰ πολλοὺς λόγους δύναται νὰ ἐπέλθῃ καθυ-
στέρησις ἐὰν π.χ. συνέβῃσαν λάθῃ καὶ ζητείται ἡ διόρθωσις
αὐτῶν, εἰάν ὁ πωλητὴς πρὸμειται νὰ τὰ εἰσκομήσῃ ἀπὸ ἄλ-
λην πόλιν καὶ ἐβραδύουν ἢ ἀποστολῇ.-

Ὁ ἀγοραστὴς διασποῦται νὰ προβῇ εἰς ἀναγκαστικὴν ἐπι-
τέλεσιν ἢ ν’ ἀποχωρήσῃ τῆς συμβάσεως. Ἐν τούτοις οἱ ἀγο-
ρασταὶ ἐφόσον δὲν φαίνεται καυὴ πρόθεσις ἐν μέρῳ τοῦ
πωλητοῦ, ἥτις ὑπάρκει εἰάν αὐτός συνολογήσῃ πράξεσιν
μετρητοῖς χάριν μεροσυμπίας μετὰ τὴν ἐλπίδα ν’ ἀγοράσῃ
τὴν ἐπομένην ἑθνηότερον, δὲν προβαίνουν εἰς βίαια μέτρα,
ἀλλ’ ἀναμένουσιν τὴν εὐτέλεσιν.-

Αἱ ἐπὶ προθεσίᾳ πράξεις διακρίνονται ἀπὸ τῶν τοῖς
μετρητοῖς διὰ τοῦ ὅτι ἡ παράδοσις καὶ ἡ παραλαβὴ λαμ-
βάνουσι χώραν βραδύτερον καὶ δὴ κατὰ τὴν ἐμιαθῆρι-
σιν, ἥτις γίνεται κατὰ δεκαπενθήμερον ἢ εἰς τὸ τέλος ἐνια-
ετοῦ μηνός.-

Ἐπὶ τούτων οὔτε ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ ἐπι-
κράσῃ οὔτε ὁ πωλητὴς νὰ εἶναι κάτοχος τῶν χρεωγράφων κα-
τὰ τὴν στιγμήν τῆς συνολογήσεως τῆς συμβάσεως, διότι ἐπι-
τέρος τούτων δύναται ν’ ἀπαλλαγῇ τῆς ὑποχρεώσεώς του δι’

ἀντιθέτου πράξεως, ἢ δύναται νὰ διενεργήσῃ ἐν τῷ μετὰ, ὁ ἀγοραστὴς εὐποιῶν τὰ ἀγοραθέντα κρεώγραφα, ὁ πωλητὴς ἀγοράδων τὰ πωληθέντα. -

Δεδομένου ὅθεν ὅτι αἱ τιμαὶ κυμαίνονται καὶ ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ δὲν θὰ ᾤσιν κατὰ τὴν παραδοσιν αἱ αὐταί, οἷαι ἦσαν κατὰ τὴν συννομολόγησιν τῆς πράξεως, θὰ εὐπηγήσῃ δημίαν ἢ κέρδος δι' ἐνὰ τερον τῶν συμβαλλομένων. -

Ἐν περιπτώσει, καθ' ἣν ὁ ἀγοραστὴς δὲν παραλάβῃ κατὰ τὴν προθεσίαν, ἢ ὁ πωλητὴς δὲν παραδώσῃ, γίνεται ἀναγκαστικὴ ἐκτέλεσις διὰ πωλήσεως ἢ ἀγορᾶς τῶν προκειμένων κρεώγραφων. -

Εἰς τὰ χρηματιστήρια διακρίνονται οἱ hausseiers (ὕπερτιμηταί), οἷτινες κερδοσκοποῦν ἐπὶ τῆς ὑψώσεως δι' ἀγορῶν καὶ οἱ baisseiers (ὕποτιμηταί), οἷτινες κερδοσκοποῦσιν ἐπὶ τῆς ἐπιπτώσεως διὰ πωλήσεων. -

Ἐν τούτοις ὡς ὕπερτιμηταὶ δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῶσι ἅπαντες οἱ ἀγοράδουτες κρεώγραφα, ἦτα εἰμὶναι οἷτινες ἀγοράδουσι ὅπως, ὡς λέγεται, καλυφθῶσιν, τούτέστιν ἀγοράδουσι ὅσα ἔχουσι πωλήσει ἢ ἀγοράδουσι πρὸς τοποθέτησιν κεφαλαίου. -

Ἐπίσης ἅπαντες οἱ πωλοῦντες δὲν δύναται νὰ χαρακτηρισθῶσιν ὡς ὕποτιμηταί, ἐφ' ὅσον πωλοῦσιν κρεώγραφα ἅτινα ἔχουσι ἀγοράσει ἐπιβλητότερον, ἵνα πραγματοποιήσῃσι τὸ κέρδος ἢ πωλοῦσιν ἔστω καὶ μὲ δημίαν, ἵνα μὴ αὐθιγῶσιν αὐτήν, διότι ἔχουσι ἀνάγκην χρημάτων καὶ εὐποιῶσι κρεώγραφα, ἅτινα κατέχουσι ἢ ἵνα ἀγοράσῃσι ἕτερα, δι' ἃ ἔχουσι σχηματίσει καλυτέραν ἰδέαν. -

Ἐνεκεν τοῦ πολλὰκις ἀποδιδόμενου χαρακτηρισμοῦ εἰς πάντα πωλοῦντα ὡς ὕποτιμητοῦ, ἐπειραίτησαν τινες πεπληνημέναι ἰδέαι, ὡς ὅτι τὰ ποσά, τὰ ὅποια κερδίζει μία ὁμὰς εἰς τὸ χρηματιστήριον, ἀποκελοῦσι δημίαν διὰ τὴν ἀντίθεσιν ἐνῶ συμβαίνει ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ ἐπὶ ἐξαιρουθητικῶς ὑψώσεως νὰ κερδίσῃσι ἑκαδὸν ἅπαντες οἱ ἀναμεμιγμένοι εἰς χρηματιστηριακὰς ἐργασίας πλὴν πάντοσε ὀλίγων, οἷτινες εὐθε-

ματιμῶς εἰς ὑποτιμητάι.

Ἐπίσης εἰς τὰς περιπτώσεις μεγάλων ἐπιπεσθῶν ἐπὶ τετραμηνία ἢ ἰδέα ὅτι ἀπώλονται ὅλα τὰ ποσά, τὰ ἀποελεῶντα τὰς διαφορὰς μεταξὺ τῶν ὑψηλῶν τιμῶν εἰς ἃς εἶλον ἀνέλθει τὰ κρεώγραφα καὶ τῶν καμπλοτέρων εἰς ἃς κατέβησαν.

Ἡ τοιαύτη πλάνη βασιίζεται ἐπὶ τῆς ἐσφαλμένης προϋποθέσεως, ὅτι ἅπαντα τὰ κρεώγραφα θὰ ἠδύνατο νὰ πωληθῶσιν εἰς τὰς ὑψηλοτέρας τιμὰς καὶ ὅτι ἐπιωλήθησαν εἰς τὰς καμπλοτέρας.

Αἱ ἐπὶ προθεσίαι πράξεις εἰσὶν ἐπιχειρηματικῶς ἐπιχειρήματα τῶν εἰς μετρητά, οὐκ οἷοι καὶ ἐπὶ τῶν τελευταίων δὲν γίνονται μεγάλοι διακυμάνσεις τιμῶν καὶ δύναται νὰ ἐπισημωθῶσι δημικὰ κέρηται, ἀλλὰ οἷοι αἱ ἐπὶ προθεσίαι παρέκρουσι τὴν εὐνομίαν κερδοσκοπίας εἰς πολὺ μεγαλυτέραν κλίμακα, ἐπαρμύων τῶν πολὺ ὀλιγωτέρων μετρητῶν καὶ τὸ παρεχόμενον διαίτημα πρὸς παραλαβὴν ἢ παράδοσιν ἐσθθεῖ καὶ τοὺς ἀδαιετέροισ εἰς τοιαύτας συναλλαγὰς, αἵτινες ἐλπίδουσι ὅτι ἐντὸς τοῦ δεκαπενθημέρου ἢ μηνὸς θὰ ἀνηθῶσι καλωπτόμενα ν' ἀπονομήσων εὖνομον κέρδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η'

Πράξεις ἐπὶ δώρω.

Ἐπὶ τῶν χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν οἱ κίνδυνοι εἶναι μεγάλοι. Ὁ ἀγοράων π.χ. κρεώγραφα ὅσον καὶ ἂν κρητην τοποθέτησιν ἀσφαλῆ δὲν δύναται νὰ προϋπολογίσῃ τὴν δημικίαν, ἢν δύναται νὰ ὑποσῇ ἐξ ἐνδεχομένης ὑποτιμήσεως. Ὁ κερδοσκοπῶν ἐπὶ τῆς ἐπιπέσεως καὶ πωλῶν χωρὶς νὰ εἶναι κάτοκος τῶν τίτλων, ὡς λέγουσιν εἰς τ' ἀνοικτά, δὲν δύναται νὰ προϋπολογίσῃ εἰς τοίαν τιμὴν θὰ ἀνηθῇ ν' ἀγορῆσῃ τοὺς τίτλους ὅπως τοὺς παραδώσῃ.

Ἐφευρήθη ἐν τούτοις εἶδος πράξεων καθ' ἃς ἡ ἐνδεχομένη

η δημόσια περιορίζεται εντός ὁρισμένων ὁρίων. Τεταῦται πράξεις εἶναι αἰ καλούμεναι ἐπὶ δῶρον (prime).-

Δῶρον ἀγορᾶς.

Ὁ ἀγοραστής ἔχει τὸ δικαίωμα καθ' ὁρισμένην ἡμέραν καὶ δευτέρα τὴν παράδοσιν παρὰ τοῦ πωλητοῦ τῶν ἀγορασθέντων τίτλων, ἀλλ' ἔχει καὶ τὸ δικαίωμα ν' ἀπορῶσῃ τὴν πρᾶξιν, με ἀπώλειαν ὁρισμένης χρηματικῆς ποσότητος κατὰ τίτλον, τοῦ λεγομένου δῶρου.-

Ἐάν π.χ. ἀγοράσῃ τις 100 μετοχὰς Τραπεζῆς Ἀθηνῶν εἰς τὰς 220 δραχ. διὰ τὴν ἐκμαθᾶρισιν ἐπὶ δῶρον 2 δραχ. κατὰ μετοχὴν, ἔχει τὸ δικαίωμα εἴναι ἡ τιμὴ εἶναι κατὰ τῶν 220 δραχ. καὶ μὴ παραλαβῆ, τοῦ πωλητοῦ κερδαίνοντος κατὰ 200 δραχ. ἢ τὸ δῶρον.

Τὸ δῶρον συνήθως προματαβάλλεται, ἀλλ' εἰς τινὰ χρηματιστήρια δὲν προματαβάλλεται, ἀλλὰ συμπεριλαμβάνεται εἰς τὴν τιμὴν.-

Ἐάν π.χ. ἀγοράσῃ τις εἰς τὸ χρηματιστήριον τοῦ Βερολίνου 30.000 μαρμίων μετοχὰς μιᾶς ἐταιρείας εἰς τὴν τιμὴν τῶν 199 ἐπὶ δῶρον 2,50 μαρμίων (γραφόμενον $181\frac{1}{2}$, $2\frac{1}{2}$) καὶ ὁ ἀγοραστής δύναται νὰ δευτέρα τὴν παράδοσιν εἰς τὰ $181\frac{1}{2}$, ἥτοι θὰ παραλαβῆ κατὰ $2\frac{1}{2}$ κ. περισσότερον τῆς συμφωνηθείσης τιμῆς ἢ ν' ἀπορῶσῃ ὅτε ὀφείλει νὰ καταβάλῃ εἰς τὸν πωλητὴν μάρμα 750. Κινδυνεύει ὅπλ. ν' ἀπολέσῃ 750 μάρμα μόνον εἴναι ἡ τιμὴ ἐμπέσῃ, ἐνῶ δύναται νὰ κερδίσῃ πάλυ περισσότερον εἴναι ἡ τιμὴ ὑψωθῇ.-

Δῶρον πωλήσεως.

Ἐπὶ ταῦτοις τὸ δῶρον δίδεται παρὰ τοῦ πωλητοῦ εἰς τὸν ἀγοραστήν. Ὁ πωλητὴς δικαιούται κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ δῶρου νὰ παραδῶσῃ τὸ κρεῶγραφον εἰς τὴν συμφωνηθείσαν τιμὴν ἢ εἴναι ὑψωθῇ τὸ κρεῶγραφον πέραν τῆς τιμῆς ταύτης εἰματαλείπει τὸ δῶρον.-

Οἱ λαμβάνοντες τὸ δῶρον πωληταὶ εἶναι κεφαλαιοῦχοι, οἵτινες εἶναι πάντοτε κατὰ ποσότητος τινὸς τοῦ παρ' αὐ-

τών πωλουμένου κρεώγραφου και εάν μὲν ὑφωθῶσιν αὐτὴν δὲν δημιούνηται, παραδίδουτες τὸ κρεώγραφο, εἰάν θένεα πέσωσι καὶ δὲν παραληφθῶσιν εὐδάνουσι τὸν τίμον, ὃν ἀποδίδουσι τὰ κρεώγραφα ταῦτα..

Δι' λαμβάνοντες τὸ δῶρον ἀγορασταί, ἐμείνοι ὅπλ. εἰς αὐτὸ ὁ πωλητὴς δύναται νὰ παραδώσῃ τὰ κρεώγραφα εἰάν θέλῃ, ἐπειδὴ ἔκωσιν καλὴν ἰδέαν περὶ αὐτῶν καὶ εὐρίσκουσι συμ. φέρουσαι τὴν τιμὴν, ἀδιαφοροῦντες εἰάν τοῖς παραδοθῶσιν ἔστω καὶ εἰάν ἐμπέσῃ ἡ τιμὴ αὐτῶν.

Ἐπὶ τοῦ stellage (= δῶρον ἐυλογητῆς ἀγορᾶς ἢ πωλήσεως) καθορίζονται δύο τιμαὶ ἑνὸς κρεώγραφου, μία ἀνωτέρα τῆς τρεχούσης καὶ μία κατωτέρα.

Ὁ ἀγοραστὴς τοῦ stellage ἔχει τὴν ἐυλογητὴν νὰ παραλάβῃ εἰς τὴν ἀνωτέραν ἢ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν κατωτέραν, ὀφείλων πάντως νὰ πράξῃ τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον.

Οὕτω π.χ. ἐπὶ stellage 100 μετοχῶν Τραπεζῆς Ἀθηνῶν 210 εἰς τὸν ἀγοραστὴν τοῦ stellage διαικιοῦται νὰ δημιούνη τὴν παραδοσὴν τῶν 100 εἰς τὴν τιμὴν τῶν 210 ἢ νὰ παραδώσῃ εἰς τὴν τιμὴν τῶν 205, θέλει δὲ πράξῃ τὸ ἓν ἢ τὸ ἕτερον ἀναλόγως τῆς τρεχούσης τιμῆς κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ stellage..

Ἡ δημία ἢν δύναται νὰ ὑποστῇ μετὰ εἰς τὴν μέσῃ τῆς ἀγορᾶς τῶν δρχ. 10 ἢτοι εἶναι δρχ. 5. Οὕτω εἰάν δεχθῶμεν ὅτι ἡ τιμὴ κατὰ τὴν λῆξιν τοῦ stellage εἶναι 210 ἢθα ἀγοράσῃ εἰς τὴν ἀγορᾶν εἰς τὰς 210 καὶ θα παραδώσῃ εἰς τὰς 205 ἢθα παραλάβῃ εἰς τὰς 215 καὶ θα πωλήσῃ εἰς τὴν ἀγορᾶν εἰς τὰς 210 δηλ. θα δημιούνη δρχ. 5 μόνον εἰάν ἡ τρέχουσα τιμὴ εὐρίσκουται εἰς τὸ μέσον τῆς τιμῆς τοῦ stellage

Ἐκτὸς τῶν ὀκτώ συμφανεῖται ἐπίσης ἡ ἀγορὰ ὀρισμένου ἑνὸς ποσοῦ τίτλων εἰς ἀνωτέραν τιμὴν τῆς τρεχούσης καὶ καθ' ἣν συναλλατὴν ὁ ἀγοραστὴς εἶναι ὑποχρεωμένος νὰ παραλάβῃ τὸ ποσοῦν τοῦτο τῶν τίτλων καὶ ἐκτὸς τούτου εἰάν θέλῃ ἕτερον ποσοῦν ἴσου πρὸς τὸ ἀγορασθέν ἢ καὶ ὀλίγον ἢ τριπλάσιον τούτου..

Ἐπί παραδείγματι, κθέντος ὅτι ἡ τρέχουσα τιμὴ τῆς Τραπέδης Ἀθηνῶν εἶναι δραχμ. 210 συμφωνεῖται ἡ ἀγορὰ εἰς τὰς 215 ὠριμένος διὰ 100 μετοχάς καὶ εἰτὸς τούτου παρέχεται εἰς τὸν ἀγοραστήν τὸ δικαίωμα εἰάν θέλῃ νὰ παραλάβῃ μὲ τὴν αὐτὴν τιμὴν τῶν 215 ἄλλως 100.-

Τὸ αὐτὸ γίνεται καὶ διὰ τὴν πώλησιν: πωλεῖ τις ὠριμένος κατὰ τῆς τρέχουσας τιμῆς, μετὰ τὸ δικαίωμα παραδόσεως ἑτέρου ποσοῦ εἰς τὴν αὐτὴν τιμὴν ἐφ' ὅσον θέλῃ.

Ἡ αὐτὴ συναλλαχὴ διενεργεῖται καὶ ἀντιθέτως, ἀγοράζει τις ἢ πωλεῖ ἐν ποσὸν μετὰ τὸ δικαίωμα νὰ δικαιούται νὰ παραδώσῃ ὀλιγώτερον ποσὸν τοῦ ἀγοραθέντος ἢ πωληθέντος.-

Τὸ stellage διαρρυθμίζεται καὶ ἄλλως, συνδυαζόμενον μετὰ πράξεως ἐπὶ δώρου. Ἡ τιμὴ κανονίζεται ὡς ἐπὶ τοῦ καθαροῦ δώρου δικεῶς ἄνω καὶ κατὰ τῆς τρέχουσας, ἀλλ' ὁ ἀγοραστής τοῦ stellage διὰ τῆς μεταβολῆς ἑνὸς ποσοῦ π.χ. 5 δραχμ. κατὰ μετοχὴν, ἀπαλλάσσεται πάσης ὑποχρέσεως παραλαβῆς ἢ παραδόσεως, δικαιούται δηλ. ἢ νὰ παραλάβῃ, ἢ νὰ παραδώσῃ ἢ οὐδὲν τούτων νὰ πράξῃ, ἐργαταλείπων τὸ δῶρον.-

Ἐπίσης πολλάκις ἐνομαλορεῖται ἐπὶ τῶν πράξεων ἐπὶ προθεσμίας, ὅτι ὁ ἀγοραστής δικαιούται νὰ ζητήσῃ τὴν παραδόσιν ἐνωρίτερον ἢ ὁ πωλητής, νὰ παραδώσῃ ὅπουτον θέλῃ πρὸς τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας.-

Ἄπαντες οὗτοι οἱ ἐφευρεθέντες τρόποι χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν εἶναι δευτεριοὶ πολυτοιμῶν καὶ πολυπλοκῶν συνδιασμῶν καὶ χρειαζόμενοι πολλὰς εἰς ἐπιθεσίους χεῖρας πρὸς ἐπιμετάλλευσιν τῶν ἀπλοιστέρων.-

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ!

Χρηματιστηριακαὶ μεταφοραί.

Ἡ χρηματιστηριακὴ μεταφορὰ συνίσταται εἰς τὴν ἀναρ-
λὴν τῆς ἐπιτελέσεως χρηματιστηριακῆς συναλλαγῆς κατὰ
τὴν ἐπιμαθίρῃσιν, δι' ἣν συνωμολογήθη, διὰ τὴν προσεχῆ ἐπιμα-
θίρῃσιν

Ὁ ἔχων ἀγοράσει κρεώγραφα ἐπὶ προσεχίᾳ καὶ μὴ δια-
θέτων τὸ ἀναγκασίον χρηματικὸν ποσὸν ὅπως τὰ παραλάβῃ,
ἀλλὰ σινοῖ μὴ ἐπιθυμῶν νὰ τὸ ἐπιποιήσῃ ὅτι ἐλπίζει ὅτι
βραδύτερον θὰ ἐπισκόη καλῦτέραν τιμὴν, φροντίζει ὅπως
τρίτος τις παραλάβῃ καὶ καταβάλῃ τὸ ἀντίτιμον αὐτῶν
ἀντ' αὐτοῦ εἰς τὸν πωλητὴν καὶ ὅστις τρίτος ὁ μεταφέρων, ἀ-
ναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν νὰ τὰ παραδώσῃ εἰς τὸν μεταφε-
ρόμενον κατὰ τὴν προσεχῆ ἐπιμαθίρῃσιν εἰς τὴν αὐτῆν τι-
μὴν τῆς μεταφορᾶς πλέον προσθήκης εἰς τὴν τιμὴν, ἀναλο-
γούσης πρὸς τὸν τόμον διὰ τὴν καταβολὴν τοῦ χρήματος
κατὰ τὰς ἡμέρας, μεθ' ἧς θὰ γίνῃ ἡ παράδοσις.

Ἄλλ' ἡ σύμβασις τῆς μεταφορᾶς δύναται νὰ συναφθῇ ἢ
μετ' αὐτοῦ τοῦ πωλητοῦ ὅστις δέχεται νὰ παραδώσῃ τὰ
κρεώγραφα εἰς τὴν προσεχῆ ἐπιμαθίρῃσιν, ἀντὶ τῆς τρε-
κούσης λαμβάνων τὸν τόμον τῶν ἡμερῶν.

Χρήματα διὰ τὰς μεταφορὰς δίδουσι συνήθως οἱ ἔχον-
τες διαθέσιμα καὶ θέλοντες νὰ ἐπιποιήσωμεν αὐτὰ ὡς καὶ
οἱ πωλήσαντες εἰς τ' ἀνοικτὰ καὶ μὴ θέλοντες ν' ἀγορά-
σωσι πάλιν τίλους, ἀλλ' ἀνεθέτως ἐλπίζοντες ὅτι θ' ἀγο-
ράσωσιν αὐτοὺς ἐξ ἄλλου.

Ὁ προσδιορισμὸς τῆς τιμῆς τῶν κρεωγράφων, εἰς ἡμέ-
ρας ἀφ' ἧς ἀρχίζει ἡ ἐπιμαθίρῃσιν καὶ προσδιορίζεται
ὅτι τῆς ἐπιμαθίρῃσιν τοῦ χρηματιστηρίου.

Ὁ τόμος ἐξαρτᾶται ἀπὸ τῆς θέσεως τῆς χρηματιστηριακῆς

καί είναι συνήθως ὑψηλότερος τοῦ προεδοφλητικῶ τῶμου.

Ποιῶνται δὲ μεταξύ τῶν διαφόρων κρεώγραφων ἐν ἐκ-
θεσί πρώτους ἐπ' αὐτῶν συναλλαγᾶς αἰτίαι προμειναι νάδι-
στανονισθῶσιν. Ἐάν ἔχωσι ρίνη πολλάι ἀγοραί ἐπὶ προθεσί-
α καί οὐ ἀγορασταί δὲν ἔχωσι χρήματα νά παραλάβωσι
τοὺς τίτους, ἀλλά μᾶλλον ἐπιήρτησαν ἐπὶ κερδοσυμπλήρη
θέλοντες ὅπως καὶ νά πωλήσωσι, καί ἐξ ἑτέρων δὲν ἀνοικτα-
χοῦσιν εἰς τὰς ἀγοράς ταύτας ἀνάλογοι πωλήσεις εἰς τὰ
νοικτιά, ἀλλά μᾶλλον οἱ πωληταί ἔχωσι τοὺς τίτους καί
θέλουσι νά παραδώσωσι αὐτούς, ἐπέρχεται δὲ πηκτικαί, κρή-
ματος καί πολλοῖσι ὑψωσις τῶμου, ὀρθοκαλόρου πρῶτον
τῶμον τῆς ἀγορᾶς.

Ἐπιτρέπεται ὅμως περιπτώσεις καθ' αἷς συμβαίνει ὅπως τὸ
ἐναντίον. Ἐάν ὑπάρχωσι πολλάι κερδοσυμπλήρη πωλήσεις εἰς
τὰ ἀνοικτιά, ἦτοι οἱ πωλήσαντες δὲν ἔχωσι τοὺς τίτους ὅπως
τοὺς παραδώσωσιν, ἀλλά συνήθως δὲν ἐπιθυμοῦσι νά μακροφῶ-
σιν διότι ἐπιθυμοῦσιν εἰς πωλῶσιν τῆς τιμῆς, ἐπέρχεται δὲ πηκτικαί
καί οὕτω συμβαίνει ὥστε ὁ τῶμος νά ἀπιπτεῖ πολλοῖσι μέ-
χρι τοῦ μηδενός. Δύναται δὲ νά συμβῆ ὥστε οἱ μεταφέρου-
τες, εἰμῖνοι ὅπλ. εἰς οὓς δίδονται τὰ κρεώγραφα καί οἵτινες
δίδουσι τὸ χρήματων ὅπως ἐπὶ τῇ ἐπιστροφῇ παρ' αὐτῶν τῶν
τίτων, ἐπιστροφῇ αὐτοῖς κατὰ τὴν παρεχθῆ ἰσχυροφῶσιν, καί
εἰ νά λαμβάνωσι τῶμον παραδίδουσι τὰ κρεώγραφα εὐθινοφῶ-
ρον ἢ ὅσον τὰ παρέλαβον.

Ἡ τοιαύτη θέσις τῶν πραγμάτων χαρακτηρίζεται ὡς ἀφορτ.
Διὰ τῆς μεταφορᾶς (Report) παρέχεται πίστισις, δὲ ἦν δίδονται
ὡς κἀλλήματα κρεώγραφα. Ἡ διμοιοπρατία αὕτη, εἰ καὶ οὐδαμῶς
ὡς ἀποσελεῖ ἐνέχυρον δὲν περιβάλλεται τὸν τύπον τοῦ ἐνέχυ-
ρου, ἀλλὰ τὰ κρεώγραφα πωλοῦνται εἰς τὸν δίδοντα τὴν πραγματα-
βολὴν μετὰ τὴν ὑποκρέωσιν ὅπως αὐτὸς ἀποδώσῃ ταῦτα μετὰ τὸ κρο-
νικὸν διάστημα ἐνός μηνός ἢ 15 ἡμερῶν εἰς τιμὴν ὑπερτέραν ἢ κα-
τωτέραν ὅσῳσι γίνεται ἀφορτ εἰμῖνος εἰς ἦν τὰ παρέλαβε, ἐν
ἄλλαισι λέξεσι ὁ μεταφέρων ὁ δίδων τὸ χρήμα, ἀγοράζει εἰς ὁ-

ρισμένην τιμήν τοῖς μετρητοῖς καὶ μεταπωλεῖ εἰς ἕτερον τιμὴν διὰ παράδοσιν κατὰ τὴν προθεχὴ ἐπιμαθῶρισιν.

Ἐν τῇ διαιοπρασίᾳ τῆς μεταφορᾶς ὁ προματαβάλλων καὶ λαμβάνων τὰ κρεώγραφα ἀναδέχεται τὴν ὑποχρέωσιν ἢ ἀποδώσει τίτλους, τοῦ αὐτοῦ εἴδους καὶ οὐχὶ αὐτοῦ τοῦ κατακεθέντος ἢ τὰ κρεώγραφα ἐν τῇ συμβάσει τῆς μεταφορᾶς λογίζονται ὡς ἀντικαταστάτα πράγματα. Οἰκονομικῶς ὅμως προμεταπίπτει πάντοτε πρῶτις πιστωτικῆ καθ' ἣν τὰ κρεώγραφα χρησιμεύουν ὡς κείμενα τῆς ἀπαιτήσεως.

Αἱ πιστωτικαὶ αὗται πράξεις μεταφορᾶς παρουσιάζουσιν ἐπιπέτη τὴν ἀλόγουσαν ἰδιορρυθμίαν. Ἐνῶ ἐπὶ τῶν δανείων ἐπ' ἐνεχώρῳ διεύεται πάντοτε καὶ καταβάλλεται περιθώριον μετὰ τῆς αἰτίας τῶν κρεωγράφων καὶ τῆς δεδομένης προματαβολῆς, ἐπὶ τῶν πράξεων μεταφορᾶς, καταβάλλεται ἐυνήθως ὀλοῦρος ἢ αἰτία ἣν ἔχουσι τὰ κρεώγραφα κατὰ τὴν συμβήν καθ' ἣν γίνεται ἡ διαιοπραξία, ἀρραβάζομενα παρὰ τοῦ μεταφέροντος εἰς τὴν χρηματιστηριακὴν αὐτῶν τιμὴν. Ἐάν κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς μεταφορᾶς ἐπισυμβῇ ὑποτίμησις ὁ μεταφέρων διακινῶνται νὰ διεύσῃ ἀνάλογον ἀντίμισμα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι'

Ἀπομότη τῆς μερισματοποιείσεως.

Εἰς τὰ χρηματιστήρια εἰς ἃ ἡ τιμὴ λογίζεται μετὰ τῆς μερισματοποιείσεως, ἢται δὲν ὑπολογίζεται τόμος διὰ τὸ τρέχον διάστημα ἀπὸ τῆς ἀπομότης τοῦ τοιομεριδίου. τὸ δῆγμα τῆς ἀπομότης αὐτοῦ δὲν παρουσιάζει δυσχερείας, ὡς πρὸς τὸν διακινουμένον τῆς τιμῆς τῶν κρεωγράφων.

τὴν ἡμέραν καθ' ἣν ἡ ἔταιρεία ἐφαρμόζει τὴν μερισματοποιείσιν ἢ τὴν ἡμέραν καθ' ἣν εἶναι ἐφαρμυρώσιμον τὸ τοιομεριδιον τῶν ὁμολογιῶν, ἢτις προθεχίᾳ ἀπομότης τοῦ τοιομεριδίου δρίσκεται ἐνώθς ἐξ ἀρχῆς ἀπὸ τῆς ἐμδόσεως, το κρεώγραφον διαπραγματεύεται εἰς τὸ χρηματιστήριον ἀνευ τούτου καὶ ἡ τι-

μή του κρεωγράφου εκπίπτει κατά την αξίαν της μερισματοποιείσεως ή του τοκομεριδίου.

Εἰς τὰ Γερμανικά ὅμως χρηματιστήρια, ἔνθα εἰς τὴν τιμὴν τῶν κρεωγράφων κατὰ τὴν παραληφθῆν προτιθέσθαι καὶ ὁ τόκος τοῦ τρέκοντος διαστήματος, τὸ δῆτημα εἶναι πολὺ πλοῦτον, ἐπιτίθων ἐπὶ προθεσίᾳ πράξεων εἰάν ἢ ἀπομοτιῆ τῆς μερισματοποιείσεως συμπερὶ μετὰ τοῦ χρόνου τῆς εὐνομολογήσεως τῆς ἀγοραπωλησίας καὶ τῆς παραδόσεως καὶ τὸ καθορισθῆν μερίσμα εἶναι μικρότερον ἢ μεγαλύτερον τοῦ ὑπολογισμένου τόκου 4%.

Ἔστιν εἶναι μεγαλύτερον ὀφείλει νὰ ριθῆ ἀφαίρεσις ἀπὸ τὴν τιμὴν. Οὕτω π.χ. εἰάν ἀγορασθῆσι κρεωγραφα πρὸς 130 τὴν 1^{ην} Μαρτίου διὰ τὸ τέλος Μαρτίου καὶ τὸ μερίσμα ὀρισθῆ εἰς 3% καὶ ἀπομοτιῆ ἐντὸς τοῦ Μαρτίου, ὁ ἀγοραστής θὰ καταβάλῃ 125 ἀντὶ 130, εἰάν τὸ μερίσμα εἶναι 3% ὁ ἀγοραστής θὰ καταβάλῃ 131.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ΄

Τὸ χρηματιστηριακὸν δελτίον.

Εἰς ἕναστον χρηματιστήριον ἐπιδίδεται ἡμερησίως τὸ ἐπίσημον δελτίον, εἰς τὸ ὁποῖον καταχωρίζονται αἱ τιμαὶ τῶν διαφόρων κρεωγράφων, ἐφ' ὅσον ἐρέοντο πράξεις ἐπ' αὐτῶν ἀπὸ τῶν ἐπισημῶς ὁρισμένων μεσείων.

Ἄλλ' ἐπίσης αἱ τιμαὶ ἀναγράφονται καὶ εἰς πολλὰς πολιτικὰς καὶ οἰκονομικὰς ἐφημερίδας. Καὶ οὐ μόνον τοῦτο ἀλλὰ καὶ γραφεῖα τραπεσησιακά ἐπιδίδουσι ἰδιαιτῶν δελτία ἀντλοῦντά ἐκ τοῦ ἐπισήμου.

Τὰ ἰδιαιτὰ δελτία καθίστανται χρησιμώτατα διότι δημοσιεύουσι τοὺς ὅρους τῆς μεταφορᾶς καὶ τοὺς τιμὰς τῶν ἑσθῶν.

Ἐπὶ κεφαλῆς τοῦ δελτίου ἀναγράφονται αἱ τιμαὶ τῆς μετατροπῆς ξένων νομισμάτων διὰ τὸν ὑπολογισμὸν τῆς αξίας

των κρητογράφων. Πρὸς ὑπερεστέραν ἀνεύρεσιν τῶν διαφορῶν ἀξιών τὰ δελτία διαιροῦνται εἰς διάφορα τμήματα καὶ εἶδος φέροντα διαφοροῦς ἐπιγραφάς.-

Χάριν βωταμίας διὰ διαφορῶν σημείων καὶ γραμμάτων δίδονται πολλαὶ ἐνδιαφέρουσαι πληροφορίες περὶ τῶν τίσεων. Ἐπὶ τῶν ὁμολογιῶν π.χ. εἰς μίαν στήλην ἀναγράφεται τὸ ἐπιτόμιον, εἰς ἕτερον ἢ ἐποχὴ τῆς πληρωμῆς τῶν τόκων.

Πολλὰ μὲν σημειοῦται τὸ ἔτος ἐμδότησεως, ἢ σειρά τῶν ὁμολογιῶν, τὸ ἔτος μέχρι οὗ δὲν διαιροῦται ὁ ἐμδότης νὰ καλέσῃ αὐτὰς πρὸς ἐξαρρῦωσιν. Ἐπὶ τῶν τίσεων σημειοῦνται οἱ ἀριθμοὶ τῶν τίσεων οἵτινες διαπραγματεύονται εἰς τὸ προκειμένον χρηματιστήριον, ἐφ' ὅσον δὲν ἔχει εἰσοχθῆ ὁλόκληρος ἢ σειρά τοῦ δανείου.

Ὅσον ἀφορᾷ τὰς μετοχὰς ἐπὶ τοῦ δελτίου σημειοῦται τὸ τελευταῖον μέρος ὅπερ ἐπλήρωσεν ἡ ἔταιρία, ἐπίσης ἐπὶ δύο ἢ καὶ τρία ἔσπ. Εἰς τὰ Γερμανικὰ Χρηματιστήρια εἰς ἐπιτόμιον λογίζεται καὶ ἀπὸ ποίου μηνὸς ὑπελογίζονται οἱ τόκοι..

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ΄

Χρηματιστήριον ἐν Ἀγγλίᾳ.

Τὰ Ἀγγλικὰ χρηματιστήρια εἰσὶν τὸ μὲν συνεταιρισμῶς τοῦ Ἀστυνοῦ Διαίτου ὡς ἐν Λονδίῳ, μὴ ὑποκειμένα εἰς αὐθεντικὴν κυβερνητικὴν ἐπέμβασιν, τὸ δὲ βασιδεύοντα ἐπὶ τοῦ ἐμπορικῶ ἔταιριμῶ διαίτου, ὡς τὸ χρηματιστήριον τοῦ Λίβερπουλ, ὅπερ ἀποτελεῖ μετοχικὴν ἔταιριαν καὶ ἡ εἴσοδος εἰς αὐτὸ πρὸς ποθεῖ τὴν ματοχὴν μὲς μετοχῆς.-

Τὸ χρηματιστήριον κρητογράφων τοῦ Λονδίνου εἶναι αὐτοδιοικουμένον βωμακεῖον, εἰς τὰς συνεδριάσεις τοῦ ὁποίου εἰς δευτὰ μόνον τὰ μέλη αὐτοῦ. Καὶ ἵνα γίνη τις μελος ἔσονται εἰς τῆς ἐμπληρώσεως ὁρισμέναν διατυπώσεων, ὡς βυβα...

σεως καὶ ἐρρηθσεως περὶ τοῦ προσώπου του ἐν μέρος ἐξέ-
λων μελών.-

Ἡ ἀνωτάτη διοίκησις τοῦ συνεταρισμοῦ ἀντὶ εἰς τὴν λερο-
μένην «Διοικητικὴν Ἐπιτροπὴν» συρμειμένη ἐν 30 προσώπων
ἐλεγχομένων ὑπὸ τῶν μελών τοῦ συνετάριου. Ἡ πειθαρχικὴ ἐξου-
σία ἀσμεῖται ὑπὸ τῆς Ἐπιτροπῆς, ἥτις δικαιούται ν' ἀποβάλητι-
να ἐν τοῦ χρηματιστηρίου διὰ παράβασιν τῶν κανονισμῶν ἢ δια-
ρρητῶν μὴ ἀνεπαρκεινόμενῶν εἰς τὴν ἐκτέλεσιν τῶν συναλλαγῶν
τῶν μελών καὶ ἢ θελε παραβάλη τὸ ὑψὸς χρηματιστηριακῆς πράξε-
ως διὰ τῆς ἐνστάσεως τοῦ παιχνιδίου.-

Οἱ διεφέροντες τὰς ἐπὶ τῶν κρεωγραφῶν συναλλαγῶν εἰσὶν οἱ
brokers (= μεσίται) καὶ οἱ merchants (= ἔμποροι) ἐντελῶς κεχωρισμέ-
νοι καὶ μὴ δύναμενοι νὰ συνεταρισθῶσιν.

Οἱ Brokers ἐργάζονται ὡς μεσίται διὰ βέβον λογαριασμὸν ἐνώ-
στες merchants περιορίζονται εἰς συναλλαγῶν δι' ἀτομικῶν ἐσῶτων
λογαριασμῶν. Οἱ τραπεζίται ὀφείλουσι νὰ χρησιμοποιοῦσι τοὺς
brokers διὰ τὰς συναλλαγῶν αὐτῶν.-

Οὐδὲν μέλος τοῦ χρηματιστηρίου ἐπιτρέπεται νὰ ὀφείτῃ ἐν-
τολὰς διὰ κερδοσκοπιτικῶν πράξεων ἐν μέρος ἑλληνικῶν ἀνε-
τις συρμειοθέσεως τοῦ προϊεταμένου.-

Ἐκτός τῶν Brokers ὑπάρχουν καὶ οἱ λεγόμενοι ἐξωκερτικοί
μεσίται ἐκτός τοῦ συνεταρισμοῦ, οἵτινες χρησιμοποιοῦσι πᾶν μέ-
σον δημοσιεύσεως πρὸς προσέλιψιν πελατείας καὶ οἵτινες διεσῶ-
νται τὰς συναλλαγῶν, εἴτε ἐν τοῖς γραφείοις των, εἴτε ἐν ταῖς ὁδοῖς,
εἴτε εἰς τοὺς διαδρόμους πλησίον τοῦ χρηματιστηρίου.-

Αἱ πράξεις ταῖς μετρηταῖς εἰσὶ συνήθεις ἐπὶ τῶν κρηματιῶν καὶ
κοινωνικῶν ὁμολογιῶν, ἐνῶ ἐφ' ὅλων τίτλων αἱ πράξεις γίνονται
ἐπὶ προθεσμία, καὶ ἡ ἐμιαθάρεισι γίνεται μηνιαίως ἢ κατὰ 15
ἡμέρας.-

Τὸ χρηματιστήριον κρεωγραφῶν τοῦ Λονδίνου λειτουργεῖ
καθ' ἐμείστην, ἐξαιρέσει τοῦ Σαββάτου καὶ τῆς Κυριακῆς καὶ ὡ-
ρισμένων ὁλίγων ἑορτῶν καὶ ἡ ἐξέρων τριῶν ἡμερῶν τῆς 1^{ης} Ἰανου-
αρίου, τῆς 1^{ης} Μαΐου καὶ τῆς 1^{ης} Νοεμβρίου, τῶν λερομένων, τῶν

Τραπεδικῶν ἑορτῶν (Bank Holidays) ἀπὸ τῆς 11ης μέχρι τῆς 3ης μμ.

Τὸ δελτίον (stock Exchange daily official list) συντάσσεται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ἀποτελεῖται ἐξ 20 πυνυῶς τετυπωμένον βελιδίων, περιέχον τὰ ὀνόματα ἄνω τῶν τεσσάρων χιλιάδων τίτλων.

Τὰ ἀγγλικὰ καὶ τὰ ξένα δημόσια κρεώγραφα ἀναγράφονται εἰς τὸσον τοῖς ἑκατῶν (%) τῆς ἀξίας αὐτῶν π.χ. ὁμολογία Ἑλληνικοῦ δανείου 20 χιλῶν Ἀγγλικῶν ἀναγραφομένη 46, ἔχει τὴν ἔννοιαν ὅτι ἡ τιμὴ αὐτῆς εἶναι 46% ἢτοι 9 λίρας Ἀγγλίας καὶ 5 σελίνια. Τὰ λοιπὰ κρεώγραφα ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον κατὰ τεράκιον.

Εἰς τὸ δελτίον ἀναγράφονται καὶ πολλαὶ ἕτεραι ἀξίαι εἰς τὸσον τοῖς ἑκατῶν, χαρακτηριζόμεναι ὡς Bonds. Πάσαι αὗται ἀξίαι ἐκτὸς ὀλίγων ἐξαιρέσεων, διαπραγματεύονται ἀνευ τοῦ ἢτοι ἡ ἀξία τοῦ τοκομεριδίου ἢ τῆς μερισματαποδείξεως ἐπιπέται ἐκ τῆς τιμῆς ἅμα τοῦτο ἀποκοπῆ.

Τῶν πλείστων ξένων κρεωγράφων ἡ τιμὴ συνήθως ἀναγράφεται εἰς λίρας καὶ ἐφ' ὅσον τὸ παρ' αὐτῶν ἀντιπαρασωπευόμενον ποσὸν δὲν σχηματίζει τετραγυλὸν ἀριθμὸν, ὡς ἐν παραδείγματι ἡ ὀνομαστικὴ τιμὴ τοῦ παρίου Ρωστικοῦ δανείου 4% εἶναι λίραι Ἀγγλίας 19,15,6, αἱ ἐντολαὶ δίδονται κατὰ συντομίαν διὰ λίρας Ἀγγλίας 20 καὶ ἡ ἐκτέλεσις γίνεται διὰ λίρας Ἀγγλίας 19,15,6.

Εἰς τὰς περιπτώσεις ὅμως καθ' ἃς, ἐπὶ ξένων κρεωγράφων δὲν ἀναγράφεται τιμὴ εἰς λίρας, ὁ ὑπολογισμὸς γίνεται καθ' ὀρισμένην ἀξίαν μετατροπῆς. Οὕτω μάρμα 20, φράγμα 25, 12 ὀλλανδικὰ φιορίνια λαμβάνονται ἀντὶ μιᾶς λίρας, 135 ρούβλια ἀντὶ λιρῶν Ἀγγλίας 20 κ.ο.κ.

Τὸ εἰς τὴν πρώτην στήλην τοῦ δελτίου ἀναγραφομένον καὶ χ.η. σημαίνει ex dividend καὶ ex interest, ἢτοι τὸ τοκομερίδιον ἢ ἡ μερισματαποδείξις εἶναι ἐξαρρηθῆσιν καὶ δὲν συμπεριλαμβάνεται πλέον εἰς τὴν τιμὴν.

Ex night's σημαίνει ὅτι ἡ μετοχὴ πωλεῖται ἀνευ τοῦ δικαιώματος, ὅπερ εἶχε ὁ πωλητὴς τὸ ἀσυνήθη δικαίωμα προτιμίας

σεως επί τιελου ευδιωομένου τὰρ ἑτέρας ἑταιρείαις εκ πην, ἔνευ τῷ διαιώματος προσηήσεως ἐπί τιελου τῆς ἰδίας ἑταιρείας, εκ αλλ, ἴκοι ὁ πωλητής δὲν πωλεῖ μετὰ τῆς μεσοπῆς τὰ διάφορα διαιώματα, ἄτινα προσεγέροντο ἐν τῷ παρεθόντι χρονικῷ διαστήματι εἰς τὸν κατόχον.-

Μία στήλη τοῦ δελτίου ἐπιγρᾶφεται *bar gains done*, (ἔρνεκο ἔργασία) τὸ σημεῖον $\pm$, τιθέμενον εἰς τὴν στήλην *bar gains done*, σημαίνει ὅτι ἔρνεκο συναλλαγῆ σημαντικοῦ ποσοῦ εἰς ἰδιαιτέραν τιμὴν.-

Εἰς τὴν στήλην *Closing quotation* σημειοῦται κατωτέρα καὶ ἀνωτέρα τιμή. Ἐν τούτοις δὲν ὑπάρχει αἰριβεια εἰς τὴν ἀναγραφὴν τῶν τιμῶν τούτων καὶ ποσῆς δὲν δύναται τις νὰ εἶναι βέβαιος ὅτι ἔρνεκο συναλλαγῆ εἰς τὰς ἀναγραφόμενας ταύτας τιμὰς.-

Αἱ συναλλαγᾶί ἐπὶ τῶν συναλλαγμάτων καὶ τῶν πολυτιμῶν μετᾶλλον δὲν γίνονται εἰς τὸ *Stock Exchange*, ἀλλ' ἐν μέρει εἰς τὴν *Royal Exchange* δις μόνον τῆς ἑβδομάδος $1\frac{1}{2}$ - $2\frac{1}{2}$ μ.μ. Αἱ ταυῶται ὁμως ἐν τῷ κρηματιστηρίῳ συναλλαγᾶί δὲν ἔχουσι σπουδαῖότητα, διότι γενικῶς γίνονται ἀπ' εὐθείας ἀπὸ γραφείου εἰς γραφεῖον ἢ τῆ μετολαβῆσι τῶν μεσιτῶν.-

Κρηματιστήριον ἐν Γαλλία.

Ἀπὸ τῆς νομοθεσίας τοῦ Ναπολέοντος, ἐν Γαλλία τὰ ἀφοροῦντα τὰ κρηματιστήρια ἐμανοισθῆσαν νομοθετικῶς, τῆς ἰδρόσεως αὐτῶν ἀνακεθειμένης εἰς τὴν Κυβέρνησιν.-

Οἱ μεσίται (*Agents de change*) εἰς τὸ κρηματιστήριον τῶν Παρισίων κατέχουσι μονοπωλιακὴν θέσιν, κανονισθέντων τῶν δικαιωμάτων αὐτῶν καὶ τῶν ὑποχρεώσεων διὰ διαφόρων διαταγμάτων.-

Ἀποτελοῦσι συνεταιρισμὸν καὶ εὑρίσκονται ὑπὸ τὴν ἐποπτείαν τῆς λεγομένης *Chambre Syndicale*, ἐυλεγομένης ἐπιείως καὶ ἀποσελουμένης ὑπὸ Συνδιδιάτου ἐκ 2-8 μελιῶν ἀναλόγως τοῦ ἀριθμοῦ τῶν μεσιτῶν ἐν ἐμάστω κρηματιστηρίῳ. Ἡ *Chambre Syndicale* ἐκτός τῆς ἐπὶ τῶν μεσιτῶν ἐποπείας, τῆς διαλύσεως τῶν μετὰ αὐτῶν διαφορῶν, τῆς διαχειρί-

εως της περιουσίας του συνεταιρισμού, ανήκει η απόφασις
περί της ελασργής κρηωγράφων εις τό χρηματιστήριον και
η αναγραφή αυτών εις τό επίσημον δελτίον.

Έναςτος τούτων όφείλει να καταθέσει έγγράφειν εις τό χρη-
ματιστήριον των Παρισίων και όρμισθῆ περι ένταμις και εδ-
συνειδήτου έυτηληρώσεως των καθήκόντων του.

Οι Agents de change δέν δικαιούνται να συναλλάσσονται
δι' ίδιον λογαριασμόν και να μετέλωσιν εις έμπορικας έπιχει-
ρήσεις. Η θέσις του μεσίτου είναι έυποιήσιμος, καθόσον έναςτος
κωιστός δικαιούται να υποδείξει διάδοχον διά την θέσιν του, όσας
όφείλει να έμριθῆ υπό της Chambre Syndicale και έπωρωθῆ ἄ-
πό του Υπουργού των Οίμονομικίων.

Οι μεσίται ούτοι αποκελούσα τό λεγόμενον rachat και έ-
κουσιν φρισμένον κώρον έν τῇ αίθούσῃ, κωχωρισμένον διά κρη-
κλιδώματος, τό λεγόμενον corbeille (κουάμιστρον).

Ούτοι δύνανται να προσλαμβάνωσιν βοηθούς (commiss-
rincipaux), οιτινες υπόμεινται εις την έποικήαν της Chambre
Syndicale και δέν δύνανται, επίσης να συναλλάσσονται δι' ίδι-
ον λογαριασμόν. Έμτός τούτου υπάρχουν οι λεγόμενοι re-
misiers, οιτινες έμτός του χρηματιστηρίου φροντίδουσαν δι' έρ-
ρασίας, δίδουτες συμβουλές και παρορμήσεις και εις ούσας
Agents de change καταβάλλουσι μέρος της μεσεκείας.

Κατά τό διάταγμα 29/4/1898, τά ratchets, εις ἃ υπάο-
κωσαι πλείονας των 40 Agents de change, εώθώνονται άλλη-
λεγγύως δι' άπάσας τας υποκρωσεις ενός μεσίτου κρηωγρά-
φων μέχρι του ποσού της άξίας όλων των μεσεκικίων θέσεων
της περιουσίας του συνεταιρισμού και των υπαρκωσίων
έγγυήσεων..

Οι επίσημοι ούτοι μεσίται έχουσι τό δικαίωμα να φρι-
λωσιν τας τιμάς του δελτίου και δημοσιεύωσιν αυτάς.

Εις τό δελτίον αναγράφεται διά τό κρηωγράφα, έφ' ών έ-
ρένοντο συναλλαγαί, η τιμή του ανοίγματος και του κλει-
σίματος, ως και η άνωτέρα και η κατωτέρα. —

Ο Agents de change αποτελούσαν ομάδας, ενώσει των οποίων ανάλαμβάνει ώρισμένες κατηγορίας χρεωγράφων και έχει coteur, υπάλληλον όστις σημειοί τας τιμάς, εις ας έρχοντο συναλλαγαί, διά τό επίσημον δελτίον.-

Αί έντολαί διά πράξεις τοις μετρητοίς δίδονται αι μιευ (= εις τό καλύτερον), αι cours moyen du jour (= εις τήν μέσην τιμήν), ή αι cours limitée (= εις ώρισμένην τιμήν).-

Αί έντολαί διά πράξεις επί προθεσμια δίδονται αι μιευ, εις ώρισμένην τιμήν τού ανοιγματος (αι premiers cours), εις τήν τελευταίαν τιμήν (= αι derniers cours):

Άλλ' εκτός των επίσημων τούτων μεσσιών υπάρχουν και οι λεγόμενοι coulissiers (courtiers marrons), οίτινες αποτελούσι τήν έλευθέραν αγοράν, τήν λεγομένην coulisse, και οίτινες έρράδονται, ου μόνον διά ξένον, αλλά και δι' ίδιον λογαριασμόν.

Διακρίνονται τρεις αγοραί των έλευθέρων μεσσιών, διά συναλλαγάς προθεσμίας επί της Γαλλικής ράντας 3% (marché de rente à terme) διά συναλλαγάς προθεσμίας (marché des valeurs à terme), επί εμείνων των χρεωγράφων ότινα διαπραγματεύονται εις Παρισίους, αλλά δεν είναι είσηρημένα εις τό parquet και τέλος διά συναλλαγάς τοις μετρητοίς (marché des valeurs au comptant) δι' εμείνα τά χρεώγραφα, ότινα δεν είναι είσηρημένα εις τό parquet.

Οι Agents de change πολλάκις άντέδρασαν κατά των coulissiers και προεπάθησαν να τοις εκτοπισώσιν, αλλά δεν κατώρθωσαν και από τού 1901 έρχοντο συμβιβασμοί και έξωρέθη τρόπος τού γίν.

Τό χρηματιστήριο των Παρισίων είναι ανοικτόν καθ' όλας τας ήμέρας, πλην ώρισμένων των έορτών και ή είσοδος είναι έλευθέρα. Αί συνεδριάσεις λαμβάνουσι χώραν από της 12 έως τας 3. Η έπιμαθάρια γίνεται εις τό τέλος τού μηνός (ultimo) ή κατά 15 ήμερον (medio).-

Η Coulisse έργάζεται από τας 11/2 μέχρι των 4 μ.μ., οι τρέχοντες τόμοι συνυπολογίζονται εις τήν τιμήν, ώσπερ και

τά τας παραδόσεις δέν υπολογίζεται τόμος.-

Επί των ξένων κρεωγράφων ή τιμή των φρ. αναγράφεται καθ' ὄρισμένην τιμήν μετατροπῆς τοῦ ξένου νομίσματος, πολ- λάκις διαφοροῦσης τῆς τιμῆς καί κατ' εἶδος κρεωγράφου, οὕτω ἡ μία λίρα εἰς τὸ Ἀγγετικόν Δάνειον 4% μετατρέπε- ται εἰς τιμήν 125 φρ., τῶν Ἀγγλικῶν παρίων εἰς 25, 20.-

Εἰς τὸ επίσημον δελτίον ἡ τιμή τῆς μεταφορᾶς ἀναγρά- φεται ἐν ἰδιαιτέρα στήλῃ. Τὸ R (= Report) δεικνύει πῶσον πληρώνει ὁ ἀγοραστής διὰ νὰ μεταφέρῃ διὰ τὴν προσε- κῆ τιμαθαρίων, τὸ D ὅτι γίνεται Δέροντ, ἥτοι ὅτι ὁ πωλη- τῆς πληρώνει τι ἵνα μὴ παραδώσῃ εἰς τὴν προσεκῆ τιμα- θαρίων, τὸ P = (pair) δεικνύει ὅτι αἱ μεταφοραὶ γίνονται εἰς τὸ ἄριον.-

Τὸ ἐπάγγελμα τῶν μεσίτων ἐμπορευμάτων εἶναι ἐλεύθε- ρον καί ἐπιτρέπεται νὰ διενεργῶσι πράξεις δι' ἴδιον λογα- ρισμὸν. Πᾶς τοιοῦτος μεσίτης ἀποδεικνύων τὸ ἐνκεριον καί τὴν ἐυσυνέτητά αὐτοῦ, δύναται νὰ διατίθῃ τὴν ἐγγραφήν αὐ- τοῦ εἰς κατάλογον κρατούμενον εἰς τὸ ἐμποροδμεῖον καὶ ὀρ- κισθῆ. Οἱ ὀρκισθέντες οὗτοι μεσίται μόνον ἔχουσι τὸ δικαι- ῶμα νὰ λαμβάνωσιν μέρος εἰς τὸν ἐπίσημον καθορισμὸν τῶν τιμῶν τῶν ἐμπορευμάτων καὶ διενεργῶσι πλειστηριασμούς. Ἀποτελοῦσιν ἐπίσης συνεταιρισμούς καὶ ὑπόκεινται εἰς τὴν ἐποπτείαν τῆς Chambre-Syndicale.

Γερμανία Χρηματιστήρια.

Αἱ διάφοροι συμβαίνουσαι ὑπερβασίαι ἐδημιούργησαν ἀντίδρασιν καὶ ὑπεδεικνύετο ὅτι ὑπάρχει ἀνάγκη νὰ ληφῶ- σιν νομοθετικά μέτρα πρὸς περιορισμὸν τῶν ἐπὶ προθεσμίᾳ συναλλαγῶν καὶ τῶν καθαρῶς κερδοσκοπιῶν γινομένων, ἐπὶ βιοσιῶ ἁπλῶς καὶ εἰσπραξέως τῆς διαφορᾶς.

Τὸ 1892 διωρίσθη ἐπιτροπή καὶ τέλος τὸ 1896 ἐψη- φίσθη ὁ χρηματιστηριακὸς νόμος ὅστις ἵνα περιορισθῆται ἐπὶ προθεσμία πράξεις, εἰσῆραγεν τὸ χρηματιστηριακὸν

μητρώον, εἰς ὃ ὄφειλον νὰ ἐγγραφῶσι πόντες ἐμείνοι, οἷτινες ἠθέλον νὰ λαμβάνωσι μέρος εἰς τὰς ἐπί προθεσμίας πράξεις. Ἐλάχιστοι ἐνεγράφησαν καὶ τὸ ἀποτέλεσμα ἦτο ὁ περιορισμὸς εἰς ἕλαχιστον τῶν ἐπί προθεσμίας συναλλαγῶν, ὥστε καὶ ὁ νομοθέτης εἰρέθη εἰς τὴν ἀνάγκην νὰ μεταβάλλῃ ταυτιμὴν καὶ τὸ 1908 ἐδημοσιεύθη νεαρά, μεταβάλλουσα τὴν κατάστασιν καὶ κατορροῦσα τὸ μητρώον.

Ἡ κατάσταση χρηματιστηρίου ἀπαιτεῖ τὴν ἐργασιάζουσαν τῆς Κυβερνήσεως τῆς χώρας, εἰς τὴν πρόκειται νὰ ἰδρῶθῃ. Ἡ τοπιμὴ κυβερνήσις ἐνασμεῖ τὴν ἐποπτείαν δι' ἐδικῶν Ἐπιτροπῶν, οἷτινες ἐπιβλέπουσιν εἰς τὴν τηρῶνται οἰνόμοι καὶ ὑποδεκνύουσιν εἰς τὴν κυβερνήσιν τὰς ὑπαρχούσας ἐλλείψεις καὶ τὰ μέσα τῆς βελτιώσεως.

Δι' ἑαυτὸν χρηματιστήριον ὀφείλει νὰ συνταχθῇ κανονισμὸς, ὑπομείνενος εἰς τὴν ἐργασίαν τῆς Κυβερνήσεως, ὅστις ὀφείλει ὑποχρεωτικῶς νὰ διαλαμβάνῃ περὶ τῆς διοικήσεως, τῶν κλάδων ἐργασίας, τοῦ τρόπου καθ' ὃν ἀναγράφονται αἱ τιμαί, τῶν προϋποθέσεων, ὑφ' αἷς ἐπιτρέπεται ἢ εἰσοδος εἰς τὸ χρηματιστήριον, τῶν ποινῶν αἷς διακαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ τὸ προεδρεῖον, τοῦ τόπου τῆς ἐμπορεύσεως τῆς ἀρμοδίας ἐπιτροπῆς, ὅπως ἐπιτρέπη τὴν ἐξαρτητὴν κειογράφων εἰς τὸ χρηματιστήριον.

Εἰς ἑαυτὸν χρηματιστήριον ὀφείλει νὰ ὑπαίρηκῃ τὸ Προεδρεῖον, ὅπερ ἔχει τὴν διεύθυνσιν τῶν συνεδριάσεων καὶ τοῦ ὁποίου τὸν τρόπον τῆς ἐμφορῆς καὶ τῆς λειτουργίας κανονίζει ὁ κανονισμὸς ἑαυτοῦ χρηματιστηρίου.

Ἰδιόρρυθμος εἶναι ὁ θεσμὸς τοῦ διαματηρίου τιμῆς, ὃν ἐπιβάλλει ὁ γερμανικὸς νόμος εἰς τὰ γερμανικά χρηματιστήρια μετὰ τὸν βιοπὸν, ὅπως κατορθοῦται ἢ ἀπομακρυνεῖς ἀπὸ τοῦ χρηματιστηρίου προσώπων, ὧν αἱ πράξεις ὄν ἐναδουσι πρὸς τὴν τιμὴν καὶ τὴν ἐμπορικὴν πῆσιν.

Ποταὶ εἰσὶ αἱ πράξεις αὗται ἀφιεταὶ εἰς τὸ διαματηρίον νὰ κρινῆ, ὡς ἐν παραδείγματι τοιαῦτα δύνανται

νά χοραυεπρισθῶσιν, ὁ ἐπηρεασμὸς τῆς τιμῆς διὰ προσποι-
τῶν πράξεων, παρήρημποι εἰς κερδοσκοτικὰς ἐναλλαγὰς
προσώπων, ἅτινα ἐκ τῆς καταστάσεως τῶν δὲν ὀφείλουσι νὰ
ἀναμηνύωνται.

Αἱ ἐπιβαλλόμεναι ποιναὶ εἰσὶν ἐπίπληξις (υεργweis) καὶ προ-
σωρινή ἢ διαρκής ἀπομάκρυνσις ἀπὸ τοῦ χρηματιστηρίου

Ἡ ἀπόφασις τοῦ δικαστηρίου τιμῆς ὑπόκειται εἰς ἐφε-
σιν ἐνώπιον δικαστηρίου, οὗ τὸν πρόεδρον καὶ τὸν ἀναπλη-
ρωτὴν αὐτοῦ διορίζει τὸ Βυρσδεστατὴ (Ὁμοσπονδιακὸν Συμβού-
λιον), τὰ δὲ ἕτερα μέλη ἡ χρηματιστηριακὴ Ἐπιτροπὴ.

Ἡ ἀρμοδιότης τοῦ δικαστηρίου τιμῆς ἐκτείνεται ἐπὶ παντὸς
ἐπισημίου τοῦ χρηματιστηρίου, ἀνεξαρτήτως εἴναι εἶναι ἔμπο-
ρος ἢ οὐ, αὐνεπὼς καὶ ἐπὶ ἀναιρησιώπων τοῦ τόπου.

Ἐκτὸς τῶν ὀργάνων τούτων ὑπάρχει καὶ ἡ χρηματιστηρι-
ακὴ Ἐπιτροπὴ (Börsen Ausschuss).

Ἡ ἐπιτροπὴ αὕτη δὲν ἔχει ἐκτελεστικὴν ἐξουσίαν, ἀλλὰ μόνον
δικαιοῦται νὰ ἐπιβάλλῃ προτάσεις εἰς τὸν ἀρχικαὶν μελάριον

Τὸ δικαίωμα εἰσόδου εἰς τὸ χρηματιστήριον καὶ ἀρκίαν
ἀντικεῖ εἰς πᾶν πρόσωπον ἄρρενος γένους, ὅπερ ἐνεμὲν δι-
ρισμένων τιμῶν λόρον, ὡς τιμωκείσεως κ.λ.τ. δὲν ἀπομει-
σῶσιν. Ἐν τούτοις αἱ τοπικαὶ κυβερνήσεις δύναται νὰ μωθεω-
σῶσιν ἐξαιρέσεις κπο τοῦ νόμου τούτου.

Εἰς τὸ Βερολῖνον τὴ εἰσὸδος εἰς τὸ χρηματιστήριον ἐπιτερε-
ται μόνον εἴναι τὸ προεδρεῖον παρακορήση εἰσπηρίου εἰσόδου
Τὸ εἰσπηριον δίδει τὸ δικαίωμα εἰσόδου εἰς τὰς συνεδριάσεις, ἀλλ'
οὐκ καὶ δικαίωμα εἰς τὴν διενέργειαν ἐναλλαγῶν.

Εἰς ὠριαμένας τάξεις προσώπων, ὡς ἔμπορος, ἑταίρουσὸ-
μορρωθμων ἑταιριῶν, διευθυντὰς ἀνωκόμων ἑταιριῶν κ.λ.τ. τὸ
εἰσπηριον δίδεται ὑποχρωτικῶς.

Εἰς ἕτερα πρόσωπα, ὡς ἀναιρησιώπουσ τοῦ τόπου ἢ πα-
ρακορησις ἐξαιρετᾶται ἐκ τῆς κρισεως τοῦ προεδρεῖου. Τὸ δι-
καίωμα εἰσόδου εἰς τὸ χρηματιστήριον τοῦ Ἄμβούργου εἰναι
εἰς πάντα ἐλεύθερον.

Ἐν τοῖς κρηματιστηριακοῖς κανονισμοῖς καθορίζεται ποία εἶδη κρηωγράφων δύναται νὰ ρυθίσωσι ἀντικείμενον κρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν, ὡς καὶ ἐὰν ἐμπορεύματα δύναται ν' ἀποκελέσωσι μέρος τῶν ἐπισημῶν κρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν.

Περὶ τῆς εἰσαγωγῆς ὅμοιως ὁρισμένου κρηωγράφου εἰς τὴν ἐπισημὴν συναλλαγὴν ἀποφασίζει ἡ λεγομένη *Zulassungsstelle*, ἥς τὴν κορυφώσεω κανονίσουν αἱ τοπικαὶ κυβερνήσεις καὶ αἱ ἂν ὁ κρηματιστηριακὸς νόμος μόνον ὀρίζει, ὅτι τὸ ἥμισυ τῶν ρυθίων αὐτῆς δὲν ὀφείλει νὰ ἀνήκῃ εἰς πρόσωπα καὶ ἑπαγγελμα ἀναμιγνυόμενα εἰς κρηματιστηριακοὺς συναλλαγὰς. Ἡ ἐπιτροπὴ ἀποφασίζει κατὰ τὴν ἐπιδόσεωσ αἰτήσεωσ, συνοδευομένης ὑπόπρω γραμματεωσ, ὅπερ ὀφείλει νὰ περιέχῃ πάντα τὰ στοιχεῖα, ἅτινα συμβάλλουσι πρὸς κατάρσειω ἀσφαλῶσ γνώμησ περὶ τοῦ κρηωγράφου καὶ ἅτινα λεπτομερῶσ περιγράφονται ἐν τῷ νόμῳ. —

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΓΓ.

Ἑλλάς.

Ἐν τοῖς ἐπομένοις θέλει δοθῆ περιληπτικὴ ὅλωσ ἀναγραφὴ τῶν οὐσιωδωτέρων διατάξεω τῶν διεπουσῶν τὰ Ἑλληνικὰ κρηματιστήρια. Ὁ ἀναρνήσεισ δύναται νὰ προσέφυγῃ εἰς τὰ ἄρθρα τοῦ κρηματιστηριακοῦ νόμου.

Διὰ Δ. ἀπὸ 22/5/1875 (ὀρύθη κρηματιστήριον τὸ πρῶτον ἐν Πειραιεῖ (ἐμπορικὸν κρηματιστήριον), ἤ λειτουργῆσαν. Ἐν Ἀθήναισ ὀρύθη κρηματιστήριον διὰ τοῦ Δ. ἀπὸ 30/9/1878. Πιοημιώτερον ἢ πληρέτερον ἐρρύθμισε τὰ φοροῦκατὰ κρηματιστήριον Ἀθῶν Ἀθηνῶν ὁ νόμος 1303, καθωμοποιηθεῖσ διὰ τοῦ Δ. ἀπὸ 14/8/1919. Νεωτέρα ρύθμισισ ἐγένεω διὰ τοῦ νόμου 3632 τῆσ 17/26/7/1928, εἰς ὃν καὶ παρατέμπεμεν. —

Σύστασισ καὶ Ἐποπτεῖα. Τὰ κρηματιστήρια Ἀθῶν εἰσ Νομικὸ Πρῶτωπα Δημοσίου Διμοσίου, συνετεῶνται διὰ νόμου καὶ τελοῦσιν ὑπὸ τὴν ἐποπτεῖαν τῆσ Πολικείασ, ἀσκουμένη ὑπὸ τοῦ ἑπαρχοῦ τῆσ Ἑθνικῆσ Οἰκονομείασ. Τὸ Καταστατικὸν καὶ ὁ κανονισμὸσ διὰ τοῦ κρηματιστηρίου ἐμρῖνόνται διὰ διατάγματωσ, ἐξιδωμένου

α) προτάσει τῷ Υπουργῷ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μετὰ συμφωνοῦν με-
μοδῶσιν τοῦ Εἰδικοῦ Συμβουλίου. Ἡ ἐπιθεσία τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθ-
νικῆς Οἰκονομίας ἀμείβεται διὰ τοῦ παρ' αὐτοῦ διορισθέντος
Κυβερνητικοῦ Ἐπόπτου. Παρὰ τῷ χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν εὐριστά-
ται Γραφεῖον Κυβερνητικῆς Ἐποπτείας, ὃ προϊστάται ὁ Κυβερνη-
τικὸς Ἐπόπτης, ἔχων τοὺς ἀναγκαίους βοηθούς. Ὁ ἐξάστυς κα-
ρναλαυθεῖ τὴν λειτουργίαν τοῦ χρηματιστηρίου, ἐφορεύει τὴν
τῆρσιν τῶν νομοθετικῶν διατάξεων τοῦ Καταστατικοῦ καὶ
τοῦ Κανονισμοῦ καὶ ἀμείβεται τὴν τῆρσιν τῆς ἐπιθεσίας καὶ ἐν γένει
διατάγει ὅσα ἕτερα δικαιώματα παρέχει αὐτῷ ὁ νόμος (ἄρθρον
1-3)...

Ἐπιθεσία τοῦ Γραφείου Ἐποπτείας, ἕτεροι ἀρχαὶ πρὸς κανονικὴν λει-
τουργίαν τοῦ χρηματιστηρίου εἰσὶ: α) τὰ Εἰδικὰ Συμβουλία, ἀ-
ποτελούμενα ἐκ χρηματιστῶν, ἀντιπρασώπων ἀκινήτων Ἐταιριῶν,
ἀντιπρασώπου τοῦ Ἐμπορίου καὶ Βιομηχανικοῦ Ἐπιμελητηρίου
καὶ ἀνωτέρων δημοσίων ὑπαλλήλων, ἀποφασίζει περὶ διορισμοῦ
χρηματιστῶν, γνωμοδοτεῖ ἐπὶ τοῦ Κανονισμοῦ καὶ Καταστατι-
κοῦ καὶ παντός ἄλλου θέματος, εἰδικῶς διὰ τοῦ νόμου ὑπεψη-
μένου αὐτῷ, ἢ παραπεμπόμενα ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς
Οἰκονομίας (ἄρθρ. 3)...

β) Ἡ Γενική Συνέλευσις. Τὰ ταυτιμὰ μέλη τοῦ χρηματιστηρί-
ου ἀποτελοῦσι τὴν Γενικὴν Συνέλευσιν, ἥτις ἐπιλέγει ἐπιτροπὴν Ἐ-
πιτροπὴν (ἐξ χρηματιστῶν καὶ ἐξ Μεσίτων). (ἐπὶ διεσέθην (ἄρθρ. 4))

γ) Ἡ Ἐπιτροπὴ τοῦ χρηματιστηρίου. Ἄσκη ἐφορεύει ἐπὶ τῶν ἐπι-
ρασιῶν τοῦ χρηματιστηρίου καὶ ἔχει τὴν διοίκειν τῆς περιουσί-
ας αὐτοῦ. Παρὰ τῆς Ἐπιτροπῆς ἐπιλέγεται ὁ Πρόεδρος τοῦ χρη-
ματιστηρίου, ὅστις ἐπιπροσωπεῖ τὸ χρηματιστήριον ἐνώπιον
πόσις ἀρχῆς ὡς καὶ ἐξουσίας.

Τὰ μέλη τοῦ χρηματιστηρίου εἰσὶ ταυτιμὰ καὶ ἑκατα-
ταυτιμὰ εἰσὶ οἱ χρηματιστῆται καὶ αἱ κατὰ τὴν δημοσίευσιν τοῦ
παρόντος ἐν ἐνεργείᾳ μετῶται καὶ ἑκατα αἱ ἀντιμετῶται.
Συνεπῶς ὁ θεσμός τῶν μετῶν διὰ τὸ μέλλον καταργεῖται. Ὁ χρη-
ματιστής καὶ ὁ μεσίτης, δι' ὧν ἐπιτελοῦνται οἱ χρηματιστηριακαὶ

συναλλαγών, έχουν εμπόριον ιδιότητα και υποχρεούνται να τηρούν ορισμένα βιβλία, καθοριζόμενα εν τούτοις άρθροις 12 & 13 του νόμου. Ο αριθμός των παρὰ τῷ χρηματιστηρίῳ Ἀθηνῶν χρηματιστῶν ὀρίζεται εἰς 100. Ἴνα γίνῃ τις χρηματιστής, πρέπει νὰ ἔχη ὀρισμένα προκείμενα, καθοριζόμενα διὰ τοῦ νόμου, διαριζόμενος διὰ Διατάγματος, προαλουμένου ὑποχρεωτικῶς ὑπὸ τοῦ Υπουργοῦ Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, ἐφ' ὅσον ὁ διορισμὸς ἀπεφασίσθη ὑπὸ τοῦ Εἰδικοῦ Συμβουλίου. Απολύεται δ' ἐπίσης διὰ Διατάγματος, προτάσει τοῦ Υπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, εἰς περιπτώσιν εἰς ὀρισμέναις πράξεσι ἢ περιέλθῃ εἰς πτώχευσιν ἢ ἀπαγορεύσιν ἢ δεικνύῃ κοινὴν πίσυν εἰς ἐπιτελεσθῆναι των καθυπονομένων του, ὡς καὶ εἰς ὅσον μετέλθῃ τῆς ἐταιρίας χρηματιστῶν (ἄρθρ. 8-10). Κατὰ Δευτέμβριον 1928 ἀπεφασίσθη ἡ ἴδρυσις ἐταιρίας χρηματιστῶν ἀποσκοποῦσα τὴν διενέργειαν χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν, ὑφ' ὀρισμέναις προϋποθέσεσι καὶ ὀρισμένους περιορισμοῦς. Ἡ ἐπιμετοχὴ τῶν χρηματιστῶν εἰς τὴν Ἐταιρίαν ταύτην εἶναι ὑποχρεωτικὴ.

Ὁ χρηματιστὴς ὑποχρεοῦται νὰ καταθέσῃ ἐγγύτησιν, ἥς τὸ ποσὸν καὶ τὸ εἶδος ὀρίζονται ὑπὸ τοῦ νόμου, καὶ ἧς εἶναι πρὸς οὐκ ὀρισμένως ὑπέγγυος διὰ τὰς ἀπαιτήσεις τοῦ ἐντολέως του καὶ τοῦ ἀντισυμβαλλομένου, λόγῳ μὴ ἐπιπλήρωσεως τῶν ἐν τῶν χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν πηραδουσιῶν ὑποχρεώσεων αὐτοῦ καὶ δὲν ὑπόκειται εἰς κατώσχεσιν, μὴ οὔσα ἐπίσης ἐν κωλύσει καὶ ἀπαγορευομένης διευδιήσεως αὐτῆς (ἄρθρ. 9-11).

Εἰς τοὺς χρηματιστὰς ἀπαγορεύονται αἱ ἀκόλουθοι πράξεις:

Ἡ διενέργεια ἀμέσως ἢ ἐμμέσως συναλλαγῶν ἐπὶ προθεσίμῳ, δόρῳ ἢ διπλασιασμῷ. Ἐξαιρετικῶς δ' ἐπιτρέπεται ἡ διενέργεια πράξεων μεταφορᾶς δι' ἴδιον λογιμὸν, πλὴν εἰς τὴν περιουσίαν ἀπερίμετοφον συναλλαγῆς τοῖς μετρηταῖς, συναφθείσης δι' ἴδιον τοῦ χρηματιστοῦ λογαριασμὸν. Δύνανται νὰ ἐπιπραπῆ εἰς χρηματιστὰς μὴ ὑπερβαίνοντες τὸ $\frac{1}{4}$ τῶν παρ' ἐνὶ χρηματιστηρίῳ διορισμένων, ἢ διενέργεια πώσεως φύσεως χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν δι' ἴδιον λογιμὸν, μετ' ἀπόφασιν τῆς Ἐπιτροπῆς, κοινοποιουμένης καὶ εἰς τὸν

Κυβερνητικόν Ἐπόσιον. Ὁ χρηματιστής δὲν ἐπιτρέπεται νὰ εἶναι μέλος τοῦ Δ. Συμβουλίου, Διευθυντῆς ἢ ὑπαλλήλος Ἄνωι Ἐταιρίας, ἀσ-
κούμενης τραπεζικῆς ἐργασίας ἢ ἐκδίδουσας τίτλους ἀναγραφο-
μένης ἐν τῷ χρηματιστηριακῷ Δελτίῳ ἢ ἀσκιῇ ἀναπροσικτιεῖαν Ἀ-
νωτέρου Ἐταιρίας, ἢς οἱ τίτλοι αὐτῶν εἰσηγμένοι εἰς τὸ χρηματιστη-
ριον, ἢ ἀσκιῇ ἐμπορίον, ἢ ἀσκιῇ Ἐταιρίαν ἐπὶ συστάσει διενεργίας
χρηματιστηριακῶν συναλλαγῶν, ἐκτός ἐάν προβλεπῶνται περὶ χρημα-
τιστηριακῆς Ἐταιρίας, ἰδρυομένης ὑφ' ὠρισμένων προσηθησείων (άρ.
10) Ἄνωροι εἶναι διὰ τῶν χρηματιστηρίων, οὐκ ὁμοῦς καὶ διὰ τῶν ἄνωτων,
πᾶσα σύμβασις περὶ τυτρωμένης ἐλάσσονος ἢ μέγιστος ποσῶ
τῶν ἐπιτῶν κανονισμῶν ὀριζομένων μεσιτικῶν διωικημάτων (άρ. 12)

Μεσίται. Τὸ ἔργον αὐτῶν εὐκρίτεται ὡς εἶχε καὶ πρὸ τοῦ νόμου
3632, εἰς τὸν νῦν λαμβάνουσιν ἐντολάς, αἱ διαβιβάζουσιν εἰς τοὺς χρημα-
τιστάς, λαμβάνοντες παρ' αὐτῶν τὰ 2/5 τῆς μεσιτικῆς ὑποχρεώ-
ται νὰ καταθέσωσιν ὠρισμένην ἐγγύησιν.

Αἱ ἀπαγορευόμεναι πράξεις εἰς τὸν χρηματιστὴν ἀπαγορεύου-
ται καὶ εἰς τὸν Μεσίτην (άρθρ. 15).

Ἀντιμυρσταί. Οὗτοι εἰσὶν βοηθοὶ τοῦ χρηματιστοῦ. Ἐκείντος
χρηματιστῆς δύναται νὰ προλάβῃ μέχρι τῶν ἀντιμυρστών. Διὰ
τὸν ἀντιμυρστὴν ἐπίσης ἀπαιτοῦνται ὠρισμένα προσόντα. Ὁ χρη-
ματιστῆς δικαιούται νὰ κορηγήσῃ δικαιοῦμα εὐθωνήσεως εἰς
ἓνα ἐμ τῶν ἀντιμυρστών του εὐθωνόμενος διὰ τὰς πράξεις καὶ
τὰς παραλήψεις αὐτοῦ (άρθρ. 14).

Συνεδριάσεις τοῦ χρηματιστηρίου. Τὸ χρηματιστήριον
Ἀθηνῶν δὲν ἐργάζεται κατὰ τὰς Κυριακάς καὶ ἑορτάς, αἱ ὁρ-
δεῖ ἢ Ἐπιτροπὴ τοῦ χρηματιστηρίου. Ἐπίσης ἢ Ἐπιτροπὴ ὀρίζει
τὰς ὥρας τῆς Συνεδριάσεως (άρθρ. 6).

Ἀναστολή λειτουργίας τοῦ χρηματιστηρίου. Διὰ πράξεως
τοῦ ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μετ' ἀπόφασιν τοῦ ὑπουρ-
γικοῦ Συμβουλίου, δύναται νὰ διαταχθῇ προσωρινὴ ἀναστο-
λὴ τῆς λειτουργίας τοῦ χρηματιστηρίου. Ἐπίσης διὰ πράξεως τοῦ
ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Οἰκονομίας, μετὰ ρωμοδοτήσιν τῆς χρημα-
τιστηριακῆς Ἐπιτροπῆς, δύναται ν' ἀπαγορευθῶσιν προσωρινῶς

αι επί προθεσμία, δώρω ή διπλασιασμῶ συναλλαγῶ, ὡς καί αὐ
 μεταφοραί δι' ὠρισμένου χρόνου καί διά μέσου ἢ πρὸς τῶν ἐν
 τῷ χρηματιστηρίῳ διαπραγματευομένων εἰδῶν ἡ χρηματιστη-
 ριακή ἐπιτροπή δύναται ν' ἀναγγεῖλῃ τὴν λειτουργίαν τοῦ χρημα-
 τιστηρίου ἐπὶ πενθήμερον, τῆς ἀποφάσεως αὐτῆς ὑποκειμένης
 εἰς τὴν ἔγερσιν τοῦ ὑποβροῦ τῆς ἔθνικῆς οὐλομένης. Ὁ ἐπίσης
 μόνον δύναται νὰ διαλύσῃ τὴν συνέθεσιν τοῦ χρηματιστηρίου
 ἄσυστῆ μέχρι δεκαπενθήμερου δύναται καὶ ἀποφασισθῆ ὑπὸ τῆς
 Γενικῆς Συνελεύσεως, ἐφ' ὅσον ψηφισῶσιν ὑπὲρ αὐτῆς τὰ 2/3 τῶν
 παρόντων μελῶν ἡ ἀποφάσις ὑπάγεται εἰς τὴν ἔγερσιν τοῦ ὑ-
 ποβροῦ (ἀρθρ 6)

Χρηματιστηριακοὶ συναλλαγῶν χρηματιστηριακὴν συναλλα-
 γὴν ἀποτελεῖ ἡ γινομένη χρηματιστηριακὴ διαπραγμασία καὶ ἐ-
 κούσα ἀντικειμενον χρηματιστηριακὰ πράγματα. Συναλλαγῶν
 τοιαῦται εἶδη ἡ ἀγοραπωλησία τοῖς μετρητοῖς, ἐπὶ δώρω ἢ δι-
 πλασιασμῶ, ὡς καί ἡ σύμβασις μεταφορῆς. Ἡ ἐν τῷ χρηματι-
 στηρίῳ συναφίς ἄλλου εἴδους συναλλαγῆς ἀπαγορεύεται. Ἡ
 ἀγοραπωλησία ἐπὶ προθεσμία, δώρω ἢ διπλασιασμῶ εἶναι
 ἄκυρος εἰ μὴ εἰς ἀναφθῆ χρηματιστηριακῶς, ὡς καί ἡ μετα-
 φορά, πλην εἰς ἐπὶ τῆς τελευταίας ὁ εἰς τοῦλάχιστον τῶν συμ-
 βαλλομένων εἶναι χρηματιστῆς καὶ ἡ σύμβασις περιεβλήθη
 τὰς διατάξεις τῆς ἐνεκυρίασεως κατὰ τὸν Νομ. Δ. τῆς 17/7/1913
 "Περὶ εἰδικῶν διατάξεων ἐπὶ ἀνωνύμων ἐταιριῶν" ἡ δὲ ἐπιείκειας
 μεταδὸ ἀγοραπωτῶ καὶ πωλητῶ ἀγοραπωλησία τοῖς μετρη-
 τοῖς εἶναι ἔπιαιρος, εἰκόσ εἰς ἀσμεῖται κατ' ἐπαγγελμα ὀπό-
 τινος τῶν συμβαλλομένων εἰς πόλιν ἔνθα ὑπάρχει χρηματιστή-
 ριον. Ὁ Περαιεὺς λογίζεται ὡς μία πόλις μετὰ τῶν ἀθηνίων.
 Αἱ χρηματιστηριακοὶ συναλλαγῶν παραμετρίδονται ὡς ἔμπο-
 ρικαί (ἀρθρ 5).

Οἰουδήποτε εἴδους ἀγοραπωλησία, τοῖς μετρητοῖς, ἐπὶ
 προθεσμία δώρω ἢ διπλασιασμῶ θεωρεῖται χρηματιστη-
 ριακῶς τελεσθεῖσα, εἰ μὴ ἀναφθῆ δι' ἐμφωνήσεως τοῦ κρη-
 ματιστοῦ ἐν τῷ κώλυ τῆς αἰδομένης κατὰ τὰς ἐργασίμους

ἄρας καὶ δι' ἀντιφωνήσεως ὑπὸ τοῦ ἑτέρου καὶ ἐγγραφῆ ἀμε-
 βως εἰς τὸ σημειωματοῖριον καὶ ἐμδοθῆ αὐθμερὸν πιναιμί.
 θιον ἐτελέσεως. Ἡ μεταφορὰ δὲν ἐμφωνεῖται, ἀλλ' ἀπαιτεῖται
 ὡς ἀνω ἀκεταυτῆ ἐγγραφῆ. Εἰς ὠριμένους διασκευώσεις ὑπό-
 κεινται ἐπίσης ἡ καταθέσεις ἐγγυήσεως ἐν μέρους τοῦ πελά-
 του καὶ τὰ ἀντιυφάσματα (ἀρθρ. 18).

Ἡ ἐσθὴνη τοῦ χρηματιστοῦ διὰ τὰς γενόμενας παρ' αὐτοῦ
 πράξεις εἶναι ἀπόλυτος. Δὲν ὑποκρεοῦται νὰ ἀπλώσῃ εἰς τὸν
 ἀντισυμβαλλόμενον χρηματιστὴν τὸ ὄνομα τοῦ ἐντολέως του,
 εἰτὸς εἴην ῥητῶς συναινῆ αὐτός. Εὐθύνεται πρὸς τὸν ἐντολέωτα
 διὰ τὴν ἐμπλήρωσιν τῶν ὑποκρεώσεων τοῦ ἀντισυμβαλλομένου
 χρηματιστοῦ καὶ πρὸς τοῦτον διὰ τὴν ἐμπλήρωσιν τῶν ὑποκρε-
 ώσεων τοῦ ἐντολέως του, αἰῶρος οὕσης πείσης ἐναντίου συμφωνίας. Εἰς
 ἀγοραπωλείας τοῖς μετρητοῖς, ἢ παρὰ δόσεις τοῦ πράγματος γίνεσθαι
 ἐπὶ πληρωμῇ τοῦ ἀντικίμου τὴν ἐπομένην ἐργασίαν ἡμέρας. Εἰς ἀγο-
 ραπωλείας ἐπὶ προθεσμίας γίνεσθαι κατὰ τὴν χρηματιστηριακὴν λήξιν
 τῆς προθεσμίας, οὕσα νῦν δεκαπενθήμερον (ἀρθρ. 19). Εἰδικῶς διατάξεις κα-
 θορίζουσι πᾶς πιστοποιεῖται τὸ δῶρον ἢ πῶς καταβάλλεται. Εἰς τὸν δίδω-
 ται τὸ δῶρον ἢ κειτημένον τὸ δικαιώμα διπλασιασμοῦ, παρέρχεται τὸ δι-
 καιώμα διαρμούσης τῆς προθεσμίας νὰ ῥητῶς τὴν ἐτελέσειν τῆς συμφω-
 νίας πρὸ τῆς λήξεως τῆς προθεσμίας. Εἴην πηροσὴ διαφορὰ ἐν τῶν ἡμερῶ-
 εἰων διακυμάνσεων τῆς τιμῆς, αὕτη εἶναι αὐθμερὸν ἀπαιτητῆ (ἀρθρ. 20). Ὁ
 νόμος ἀναγνωρίζει πλήρως τὴν καθάραν κυρίαν καὶ κερύσσεται ἔγκυρος
 ἢ δοθεῖσα ἐντολή ἢ ἢ συντετακταὶ ταύτης συναφθεῖσα συμφωνία ἢ εἴην αὕτη ἐαυ-
 πε ἀπλῶς τὴν πληρωμὴν τῆς διαφορᾶς (ἀρθρ. 21). Εἰς ὠριμένα πρόσωπα ἀπα-
 ρορεύεται νὰ συναπτῶσι χρηματιστηριακὰ συμβάσεις ἐπὶ προθεσμίας αἰῶρος
 ἢ διπλασιασμοῦ, τῆς χρηματιστηριακῆς συναλλαγῆς κερύσσομένης αἰῶρος.
 Ἐγκυρος ὅμως εἶναι ἢ μεταδύ χρηματιστοῦ καὶ ἀντισυμβαλλομένου χρημα-
 τιστοῦ συναλλαγῆ. Ταῖ πρόσωπα ταῦτα εἶσι: Στρατιωτικοὶ ἐν ἐνεργείᾳ,
 δημόσιοι ἔμμεθοι ὑπάλληλοι ἐν ἐνεργείᾳ, κληρικοὶ, ὑπάλληλοι Ἀνευώμων
 Ἐταιριῶν ἐπὶ κρωγράφει τῆς Ἐταιρίας, παρ' ἣ ὑπηρετοῦσι (ἀρθρ. 22)
 Χρηματιστηριακὰ πράγματα. Χρηματιστηριακὰ πράγματα, ἅνα δύνανται
 ν' ἀποτελέσωσιν ἀντικείμενον χρηματιστηριακῆς συναλλαγῆς εἶσι: Ταῖ ἀνώμμε
 δημόσια κρεῖωγραφα ἡμεδαπὰ καὶ ἀλλοδαπὰ, τ' αἰώνυμα ἑλληνικὰ κρεῖω-

γραφα δήμων, κοινοτήτων ή παντός νομιμού προσώπου δημοσίου δικαίου, αϊ ά-
 νόνομοι μετακοιή όμολογίαί Ελληνικών άνων. Εταιρικών, ή ή άλλοδοτηών, ύφά-
 ρισμένος προύποθέσεις μερέθως κεφαλαίου ή δημοσιεύσεως ένός ή περισσ-
 τέρων ίσολογισμών, τό συνάλλαγμα τά νομίματα ή ό έν ράβδους χρυσός ή
 άργυρ. αϊ. Είτός τών άνωώνμων δημοσίων χρησιγραφήων ήμεδοπηών ή άλλοδο-
 πών, αϊ άλλαι καταπορίαί, ίνα δώνανται νά ρίνωσιν άντιειμένον χρηματιστη-
 ριακήσ συνάλλακτησ, πρέπει νά ρίνωσιν πράξις ήσ Επιτροπήσ τώ χρηματιστη-
 ρίω, έμδιδομένη ματότην άποφάσεως τού Είδιμού Σαμβολίου. Εξαιρετικώς
 δώνανται νά ελακθώσιν, άν ή στερούνται τής σχετικής προύποθέσεως, αϊ ά-
 νόνομοι όμολογίαί τής Αν. Εταιρίας Χρηματιστών, αϊ ύποθημιακί όμολο-
 γίαί τών Ελ. Αν. Εταιρ, αϊ μετακοι ή όμολογίαί τών ήμετ. Τραπεζών ή τής Ειδο-
 τικής Τραπ. τής Ελλάδος (άρθρ. 17, 35) Είδιμόν δικαστήριον τάσσει ή έδωτην δια-
 όμιασίων καθορίζει όνόμος έν άρθ. 22 διά τός έν τής χρηματιστηριακής συνολ-
 παρής επιτηραδούσας διαφοράσ. Αϊ μεταξύ χρηματιστών ή μεταξύ μερετών
 ή μεταξύ χρηματιστών ή μερετών διαφοράί διαδόνται υπό δικαστηρίου
 άποτελούμένου από τά μέλη τής επιτροπής τού χρηματιστηρίου επιτροπόμε-
 νης έφέσεως μόνον ένάν τώ άντιειμένον τής διαφοράσ ύπερβολή τός 5000
 δραχ. ή διαφοράί μεταξύ χρηματιστών ή μερετών ή ιδιωτών ύπάγονται είς είδι-
 μόν δικαστήριον, άποτελούμενον είς τακτικών δικαστών, έξ ένός χρηματι-
 στού, ένός άνωτέρου ύπολ/ου τής Εθν. Τραπ. Είς τό αύτό δικαστήριον ύπάγε-
 ται, ή έμδίμασις τής έφέσεως τής άποφάσεως τής κατά τά άνω επιτροπής.
 Δελτίον Χρηματιστηρίου. Μετά πάσαν συντόριασιν έμπίσεται δελτίον, είς ό
 άναγράφονται αϊ τιμαί τών άξιών, είς ας έγένοντο συναλλαγή. Το δελτίον άναγράφε-
 τήν μακροτάτην, την άνωτάτην ή την πρότης λήξεως τελευταίαν, μετά διακρίσεως τών προ-
 ξων τοίς μετρικαίς ή τών επί προθεσμία. Εάν δέν έγένετο πρόξις επί ύκλου τίνος άναγρά-
 φεται ή τελευταία τιμή τής έγγυτέρας ήμέρας καθ' ήν έγένετο. Επίσης τό δελτίον ανα-
 ράφει την όνομασικήν άξίαν τών τίκων ή παρτέι πληροφορίας περί πληρωμής τού τό-
 μου, τού μερίσματος κλπ. Όσον άφορρά τό συνάλλαγμα αναγράφεται ή τιμή άρράς ή πια-
 λήσεως τής Τραπέδης τής Ελλάδος διά κά διαφορά νομίματα (άρ. 29) Έν άρθ. 7 δικ-
 μανούδονται αϊ προύποθέσεις, ύφ' ας επιτρέπεται ή προηματοποιείται ή πόλιεις κρε-
 ωροφών επί τιμασική καταβολή τός τιμήματος. Έν άρθ. 23 διαμανούδονται τ' άφορών.
 τα τός ευμβάσεις μεκοφορές. Έν άρθ. 24-28 διαμανούδονται τ' άφορώντα την έλευθε-
 ριστήν τών συνθεθειών χρηματιστηρικών συναλλαγών ή ευκαταριστις έννα καυτικη ή-
 μουσία ή γίνεσθαι κατά τός διατάξεις τού μανονισμού έμσταυ χρηματιστηρίου, έν-
 ταιτος (ύποχρεωτική) προς έμμοθάριασιν χρηματιστηριακήσ συναλλαγήσ ή έμτελεσθε-
 θης έμμοθάριασιν. Έν άρθ. 30-32 αναγράφονται αϊ πειθαρκιαί όιώξεις, έν άρθ. 33-34 αϊ
 ποινικαί εύθύναι. -